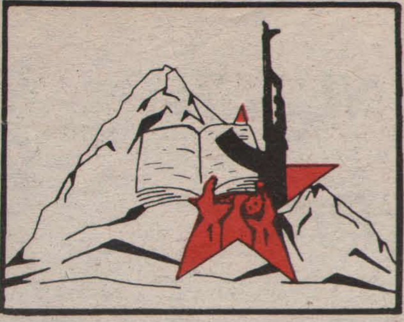

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADİYÊ BI RÛMET'TIR TIŞTEK NİNE

Sayı: 21 / Eylül 1983 / 2,-DM

İLERİCİ İNSANLIK BU VAHŞETE SON VERMELİDİR!

DİYARBAKIR CEZAEVİ ÖLÜM ORUCUNDA!

PKK'li Savaş Esirlerinin Başlattığı Ölüm Orucu Tüm Tutuklular Tarafından Destekleniyor!

- Ölüm Orucu 1 Eylül 1983 Günü PKK Militanı Celalettin Delibaş'ın Açıklamasıyla Başladı!
- Savaş Esirleri Mahkeme Salonundan Sürüklenerek Götürüldüler!
- 150 Kadın Sıkıyönetim Komutanlığı Önünde Gösteri Yaptı!
- Tutuklu Yakını 600 Kişi Protesto Mektubu Yazarak Çeşitli Kuruluşlara ve Devlet Yetkililerine Gönderdiler!
- Özel Komando Birliği Cezaevine Silahlı Baskın Düzenledi!
- Cezaevinde Silah ve Slogan Sesleri Kesilmiyor!

Gazetemiz Serxwebûn'a gelen haberlere göre, Diyarbakır zindanlarındaki devrimci tutuklular, 2 Eylül gününden bu yana ölüm orucunda bulunuyor.

Ölüm orucuna ilişkin olarak gazetemize ulaşan haberler kısaca şöyle:

7. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2. Nolu Askeri Mahkemesinde görülmekte olan PKK davasının 1 Eylül tarihli duruşmasında, PKK militanlarından Celalettin Delibaş, söz alarak eylemi açıkladı.

İdam kararlarını, mahkemelerdeki savunma hakkının olmamasını, keyfi ceza uygulamalarını, cezaevindeki işkence ve cinayetleri ve tutuklu aileleri üzerindeki baskıları protesto ettiklerini belirten PKK militanı Celalettin Delibaş, 2 Eylül tarihinden itibaren ölüm orucuna başlayacaklarını açıkladı. Celalettin Delibaş'ın açıklaması ardından, PKK'li diğer tutuklular da eylemin ortak karar olduğunu ve kendilerinin de ölüm orucuna gireceklerini belirttiler.

PKK'li savaş esirlerinin ölüm orucu kararını açıklamalarından sonra, mahkeme salonu bir anda işkence odasına dönüştürüldü. Savaş esirleri, silah sesleri arasında ve insanlık dışı uygulamalara maruz bırakılarak, sürüklenmek suretiyle mahkeme salonundan çıkarılarak, çelik kafeslerden oluşan cezaevi arabalarına doldurulup, son derece sıkı "güvenlik tedbirleri" altında götürüldüler.

Mahkeme salonunda dinleyici olarak bulunan tutuklu yakınları, bu vahşet karşısında dayanamadılar ve üzerlerine çevrilmiş silahlara rağmen evlatlarına sahip çıkmasını bildiler.

PKK'li savaş esirlerinin dayak ve küfürlerle cezaevi arabalarına doldurulup götürülmesi ardından, tutuklu yakını 150 kadın, toplu halde sıkıyönetim Komutanlığına doğru yürüyerek, görüşmek istediklerini belirttiler. Tehditlere rağmen yürüyüşe devam e-

Devamı 23. sayfada

Diyarbakır'dan Gazetemize Ulaştırılan Bir PKK Sempatizanı İmzalı Mektupta:

PKK'li Savaş Esirlerinden Hamit BALDEMİR, Mehmet ŞENER ve Rıza ALTUN'un Katledildikleri Haberi Veriliyor...!

(YAZISI 5. SAYFADA)

NEDEN ÖLÜM ORUCU!

Türk sömürgecilerinin, özellikle son üç yıldır her türlü vahşet ve katliamlara rağmen kıramadıkları direniş giderek daha da büyümektedir.

Diyarbakır zindanları, üç yıl boyunca cuntanın mücadeleye ve halka yönelik saldırılarına çelikten bir siper oldu.

Türk sömürgecileri, uygulamak istedikleri tüm iğrenç politikalarının karşısında, PKK'li savaş esirlerinin direnişini buldular.

PKK'li savaş esirleri, cuntanın teslimiyeti hakim kılarak mücadeleyi boğmaya çalıştığı tüm süreç boyunca, mücadeleye kan vermekten çekinmeyerek, düşmanın hesaplarını boşa çıkardılar. Diyarbakır zindanları, halkımızın sömürgeciliğe karşı direnişinin kalesi oldu.

PKK militanlarından Celalettin Delibaş'ın 1 Eylül günü yaptığı açıklamayla başlayan son ölüm orucu da, yine ölüm pahasına da olsa savaş esirlerinin kendilerini mücadeleye yönelik saldırılara karşı siper edişleridir.

- Diyarbakır zindanlarında 2 Eylül 1983 gününden bu yana sürmekte olan ölüm orucu, 14 Temmuz 1982 günü başlayıp 8 Eylül günü sona eren ve 55 gün süren ölüm orucunun yıl dönümüne rastlamaktadır. Mehmet Hayri DURMUŞ yoldaşın açıklamasıyla başlayan ölüm orucunda, Kürdistan halkı üç değerli evladını şehit vermişti. PKK-Merkez Komitesi üyeleri M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR ve PKK militanı Akif YILMAZ 55 gün süren ölüm orucunda şehit düşerken, onlarca PKK militanı da koma halinde hastaneye kaldırılmıştı. Geçen yıl gerçekleşen bu eylem, PKK'nin dışarıda sürdürdüğü mücadele hazırlıklarını darbelemek ve içerde teslimiyeti geliştirmek isteyen cuntanın çok yönlü hesaplarını boşa çıkarmış, PKK'li savaş esirleri, başta Merkez Komitesi üyesi tutuklu yoldaşlar olmak üzere, düşmanın sinsi planlarına hayatlarını siper etmekten çekinmemişlerdi. M. Hayri DURMUŞ yoldaşın açıklamalarında en açık izahı bulunan eylemin amacı, verilen çok büyük kayıplara rağmen gerçekleşmiş ve direniş içerde ve dışarda hakim olan tek yön olarak yükseltilmiştir.

Kürdistan proletaryası ve halkının üç değerli neferini şehit verdiği bu ölüm orucunun yıl dönümüne rastlayan 2 Eylül ölüm orucu, Hayri, Kemal ve Akif yoldaşların direnişini direnişle yükseltmiş, onların anılarına bağlılığın en soylu örneği olmuştur.

PKK'li savaş esirleri, önderleri katledilse de mücadelenin hiç bir zaman durdurulamayacağını, direnerek şehit düşen her yoldaşın anısının direnişle yaşatılacağını göstermişlerdir. Bu ölüm orucu, Mazlum, Hayri, Kemal, Akif vd. yoldaşların izinde yüründüğünü ve her PKK militanının hangi koşullarda olursa olsun bu yolda ölüme hazır olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır.

- Ölüm orucu, cuntanın "demokrasi" ve "seçim" sahtekârlığıyla maske değiştirmeye çalıştığı bir dönemde, savaş esirlerine yönelik yeni hesaplara karşı gerçekleştirilmiştir.

Devamı 23. sayfada

SAVAŞ ESİRLERİNE SAHİP ÇIKALIM!

PKK'li savaş esirlerinin başlattığı ve bütün cezaevini saran ölüm orucu, tüm Kürdistan insanlarına bir çağrıdır.

Savaş esirleri, yıllardır en büyük acılara ve işkencelere maruz kaldıkları halde, direnç ve umutlarından hiç bir şey yitirmediler. Aksine, düşmanın baskısı ve sinsi planları arttıkça, bütün bu saldırılara çok daha büyük bir direnişle cevap verdiler.

Cezaevleri, Kürdistan halkının bağımsızlık umudunun direnişte vücut bulduğu bir kaynak oldu. Acıyla, zulümle, kanla işlenen direnişin kızıl bayrağı, cezaevlerinde yükseldi ve yükseliyor.

Kürdistan halkı tarihinde ilk kez böyle bir inanç, böyle bir cesaret ve dirence tanık oluyor. Kürdistan halkı tarihinde ilk kez, bu toprakların bağımsız ve özgür bir vatan haline gelmesi için seve seve ölüme atılan insanları görüyor. Ve bu, düşman baskısının, zulmün ve vahşetin en yoğun olduğu alanlarda gerçekleşiyor.

Devrimciler... Yurtseverler...!

Böylesine zor koşullarda ve maddi hiçbir olanağa sahip olmaksızın boyun eğmeyen ve direnerek şehit düşen bu insanlar, bizlerin nasıl yaşamamız gerektiğini de öğretmişlerdir. Her Kürdistan insanının, her devrimcinin sahip çıkması gereken değerleri bunlar yaratmış, bunlar öğretmişlerdir.

Şimdi yine, hayatlarını ortaya koyarak halkımıza ve mücadelemize yönelik düşman saldırısını boşa çıkarmak istemektedirler.

Onların bu başeğmez tutumları, teslimiyet içinde olanları bile direnişe geçirmiştir. İçine girdikleri tutumla sefil bir durumda bulunanlar bile, bu güçlü inanç ve direnişten güç alarak, başlarını yeniden kaldırma cesaretine ulaşmışlardır.

Onlar, en zor koşullarda ve acılar içinde böylesine bir güç yaratmışlarsa, onlara göre çok daha fazla olanaklara sahip olan bizler, mutlaka çok daha büyük gelişmeleri yaratmak zorundayız.

Cezaevindeki yoldaşlarımızın bu direnişini maddi bir güce dönüştürmeli, o yüce bayrağın altında toplanarak Ulusal Kurtuluş Savaşımızı, maddi ve manevi tüm olanaklarımızı seferber ederek yükseltmeliyiz.

Onlar için yapacağımız şeyleri bir kaç bildiri, gösteri vb.yle sınırlı tutamayız. Onlara bağlı olmak, şehitlerin ardından yürümektir. Düşmana daha fazla nasıl darbe vurulacağını düşünmek ve bu yüce insanların hayatlarını ortaya koyarak korumaya çalıştıkları PKK'yi, tüm tehlikelere ve saldırılara karşı kendi gücümüz ve inancımızla daha da güçlendirmektir.

ERZURUM CEZAEVİNDE AÇLIK GREVİ!

Bazı devrimci ve demokrat gazete haberlerinde, 4 Ağustos günü başlayan Erzurum cezaevindeki açlık grevinin sona erdiğine ilişkin bilgilerin yer almasına karşılık, gazetemiz Serxwebûn'a ulaşan Kürdistan kaynaklı haberlerden açlık grevinin sona erdiği söylenen günlerde de devam etmekte olduğu anlaşılmaktadır.

Erzurum Askeri Cezaevindeki açlık grevi, 7 Temmuz'da İstanbul cezaevlerinde başlayan ve tüm cezaevlerini kapsayarak bir ay süren açlık grevini desteklemek, cezaevindeki uygulama ve katliamları protesto etmek amacıyla 4 Ağustos 1983 günü başlatılmıştı.

Erzurum'daki açlık grevindeki gelişmelere ilişkin haberlerin yerinden alınamaması dolayısıyla, gazetemiz bu konuda kitleleri bilgilendirme durumunda olamadı. Ancak, daha sonraki günlerde, Kürdistan'dan ulaşan haberlerde açlık grevinin 4 Ağustos tarihinden itibaren her türlü baskı ve işkenceye rağmen devam ettiği, Türkiye'deki cezaevlerinde açlık grevi eyleminin kırılmasına rağmen, burada kırılamadığı ve giderek daha da büyüdüğü belirtilmektedir.

Ulaşan haberlerde, burada da eylemin yürütücüsü olan PKK'li savaş esirlerinden bir çoğunun komada olduğu, ve aileleri üzerinde de aynı işkence ve baskıların sürdürüldüğü söylenmektedir.

Erzurum Askeri Cezaevindeki PKK'li savaş esirleri, Türk faşist cuntasının Güney Kürdistan'a saldırısı sonrasında da, bu saldırıya, PKK'ye ve Kürdistan halkına yönelik yeni imha planlarına karşı üç günlük bir açlık grevi eylemi gerçekleştirmişlerdir. Daha öncede, Diyarbakır direnişini desteklemek ve katliamları protesto etmek amacıyla, çeşitli zamanlarda açlık grevleri vb. eylemler geliştirildiği bilinmektedir.

Direnişin 17. gününde yazılarak gönderilen haberde hala sürdürüldüğü belirtilen açlık grevinin, daha

Devamı 23. sayfada

İÇİNDEKİLER

FAŞİST EVREN'İN DEVAM EDEN KÜRDİSTAN GEZİLERİ ve ARDINDA YATAN NEDENLER

22-25 Ağustos tarihleri arasında, faşist cuntanın başı Kenan Evren Kürdistan'ın Tunceli, Bingöl, Bitlis, Muş, Van illerini kapsayan bir "geziye" çıktı. Kısa süre içerisinde, Dışişleri Bakanı ve ardından cuntanın en yetkili kişilerinin, bu şekilde Kürdistan'a gelmesi, faşist Türk yönetiminin Kürdistan'daki gelişmelerden duyduğu korku ve endişenin bir sonucudur. Özellikle de PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinin güçlü atılım kazandığı bir dönemde; bu gezinin faşist cuntaya karşı kin ve öfkenin en gelişkin olduğu alanlara yapılması, duyulan endişeyi daha da açıklamaktadır.

Faşist cunta "seçimler ve demokrasiye dönüş" oyunları ile halkı aldatmaya ve giderek gelişen nefreti azaltmaya çalışmasına rağmen, oynadığı komedinin sonuçları ortadadır. Bırakalım kitlelerden bu konuda bir destek veya en azından bir ilgi görmesi; tam tersine, sahneye zorla da olsa koyduğu senaryoyu izleyen seyircilerin sayısı giderek azalmaktadır. Tüm çabalarına rağmen, burjuva basına da açıkça yansıdığı gibi, halk "seçimlere ve demokrasiye dönüş" uydurmalarına hiçbir ilgi göstermemektedir. Açıkça ortaya çıktığı gibi kitleler, daha partileri bile tanımamaktadır.

Bunun yanısıra, ekonomik bunalım giderek daha da derinleşmekte, kitlelerin yaşamındaki düşüş alabildiğine artmaktadır. Adeta halk açlık ile savaşarak, güçlükle kendi yaşamını sürdürmektedir. İçerde, iflasların yeniden artması, enflasyon oranının yükselmesi, pahallılığın, işsizliğin artık dayanılmaz noktalara varması, dışarıda ihracat olanaklarının iyiden iyiye azalması, vb. tüm bu gelişmeler, askeri-faşist cuntanın, içinden çıkamayacağı ve her çırpındıkça biraz daha batağına saplanacağı ağır ekonomik ve siyasal krizini daha da derinleştirmektedir.

Bir yandan, yoğunlaşan ekonomik ve siyasal kriz, sivil burjuva kesimlerle artan çelişki, diğer yandan da dünya ve bölgede meydana gelen gelişmelerin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi için daha elverişli koşulları yaratması ve PKK'nin hazırlıklarına pratikte biçim kazandırma doğrultusunda ileri adımlar atması, faşist cuntanın Kürdistan meselesinde duyduğu telaşı arttırmaktadır. İran-Irak savaşının yeni boyutlar kazanması ile de bu telaş daha da net bir biçimde sırıtmaya başlamıştır. Cunta gelişmelerin kendi boyutunu aşması, kontrol edebilme olanaklarının da son derece zayıflaması ve adeta gelişmelerin dışında kalmanın verdiği telaşla, Kürdistan'a yönelik alalacele hareketlere girişmektedir. Kürdistan'daki gelişmeler sonucu yitirmekle karşı karşıya kaldığı varlığını, Kürdistan'a basarak yeniden canlandırmak istemektedir. Bu hedefine ulaşmak için de, her ne pahasına olursa olsun Kürdistan'daki devrimci gelişmelerin önüne geçmeye çalışmaktadır. Kürdistan'daki devrimci gelişmelere yönelik tehdit seferlerine ağırlık vermesi bu nedenledir. Birbiri ardına faşist cuntanın en üst kademesinden, en yetkili kişilere kadar tümünün Kürdistan'a adeta bir sel gibi akmaya başlaması, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin kitlelerde yarattığı olumlu gelişme ve etkinin kırılmasına yöneliktir. Bu amaç için seçilen alanların konumu böyle bir hedefin varlığını daha açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin önderi PKK'nin, halkta faşist cuntaya karşı gelişen kin ve öfkeden, yine sivil ve asker burjuva kesimleri arasında yoğunlaşan çelişkiden en iyi biçimde yararlanarak, kurtuluş mücadelesinin geliştirilmesi doğrultusunda, bunları pratik sonuçlara dönüştürme durumu karşısında, sömürgeci-faşistlerin telaşının daha da artacağı açıktır.

Nitekim, Evren'in ardından Türkmen'in Güney Kürdistan'a sınır illerde "incelemelerde" bulunması; şimdi de coğrafik konum itibarıyla olduğu kadar, kitle desteği bakımından da ulusal kurtuluş mücadelesine elverişli alanlara yönelmeleri birer tesadüf veya olağan inceleme gezileri değildir. Ve bu gezilerin, özellikle, bu tip konumu daha da belirginleşmiş olan alanlara yönelmesi, bunun açık bir ifadesidir.

Sömürgeci-faşist cunta "bitirdim, yokettim" diyerek hergün ağzından düşürmediği Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin her geçen gün daha da geliştiğini gördükçe, çılgınlaşmaktan öte şuurunu kaybetmektedir. Böyle bir öfkeyle, mücadeleye karşı birçok yönden saldırıya geçen faşist cunta, kendi faaliyetleriyle Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini ezemediğini ve tam tersine bu mücadelenin alev alev tüm Kürdistan'ı kapsadığını teslim etmektedir. O her ne kadar tehdit seferlerini yoğunlaştırsa da, bu alevden çıkacak yangının boyutunun büyüklüğü karşısında sık sık çılgınca işler yapmaktan geri durmamakta ve bu seferlerinin boşa çıkmasının önüne geçememektedir. Bir ölçüde içerisine girmiş olduğu yoğun tehdit seferleri, onun aleyhine dönmekte, hiç beklemediği gelişmelerle karşı karşıya kalmaktadır.

Sömürgeci-faşist cunta da şu gerçeği çok açık bir biçimde kavramış bulunmaktadır: Bu kadar işkence, katliam, açlık ve sefalet karşısında halktan en ufak bir destek görmemektedir. Böyle bir durum onun hiç arzu etmediği ve sonuçlarına hiç de katlanamıyacağı bir gelişmedir. Halka vadedeceği hiçbir şeyi kalmadı. 3 yıllık uygulamalarının sonucu apaçık ortadadır. Bunu hiçkimseden gizleyememektedir. 3 yılda cuntanın geldiği nokta veya yarattığı sonuç, ona kitlelerden destek değil, kin ve öfke getirmektedir. Son aylar içinde en yakın birçok destekçisinden bile protestolara uğraması ise faşist cuntanın dayanaklarının onu daha ne kadar süre ayakta tutabileceğini çok açık bir şekilde göstermektedir. O tüm bu gelişmeler karşısında, aleyhine işleyen mevcut gelişmeleri lehte bir duruma dönüştürmek için, böyle bir durumun baş yaratıcısı olarak gördüğü Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine yönelmektedir. Böylece de, Kürdistan'da gelişmelerin önüne geçerek, diğer alanlarda kendisini sağlamlaştırmak istemektedir.

Devamı 23. sayfada

Bingöl halkının cuntaya cevabı

CUNTABAŞI EVREN BİNGÖL'DE BOŞ MEYDANDA KONUŞTU

Ağustos ayının sonlarına doğru, Kenan Evren çıktığı gezilerinde, Bingöl'e de uğradı. Bingöl'de halk Kenan Evren'e beklemediği bir cevap vererek, konuşmasını yarıda kesmesine yolaçtı.

Kenan Evren Bingöl'e geldiğinde, ben de yurtdışından çalıştığım işyerinden yıllık iznimi alarak memleketim olan Bingöl'e ailemle birlikte gelmiştim. Evren'in Bingöl'de konuşma yaptığı gün tesadüfen biz de Bingöl şehir merkezinde bulunuyorduk. Miting alanında meydana gelen olaylar, bizi hayrete düşürdü. Çünkü, sömürgeciler işi önceden o kadar sıkı tutmuşlardı ki, böyle bir şeyin doğacağını onlar bile tahmin etmiyorlardı.

Evren'in konuşması sırasında ve ondan önce meydana gelen olayları kısa da olsa bazı yönleri ile izahetmeye çalışacağım.

Evren'in Bingöl'de konuşma yapacağı daha önceden herkese duyurulmuştu. Evren gelmeden bir-iki gün önce tüm köy muhtarlarına sömurgeci kolluk kuvvetleri talimat vererek, her köyden mutlaka iki minibüs dolusu insanın Bingöl'e Evren'in konuşması için getirilmesini şart koştular. Eğer getirmeyen olursa, hapsedeceklerini söyleyip, işkence vb. şeylerle tehdit ettiler. Ancak böylelikle, kitlelerin katılımını sağlayabileceklerini çok iyi bilen sömürgeciler, halk üzerinde tehdit ve baskılarını yoğunlaştırdılar. Sömürgecilerin tehditlerinden dolayı, muhtarlar, halka yalvararak, katılımlarını sağlamak için alabildiğine çaba sarfettiler.

Diğer yandan sömürgeciler, anayasa oylamasında en düşük evet oyunun verildiği Bingöl'den duydukları korkunun bir işareti olacak ki, şehir merkezinde geniş çaplı bir operasyona giriştiler. Yapılan aramalar sonucu 250'ye yakın kişi tutuklanarak gözaltına alındı. Herhalde bu tutuklamalarla Kenan Evren'in can güvenliğinden duydukları endişeyi gidermek istiyorlardı. Kenan Evren'in Bingöl'e geldiği günün sabahından itibaren şehirin tüm sokak ve caddeleri askeri araçlarla dolarken, şehirde askerden geçilmiyordu. Çok sıkı güvenlik önlemlerinin alındığı hemen dikkati çekiyordu. Bir an kendimi askeri bir kışlada yürüyor hissettim.

Alınan olağanüstü önlemlere ve halka savrulan tehditlere rağmen ancak 10.000 kişi kadar bir sayı Evren'in konuşması için toplandı. Evren'in konuşma alanına getirilişi ise bir başka olaydı. Çevresinde adeta askerden ve koruyuculardan bir duvar oluşturulmuştu.

Evren konuşmasının başında 1^{30} saatlik zamanını Bingöl'e ayırdığını söylemesine rağmen, konuşmasını kısa kesmek zorunda kaldı. Daha konuşmaya başlamıştı ki, sesinin daha iyi duyulması için konuşma alanının ve şehrin belli yerlerine yerleştirilen 4 hoparlörden üçünün kablosu kesilerek, sesin burdan yayılması engellendi. Bu durumda Evren konuşmasını tek hoparlörle sürdürmek durumunda kaldı.

Konuşma içerisinde, Evren'in bir yandan devrimcilere saldırması, "bölücülükten vb." bahsetmesi, diğer yandan halkın üzerindeki giysilere bile karışması, peçeli kadınları peçelerini indirmeye zorlaması, halktan büyük bir tepki görmesine yol açtı. Zaten zorla alana gelmiş olan halk,

Devamı 23. sayfada

VAN'DA NELER OLUYOR?

Cunta Yeni Saldırılara Hazırlanıyor

Türk faşist cuntasının üstlendiği rol ve hazırlıkları her geçen gün biraz daha açıklık kazanıyor. Türkiye'ye artan ziyaretler, Kürdistan üzerinde sıklaşan geziler, bölge gerici güçleriyle sürdürülen yoğun trafik, gelen heyetler-giden heyetler... uzmanlar... generaller...vs. Türkiye'de yaşanan günlük olaylar haline geldi.

Artık, kamuoyu üzerinde hiç bir yadırgatıcı etki bırakmayan tüm bu gelişmeler, gerçekte olağanüstü bir dönemin ve bu döneme denk düşen hazırlıkların ve yeni saldırı planlarının dışa yansıyan sadece bir kaç görüntüsüdür. Ve bu nedenle de, "komşu gezileri" olarak değil, tam tersine olağanüstü ilişkiler olarak değerlendirilmek zorundadır.

Sömürgeci Türk burjuvazisi, 25 Mayıs 1983 günü Güney Kürdistan'a yaptığı açık saldırı ile, tüm emellerini hiç bir biçimde gizlenemeyecek kadar açıkça ortaya koydu.

Bugün, bir çığ gibi büyüyen ve kendisini canevinden vuran Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini bastırmak için, her türlü çılgınlığa başvurmaya hazır olan bu sömürgeci faşist güç, fiyaskoyla sonuçlanan ilk açık girişimi ardından yeni saldırı planları ve hazırlıkları içindedir. Tüm saldırı, cinayet, katliam ve bastırma hareketlerine rağmen, önüne koyduğu hedefler değişmemiştir. Aksine o hedeflere ulaşması, gün geçtikçe daha da hayatiyet kazanmaktadır. Şöyle bir bakılacak olursa, durum tüm netliğiyle görülecektir.

Türk burjuvazisi, siyasal ve ekonomik sorunlarını çözmek için başa geçirdiği en son ve en zorba yönetimi 12 Eylül cuntası ile de, amaçlananları gerçekleştirme takatini kendinde bulamamıştır.

Önüne en temel hedef olarak koyduğu, PKK önderliğindeki Ulusal Kurtuluş Mücadelesini ezme görevini gerçekleştiremediği gibi, bu süreç içinde sürdürülen hazırlıklar ve gerek cezaevlerinde gerekse de dışarıda her türlü zorbalığa ve katliamlara rağmen yükselen direnişle daha da gelişmiş, büyüyen bir güç olarak karşısına dikilmiştir. Özellikle Kuzey-Batı Kürdistan'a sınır alanlarda sürdürülen yoğun hazırlıklar temelinde, ülkeye bir ağ gibi yayılma hareketinin başarıyla sürdürülmesi, Türk sömürgecilerinin telaşını çılgınlık noktasına ulaştırmıştır.

Türk burjuvazisi, ekonomik problemleri atlatmada da tam bir acz içine düşmüştür. Ekonomi, kitlelerin ağır baskı koşulları altında iliklerine kadar sömürülmesine, işçi sınıfının her türlü ekonomik ve demokratik hakkının elinden alınmasına, halkın açlığa itilmesi temelinde dışa açılmaya çalışılmasına rağmen, içinde bulunduğu batağa daha da gömülmüştür.

Bu iki temel nokta bile, Türk burjuvazisinin çıkmazını izah etmeye yeterlidir. Türkiye işçi sınıfı ve demokratik hareketini ezememiş, ekonomik sorunlarını çözememiş ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini boğamamış olan bu yönetim, giderek muhalif güçleri de genişliğine ve derinliğine geliştirmiştir. Üç yıllık süreç içerisinde uyguladığı politikalarla, ulusal ve uluslararası planda daha da tecrit olmuş, burjuva çevreleri bile karşısına almaktan kurtulamamıştır.

Burjuva muhalefetine dahi tahammül edemeyecek kadar zayıf olan Türk burjuvazisi, son olarak başvurduğu seçim ve demokrasi oyununun da en erkenden deşifre olması ile, silah ve kan dışında yaşayamayacağını gizleyemez bir durumdadır. Tekelci burjuvazinin en has adamları olan AP ve CHP çevrelerinin bile, giderek seslerini yükseltmek zorunda kalmaları ve cuntanın bu sesin duyulmasından dahi ürkerek onları mecburi iskana tabi tutup-hapsetmesi zayıflığının en büyük kanıtıdır. Hayatlarını Türk devletinin varlığı ve bütünlüğüne adamış böylesi uşaklar karşısında eğer bu kadar korkakça bir tutum içine giriliyorsa, bu yönetimin halktan duyduğu korkuyu ifade etmek kelimelerin gücünü aşar.

Türk burjuvazisini bu kadar ürküten ve adeta onu ateş üstünde tutan nedenin Kürdistan'da gelişen müca-

Devamı 18. sayfada

VAN'A YENİ SEFER

Son birkaç ay içerisinde, Van, sömürgeci-faşist cuntanın başında bulunan en yetkili kişilerden, emperyalist ülkelerin çeşitli askeri temsilcilerinin uğrak yeri haline geldi. Türkiye'ye emperyalist ülkelerden gelen hemen hemen tüm askeri heyetler, Van'a uğramakta, burada incelemeler yapmaktadırlar.

Faşist cunta başı Kenan Evren'in birçok il'e daha henüz gitmezken Van'a iki-üç kez uğraması ilginçtir. Evren'in ardından Dışişleri Bakanı İlter Türkmen de Van'a gelerek, incelemelerde bulundu. Evren'in bu kadar sık bir biçimde ve bir dışişleri bakanının diplomasi tarihinde eşine az rastlanır bir şekilde buraya gelmeleri, Van'da bazı şeylerin gerçekleştirilmesi peşinde olunduğunu açığa çıkarmaktadır. Bu alana bu kadar önem verilmesi, bazı şeylerin burada yürütüldüğünü veya Van'ın bazı şeylere hazırlanmak istendiğini göstermektedir.

Son günler içerisinde, Türkiye'ye gelen Alman sınır komutanlığından bir heyet de Van'a gelerek incelemelerde bulundu. Bu durum da şunu göstermektedir ki, Türk faşist cuntası olduğu kadar, emperyalistler de Van'a önem vermekte ve Van üzerinde çeşitli hesaplar yapmaktadırlar.

İran'da Şahlığın yıkılması ile, Şah artığı gericilerin bir bölümü Van'ın İran sınırına olan yakınlığından dolayı burada toplandılar. Son günlerde ise, bu gerici mihrakların burada toplanması ve eğitilmesi daha da hızlandırıldı. İran'dan kaçan ve daha önceden dışarıda bulunan gericiler burada üslendirilmeye başlandı.

Yine, ABD çevik kuvvetleri için üs alanlarının yapılması ve burada bu birliklerin konumlandırılması için uygun alanların oluşturulmasına çalışılması, Van'a nasıl bir rol yüklendirilmek istendiğini açıklamak için yeterlidir.

ABD vurucu güçlerinin ve gerici kesimlerin bir üs alanı haline getirilmeye çalışılan Van, Ortadoğu'da gericiliği örgütlemede ve bölgede ilerici, devrimci güçlere karşı saldırılara girişmede bir merkez haline getirilmek istenmektedir. Bölgeye yönelik saldırı ve komplo girişimlerinde bir harekât üssü haline getirilmek için bu konuda gerek faşist Türk cuntasının ve gerekse emperyalistlerin yoğun çabası bulunmaktadır. SSCB'ye, İran'a ve bölgeye yakınlığından dolayı Van böyle bir üs için kendileri açısından en elverişli alan durumundadır.

Onümüzdeki günlerde bu yönlü girişimlerin daha da artacağı kuşkusuzdur. Emperyalistler ve Türk faşist cuntası böyle bir amaca yönelik faaliyetlerini daha da hızlandırarak sürdüreceklerdir. Van'a bu kadar yoğun gezilerin olması ve çok sayıda yetkili kişinin burada incelemelerde bulunması, tamamıyla böyle bir amaca yöneliktir. Her bakımdan Van, karşıdevrim için elde edilmez ve güçlü bir saldırı üssü haline sokulmak istenmektedir.

★★★

ASKERİN ANLATTIKLARI

“Eğer Birkaç Gün Daha Orda Kalsaydık; Belki de Hepimiz Yok Olurduk”

Ben senelik iznimi kullanmak üzere vatanım olan Kürdistan’a gidiyordum. İstanbul’un çıkışında saçı makineyle traş edilmiş ve tipinden asker veya cezaevinden çıkmış birine benzeyen bir kişi araba bekliyordu. Yanında durdum. Düzce’ye gideceğini söyledi. Yolumun üzeri olduğu için arabaya aldım. Yolda aramızda geçen konuşmada, asker olduğunu ve yeni terhis olduğunu öğrendim. Askerliği sırasında, Türk ordusunun Güney Kürdistan’a müdahalesinde de yer aldığını söyleyince, kendisinden rica ederek, gelişmeleri biraz daha ayrıntılı anlatmasını istedim.

Saldırıyı başından itibaren anlatan asker, öz olarak şunlara değindi: *“Biz ilk olarak yaklaşık 7.000 civarında bir kuvvetle Sılopi ile Habur yakınlarında düz bir arazide toplandık. İçtima* yapıldıktan sonra, birliğimize kumanda eden subay konuşmaya başladı. Eliyle sınırın diğer tarafındaki Irak topraklarını göstererek **‘arkadaşlar’** *dedi* **‘biz buraya Irak’a girmek için geldik. Birazdan bu topraklara gireceğiz’**. *Bu ana kadar biz buraya niçin getirildiğimizi ve neden burada toplandığımızı bilmiyorduk. Bize hiçbir şey söylemeden buraya getirmişlerdi.*

Komutan konuşmasına devam ederek **‘burada birkaç önemli husus var, bunları size açıklayacağım’** *dedi.* **‘Irak topraklarında savaşacağımız düşman tam teçhizatla donatılmış bir ordu değildir. Fakat tam teçhizatlı bir ordudan daha güçlü ve daha üstün yeteneklere sahip Kürt peşmergeleridirler’** *dedikten sonra, bunların giyimlerini bize tarif etti. Daha sonra bunların* **‘savaş yeteneklerinin çok güçlü olduğunu ve çok iyi eğitilmiş olduklarını’** *belirttikten sonra* **‘oldukça nişancı olduklarına’** *değinerek* **‘bunlar 200 metreden sigarayı bile vurmaktadırlar’** *dedi. Ayrıca, bunların silah durumuna da değinirken şunları söyledi:***‘Ellerinde hafif silahlar bulunmaktadır. Buna rağmen, daha seri ve pratik savaş taktiklerine sahiptirler. bunlar arazinin durumunu çok iyi bilirler. Özellikle de, bu Kürtlerin içinde çok güzel Türkçe bilen Apocular da bulunmaktadır. Apocuların hemen hepsi gerilla eğitimi görmüşlerdir. Bunlar Türk ordusunu çok iyi tanırlar...’**

Konuşmasını bitirdikten sonra bize, durum bundan ibarettir diyerek **‘ona göre davranın, boşa kendinizi ölümün kucağına atmayın, zira bizi anne, baba ve ailelerimiz bekler’** *dedi.* **‘Başarılar dilerim’** *dedikten sonra, hareket emri verildi. Bununla birlikte Irak sınırına doğru harekete geçerek, ilerlemeye başladık.*

Irak topraklarına tank, top ve hava birliklerinin desteği altında girdik. Ovalık alanlarda bulunan köylerin hemen hepsi önceden boşaltılmıştı. Bu köylerin evlerinin çoğu yıkılmış ve harabeye dönmüştü. Bu köylerde çok rahat operasyon yaptık. Bize hiç karşılık veren olmadı. Çünkü, kimsecikler yoktu.”

Asker burada saldırı esnasında karşılaştığı ve kendisinin çok garibine giden bir anısını anlatarak konuşmasını sürdürdü:*“ Hiç unutmam, ben bir evi arıyordum. Evin raflarında iki adet kitap buldum. İkisi de yabancı dilde yazılıydı. Daha sonra birinin İngilizce diğerinin ise Fransızca yazıldığını öğrendim. Hemen götürüp komutana gösterdim. Komutanım dedim, bu köhne evde bu kitaplar çıktı. Demek ki dedim, burada da okur-yazar varmış. Komutan yüzüme bakıp, gülerek,* **“karşımızdaki düşman öyle gelişi güzel bir düşman, sıradan insanlar değil. Onların arasında profesörler bile var”** *dedi.*

Operasyonumuz Zaxo mıntıkasına kadar rahatlıkla sürdü. Hareketimizin 4., 5. günü Zaxo’ya varmıştık. Bu dağlık bölgenin ovaya bakan köylerini de hiçbir mukavemetle karşılaşmadan aradık. Daha sonra dağlık bölgenin iç kesimlerine girdik. Biz ilerlerken üzerimizde uçaklar ve helikopterler sürekli uçuş yapıyorlardı. Dağlık bölgede tam çıkaramıyorum 1-2 km. kadar ya ilerlemiştik ya da ilerlememiştik, komutanın bize tarif ettiği biçimde giyinen birkaç kişinin bizim birlikleri gözlediğini farkettik. Hemen hepimiz aceleyle siperlere yattık. Herkes kendisini bir kayanın dibine attı. Biz daha ateş etmeye fırsat bulamadan, karşımıza çıkan kişiler, sarp kayalar ve ormanın içinde dalarak kayboldular. Onların çok kısa bir sürede aldığı yolu biz ancak 1-2 satte alabildik.

Karşımıza birşey çıkmadığından ilerlememize devam ettik. Biraz daha ilerlemiştik ki, bizim solumuzdaki birlikten silah sesleri gelmeye başladı. Biz ne olduğunu anlayamadan, ilk anda üzerimize havadan ateş yağdığını sandık. Bu durumda hemen herkes kendisine bir siper aramaya başladı. Biz onbir kişilik bir manga olarak bir kayalığa sığındık. Çatışma saatlerce sürdü. Hava kararınca bizim birlikler geri çekilmek zorunda kaldı.

Bu arada diğer arkadaşlarla bağlantımız koptu. Hernekadar elimizde telsiz vardıysa da, araziyi bilmediğimiz için ne yapacağımızı şaşırmıştık. Telsizlerden çeşitli konuşmalar geliyordu. Bunlardan pek bir şey anlayamadık. Telsizle bizim bölüğün komutanını aradık. Ne tarafa gideceğimizi sorduk. Telsizden birkaç ses duyuldu.

Devamı 22. sayfada

İNSAN HAKLARINA DUYULAN SAYGI BU MUDUR?!

Diyarbakır zindanlarında, 3 yıldan bu yanadır; sömürgeci-faşist cuntanın her türlü insanlık dışı uygulamalarına, işkence ve katliamlarına karşı, dış dünyayla ilişkileri kesilmiş, yoğun işkence ve baskı altına alınmış ve adeta yaşayan birer kemik yığına haline gelmiş savaş esirlerinin görkemli direnişi, tüm dünya kamuoyunun gözleri önünde cereyan ederek sürmektedir.

Yine cezaevlerinde savaş esirlerinin sürdürdüğü direnişlerinde, birçok devrimci önder en anlamlı ve en görkemli bir biçimde şehit düşmüşlerdir. Mazlumlar’ın, Hayriler’in ve Kemaller’in önderlik ettiği ve şehit düştükleri direniş, tüm dünya ilerici insanlığı tarafından, gerçek anlamıyla bilinmekte ve sahip çıkılmaktadır.

2 Eylül’de PKK davasında yapılan açıklamayla başlatılan ölüm orucu ile, Diyarbakır zindanları yeni bir direniş dalgası ile çalkalanmaya başladı. Gösterdiği direnişler ile bir halkın yaşam umudu haline gelen savaş esirleri, aynı zamanda ilerici insanlığın, zulme, işkenceye ve katlima karşı direnen onurları durumundadırlar.

Bu görkemli direniş karşısında rahatsız olan bazı çevreler, direnişe gölge düşürmek ve tüm dünya halkları üzerinde yarattığı etkiyi zayıflatmak için, gelişen direnişe karşı, bilinçli bazı çabalar içerisine girdiler. Direniş yükseldikçe, rahatsızlığı daha da artan bu çevreler, hiç bir şekilde, gerçeği yansıtmayan sözler yaygınlaştırarak, karşı-faaliyetlerini daha da arttırdılar. Hatta, ilerici insanlığı bile bu karanlık emellerine alet etmeye çalışmaktadırlar. Direnişin yükseldiği ve güçlendiği her dönemde bu çabalarda artmaktadır.

2 Eylül’den bu yana Diyarbakır zindanlarında yükselen direnişlerle birlikte, direnişlere gölge düşürmek maksadıyla bazı asılsız iddiaların tekrar yaygınlaştırılmak istendiği görülmektedir.

21 Eylül’de BBC radyosu, Ajans Franz Preess’e dayanarak, Diyarbakır cezaevi ile ilgili verdiği haberinde bilerek veya bilmeyerek, bu konuda öteden beri varolan çabalara alet olmaktan kaçınamadı. Diyarbakır zindanlarında 3 yıldan bu yanadır süren, direnişler ve bu direnişte şehit düşen insanların görkemli mücadeleleri üzerinde, şaibeler yaratacak biçimde verilen haberin, zindanlardan yeni direniş seslerinin geldiği bir dönemde açıklanması, gerçekleri bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Yayınlarında insan hakları ve demokrasi savunuculuğunu eksik etmeyen kuruluşlara sorarız, her an ölümle karşı karşıya olan Diyarbakır zindanlarındaki tutukluların yaşamına duyduğunuz saygı bu mudur? İnsan hakları ve demokrasi savunuculuğunuz bu mudur?

İSKENDERUN DEVRİMCİ-YOL DAVASI SONUÇLANDI!

5 İdam! 5 Müebbet

6. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı askeri mahkemesinde görülmekte olan 150 kişinin “yargılandığı” İskenderun Devrimci-Yol davası 14 Eylül 1983 günü sonuçlandı.

Sıkıyönetim Komutanlığının basına yansıyan açıklamalarına göre, davada 5 devrimci hakkında idam verilirken, 5 kişi de müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Haklarında daha önce idam istenen 5 kişinin, çeşitli hafifletici nedenlerden ötürü, karar bozularak ömür boyu hapis cezasına çarptırıldıkları belirtiliyor. Ayrıca, davada 33 kişi 3 ile 13 yıl arasında değişen ağır hapis cezalarına çarptırılırken, 73 kişi de kanıt yetersizliğinden dolayı beraat etti.

Haklarında idam verilen devrimci tutuklular şunlar: Mehmet Engin Höke, Hacı Saygılı, Mithat Gönenç, Yusuf Keleş ve Müni Hocaoğlu.

Müebbet hapis cezasına çarptırılan diğer 5 tutuklunun isimleri ise şöyle: Mustafa Ünal İsmail Yücel, Hayrettin Küçük, Selçuk Gültekin ve Gazi Kemal Şimşek.

17 İDAM İSTENİYOR!

Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı askeri mahkemesinde görülmekte olan 182 kişilik Devrimci-Yol davası devam ediyor. 17 kişinin idamı istenen davanın, 21.8.1983 tarihli duruşmasında avukatların savunma yaptıkları belirtiliyor.

THKP-C KURTULUŞ DAVASINDA 1 MÜEBBET!

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı askeri mahkemesinde görülmekte olan 111 kişilik THKP-C Kurtuluş davası 29 Ağustos 1983 günü sonuçlandı.

Davaları sonuçlanan 111 kişiden Mustafa Pehlivan adlı devrimci önce idama çarptırıldı. Ancak karar, mahkemece bozulup ceza müebbete çevrildi. 78 kişinin değişik hapis cezalarına çarptırıldığı duruşmada 38 kişinin beraat ettiği bildirilmektedir.

14 KİŞİ TUTUKLANDI

25 Ağustos tarihli gazetelerin İzmir emniyet müdürlüğü basın ve halkla ilişkiler bürosunun yaptığı açıklamaya dayanarak verdikleri habere göre, sürdürülen geniş operasyonlar sonucu, 21 Temmuz 1983 günü TKP-B örgütüne üye oldukları iddiasıyla 14 kişi tutuklanmıştır.

İzmir Ege ve Sıkıyönetim Komutanlığının İzmir ve çevresinde yaptıkları bu operasyonlarda bazı kitap ve broşürlere de el konulduğu bildirilmektedir.

DİSK DAVASINDA İDAM İSTEMİ ARTIYOR!

68 kişinin idam talebiyle yargılandığı 78 kişilik DİSK davasına 7 dava dosyası daha eklendi. 6’sı hakkında idam istenen bu dosyaların da eklenmesi ile, davada talep edilen idam sayısı 74’e yükseldi.

Ayrıca DİSK’e bağlı kısa adı ASİS olan Ağaç Sanayi İşçileri Sendikasının 18 üyesi hakkında da dava açıldı. Haklarında dava açılan sendika üyeleri için 6 ila 20 yıl arasında değişen çeşitli ağır hapis cezaları istenmektedir.

PARTİZAN YOLU DAVASINDA ÇEŞİTLİ HAPİS CEZALARI VERİLDİ!

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı askeri mahkemesinde görülmekte olan Partizan Yolu davasında 3 kişi 5’er yıl, bir kişi 3 yıl, diğer bir tutuklu ise 3 ay hapis cezasına çarptırıldılar.

Haklarında 5’er yıl hapis cezası verilen tutuklular şunlar: Alpaslan Aral, Hüseyin Aksoy ve Kenan Kavşak.

“Onlara kapımız sonuna kadar açıktır...Tek umudumuz onlardır,...ancak, onlar bizim hakkımızı ararlar...Çünkü onlar bizim evlatlarımızdır”

Yurtdışında çalışan ve yıllık iznini Kürdistan’da geçiren ve bu nedenle gelişmeleri kısa bir süre de olsa yakından izleme olanağına sahip olmuş, bir yurtsever işçi ile yapılan ve gazetemize ulaştırılan bir söyleşiyi, Kürdistan’daki son gelişmelere ve faşist cuntanın uygulamalarına bazı noktalarıyla değindiğinden yayınlamayı bir görev olarak kabul etmekteyiz.

Soru: *Bir aya yakın bir süre Kürdistan’ın bazı bölgelerini görme fırsatına sahip oldunuz. Bu süre içersinde halkın, gerek ekonomik durumunu ayarlamada gerekse de geçim meselesini çözmede olsun hangi sorunlarına tanık oldunuz.?*

Cevap: Halkın geçim olanakları oldukça azalmış, açlık ve yoksulluk daha da artmıştır. İşsizlik çok yüksek boyutlara varmış, halkın çoğunluğu işsiz bir durumdadır. Örneğin, köylerde tarlada çalışanlar veya hayvanlara bakanlar, nüfusun çok azını oluşturmaktadır. Bunun yanısıra halkın elinde varolan hayvanları ve mahsullerini çok düşük fiyatlarla alınmaktadır. Zaten yoksul olan halk, bu durumda daha da fakirleşmektedir.

Eskiden köylerde işsiz kalanlar, şehirlere, kazalara gidip, inşaatlarda vb. alanlarda az da olsa iş bulabiliyor ve belli oranda kendi geçimlerini sağlayabiliyorlardı. Şimdi, inşaatların da yapılmaması tümüyle bunları işsiz duruma getirdi. Bunun en açık örneği de, kahvelerin, bu tip işsizlerle dolmasıdır.

Soru: *Peki bu durum halkta ne gibi etkiler bırakmaktadır?*

Cevap: Halk tamamıyla cuntadan umutlarını kesmiş, cuntanın onların sorunlarına çözüm olmadığını biliyorlar. Bu konuda size bir örnek vereyim. Bizim köyün kahvesinde oturduğumda (daha sonra başka köylerin kahvelerinde de aynı durumla karşılaştım) tartışılan konu çoğunlukla, cuntanın başa gelmesiyle açlığın, işsizliğin, pahalılığın daha da arttığı, cuntanın kendileri üzerinde tam bir soygun uyguladığı ve bu nedenle cuntanın yıkılması meseleleriydi.

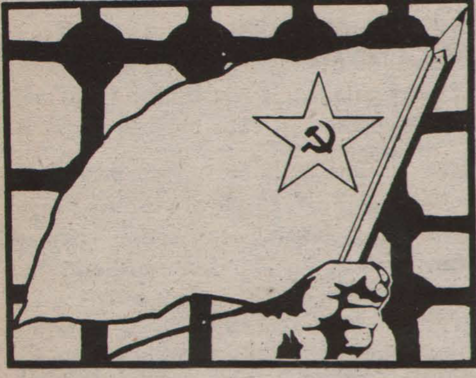
Bazıları da bu durum karşısında çareyi başka şekillerde aramaktadır. Mesela, Ali adında 9 nüfuslu aileyi geçindirmek zorunda olan bir köylünün başvurduğu yöntem böyleydi. Önceleri bir miktar toprağını işleyip, kendi geçimini sağlayabiliyordu. Fakat hayat pahalılığının artması, iş arayıp bulamaması, ürünlerini çok ucuza elden çıkarması yaşam şartlarını oldukça kötüleştirdi. Öyleki hergün su-ekmek yemeye başladı. Bu duruma daha fazla dayanamayan köylü, samanlığa girerek, kapıyı kitleyip, samanlığı ateşe verdi. Bu durumu gören ailesinin feryat etmeye başlaması karşısında, tüm köylüler samanlığa gelerek kapıyı kırıp, Ali’yi baygın bir durumda, hafif yanık yaralarıyla kurtardık. Böyle bir şeye neden başvurdun diye sorduğumuzda cevabı şöyle oldu: *“Böyle yaşamaktansa, ölmek daha iyi”*. Yine şunu belirteyim ki bu sadece bir örnek; köylülerle yaptığım konuşmalarda, daha birçok kişinin buna benzer yöntemlere başvurduğunu öğrendim.

Soru: *Bilindiği gibi, devrimciler 12 Eylül faşist cuntasının iktidara gelmesi ile geri çekilme sürecini hızlandırarak, ülkede faaliyetlerini sınırlı oranda devam ettirdiler. Hazırlıkların pratiğe aktarıldığı bu dönemde, halkın devrimcilere karşı tutumunu gezdiğiniz alanlarda gördüğünüz veya yaşadığınız olaylarla izah etmeye çalışırmısınız?*

Devamı 22. sayfada

DUYURU

Gazetemiz Serxwebûn, PKK-Merkez Komitesi üyeleri Mehmet Hayri Durmuş, Kemal Pir ve PKK Militanı Akif Yılmaz’ın şehit düştükleri 14 Temmuz- 8 Eylül 1982 tarihleri arasını kapsayan ölüm orucunun yıldönümü dolayısıyla bir özel sayı hazırlamıştır. Serxwebûn Özel Sayı 4’ün hazırlanışı sırasında, Diyarbakır zindanlarında yeni bir ölüm orucu daha başlamıştır. PKK’li savaş esirlerinin başlattığı ölüm orucu hala devam etmektedir. Yeni bilgiler alınabildiği takdirde 2 Eylül günü başlayan bu ölüm orucu’na ilişkin haberleri de Özel Sayı 4’de yayınlayacağımızı duyururuz.

"Direniş Zafere - Teslimiyet İhanete Götürür"

DİRENİŞİN GÜCÜ

1 Eylül günü PKK Savaşçılarından Celalettin Delibaş'ın yaptığı açıklamayla başlayan ölüm orucu devam ediyor.

Ölüm orucu, insanın en değerli varlığı olan "yaşamının" bir ideal uğruna ortaya konulması, o kutsal amacın uğruna ölünmeye hazır olunduğunun gösterilmesidir. Ve bu, artık elde kalan tek silahı kullanmaktır ki, o noktada anlamı çok daha büyümektedir.

İnsanlık tarihi, savaş meydanlarında korkusuzca düşmanın üzerine atılan, ülkesine düşman çizmelerinin girişini önlemek için kendisini bile bile tank paletlerinin altına atan, insanlığın tarih boyunca uğruna savaş verdiği bağımsız ve özgür yaşam için hayatlarını seve seve feda eden sayısız değere tanık olmuştur. Ama, zindanların gün yüzüne hasret karanlığı içinde, acı ve işkenceler ortasında aydınlık geleceği bütün pırıltısıyla yüreklerinde yaşatmayı bilenler, tüm bu kahramanlık ve inanç örnekleri içinde her zaman daha büyük bir onur ve saygıyla anılmışlardır. Bir halkın, yabancı egemenlere karşı savaşımındaki kararlılığı, ezilen bir sınıfın başkaldırı gücü hiç de tesadüf olmayan bir biçimde hep bu örneklerle izah edilmiştir. Ve, haklı bir davanın savunucuları olarak böylesine onurlu bir tutumun sahipleri, bu kavgaları içinde ölmüş, ama tarih hiç bir zaman onlar için bir yenilgiyi yazmamıştır. Yenilenler, tarihin akışı içinde gerçekleşemez olanı kendi varlıklarını halkların boğazlanmasına, insanlığın katledilişine, işkence ve zulümlere dayandıranlar olmuştur. Dünyamız, elindeki zor gücüyle ve vahşet temelinde varlığını yaşatmaya çalışan birçok güç tanımıştır. Fakat, köleci Roma İmparatorluğundan emperyalist Amerikan İmparatorluğuna kadar bu gerici güçler, tarihin çarklarını durdurmak için döktükleri kanın, bu çarkı ileriye iten güçlü bir kaynak olduğunu görmekte gecikmemişlerdir.

Şimdi ülkemiz Kürdistan'da da böyle bir savaş veriliyor. Tarihin çarkının dönüşünü kanla durdurmaya, halkımızın bu çarkın güçlü bir dişlisi olmasını önlemeye ve böylece yoketmeye çalışan dünya gericiliğiyle, bir halk ve tüm bir insanlık savaşıyor. Tarihin hükmü daha bu noktada açıktır. Fakat açık olan bir şey daha varki, bu hükme ulaşış, büyük acılara ve fedakarlıklara göğüs gererek gerçekleşecektir. Yüzyıllardır yabancı egemenlik altında yaşamış ve adeta dünyaya unutturulmuş bir halk olarak, zayıf olduğumuzu ve olanaksızlıklar içinde bulunduğumuzu biliyoruz. Ama, tarihin yaratıcısı olan halkların bir parçası olarak sahip olduğumuz o büyük gücü de görüyoruz. Tüm zayıflıklarımıza ve olanaksızlıklarımıza rağmen, böylesine büyük bir cesaret ve inançla ortaya çıkışın izahı da buradadır.

Ve belirtmeye gerek yok ki, halkımız sahip olduğu bu gücü en açık bir biçimde cezaevlerinde ortaya koymuştur. Düşmanın yenilgisini bu alanda ilan etmiştir. Daha uzun yıllar sürse de bu savaşın sonucu gerçekte kesinleşmiştir.

1 Eylül günü, PKK Savaşçılarından Celalettin Delibaş'ın açıklamasıyla başlayan ölüm orucu devam ediyor...

35. koğuş, Mazlum'la alevlenen direniş meşale'sini yine en önde yükseltiyor.

Gelen haberlerden de görülüyor ki, O meşale artık tüm halkın yüreğini ifade ediyor.

Ölüm Orucu... Diyarbakır Zindanları..., Direniş, içinde bir halkın geleceğini nin yaratılışını taşıyan, zafere inancı ve bu zaferin garantisi olan Parti'ye bağlılığın sembolleri olarak, bizler için anlamı en kutsal sözcükler.

Ölüm Orucu. Kürdistan halkı ve proletaryası, değerli üç evladını böyle bir direnişte şehit verdi. PKK-Merkez Komitesi üyeleri M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR ve PKK savaşçısı Akif YILMAZ böylesine soylu bir eylemin şehitleri oldular. 14 Temmuz günü başlayıp 8 Eylül'e kadar 55 gün süren ölüm orucunda, Kürdistan tarihinin en acılı ve en anlamlı direniş sayfası yazıldı. Bu eylemin, gerçekleştiği dönem itibarıyle taşıdığı anlam ve önemi çokça izah edildi. Onların tüm dünyayı şaşkınlığa boğan bu gücü nereden aldıkları, bu cesaret ve inançlarının hangi kaynaktan doğduğu insan dilinin dönebildiği ölçüde anlatılmaya çalışıldı. Şimdi biz burada, her Kürdistan insanının soluk almak kadar zorunlu bir biçimde bilmesi gereken bu gerçeklerden bahsetmeyeceğiz. Ama, 2 Eylül gününden itibaren devam eden ve tüm Diyarbakır cezaevini saran yeni bir ölüm orucu varki, aynı gerçeklerin ürünü olan bu soylu eylemin bugün ortaya çıkardığı bazı gerçekler üzerinde duracağız. Mücadelenin gelişimi içinde olması gereken, kaçınılmaz bir durum olan bu sonuç, mücadelenin geneli açısından da son derecede önem taşımaktadır.

Nedir bu üzerinde özellikle durmak istediğimiz nokta?

Diyarbakır cezaevinde devam etmekte olan ölüm orucuna ilişkin olarak alınan haberlerde, PKK'li savaş esirlerinin başlattığı eylemin, 31. koğuş dışında tüm koğuşlar tarafından desteklendiği ve eyleme katıldıkları belirtiliyor. 31. koğuş, çete başı M. Celal Bucak'ın eşkiyalarının kaldığı koğuş olduğundan, eylemin tüm cezaevi tarafından sürdürüldüğünü söyleyebiliriz.

Diyarbakır cezaevi, son üç yılda, adeta Kürdistan'ın 3000 yıllık tarihini yaşadı. Bu tarih süresince görülen direniş ve ihanet, en son hesaplaşmasını burada yaptı. Halkımızın tarih boyunca temsil ettiği direniş, PKK'nin yiğit önder ve militanlarının şahsında en üst noktasında temsil edilir ve bu direnişle bir halkın yeniden doğuş olayı gerçekleştirilirken, ihanet de en çirkef yüzüyle ortaya çıktı. Yeni bir toplum, yeni bir dünya yaratma gücüne sahip olan sınıf bu gücünü boyun eğmezlikle kanıtlarken, bir günü dahi yaratamayacak kadar zayıf niteliklere sahip olan sınıflar ve bu sınıfların temsilcileri en utanç verici durumlara düşmekten kaçınamadılar. İnsan iradesinin dışında, objektif bir gerçekliğin ürünü olan bu durum, tamamıyla toplumsal gerçeklikte izahını bulabilir. İnsana güç ve cesaret kazandıran şeyin, ait olduğu sınıfın özellikleri olduğu biliniyor. Geleceği olmayan sınıfların, güç ve cesaret üretememeleri, gününün hakim gücü karşısında her an teslime hazır olmaları bir tarihsel gerçektir. Hele, geleceği yaratma gücüne sahip olmayan bu ara tabakalar Kürdistan zemininin ürünü iseler, durum çok daha korkunçlaşmaktadır. Bugüne kadar cezaevlerinde kıyasıya süren çatışmada, mevcut sınıflar kendi güçlerini ortaya koydular. Düşmanla savaşma kararlılıklarını, bu savaşta zafere olan inançlarını, mücadele, cesaret ve bilinç üretmekteki yeteneklerini veya yeteneksizliklerini, hiç bir gücün gizleyemeyeceği kadar açıkça gösterdiler.

Kürdistan proletaryasının öncü örgütü olan PKK, düşmanla en çetin çarpışmanın yaşandığı cezaevlerinde, Kürdistan'ı kurtuluşa götürecek tek önder gücün Kürdistan proletaryası olduğunu, işkence odalarında, mahkeme salonlarında ve tüm cezaevini içine alan bu savaş meydanında defalarca kanıtladı. Kürdistan örgütü olduğunu iddia eden "Özgürlük Yolu" gibi, "KUK" gibi, "DDKD" gibi vs. örgütler, kendi örgüt adlarına ve en ufak eylemlerine bile sahip çıkma cesaretini gösteremezken, PKK, mahkeme salonlarında, bu halkı kurtuluşa götürme gibi üzerine aldığı sorumluluğun bilincinde olarak, halkımızın tarihinde, bu tarihin bir parçası olan içinde bulunduğumuz ulusal kurtuluş sorunlarımıza bütün yönleriyle sahip çıkarak sömürgeciliği yargıladığı gibi, geleceği yaratma savaşında nasıl bir yol izleyeceğimizi de düşmanın yüzüne haykırmaktan çekinmedi. Hayri DURMUŞ, mahkemedeki sorgusunda, sömürgeciliği nasıl parçalayacağımızı, bağımsızlığa ulaşmada nasıl bir yol izeleyeceğimizi anlatıyordu. Merkez Komitesi üyeleri başta olmak üzere PKK'li önder ve savaşçılar, PKK'nin tüm ideoloji ve politikasını bir silah gibi kuşanarak tüm eylemini savundular. Bu, bir örgütün, bir partinin tarih önündeki savunması, bir politikaya sonuna kadar bağlı kalıştı. Yani tek tek insanların boyun eğmez kahramanlığı değil, bir sınıfın ve bu sınıfın öncü gücü olarak bir partinin savaşçı direngen ruhunun temsil edilmesiydi. Bu gücün içinde yer alan ve bu politikayı özümsemiş insanların en büyük cesaret ve direniş örneğini göstermesi doğal bir gelişmedir.

Burada hemen belirtelim ki, böyle bir direniş karşısında küfür torbalarının ağzını büzmek zorunda kalanlar, içine düştükleri sefil durumdan sıyrılabilmenin boş çabası içinde, *"direnen insanlara saygımız var. Cesur ve çok kahraman insanlar. Bu kadar işkenceye rağmen direndiler. O direniş hepimizindir. Kürt halkınındır"* diyerek, alçakça manevralara başvurmaktadırlar. Soranız bu baylara: neden aynı yiğitlik ve cesareti, bırakalım kendi kadrolarını Merkez Komitesi üyeleri dahi gösteremediler. O yürek ve cesarete neden ulaşamadılar. Haklı ve zorunlu olarak herkesin karşılarında saygı duyduğu bu insanların direnişi karşısında, dürüst olmalarını, manevralar yaparak gerçekleri çaptırmaya çalışmalarını terk etmelerini istemek hakkımız ve görevimizdir. Gerçekten saygılı olunmak isteniyorsa, bu direnişe ve bu insanların uğruna can verdikleri PKK'ye küfretmekten vazgeçmek zorunda olduklarını belirtmek isteriz. Tüm bağımsızlık savaşçıları ve şehitleri, bu gücün yani PKK'nin varlığında yücelmiş ve ona bağlı kaldıkları ölçüde direnişin de temsilcisi olmuşlardır. PKK'nin ideoloji ve siyaseti dışına en ufak bir kayış dahi, daha önce bu gücün içinde dahi olmuş olsalar o kişiler içinde teslimiyetin batağı anlamına gelmiştir. Ama, her kim ki, Merkez Komitesi üyelerinden, bir taraftara kadar, Partiye ve halka olan bağlılık ve inancını her an yüreğinde yaşatmışsa, o noktada da, en küfürbaz ağızları dahi susturan o büyük direnme olayı yaşanmıştır. O ruh, PKK'nin direnme ruhudur. Direnişe saygılı olunduğu iddia ediliyorsa, PKK'ye saygılı olunması zorunludur.

Yine, yukarıda isimlerini saydıklarımız da dahil küçük-burjuva reformistleri ve ilkel milliyetçi güçlerin, savaş gücünün denendiği cezaevlerinde ortaya çıkan durumları da, ne kadar utanç verici olursa olsun, bir tarihsel ve toplumsal gerçeğin ürünü olarak doğaldır. Gelecek için perspektifleri olmayan, ideolojik ve politik çizgileri sistemin çemberi içinde kalan insanların, sömürgeciliğin karşısında sonuna kadar savunabilecekleri fazla bir şey yoktur. O nedenledir ki, bizzat adı direnişle birlikte anılan Mazlum'ların gönderdikleri cezaevi mektuplarında da okuduğumuz gibi, bu güçler örgüt çizgilerinin bir gereği olarak, Kürdistan'a yeni bir yaşam sağlamak için ölmeyi göze almak yerine, sömürgecilerin teslimiyet pahasına kendilerine bağışladığı kişisel yaşamı tercih ettiler. Bu durum, o insanların korkaklıklarından dolayı böyle olmadı. Tümüyle izlenen bir çizginin ürünü idi. Bilindiği gibi bu teslimiyet çizgisinin sahipleri, düşmandan çok uzak alanlarda bile direnişe küfretmekten çekinmediler. Dışarıda en küçük bir mücadele hazırlığı dahi yapmadıkları gibi -hem de tüm olanaklarına rağmen-, üzerini kapatmaya dahi çalışmadan ihanet çizgisinin savunuculuğunu yapmaya devam ettiler.

Fakat bu durum nereye kadar sürebilirdi? Nitekim, dışarıda bu güçler içinde zaman zaman bu ihanet çizgisine karşı çıkışlar belirmeye başladı. Kendilerinden kopan kişiler, yazdıkları ve söyledikleri sözlerde, direniş karşısında takınılan bu küfür ve hakaretle dolu tutumu benimsemediklerini çekimser bir biçimde de olsa ifade etmeye başladılar. Bunun da ötesinde bu güçler, geçmişte etkileri altında tutabildikleri halktan insanların hızla kendilerinden koptuklarını gördüler. Kitleler, kendi kurtuluşlarının direnişte olduğunu gördükçe ve reformist-burjuva çizgilerin bir felaket olduğunu kavradıkça, direnişe sahip çıkarak, mücadeleye yöneldiler.

Bu gerçek bir kez de şimdi en belirgin biçimiyle cezaevinde yaşanıyor. İdeolojik ve politik çizgilerinin kendilerini sürüklediği teslimiyetin sonuçlarını en acı biçimde yaşayan cezaevindeki bu kişiler, bugün bu çizgiye karşı tutum almışlardır. Yıllardır içinde bulundukları teslimiyete rağmen, bugün, PKK militanlarının gerçekleştirdiği ölüm orucuna katılmaları bunu ifade etmektedir.

Nasıl ki, direniş çizgisi kitlelerin her gün biraz daha sahip çıktıkları büyüyen bir gücü ortaya çıkarıyorsa, direnişin en güçlü biçimde geliştiği cezaevlerinde de bu gelişmenin yaşanması kaçınılmazdır. Direnişi yaşamlarının vazgeçilmez tek biçimi haline getiren PKK'li savaş esirleri, yıllardır sürdürdükleri savaşımlarında, gördükleri işkencelere, uğradıkları toplu ve tek tek katliamlara rağmen, güçlerinden ve inançlarından hiçbir şey yitirmemiş, aksine hergün biraz daha güçlenmişlerdir. Düşmanın kin ve öfke kusan ağzı bile, onlar için hiç bir zaman aşağılayıcı konuşamamıştır. Bu direniş ruhu karşısında düşman, hergün biraz daha erimektedir. Onları fiziki olarak ortadan kaldırmada gösterdiği çabası, direniş

karşısında duyduğu küçüklüğün ve korkunun ürünüdür. Düşman direnişçileri öldürmüş, işkence tezgahlarında parça parça etmiş, ama onları yenememiştir. Ve direnişçiler gözlerindeki sönmeyen inanç ışığıyla, işkencede uzanan eli, işkence tezgahını ve karanlık bir köşede gelen ölümü eritmişlerdir. Düşmana bakan gözlerinde en küçük bir yaşam kaygısı belirmemiş, onlar yüreklerinde daima geleceğin Bağımsız ve Özgür Kürdistan'ını yaşatmışlardır. Ölürken bile haykırdıkları sloganlar, o amaç uğruna bilerek ölüme gitmenin bir biçimi olan ölüm oruçları, açlık grevleri vd. bir çok direniş bize bunu anlatmaktadır.

Oysa teslimiyet ve ihanetin düştüğü durum, bahsedildiğinde sayfalarımızı kirletecek kadar korkunçtur. Basit yaşamı kurtarmak uğruna, insanlık onuru, haysiyet, ve gurur tümüyle çiğnenmiştir. Her namuslu insanın uğruna bin kez ölmeye hazır olduğu bu kutsal değerler, düşman tarafından çiğnendiğinden daha fazla bir biçimde, ihanetin sahipleri tarafından ayaklar altına alınmıştır. Bir parça fazla ekmek yiyebilmek, işkenceden kurtulabilmek, sıcak su, televizyon gibi şeylere sahip olmak, halkın geleceğine tercih edilmiş, ve bu tutumun sahipleri kişi olarak da kurtaracak hiçbir şeylerini bırakmamışlardır.

Fakat, ihanete efendiler bile itibar etmezler. Tarihten de biliniyor ki, en azılı düşmanlar bile hasımlarının yaşamlarını kurtarmak için secdeye yatmalarına iğrentiyle bakmaktan kendilerini alamamışlardır. Onları, sadece kanıtlarını güçlendirmek için anında gösterilip sonra bir köşeye atılan örnekler olarak görmüşlerdir. Cezaevinde yaşanan durumda aynen böyledir. Basit kişisel yaşamlarını kurtarmak için düşman karşısında teslimiyeti seçenler, zaman içinde görmüşlerdir ki, düşman, Kürdistan'da ihaneti bile kabul etmemektedir. Ve üstelik onları bir şamar oğlanı gibi kullanmasına rağmen, günün her saatinde aşağılamaktan, ve hatta işkence yapmaktan da geri durmamaktadır. Bizim düşmanımızın, Kürdistan adına bir şeyse eğer, ihanet de olsa bağışlamama gibi bir özelliği vardır. Bu özellikte eklenince ihanetin düşman için de en küçük bir değeri olmayacağı açıktır. Anlaşılacağı gibi, fiziksel yaşamlarını kurtarmak için teslimiyeti seçenler, o çok değer verdikleri yaşamlarını kurtarmanın yolunun teslimiyet olamayacağını, yaşadıkları acı gerçek içinde öğrenmişlerdir.

Direniş savaşçılarının kanlarıyla yazdıkları **"DİRENMEK YAŞAMAKTIR"** sloganı, şimdi bir kez daha tersinden kanıtlanmış olmaktadır. Teslimiyet ve ihanetin korkunç bir felaket, insanlık değerlerinden, onur ve haysiyetten soyunma ve aşağılık bir biçimde ölmek demek olduğu teslimiyetin pratiğinde ortaya çıkmıştır. Ve bizzat teslimiyet içinde olanlar, basit yaşamlarını kurtarmak için dahi direnişe sahip çıkmaktan ve direnmekten başka bir yol olmadığını geç de olsa anlamışlardır.

2 Eylül günü başlayan ve tüm koğuşları içine alan ölüm orucunu; gerçekleştiği dönemin özellikleri, düşmanın yönelimlerini ve amaçlarını açığa çıkarması yanında, bu yönüyle de kavramak zorunludur.

Burada kavranılması gereken en önemli nokta, teslimiyetin çıkmazı ve iflasıdır. Direnişin büyüklüğünden, halkımız için taşıdığı anlamdan söz etmeye gerek yok. Direniş, her zaman olduğu gibi bir kez daha ihaneti teslim aldı. Direnişin gücü ve insana kazandırdığı onur karşısında, yıkılmış gurur ve insanlık dahi yeniden canlanabilmenin cesaretini buldu. Eğer bu gurura sahip çıkılırsa, bunun daha da gelişeceği açıktır.

Şimdi, cezaevinde PKK'nin direniş bayrağının cesaretlendirici, güçlendirici büyüklüğü altında, başlarını düşman karşısında yeniden kaldırma gücünü kendilerinde bulan bu kişiler, aynı zamanda örgütlerine de en açık ve net mesajı göndermektedirler. İşkence ve zulümden diyar diyar uzakta, halkın maruz kaldığı açılardan habersiz, direnerek şehit düşenlere ve onlara bu direniş ruhunu veren PKK'ye küfreden örgüt ve liderlerine bu seslenişi, bir kez de biz yazalım.

Onlar bu direnişe katılmakla açıktan şunları söylemektedirler: **"Bize izlememizi söylediğiniz teslimiyet yolu, onurumuzu ve tüm insanlığımızı ayaklar altına aldı. Kendi örgüt ve kişisel çıkarlarınız için, bizi, halkımıza karşı beslediğimiz sevgiye rağmen, halkın çıkarlarını satmaya zorladınız. Ama biz, direnişle-teslimiyetin, yaşamla-ölüm gibi birbirinden ne kadar uzak olduklarını, direnmeden yaşamanın mümkün olmadığını gördük. Artık sizin ardınızdan değil, direnişin ardından yürüyeceğiz. Eğer bizlere sahip çıktığınızı iddia ederseniz, direniş çizgisine sarılmalı, teslimiyet ve reformizmi bırakmalısınız."**

Evet, objektif olarak tümüyle bu anlama gelen direnişe katılış kararı için bizler de aynı şeyleri söylüyoruz. Toplu direniş eylemini **"biz de direniyoruz. Diren sadece PKK midir"** diye kullanmaya kalkmaları karşısında, direnmediklerini, direnmelerinin ençok istediğimiz şey olduğunu, eğer direnme iddiasında iseler tıpkı cezaevinde yaşanan pratik gibi, PKK'nin direniş çizgisine ve mücadelesine küfretmekten vazgeçip, Bağımsız ve Özgür Kürdistan için hiç değilse bir tek adım atmaları gerektiğini söylüyoruz. Birkaç bildiri, bir iki gösterinin hiçbir şeyi kurtaramayacağını, sonu kendileri için de felaket olan teslimiyet ve reformizm çizgisini terkedip, direnişe direnerek sahip çıkmaları gerektiğini belirtiyoruz.

Bugün halkımızın en hayati sorunu olan ulusal kurtuluş mücadelesinin gerçek bir gücü olmaları gerektiğini önemle vurguluyoruz. Çünkü, halkımızın önünü karartan ve kurtuluş yolunu tıkayan, reformizden vazgeçip, bağımsızlık hedefleri doğrultusunda mücadele etmeksizin direnişten bahsedilemez. PKK, halkımızı kurtuluşa götürecek tek yol olan ulusal bağımsızlık savaşını kendi öz gücü ve çabasıyla ve halktan aldığı büyük güçle adım adım geliştirirken, Kürdistan adına hareket ettiklerini söyleyen tüm güçlere ve çevrelere de bu müacadelenin içinde yer almaları için çağrıda bulunmaktadır. Uzun bir süredir üzerinde ısrarla durduğu bir Ulusal Kongre çağrısı yapmaktadır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi için bir ön adım olan böyle bir kongre, halkımızın sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı mücadelesini daha da güçlendirecek bir öneme sahiptir. Evet, her Kürdistan insanının, örgüt ve kuruluşunun içinde yer almak zorunda olduğu Ulusal Kurtuluş Cephesi, düşmana karşı topyekün direnme sorununun da temelini oluşturmaktadır. Yapılan çağrılara ve yükselen mücadeleye rağmen, cephe sorunundan kaçış olayı, hak ettiği yargılamayı bulmakta gecikmeyecektir. Özellikle bundan böyle, direnme iddiasında olan her güç, böyle bir mücadele cephesinde yer almak, reformizm batağından çıkmak zorundadır.

Açık ki, onlar bu felaket çizgisinden vazgeçmedikleri takdirde giderek daha da tecrit olacak, iflas etmiş uşaklığın yıkıntıları altında kalmaktan kurtulamayacaklardır.

PKK'nin direniş bayrağı, altında toplananlar her gün biraz daha çoğalarak yükseliyor. Bu bayrak, mücadelenin gelişim sürecinde tüm insanlarımızı kucaklayacaktır. Kürdistan'ın Bağımsız ve Özgür geleceği bu bayrağın altında yaratılacak ve kurtuluşun harfleri ölerek vatan yaratan insanların adıyla anılacaktır.

DİRENMEK YAŞAMAKTIR!
YAŞASIN DİYARBAKIR DİRENİŞİ!
KAHROLSUN SÖMÜRGECİ FAŞİST CUNTA!
YAŞASIN KÜRDİSTAN BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ!
YAŞASIN PKK!

ELÂZIĞ ZİNDANLARINDA DİRENİŞ YÜKSELİYOR!

Aldığımız son haberlere göre, Elazığ zindanlarında, sömürgeci-faşist cuntanın cezaevlerindeki uygulamalarına karşı devrimci tutukluların direnişi daha da güçlenerek, devam etmektedir. Sömürgeci-faşist cunta cezaevlerinde gelişen direnişi kırmak ve teslimiyeti egemen kılabilmek için, baskı, işkence ve katliamlarını daha da arttırarak sürdürmektedir. Bunun karşısında devrimci tutukluların direnişi daha da güçlendirmeleri ve sömürgeci-faşist cuntanın teslimiyeti geliştirme çabalarına direniş ile cevap vermeleri, düşmanı çılgına çevirmektedir. Baskı ve işkencelerini zulmünü pervasızca geliştirmektedir.

Sömürgeciler, tutuklular ve aileleri üzerinde her türlü yöntemi uygulayarak, gelişen direnişi boğmaya çalışmaktadırlar. Bunun en son örneklerinden biri de, Elazığ zindanlarında yaşanmaktadır.

17 08 1983 görüş günü, köyünden, şehrinden Elazığ'a gelerek, tutuklu çocukları ile görüşmek isteyen özellikle çoğunluğu kadın olan tutuklu ailelerinin, görüşmeleri engellenmiştir. Görüş yasaklanmakla yetinilmeyerek, tutuklu bulunan evlatları ile, mutlaka görüşmek isteyen ailelere saldırılarak, jandarma dipçiği ile zorla dağıtılmışlardır. Yine alınan haberlere göre, içerde bulunan devrimci tutuklular, sloganlar atarak, bu olayı protesto etmişlerdir.

Bu olaydan sonra, duruşması yapılan 164 kişilik PKK gurubu davasında söz alan devrimci tutuklular, sömürgeci-faşist cuntanın, baskı, işkence ve katliamlarını protesto ederek, direnişi sonuna kadar sürdürmekte kararlı olduklarını açıkladılar.

Duruşma esnasında söz alan, ismini öğrenemediğimiz, bir öğretmen, kendilerine verilecek idam cezalarının hiçbir anlam ifade etmediğini,... tüm ulusal kurtuluş mücadelelerinde bu türden olaylara rastlanıldığını ve Vietnam, Mozambik vd. ülkelerde bunun örneklerinin çokça olduğunu belirttikten sonra, bu tür uygulamaların inançlarını ve kararlılıklarını sarsamayacağını açıklamıştır.

Daha sonra söz alan diğer bir tutuklu ise, poliste sürdürülen işkenceleri açıkladıktan sonra, mahkemelerin bu konuda takındıkları tutumu protesto etmiştir. Söz almak isteyen diğer bir tutukluya ise söz hakkı verilmemiştir. Bunun karşısında, zorla konuşan tutuklu, mahkemenin bu tavrını ve savunmaları engellemek istemesini şiddetli bir şekilde kınamıştır.

Bu durum karşısında çılgına dönen sömürgeci-faşistler, tutuklulara saldırarak, bir kısmını hücrelere koymuşlardır. Hücrelere götürülene kadar ve daha sonra tutuklulara ağır işkenceler yapıldığı da gelen haberler arasındadır.

Yine aldığımız son haberlerde, daha önce hakkında mahkemenin tahliye kararı verdiği bir PKK sempatizanı, tahliye edilmemiş ve aynı gece ağır işkenceye alınarak işkencede katledilmiştir.

Sömürgeci-faşist Türk devletinin bu kadar pervasızlaşması, cezaevlerinde yükselen direniş dalgasından duyduğu ve her an yüreğinde hissettiği büyük korkunun sonucudur. İşkence ve katliamlar gelişen direnişleri engelleyemeyecek, direniş daha da güçlenecektir.

PKK'li Savaş Esirlerinden Hamit BALDEMİR, Mehmet ŞENER ve Rıza ALTUN'un Katledildikleri Haberi Veriliyor

SERXWEBÛN'A
İLERİCİ DÜNYA KAMUOYUNA

Sömürgeci faşist cunta genelde Kürt halkının kanına, özelde de PKK'li savaş esirlerinin kanına doymadı!

Faşist cunta, iktidarı eline geçirip zulmün, vahşetin alabildiğine uygulanışının 3. yılını doldurduğu bu günlerde katliamlarına yenilerini ekliyor, zulüm ve işkencelerini katmerleştiriyor. İlerici, yurtsever dünya kamuoyunun bütün uyarılarına rağmen vahşetine devam eden sömürgeci faşist cunta, giderek daha da azgınlaşıyor. Fakat bu azgınlaşması onun sonunu çabuklaştırıyor. PKK kadro ve sempatizanlarına karşı faşist uygulamalarının sonucu olarak 37 PKK sempatizanına idam verip, bu idamların dışında onlarcasını katletmişlerdir.

21.3.1983 tarihinde sömürgeci faşist cuntanın cellatları ve gerici uygulamalarına karşı yenilgiyi kabul etmeden Newroz'u kutlamalarına tahammül edemeyen ağzı salyalı cellatlar, Mazlum DOGAN ve otuza yakın PKK sempatizan ve kadrosunu hunharca katlettiler. Bu görülmemiş vahşet karşısında savaş esirlerinin zindanlardaki (bağımsızlık ve özgürlük) mücadelesi durmadı. Zindanlardaki mücadeleyi durduramayan düşman, önder kadroları hedef seçti ve değerli önderlerden M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR ve yirminin üzerinde PKK'li savaş esirini katletti. Ama geri kalan yoldaşları, zindanlarda onların bıraktığı bağımsızlık ve özgürlük bayrağını alıp daha da yükselttiler. Hiçbir şey bağımsızlık ve özgürlükten daha değerli olamaz, kutsal düşüncesinden hareket ederek, cellatlara karşı boyun eğmediler. Bu mücadele, yılları aldı ve alacak. Büyük azim, inat ve sabır karşısında düşman kahroluyordu. 37 PKK kadro ve sempatizanına verilen idam cezaları karşısında savaş esirleri yine yenilgiyi kabul etmediler. Tek kurtuluş yolunun direnişten geçeceğinin bilincinde olarak harekete geçtiler. 1.9.1983 tarihinden itibaren açlık grevine başladılar, ziyaretçileriyle görüşmediler, görüşmeyi redettiler. Diyarbakır Askeri Cezaevi'ndeki bu direniş, daha da, en büyük görkemliliğiyle devam ediyor. Bu direniş hareketinde de, direnişe PKK kadro ve sempatizanları önderlik etmektedir. Diğer bütün siyasi tutuklular bunları desteklemektedirler. (Alınan bilgilere göre) Rızgari, Dev-Yol, Partizan, Ala Rızgari direnişte aktif olarak yerlerini almaktadırlar.

Diğer direnişlerde olduğu gibi bu eylemde de hedef önder kadrolar olacaktır. Hatta bunların bir kısmının cesetleri Deve Geçidi denilen derede bulunmuştur. Bu günlerde Askeri Siyasi Tutukevinin etrafındaki bütün evler sömürgeci güçler tarafından boşaltıldı. Cezaevi etrafı da sıkı güvenlik altına alınmıştır. Katliamın olduğu büyük ihtimalle düşünülen hafta boyunca, savaş uçakları halkı tehdit edercesine uçtular.

Görüşmeciler her gün hapishanenin önünü dolduruyor, oradan sıkıyönetimin önüne, oradan da vilayete akın etmektedirler. Bütün provakasyonlara rağmen savaş esirleri eylemlerini sürdürmektedirler.

İLERİCİ DÜNYA KAMUOYU: Sizlere sesleniyoruz! Zindanlardaki savaş esirleri ve Kürdistan halkıyla olan enternasyonalist dayanışmanızı gösterin. Savaş esirlerine sahip çıkın. Dağlardaki gerillalara sahip çıkın.

Alınan bilgilere göre: Hamit BALDEMİR, Mehmet ŞENER, Rıza ALTUN katledilmişlerdir.

SERXWEBU'NA 13/9/83
İLERİCİ DÜNYA KAMUOYUNA.
Alınan bilgiye göre: Hamit Baldemir. Mehmet şener. Rıza Artun
katiledilmişler.
İLERİCİ DÜNYA KAMUOYU. sizlere sesleniyoruz Zindalardaki savaş esileri Kürdistan halkıyla olan karşı olan enternasyonal dayanışmanızı gösterin. Savaş esirlerine sahip sın, Dağlardaki gerilyalara sahip çıkın - Diyarbakırda. Bir. P.K.K. sempatizanı.
- Direniş zafere, Teslimiyet ihanete götürür
- Hiç bir şey Bağımsızlık ve Özgürlükte daha değeli olamaz.
- Yaşasın Önderimiz P.K.K.
- Hamitler. Mehmetler. Rızalar ölmez

– Direniş Zafere, Teslimiyet İhanete Götürür!
– Hiçbir Şey Bağımsızlık ve Özgürlükten Daha Değerli Olamaz!
– Yaşasın Önderimiz PKK!
– Hamitler, Mehmetler, Rızalar Ölmez!

Diyarbakır'dan Bir PKK Sempatizanı

CEMAL KEMAL ALTUN'UN ARDINDAN

Siyasi iltica talebiyle F. Almanya'da bulunan C. Kemal Altun, 30 Ağustos 1983 günü, kendisini, son duruşmasının görüldüğü mahkeme salonunun açık penceresinden 6 kat boşluğa bırakarak intihar etti.

C. Kemal Altun'un ölümünden önce olduğu gibi, sonrasında da bir çok protesto girişimi ve gösterisi gerçekleşti. Alman demokratik çevreleri başta olmak üzere hemen tüm yabancı örgüt ve kuruluşlar, Türkiyeli siyasi güçlerin yanında yer alarak, Altun'u intihara götüren nedenleri açığa çıkarıp, sorumlularını belirlemeye çalıştılar. Altun'un cenazesi, 5000'in üzerinde Alman, Türkiye ve Kürdistanlı çevrelerin oluşturduğu kalabalık bir kitle tarafından düzenlenen bir törenle toprağa verildi.

Alman parlementosu, Yeşiller gurubu ve SPD'nin, hükümeti suçlayan konuşmaları ve soru önergeleriyle adeta birbirine girdi. İçişleri Bakanı Zimmerman, istifaya davet edildi. Alman demokratik çevreleri, Türkiye ve Kürdistanlı örgütler, bildiri, gösteri vd. ortak eylemleriyle, Alman hükümetinin cuntayla olan ilişkisini kesmesini ve insan haklarına saygı göstermesini istediler. Alman radyo ve televizyonları, olaya görüntüleriyle yer verir ve konuya ilişkin yorumlar yaparken, gazeteler de "intihar" olayını bir cinayet olarak değerlendirdiler.

Olay, Türkiyeli siyasi yoğunluklar tarafından da çeşitli biçimlerde ele alındı ve değerlendirilmesi yapıldı.

Her şeyden önce belirtelim ki, biz bu olayı, basit bir iltica sorunu biçiminde değerlendiremeyiz. Soruna yaklaşımı, sadece böyle bir ölüm olayına tepki, bir protesto ve cinayet zanlılarını işaret etme ile de sınırlı tutamayız.

Bu cinayetin sorumluları, yalnızca Türkiye ve Alman kamuoyu için değil, ama tüm dünya kamuoyu için de aşina olan yüzlerdir.

Sorunun çeperleri, tüm bu olguları aşmaktadır.

12 Eylül 1980 askeri faşist darbesinden sonra, Türkiye ve Kürdistan'da barınamaz duruma gelen bir çok politik unsur yurtdışına çıkmak zorunda kaldı. Avrupa ise, bu süreç içinde en çok "rağbet" gören bir alan oldu. Öyle ki bu çıkış, örgütler düzeyine vardı ve kişilerin değil,örgütlerin ilticası biçimine dönüştü. Başlangıçta İsveç böyle bir iltica merkezi olurken, giderek Almanya ve Fransa gibi ülkeler de örgütlerin başlıca yerleşim yerleri haline geldi. Avrupa'da bulunan bu örgütlerden bir çoğu, cuntaya karşı mücadele sorununu gözardı ederek, varlıklarını tümüyle bulundukları bu alana bağladılar. Yazdıkları yazılar ve bu süreç içindeki pratikleri bunu kanıtlamaktadır.

Türkiye ve Kürdistan'daki kitle bağları kopmuş ve mülteci bir hareket olarak, eylemlerini de bu alan üzerinde biçimlendirmek durumunda kaldılar. Başlangıçta ilticacılar sorunu ve giderek dayanabilecekleri tek temel olarak yabancı işçiler sorunu gibi olguları, devrim sürecinden kopuk bir biçimde yaşam sorunu haline getirdiler.

Ülke devrimini örgütleme, kitlelere mücadeleyi geliştirmede bir perspektif kazandırma gibi, temel problemlerden bucak bucak kaçarken,aynı zamanda kendi örgüt elemanları için de geleceğin yolunu aydınlatamadılar.

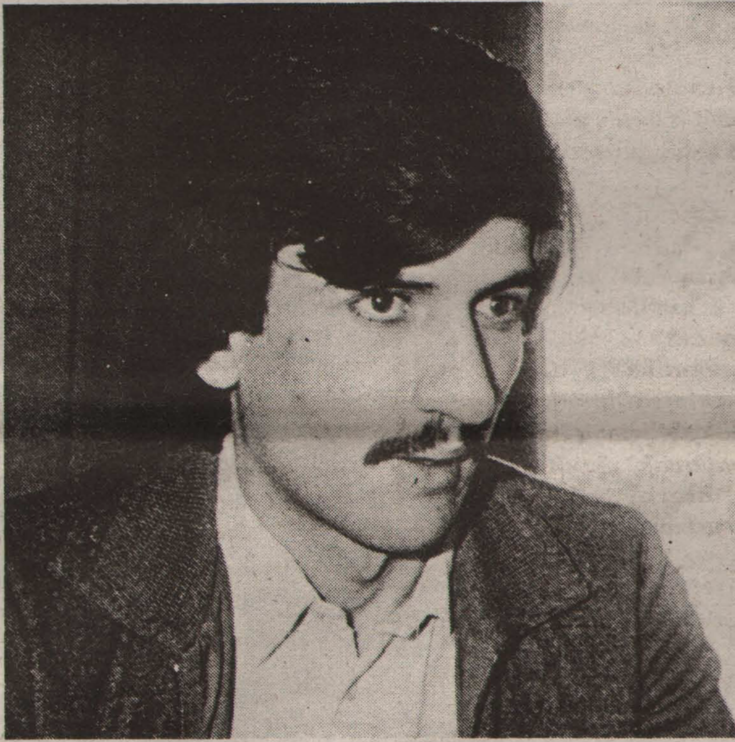
Bu noktada, örgütlerde dağılma ve bunalımların patlak vermesi kaçınılmaz bir durumdu. Nitekim, olan da öyle oldu. Örgütlerde dağılma ve Avrupa'yı örgüt ve kişisel yaşamın bir alanı olarak görme anlayışı, "sol"un en belirgin hastalığı durumuna geldi.

Cuntaya karşı yeni bir atağa kalkarak güçlü bir anti-faşist hareketin gelişmesinin kitleler ve tüm dünya kamuoyu tarafından da beklendiği bu süreç, ne yazık ki, değerlendirilememiş, halklarımızın hayati sorunu olan anti-faşist mücadele adeta rafa kaldırılmıştır. En hayati sorun olan böyle bir mücadeleye dahi çıkarcı yaklaşımlar geliştirilmiş, bir devrimci örgüt ve militan için cuntayla yüz yüze gelmekten gurur duyma anlayışının yerini böyle bir karşılaşmayı dahi çılgınlık kabul eden militan ruhtan boşalma almıştır.

Avrupa'da, bazı örgütlerin durumuna bakıldığında görülecektir ki, örgüt bünyelerini sarmış olan bunalım, kendini arayışa çıkıştan, İsveç gibi ülke devrimine en uzak alanlarda vapurdan ayrı düşmüş bir dümeni kullanmaya çalışma gibi, yaklaşık anlayışların temellik ettiği gelişmeler yaşanmaktadır.

Avrupa'daki Türkiye ve Kürdistanlı kitlelerin sorunlarından, ilticacılar sorununa kadar bu alanı kapsayan problemleri, devrim sorununun yalnızca bir parçası olarak gören anlayısında savunucusu olan gazetemiz, ülke devrimine yönelik sorunları işler ve kitlelere ulaştırarak mücadelenin toparlanması ve yükselmesinde üzerine düşen görevi yerine getirirken, bu konulara ilişkin hastalıklara da değinmiş ve hala da değinmektedir.

Bu noktaya tekrar dönmek üzere, C. Kemal Altun olayının bir kez daha ortaya çıkardığı gerçeklere konuyla bağlantısı içinde değinmekte yarar vardır.

Türkiye'de faşist cunta, başta ABD olmak üzere tüm emperyalist güçlerin onayı ile iktidara gelmiş kanlı bir yönetimdir. Cunta öncesi ve sonrasında Avrupa emperyalist çevrelerinin sürdürdüğü yoğun propagandalardan da biliniyor ki, cuntanın desteklenmesi, tüm bu güçler tarafından vazgeçilmez görülmektedir. Türkiye'nin sistem açısından taşıdığı önem, bu devlet sınırları içindeki olaylara yaklaşımın temelini oluşturmaktadır. Devlete yönelik faaliyetler ve hele mevcut statükoyu köklü bir değişikliğe götürebilecek gelişmeler en büyük tehlike olarak kabul edilmektedir.

Dünya ölçüsünde ve Ortadoğu'da son yıllarda giderek kızışan sistemler arası çarpışma, en sıradan bir sorunda bile yaşanmaktadır. Güçler, kendi ekonomik , askeri ve siyasal çıkarlarını güvenceye almak ve etkin kılmak için adeta boğaz boğaza bir savaş vermektedirler. Emperyalizmin sarsak bünyesi, artık yeni sarsıntılara tahammül edemez durumdadır. Bu tahammülsüzlüğün ölçülerinin hangi düzeye vardığı, ardı ardına iktidara getirilen kanlı faşist diktatörlüklerde görülebilir. Türk faşist cuntası da, önemli oranda bu tahammülsüzlüğün bir ürünüdür. Sistem için onarılmaz bir yara haline gelen Türkiye'deki gelişmelerin boğulabilmesi için, başvurulan en son seçenektir. Sadece Türk burjuvazisinin bir tercihi değil, tüm emperyalist ve gerici güçlerin üzerinde anlaştığı bir yönetimdir. Ve tercih olmanın da ötesinde, adeta kendisini dayatan bir gelişmedir.

Türk faşist cuntasının, işlediği tüm cinayetlere, Kürdistan'daki uygulamalara, halk kitleleri üzerindeki baskılara, cezaevindeki işkence, katliam ve idamlara rağmen, bir parlemento (F. Almanya)da eğer hala en yetkili ağızlardan işkencenin olmadığı yolunda karar çıkabiliyor ve demokratik çevre ve kuruluşların tüm çabalarına rağmen devletin resmi görüşü haline getiriliyorsa, bunun nedeni başka bir biçimde izah edilemez. "Burjuva demokrasisi"nin varlığından bahsedilen Avrupa ülkelerinde, demokrasiden ne anlaşıldığını, çokça feryadı koparılan insan haklarına saygının nasıl değerlendirildiğini göstermek açısından, ve en önemlisi de, bugün burjuvazi için geçerli olan şeyin tüm bu değerlere ne kadar bağlı kalındığının değil sistemin çıkarlarının ne kadar korunduğunun hesaplanması olduğunu görmek için gerçeklere bir göz atmak yeterlidir.

Bugün Avrupa'da çok bahsedilen demokrasi ve insan hakları kavramları, gerçekte içi boş birer sözcükten öte anlam ifade etmemektedir. Küçük-burjuva duygusallığı ile karışık hümanizm ise, artık daha da çekilmez ve karşısında sınıf bilinçli her proleterin iğrenti duyduğu bir "kavram" haline gelmiştir.

Dünya halklarının faşizmin zorbalığı altında inletildiği, emperyalist saldırganlıkların alabildiğine yoğunlaştırıldığı günümüzde, tüm bu suçların sahipleri bile, en utanmazca bir biçimde insan haklarından bahsedebilmekte ve insanlığın güvencesi olan sosyalist sistemi bu hakları çiğnemekle suçlamak cüretini gösterebilmektedirler. Ve o demokrasi havarisi kesilen emperyalist saldırı ve cinayet tezgahçıları, açıkça biliniyor ki, halkların bir dayatması olarak tüm dünya devletlerinin uyması gereken bir ilke haline gelen insan haklarına, sadece ve sadece kendi cinayetlerinin üstünü örtebilmenin bir aracı olarak bakıyorlar.

Sömürü, işkence, savaş ve vahşet demek olan tekelcilik, daha doğduğu anda "burjuva demokrasisi"ni de "katletmiştir". Burjuva devrimleri döneminde kaleme alınan insan hakları evrensel beyannamesi ise, bizzat yazanlar tarafından çiğnenen bir belge olmanın ötesine geçmemiştir. Marx ve Engels, henüz tekelcilik aşamasına gelinmeden dahi burjuva demokrasisinin ve burjuva hümanizminin ne kadar sahtekârca olduğunu ortaya koymuş ve gerçek özgürlüklerin ve insan haklarına saygının yalnızca sosyalizm ile mümkün olabileceğini göstermişlerdir.

"Burjuva demokrasisi"nin içinde bulunduğu durum böyle bir sefalet iken, bu güçlerin kendi aralarında ve işbirlikçi güçlerle olan ilişkileri, durumlarını çok daha açık bir biçimde ele vermektedir.

F. Almanya hükümetinin Türk faşist cuntasıyla, Türkiye ve Kürdistanlı işçiler üzerinde sürdürdüğü pazarlık, işçilerin tüm enerjileri boşaltıldıktan sonra adeta bir tortu gibi atılmaları ve siyasi-ekonomik çıkarlar için birer koz olarak kullanılmaları bunun sadece bir örneğidir.

Serxwebûn'un Ağustos sayısında yayınlanan Ankara ile Bonn arasında sıklaşan trafik ve işçiler üzerinde yapılan hesaplara ilişkin yazıda, bu hesaplar kısaca izah edilmişti. Aynı yazıda, işçilerin geri gönderilme sorununun, siyasi ilticalar sorunuyla da yakın bir bağ içinde olduğu ve Türk devletinin, ekonomik sıkıntılar pahasına da olsa, eğer siyasi ilticacıları iade ederse Alman hükümetine taviz vermeye hazır olduğu belirtilmişti. Sistemin çıkarları açısından da uygun düşen bu pazarlık, gerçekte baştan beri bir uzlaşma temelinde yapılmaktadır. Ve Alman burjuvazisi, kendisi için hiç bir siyasi ve ekonomik çıkar sağlamayan ilticacıları iade etmeyi, çıkarlarına birçok yönden en uygun tavır olarak görmektedir.

Nitekim, C. Kemal Altun olayından önce 39 kişi protestolar arasında iade edilirken, iade işlemi olay sonrasın da devam etmektedir. Kısacası iade işlemleri , belirlenmiş bir politikanın ve sistemin çıkarları gereğidir. Bu noktada, insani değerler ve uluslararası antlaşmaların hiç bir anlam ifade etmediği ve her an ayaklar altına alınmaya hazır olduğu görülmektedir.

Her zaman olduğu gibi, bugün de yürürlükte olan şey, soyut kavramlar değil, sınıf çıkarlarını ifade eden politikalardır. Alman hükümeti, gerek siyasi ilticacılar konusunda ve gerekse yabancı işçiler sorununda tavrını belirlerken esas aldığı nokta budur ve öyle de olmak zorundadır. Türk faşist cuntası açısından da yine aynı durum söz konusudur. O, Türkiye ve Kürdistan halklarına karşı azgın bir savaş yürütür ve insanlığın tanık olduğu en korkunç vahşet uygulamalarına başvururken, kendisine yön veren şey, kapitalist emperyalizm ve kendi işbirlikçi sınıf karakteridir.

Ama tüm bunlar karşısında proleter devrimci olduklarını iddia eden güçlerin durumu nedir? Burjuvazi dünya çapında ve Türkiye'de kendi rolünü eksiksiz oynar ve bu konuda hiç bir kuralı dahi tanımazken; Türkiyeli devrimci-demokratik güçler kendi rollerine ne kadar bağlı kalmakta ve gereğini ne ölçüde yerine getirmektedirler.

Türkiye ve Kürdistan halkları, dünya gericiliğinin ittifakı ile boğazlanır ve katlanılmaz bir yaşama mahkum edilirken, her birisi devrimci mücadelenin önderi olduğunu iddia eden bu güçler, halklarına insanca bir yaşamı kazandırmanın başlıca yolu olan faşist diktatörlüğü devirme konusunda hangi hazırlıkları yapmakta, bunun için hangi adımları atmış bulunmaktadırlar. Bu soruların cevaplarının birçokları için olumsuz olduğu ortadadır.

Evet, ortada bir "cinayet" olayı vardır ve duruma bakılırsa daha birçok siyasi ilticacı göz göre göre işkence tezgahlarına ve idam sehpalarına gönderilmeye devam edilecektir.

Başta da ifade edildiği gibi, ne yazık ki, böylesine hayati sorulara yaklaşmak dahi istenilmemektedir. Görünüş ve iddialar ne olursa olsun, pratik, bir ayna gibi ortadadır. Açık ki, kendi ülkesinde bir güç olmayan, faşizme karşı mücadele hazırlıklarından çok uzak konumda bulunanlar, kendilerini bir siyasi muhalif olarak bile kabul ettiremezler. Cuntaya karşı tavrı, örgüt ve mücadele geliştirme biçiminde ele almadan ve bu konuda hazırlıklar yapılmadan, başka ülkeler de geçirilen yaşam ise, bir sığınmacı olmanın ötesinde değerlendirmeye tabi tutulamaz.

Elbette şu anlaşılır bir şeydir. Zorla ve görünüşte de olsa emperyalist güçlerin de altına imza atmak zorunda kaldıkları uluslararası antlaşmalardan ve o ülkelerin yasal bazı olanaklarından sonuna kadar yararlanmak ve hatta onları zorlamak ve bunun için de o ülkelerdeki ilerici-demokratik tüm çevrelerle yakın bir bağ içinde olmak zorunludur. Yapılması gereken bir şeydir. Ama, bu yasa ve antlaşmaları bir yaşam umudu olarak görmek ve tüm eylemi bunlar üzerinde inşa etmek, sadece Türkiye ve Kürdistan halkları için değil, dünya halkları için de anlaşılmaz ve garip ve bir tutumdur. Böyle bir durum, basit yaşam kaygısı olarak değerlendirilmekten kendisini kurtaramaz, ve bu güçler, bu tutumlarıyla hiç bir biçimde saygınlık kazanamazlar.

Gerçekte, Alman demokratik çevrelerinin, Türk cuntasıyla girdiği ilişkiler konusunda kendi hükümetlerine karşı kararlı tutum almaları ve bu konuda etkinlik sağlayabilmeleri de, Türkiyeli güçlerin hazırlıklarının ciddiyetine ve kararlı tutumlarına bağlıdır. Yoksa bu girişimler de, her türlü samimi çabaya rağmen, sonuç almayan girişimler olmanın ötesine geçemez ve bu çevreler bu nedenle eleştirilemez.

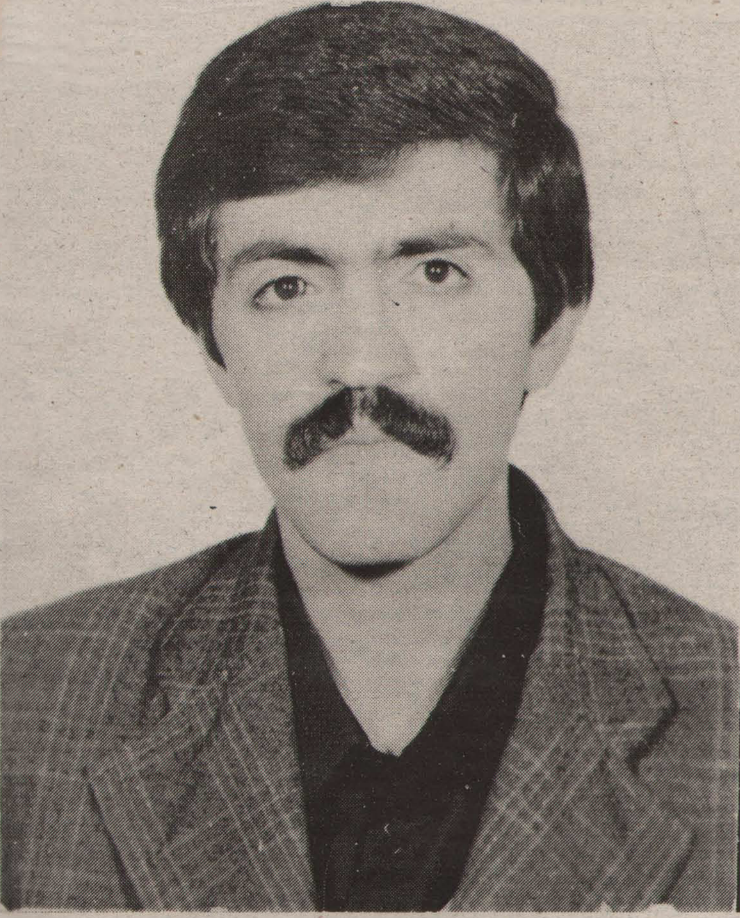
C. Kemal Altun, Türk faşist cuntasının işkence tezgahlarında ya da idam sehpasında ölmektense, yaşamını cuntanın kanlı yüzünü ve Alman hükümetinin bu yönetimle yaptığı kanlı ittifakı protesto biçimindeki bir eylemle noktalamayı yeğleyerek, gerçekte büyük bir cesaret örneği de göstermiştir. Bu tutum, farklı etkenleri ne olursa olsun, bir militanın son eylemi biçiminde değerlendirilebilir.

Bizim başlangıçtan beri eleştirdiğimiz şey, Altun'un tutumu değildir. Örgütlerin sorun karşısındaki devrimci anlayışa yabancı tutumlarıdır. Nitekim, bu olaya bile ne kadar çıkarcı temelde yaklaşıldığını hemen herkes görmekte gecikmemiştir. Avrupa kamuoyunda hayli etki yaratan Altun'un "intiharı" olayına dahi siyasi sermaye olarak bakan güçler, protesto eylemlerinin temeline bu anlayışı yerleştirmiş ve ortaya çıkardıkları tabloyla, olayla yakından ilgilenen Alman demokratik çevrelerini şaşkınlığa boğmuşlardır.

Açık ki, Türk faşist cuntası ve Alman burjuvazisi, sistemin ve kendi sınıf çıkarlarının gereğini yapmakta ve bu konuda hiç bir cinayet ve insanlık dışı uygulamadan sakınmamaktadırlar. Ama görülüyor ki, tüm bu durumlara rağmen, sol hâlâ dar gurup çıkarlarını dahi aşamamış durumdadır. C. Kemal Altun'un anısına saygılı olunmak isteniyorsa, herşeyden önce bu gerçeklerin görülmesi ve gereklerinin yerine getirilmesi zorunludur. Yoksa, böyle bir cinayet olayı karşısında bile dar gurup çıkarları peşinde koşan, kendi önlerini bile aydınlatamayan, ama kendilerine devrimci-demokrat demekten de geri durmayan güçler, daha vahim durumların sorumlusu olarak gösterilmekten kaçınamayacaklardır.

★★★

ZEKİ YILDIZ'I ANARKEN

İki milyon lira ödül konulmuştu başına. Sömürgeciler, bir türlü ele geçiremedikleri bu yaman savaşçıyı, muhbirleri ve ajanlarını bir de paranın gücüyle harekete geçirip yakalamak istiyorlardı. Ölü veya diri yakalayan ya da ihbar edene iki milyon lira ödül vaddediliyordu.

Kimdi bu, düşmana böylesine korku salan yılmaz savaşçı?

Devrimci kararlılığı ve çalışmalarındaki ustalığıyla düşmanın kâbusu haline gelen Zeki Yıldız, Elazığ'ın Karakoçan ilçesine bağlı Qumık köyünde, yoksul bir ailenin çocuğu olarak doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bingöl'de tamamlayarak, Ankara Yüksek Teknik Öğretmen Okuluna devam etti. Ancak, öğrenimini tamamlayamadan yarıda bırakmak zorunda kaldı.

Zeki yoldaş, öğrenim yaptığı yıllarda, yeni yeni gelişmekte olan ulusal bağımsızlık düşüncesiyle de tanışmış ve "Kürdistan Devrimcileri" içinde yer almıştı. Daha ilk yıllarda mücadeleyle bağlarını kuran Zeki yoldaş, faşistlere karşı aktif mücadele içinde yer aldı. Bu yıllarda üzerinde silahla yakalanarak 2 ay hapis cezasına çarptırıldı. Cezaevinden çıkışından sonra artık Ankara'da kalması olanaksız hale geldiğinden, öğrenimini yarım bırakarak Kürdistan'a döndü.

İşçi olan babası da bir iş kazası sonucu ölmüş ve ailesinin geçimi tümüyle Zeki Yıldız'a kalmıştı. Zeki YILDIZ, ailesinin yoksul olması nedeniyle, öğrenim giderlerini de kendisi karşılamaktaydı. Bir yandan okuluna devam ederken, aynı zamanda inşaatlarda çalışıyordu. Okulu bırakarak Kürdistan'a döndüğünde de yine ailesinin geçim sorunlarını, devrimci görevlerini de aksatmaksızın, bitip tükenmek bilmez bir çabayla karşılamaya çalıştı.

Başlangıçta Bingöl ve çevresinde kitlelerin örgütlendirilmesi ve yurtsever-devrimci bilinçle donatılması faaliyetleri içinde yer alan Zeki Yıldız, cunta öncesi dönemde Bingöl'ün Sancak nahiyesi ve köylerinde yerel sorumlu olarak çalıştı. Cunta sonrasında ise, Karakoçan, Mazgirt ve Bingöl'ün köylerinde örgütlenme ve propaganda çalışmalarını yürüttü. Zeki Yıldız, zaman zaman askeri eylemlere de katılarak, bir devrimci militanın örgütçü ve savaşçı niteliklerinin birlikteliğinin örneği oldu.

Küçük-burjuva reformizmine ve ilkel milliyetçiliğe karşı tavizsiz bir mücadele veren Zeki Yıldız, özellikle gençliğin ulusal kurtuluş hedefleri doğrultusunda birliğini sağlamak için tüm gücüyle çalıştı.

Zeki Yıldız, böbreklerinden hastaydı. Cunta sonrası mücadele koşullarının giderek ağırlaşması, aşırı gıdasızlık, iştahsızlık ve sürekli hareketlilikten doğan yorgunluk bu hastalığının iyice ağırlaşmasına yolaçmıştı. Fakat Zeki Yıldız, hastalığının dayanılmazlığına ve olanaksızlıklara rağmen, durumundan asla şikayetçi olmadı. Kendi tedavisini kendisi yapmaya çalışarak, kararlılığı ve coşkun enerjisiyle güçlü bir moral kaynağı olmayı da bildi.

Zeki yoldaş, durumunun fenalaşması üzerine 22 Ağustos 1981 günü Karakoçan'ın Qumık köyüne gelmek zorunda kalmıştı. Burada sömürgecilere muhbirlik yapan bir köylüyle de konuşarak düşmanla ilişkisini kesmesini istedi. Ancak, ruhunu beş meteliğe satmış bu muhbir, içinde bulunduğu durumdan kurtarmak için kendisini uyaran bu sesi ihbar etmek alçaklığını da gösterdi. Ve sömürgeciler, uzun bir zamandan beri başına ödül koyarak aradıkları Zeki Yıldız'ın yerini öğrenmenin sevinciyle harekete geçtiler. Büyük bir güçle köyü çembere alarak, Zeki yoldaşın teslim olmasını istediler. Fakat Zeki Yıldız, hastalığın verdiği dayanılmaz sancılara rağmen, cevabını silahıyla verdi. Çatışmada ilk çemberi yarmayı başaran Zeki Yıldız, ikinci çemberde vurularak şehit düştü.

Zeki yoldaş, kendisini düşmanla çatışarak şehit düşmek gibi bir onurdan alıkoyacak en büyük düşmanı olarak hastalığını görüyor ve bu amansız hastalıkla boğuşuyordu. Ama bu hastalığa karşı da tek silahı, devrimci inanç ve çelikten iradesiydi. İlaçsız, doktorsuz ve bunun da ötesinde sıcak bir yatak dahi bulamadan çalışması bir çok sağlıklı insanın dahi göğüsleyemediği zorluklara küçümseyerek bakması, onun düşmana neden böylesine korku saldığını anlatmak için yeterlidir.

Zeki yoldaşın, mücadeleye inancını ve sarsılmaz devrimci iradesini kendi kaleminden okuyalım. Aşağıdaki mektup, aynı gün şehit düşmeden kısa bir süre önce yazılmıştır. Elimize ulaşan bu değerli satırları yayınlamakla, bir devrimcinin inanç dolu yüreğinin en güçlü örneğini okuyucuya sunmak gibi bir görevi yerine getirdiğimiz kanaatındayız.

"Bugün günlerden Cumartesi, 22 Ağustos 1981. Kendi köyümde, köyümü Bingöl-Elazığ karayoluna bağlayan yolun üstünde "bır" (kuyu) olarak anılan çeşmenin yakınlarında bir meşenin içindeyim. Çok ağır hastayım. Hem de bu satırları zorla karalayabilecek kadar hastayım. Kendime iğne yaparak ağrılarımı dindirmeye çalışıyorum. Ama artık iğneler bile etkili olamıyor.

1976 yılının son günlerinde Ankara'da polisle girdiğim bir çatışma sonucu yakalandım. İki ay kadar cezaevinde kaldım. Kaldığım koğuş oldukça nemli, havasız bir yerdi. İlk etapta pek aldırmadım koğuşun rutubetli ve havasız oluşuna; gerçi aldırsaydım ne yazardı. Tahliye olduktan sonra ağır işlerde çalıştım. Ve nihayet ağır yaşam koşulları ilk etkisini böbreklerimde gösterdi. 1977 yılından bugüne dek 65 adet taş düşürdüm. Fakat, sadece taşların verdiği acıyla yetinmedi hastalık. Yine çeşitli zorluklar bedende daha fazla tahribat yaparak, böbreklerimin iltihaplanmasına neden oldu. Artık bugün tehlikeli bir aşamaya varmış durumda. Adeta elimi kolumu kırmış durumda. Son günlerimi kimbilir belki son saatlerimi yaşıyorum hissi var içimde. Zaten, ilk kez, bu umutsuzluktan olacak ki, bu satırları karalama hissine kapıldım. Yukarıda da belirttiğim gibi kendi köyümün yakınlarında, hem de tek başımayım. Bütün geçmişim, bu günün hepsi bir film şeridi gibi gözümün önünden geçmekte; birilerine kendimi anlatmayı -yalnızlıktan ve hastalıktan olacak ki- arzu ediyorum. Ama kalem ve kağıttan başka şu anda kimse olmadığına göre, kime dökebilirim içimi? Onu da yazamayacak kadar yorgunum. Oturacak halim bile yok.

Bu yazıyı yazdığım yerden 7-8 km. ötede, Karakoçan kazasının yakınında benim köyüme doğru top atışları yapılmakta. Yere değince patlayan top mermileri 15 km. öteden işitilmekte. Yıllardır aynı tantana ülkemin toprakları üzerinde, tatbikat, atış eğitimi adı altında özünde halkımıza uygulanan baskıların ve de uygulanacak olan baskıların birer provası biçiminde sürüp gitmekte. Tabi ki sömürgecilik var olduğu sürece. Ama bu gidişatın fazla devam edeceğini de tahmin etmiyorum. Tahminden öte, Kürdistan'daki gelişmeler, Kürdistan halkının PKK öncülüğünde başlattığı mücadele Ortadoğu'da bir Vietnam yaratacak, bu Vietnam'ın sömürgecileri olan Türk burjuvazisi bir daha gelmemek üzere ülkemden defolup gidecektir.

İşte ben Ortadoğu'nun yarınki Vietnam'ı, ama bugünün sömürge Kürdistan'ının Qumîk (sömürgecilerin taktığı isim Yenikaya) köyünde (Karakoçan'ın 13-15 km. kuzeyinde) 12 Eylül (Türkçe hesaba göre 25 Eylül) 1953 yılında dünyaya gelmişim. Bir yandan hayvanların doğurduğu, bir yandan da anamın beni ve daha nice kardeşlerimi doğurduğu bir köy evinde, çok yoksul bir köylünün oğlu olarak dünyaya gözlerimi açmışım. Ve 10 yaşıma kadar köyümde, o evde yaşadım.

Doğumlar bizde ihtiyar anaların yardımıyla yapılır. Çoğu kez doğan yeni bebek benim gibi yıllar sonra..."

Buradan bitiyor kelimeler, bir daha tamamlanmamak üzere. Ve Zeki Yıldız, silahıyla söylüyor son sözlerini; ülkesinin topraklarını, toprak damlı yoksul köy evlerini döven top mermilerine karşı. Kalem dahi tutamayacak kadar hasta ve yorgun olan parmaklar, "teslim ol" çağrısı karşısında en büyük enerjiyle silahı kavrıyor, tetiğe ardı ardına basıyor. Hastalığa, ölüme ve düşmana teslim olmak yok, bağımsızlık savaşçılarının yaşamında. Tek başına, hasta ve olanaksızlıklar içinde de olsa, halkıyla, ülkesiyle yaşamak, bu toprakların yüzyıllardır adeta bir parçası olan acı ve kahrı tüm derinliğiyle yüreğinde hissetmek ve tüm bu acılara karşı en güzel yarınları, bağımsız ve özgür bir Kürdistan'ı yaratabilmenin savaşını vermek ve bu savaşın haklı gururunu duymak; ona ulaşmak için bitip-tükenmez bir enerjiyle mücadele etmek, geleceğe umudu, Partiye inancı bütün canlılığıyla her an taptaze tutabilmek. Bu bir bağımsızlık savaşçısının tüm yaşamının en kısa özetlemesi belki. En anlamlı örneklerinden birisini Zeki Yıldız'ın yaşamı ve mücadelesinde göreceğimiz bir yaşam.

Kürdistan halkı, yüzyıllar süren sömürge yaşamına, tüm acı ve kahırlarına rağmen, bugün PKK militanlarının şahsında ulaştığı bu yaşam tarzından gurur duyuyor. Ve bu haklı gururunu, bu insanların uğruna can vermekten çekinmediği bağımsızlık hedefi ve bunun garantisi olan PKK etrafında giderek daha da artan oranda kenetlenerek gösteriyor.

Zeki yoldaş, üzerinde hala düşman çizmeleri gezse ve düşman mermileriyle insanlarımız öldürülüp-evlerimiz hala yıkılsa da, topraklarımızda rahat uyuyabilirsin. Çünkü, senin ve daha bir çok PKK partizanının bu toprakları sulayan kanı, bugün bizlerin elinde yükselen bir mücadele bayrağı olmuştur. Sizlerin ardında ilerlemekte bir an dahi tereddüt etmeyeceğimize, bize devrettiğiniz silahlarınızın namlusunu düşmanı topraklarımızdan sürünceye dek soğutmayacağımıza inanınız.

★★★

BİRLİĞE ÇAĞRI VAR

Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi (FKBDC)'nin çağrısı ile, birlik sorunlarının ve güç birliklerinin tartışıldığı toplantıya katılan aşağıda isimleri bulunan örgütler, toplantı sonrasında bir duyuru kaleme almışlardır. Duyuruyu yayınlıyoruz

Bugün ülkemizde askeri faşist bir diktatörlük hüküm sürmektedir. Halklarımızın en temel hak ve özgürlükleri gaspedilmiş, insanca yaşama koşulları ortadan kaldırılmıştır. İşkence ve terör günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

"Demokrasiye geçiş" adı altında, generaller faşizmi geliştirmeye ve oturtmaya çalışmaktadırlar ve bölgede savaş hazırlığı içindedirler. Kürt Ulusu'na yönelik imha planları yapılmaktadır.

Bizler, aşağıda imzaları bulunan örgütler aramızdaki temel ayrılıkların bilincinde olarak faşist cuntaya karşı üzerinde anlaşacağımız somut hedefler doğrultusunda güçlerimizin ortak seferber edilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Başta en geniş siyasi hak ve özgürlüklerimiz olmak üzere idam, işkence ve katliamlara karşı daha iyi yaşam koşulları uğruna mücadeleyi kaçınılmaz bir görev bilmekteyiz. Özellikle özgürlük ve bağımsızlık uğruna savaşan Kürt Ulusu'na yönelik baskı ve katliamlara ve bölgedeki savaş kışkırtıcılığına karşı çıkmayı önemli bir görev olarak görmekteyiz.

Bugün cuntanın çeşitli uygulamalarına karşı (idam, işkence vs.) gündeme gelen somut talepler doğrultusunda belli eylemlerin organize edilme ve bu eylemler doğrultusunda gerekli koordinasyonun yapılması tüm gurupların ortak istemidir.

Temel birlik anlayışlarından ayrı olarak ve bu konuda geliştirilecek çabaların dışında kendi aramızda belli aralarla toplantılar yapmayı, bu toplantılarda cuntaya karşı yapılabilecek somut işleri konuşmayı ve tartışmayı, tek tek eylemlerde ortak tavır almayı doğru buluyoruz. Bu nedenle tüm örgütler arası oluşturulan koordinasyona ve düzenlenebilecek eylemlere tüm diğer devrimci, demokratik güçlerin katılmasını istiyoruz. Bu amaçla örgütler arası irtibat sağlamak, gündeme gelecek somut sorunlar konusunda eylem birliklerini düzenlemek için bir geçici irtibat komitesi oluşturulmuştur. Oluşturulan geçici irtibat komitesi, hayata geçirilmesi, planlanacak eylemlerin ve sorunların gündeme gelmesiyle işlerlik kazanacaktır. Bu nedenle gündeme gelecek eylemlerin çerçevesini çizme, prensiplerini belirlemenin organı değildir.

Yapılan toplantıda ortaya çıkan farklı temel eğilimler doğrultusunda kalıcı ve uzun vadeli bir birliktelik yaratma çabaları ise sürecektir.

Bu nedenle toplantıya katılan örgütler tarihi sonra bildirilmek üzere tüm örgütleri birlik sorunlarını görüşmeye (cephe, güç ve eylem birliği) ve faşist diktatörlüğe karşı yapılacak somut işleri tartışmaya çağırmaktadırlar.

FKBDC (Devrimci Yol, PKK, TKEP, THKP-C, Acil, Emekçi, İşçinin Sesi, SVP, Devrimci Savaş), Emeğin Birliği, Kawa, KUK, Mayıs, THKP-C HDÖ yurtdışı, TKP (B), TKP-ML, TSİP, TKSP.

Not; Rızgari hazırlanan metne katılmamaktadır. Fakat eylemlere katılacaktır. TİP gözlemci olarak katılmıştır.

HALK KARNEYİ BÖYLE VERİR!

Son ayların en ciddi gelişmelerine tanık olan ülkelerden biri de Pakistan. Butto'yu askeri bir darbeyle devirerek yönetimi ele geçiren General Ziya-ül Hak, başta Butto ve diğer bir çok demokratın idamı, vd. yollarla katledilmesi üzerinde sürdürdüğü kanlı saltanatının, bugün, derinden sarsıldığını görüyor. Her diktatörün başına gelmesi kaçınılmaz olan sona, her gün biraz daha yaklaşıyor. Pakistan'ın cellatı general Ziya-ül Hak.

Pakistan, emperyalist güçler için, İran-Afganistan ve Hindistan'ı birbirinden ayıran, askeri açıdan hayli önemli bir alan üzerinde bulunuyor. Afganistan ve İran devrimleri ardından bölge hakimiyeti önemli ölçüde sarsılan emperyalizm için, mevcut konumuyla Pakistan, bölgedeki gelişmelere müdahale ve sosyalizme yönelik saldırılarda vazgeçilmez bir araç rolü oynuyor.

"Yok aslında birbirimizden farkımız/*İkimiz de ABD patentliyiz*"

Sosyalizmin bölge halkları üzerindeki etkinliğinin ve harekete geçirici rolünün artması ile hızlanan gelişmeler, bölge üzerindeki müdahale ve çatışmalara da hız kazandırdı. Halklar dünya sosyalist güçlerinden de aldıkları destekle, kendi kurtuluşlarını gerçekleştirme mücadelesine atılırken, emperyalizm ve bölge gerici güçleri de azgın faşist diktatörlükler eliyle gelişmelerin önünü almayı ve gerektiğinde doğrudan saldırılar yöneltmeyi temel hareket biçimi olarak belirlediler.

Bölgedeki gelişmelerin hızı ve emperyalizmin aleyhinde işlemesi, giderek burjuva siyasal partilerin parlemento çatısı altındaki varlıklarına dahi tahammül gücünü ortadan kaldırdı. Emperyalizm ve işbirlikçisi güçler, daha çok, bölge üzerindeki politikalarına denk düşen, her istediklerini eksiksiz yerine getirebilecek askeri diktatörlükleri işbaşına getirmeye başladılar.

Burjuva bir siyasal parti olan Pakistan Halk Partisi'nin dahi iktidar olmasına gösterilen tahammülsüzlük, Parti genel başkanı ve Başbakan Zülfikâr Ali Butto'nun yaşamı konusunda da gösterildi ve askeri yönetim, muhaliflerinin sadece siyasal yaşamına değil, aynı zamanda fiziki varlıklarına da kastederek, iktidarını sürdürme şansını artırmaya çalıştı.

Darbenin ardından, Butto, uyduruk bir mahkemede yargılanarak, dünyanın gözleri önünde yasal bir başbakan idam edilirken, binlerce demokrat ve ilerici de zindanlara dolduruldu.

General Ziya-ül Hak, tam bir kışkırtıcı ve karşı-devrim tezgâhçısı olarak işbaşına getirildi. Afganistan'daki karşı-devrimci çeteler Pakistan'da üslendirilerek, Ziya Ül Hak gericilerin hamiliğini üstlendi. Yine İran'dan kovulan Amerikan üslerinden bir kısmı Pakistan'a taşınlarak, emperyalizmin sarsılan hakimiyetine yama vurulmaya çalışıldı. Besleme gerici çeteleri, Amerikan üsleri, cezaevleri, işkence odaları, idam sehpaları, ölüm mangaları ve artan ağır sömürü ile tam tanımını bulan, emperyalizm için biçilmiş bir kaftan yaratıldı.

Ama, böyle bir kaftanın kefaretinin de büyük olacağı daha baştan belliydi.

Nitekim, Afganlı çeteler Pakistan'a siyasi bir takım yararlar sağlamak bir yana, tüm dünya gericiliğinin açık ve aktif desteğine rağmen, tersi bir durum yaratırken, ekonomi üzerindeki etkisi çok daha büyük oldu. Çekilmez bir yük haline gelen Afganlı çetelerle ne yapacağını şaşıran general Ziya-ül Hak, onları açık artırmayla ihraca başladı.

Orta ve küçük-burjuva katmanların toplumun en geniş kesimlerinden birini oluşturduğu Pakistan'da, uluslararası tekellerin çıkarları doğrultusunda uygulanan ekonomik politika, korkunç bir iflas furyasını beraberinde getirerek, bu kesimlerin muhalefetini daha da güçlendirdi. Koyu dini maskeyle üzerlerinde etkinlik sağlanmak istenen tüm bu ara katmanların yanısıra, dini etkiye en açık bir olan kesim köylülükte, böyle bir dinsel zırhla tutulamaz noktaya geldi.

Bilime ve düşünceye düşman olan karakteri ise, aydınlar ve öğrenci gençlik kesimini zaten daha baştan karşısına almıştı. Büyük bir baskı altında tutulan aydınlar ve öğrenciler, ülkelerinin böylesine çağdışı bir zorbalığın tahakkümü altındaki yaşamını kabul edilemez görüyor ve bu nedenle de saldırılarla her an yüz yüze bulunuyorlardı.

Ortaçağ despotizmiyle, emperyalizmin en azgın yüzü olan faşizmin adeta iç içe geçişi olan Ziya-ül Hak yönetimi, ülkeyi çağdışı bir karanlığa boğarak ve her türlü baskı uygulaması temelinde sürdürmeye çalıştığı varlığını, bugün, görüldüğü gibi yalnızca emperyalizme ve bir de Kenan Evren gibi kader ortaklarına dayanmaktan başka hiç bir çıkar yol bulamamaktadır.

Adeta acıya, sömürüye ve işkenceye meydan okurcasına sokaklara dökülen kitleler, Butto'nun resimleri, diktatörlüğe karşı sloganları ve eylemleriyle Ziya'nın kanlı saltanatının sona ermesinin yakın olduğunu haber veriyorlar.

Şimdi, dünya bir de, diktatörlüklerin "demokrasi", "yaratıcılıklarına" tanık oluyor. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin çıkmazının en iyi göstergesi olan bu durum, Türkiye model seçilmek üzere faşist diktatörlüklerin iş başında olduğu bir çok ülkede yaşanan bir olay.

Pakistan'ın Ziya-ül Hak'ı da, bir çığ gibi büyüyen muhalefet karşısında, demokrasi havarisi kesilmekten geri durmamaktadır. Temelinde halk kitlelerinin demokrasi ve özgürlük istemlerinin bir dayatması olmakla birlikte, insan, bu durum karşısında, pislediğiyle beslenmeye çalışan bir adamın iğrendirici tablosunu hatırlamadan edemiyor.

Son aylardaki gelişmelerin bir özeti dahi, diktatörlüğün çıkmazını yeterince izah etmektedir.

Sind, Pencap eyaletleri ve Peşaver, İslamabad, Revalpindi şehirleri başta olmak üzere, ülke boydan boya kitle gösterileriyle sesini yükseltmeye başlıyor. Köylüler, bir kısmı silahlı olmak üzere kadınlı erkekli gösteriler düzenliyor. Butto'nun resimleri ellerde taşınırken, banta alınmış konuşmaları da son ses dinleniyor. Bir çok polis arabası, göstericiler tarafından önü kesilip ateşe veriliyor. Halk, polise saldırarak elleriyle öldürüyor. Gençler, demokrat ve ilericiler, bir kampanya halinde kendilerini tutuklatma eylemini geliştiriyorlar. Bu kampanyaya, avukatlar ve doktorlar da sayıları yüzleri aşan ve toplu bir biçimde katılıyorlar. Demokrasi Hareketi olarak adlandırılan muhalefet, giderek saflarını daha da genişletiyor. Ve en son, Pakistan'ın en etkin partilerinden olan Cemaat-ül İslami Partisi'de yönetime karşı açık tavır belirlemiş bulunuyor. Muhalefet Hareketi içerde olduğu gibi, ülke dışında da cunta aleyhtarı faaliyetlerini artırıyor....

Ve köşeye sıkışan Ziya-ül Hak, bu durum karşısında 1985'in Mart ayına kadar seçimlere gidileceğini ilan ederek, "demokrasi"ye geçiş hazırlıklarını başlattı. "Anayasa Komisyonu" seçimler için bir rapor hazırlayarak, Ziya'nın hükümetine sundu ve pek tabiki onaylandı. Ziya-ül Hak'ın seçimler için öngördüğü bazı şartlarla aynı olmasa da, komisyon raporu, seçimlerin "güvenliği"ni sağlayan maddeleriyle hastalığa en uygun reçete olarak hazırlandı.

Komisyon raporu, milet meclisinin dağıtılma yetkisinin devlet başkanına verilmesini kabul etmemek ve seçimlerin 1985 Mart ayında değil, 1984 Ekim ayına kadar yapılmasını istemek gibi farklı maddelerine rağmen, eski siyaset adamlarının siyasetten yasaklanması, partilerin seçimlere girmemesi ve adayların seçim komisyonu tarafından belirlenmesi gibi, son derece "demokratik" maddeleri içeriyor.

Türkiye'deki seçim ve demokrasi sahtekârlığının bir tekrarı olan bu durum, elbetteki kabul edilemezdi. Nitekim, Demokrasi Hareketi ve diğer tüm güçlerde, böyle bir sahtekârlığı kabul etmeyeceklerini protesto eylemleriyle ortaya koymaktadırlar.

Tüm dünya tarafından büyük bir ilgiyle izlenen Pakistan'daki gelişmelerin rotasının ne olacağı, açık ki muhalefet güçlerinin siyasal ve ideolojik nitelikleriyle yakın bir bağ içindedir. General Ziya-ül Hak, iktidarın yeniden el değiştirerek, burjuva partilerine geçmesi halinde bile yaşamının tehlikeye gireceğini çok açık olarak görmektedir. Kitlesel bir güce dönüşmüş ve artık eyleme dökülmüş bir muhalefetin, bu tür manevralarla geriletilemeyeceğini bilmektedir. Aslında ders aldığı ve kendisine örnek seçtiği (ve gerçekte emperyalizm tarafından dayatılan) Türkiye modelini uygulamakta hayli geç kaldığı da ortadadır. Herşeyden önce, General Ziya-ül Hak, Türkiye'deki gibi teslim olmuş bir parlemento üzerinde değil, parlemento'da kan dökerek iktidarı ele geçirmiş bir diktatördür. Bu da, burjuva muhalefetinin yönetime karşı tavrında önemli bir etken durumundadır.

Ziya-ül Hak'ın Türkiye ziyareti ise, bu gelişmelerin en alevli olduğu bir döneme denk gelmektedir. Haydutlar arasındaki işbirliğinin bir örneği olan bu ziyaretten sonra, Ziya-ül Hak'ın İran'a ve ülke içinde yaptığı gezileri, ziyaretin amaçlarını ortaya koymaktadır.

Bölge gericiliğinin akıl hocalığını da üstlenen Türkiye, bu konuda hiç bir yardımı esirgemeyeceğini göstermiştir. Tabi bu arada, İran-Irak savaşında saldırılarına rağmen girişimleri fiyaskoyla sonuçlanan ve daha fazla yıpratılmak istenmeyen Türkiye'nin rolü son söz olarak oynanmak üzere korunmak istendiğinden, Ziya-ül Hak devreye sokulmuştur.

İçte halk muhalefetini, dışta halkların mücadelesini bastırmak gibi bir görevle yükümlü tutulan diktatörlerin işleri çok zor ve gelecekleri karanlıktır. Pakistan halkı, Ziya-ül Hak'ın eline kanlı karnesini vermekte fazla gecikmeyecektir.

★

LÜBNAN'DA DİRENİŞ, EMPERYALİST MÜDAHALE ve SONUÇLARI!

"Barış Gücü" ve Lübnan

Lübnan, çok ciddi gelişmelerin eşiğine dayanmış bulunmaktadır. Genel olarak Ortadoğu ve özel olarak da Lübnan sahasına bakıldığında, güçlerin nihaî hesaplaşmaya doğru bir hazırlık sürecini yaşadıkları rahatlıkla görülebilmektedir.

Emperyalizmin, saldırıları da dahil tüm girişimlerinin ve en son olarak da büyük bir çabayla ve her türlü entrikadan saldırıya kadar birçok yol denenerek dayatılan Reagan planının fiyaskoyla sonuçlanması ardından, Lübnan üzerindeki gelişmeler daha net bir görünüm almıştır.

5 Haziran saldırısından sonra Lübnan üzerinde kaldığı her günün kendisi aleyhine sonuçlar yarattığını gören İsrail, artık böyle bir yükü omuzlayamama durumuna gelmiş ve işgal altında tuttuğu alanları tek yanlı bir kararla Lübnan ordusuna devrederek askeri gücünü geri çekmeye başlamıştır. Birçok ekonomik ve siyasal sorunları beraberinde getiren ve İsrail'in tecrit sürecini hızlandıran işgal hareketi, İsrail içinde de sonuçlarını göstererek, kitlelerin muhalefetiyle karşılaşmaktan kurtulamamıştır. Yapısından ötürü uzun vadeli bir savaşı yürütemeyecek olan İsrail, başlangıçta planlananın tersine sonuçlarla karşılaşarak, kendi varlığı açısından da zorunlu olsa, artık bir yük haline

Devamı 22. sayfada

Düşürülen G. Kore Uçağı:

EMPERYALİZMİN YENİ BİR PROVAKASYONU

Geçtiğimiz günlerde bir Güney Kore uçağı, Sovyet savaş uçakları tarafından, Sovyetler Birliği hava sahası içerisinde düşürüldü. Soruna sadece "insancıl" açılardan (tabiî bunun da ne derecede olduğu açıktır) bakmaya veya sorunu sadece bu yönü ile ele almaya çalışan emperyalist ve gerici çevreler, bu olayı Sovyetler'e ve sosyalizme karşı saldırıları için bir propaganda malzemesi olarak kullandılar. Bu derece yoğun eleştiriler, olayın ayrıntılarıyla aydınlanmasıyla daha da açığa çıktı.

Olayın önceden bizzat emperyalistler tarafından düzenlenmiş bilinçli bir provakasyon eylemi olduğu ve bunda amacın ise SSCB ve sosyalizme karşı saldırı için bir zemin yaratma olduğu, olayın başlangıcından sonuna kadar yaşanan gelişmelerle daha da net bir şekilde açığa çıktı. Olaya insancıl perdeler çekilmek istense de, hiçbir şey emperyalizmin bu perde arkasında gizlenen korkunç ve kanlı yüzünü kapatamaz.

Uçağın rotasından sapmasının hem de şimdiye kadar havacılık tarihinde görülmemiş bir biçimde –pilotun en dikkatli olması gereken bir yerde– olması ve pilotun bu rotasında tüm uyarılara rağmen 2^{30} dakikadan fazla bir şekilde seyretmesi beraberinde birçok soru işaretini de getirmektedir. Aynı zamanda bir çok noktanın da aydınlanmasını sağlamaktadır. Yine ABD, uçaktan baştan sona kadar haberdar olduğunu söylemesine rağmen, eğer insan haklarına bu kadar saygılı ise neden önlem almadı. Veya olayı engellemek için çaba sarfetmedi.

Böyle bir şeyi ABD'nin yapmayacağı gün gibi açıktır. Çünkü bu olay baştan böyle bir amaç için düzenlenmişti. Kendi yaptığı planı bozması tabiî ki beklenemez. Tam tersine bu konuda planın sonuçlanabilmesi için, baştan beri çabası hep bu olayın gerçekleştirilmesine yöneldi. Olayın hemen ardından, tüm emperyalistlerin adeta tek bir koroymuşcasına SSCB'ye karşı saldırmaya başlaması, böyle bir olayın gerçekleştirilmesi ile neyin amaçlandığını göstermek bakımından yeterlidir.

ABD'nin savaş kışkırtıcılığını arttırdığı ve nükleer silahları B. Avrupa'ya yerleştirmeye hazırlandığı bir dönemde, artan barış hareketleri ciddi gelişmeler kaydetmektedir. Emperyalizmin savaş kışkırtıcılığına karşı geliştirilen barış hareketinin, etkisiz kılınması ve savaş kışkırtıcılığının daha da arttırılması için ABD böyle bir olaydan yararlanarak, bu amacını gerçekleştirmek, sosyalizme karşı girişilen saldırı ve provakasyonları daha da hızlandırmak istemektedir. Yoksa "protestolar" ABD ve diğer emperyalistlerin insan yaşamına verdikleri değer vb.den dolayı değildir. Tümüyle bu amaçlar için düzenlenmiş bir provakasyon eyleminin, emperyalistler tarafından sosyalizme saldırı amacı ve savaş kışkırtıcılığı için kullanılmasıdır.

Başta ABD emperyalizmi olmak üzere tüm emperyalistler ve gericiler ne kadar çaba sarfederlerse etsinler ve olayda kendi amaçlarını ne kadar gizlemeye çalışırlarsa çalışsınlar, bu konuda başarılı olmayacaklardır. Dünya halkları onların gerçek yüzünü tanımakta gecikmemiştir.

Kendi kirli ve pis emellerine masum insanları alet eden, gerçek suçluları ve canileri dünya halkları bilmektedir. Kendilerini ne kadar gizlemeye çalışsalar da, onların yüzünü tanımaktadır. G. Kore uçağı arkasında böyle bir görüntünün olduğunu dünya halkları daha baştan kavramış ve emperyalistlerin savaş kışkırtıcılığına karşı çıkmışlardır. Bu anlamda olayın sır perdesi aydınlanmış ve emperyalistlerin gerçek amaçları açığa çıkmıştır.

★

ŞİLİ YENİ BİR DÖNEMEÇTE

Unidad Popular yönetiminin kanlı bir darbeyle yıkılışının üzerinden 9 yıl geçti. Darbenin 10. yıldönümüne girerken, Şili, önemli gelişmelerin eşiğinde görülüyor. Pinochet yönetimi, 9 yıldır kan ve zulüm üzerinde sürdürdüğü egemenliğinin her gün biraz daha sallandığını görürken, muhalefet de bu uzun yıllar boyunca süren koyu suskunluktan kitle gösterileri ve eylemlerle sesini ve etkinliğini daha çok duyurur bir konuma ulaşmış bulunuyor.

Şili'de Allende'in başında bulunduğu Unidad Popular (Halk Birliği Bloku), 4 Eylül 1970 seçimlerinde özellikle işçi sınıfı ve yoksul halk kesimlerinin oylarıyla iktidara gelmişti. "Barışçıl yoldan sosyalizme geçiş", "Kapitalist olmayan yol" teorileri temelinde, ekonominin ve devlet erkinin dönüştürülebileceğinden hareketle işe koyulan Unidad Popular yönetimi, daha iktidara gelir gelmez işbirlikçi burjuva kesimlerin ve ordunun komplo ve darbe girişimleriyle yüz yüze geldi. Komünist Partisi, Sosyalist Partisi, Solcu Hıristiyanlar Partisi, Birleşik Halk Eylemi İçin Hareket (MAPU) örgütü, İşçi Köylü Partisi, Radikal Parti ve Bağımsız Halk Eylemi örgütlerinin koalisyonundan oluşan, geniş bir tabana dayalı bir cephe hükümeti olan Unidad Popular, Şili'nin en belli başlı örgütlerinden olan İhtilalci Sol Hareketi (MIR) tarafından da desteklenmekte idi. Allende'in devlet başkanlığının onaylanmasında Hıristiyan Demokratlar ve ordu ile de anayasaya bağlılık temelinde bir anlaşma sağlanmıştı. Hükümet, geniş halk kitlelerinden aldığı destekle, özellikle ekonomide halk yararına dönüşümlerin gerçekleştirilmesini en başta gelen bir görev olarak görüyor ve bunu daha sonraki gelişmelerin bir önadımı olarak değerlendiriyordu. Oysa, tümüyle hakim sınıfların bir iktidar aracı olan ordu ve devlet kuruluşları gözardı ediliyor ve hatta ordunun belli bir kesimine dayanılabileceği gibi son derece de tehlikeli ve gerçeklere ters düşen bir eğilim içinde bulunuluyordu.

Nitekim, Frei hükümeti zamanında çıkarılan toprak reformu kanununun tozlu raflardan indirilerek uygulanmaya konuluşu ve bazı maden ve fabrikaların ulusallaştırılması, karşıdevrimin harekete geçmesi için yeterli nedeni oluşturdu. Burjuva yasalar çerçevesinde ve hatta geçmiş burjuva iktidarların çıkarmış oldukları yasalara dayanılarak yapılan bu girişimler dahi, tekelci çevrelerin tahammül sınırlarını aşmaktaydı.

Hükümete karşı komplo ve darbe girişimleri, ilk günden itibaren planlanmaktaydı. Darbe sonrası ortaya çıkan bazı belgeler, bu gerçeği kanıtlamaktadır. 1952 yılında ABD ile imzalanan "ortak savunma anlaşması"na bağlı olarak o yıllardan itibaren, general ve subaylardan belli bir kesimi CIA tarafından eğitilmekte idi. Ordu ile ABD arasındaki bu ilişki, 1970 seçimlerinden sonra da sürmüş ve hatta CIA'nın ordu içindeki çalışmaları hükümete yönelik darbe hazırlıkları temelinde daha da hızlandırılmıştı. 1972 yılının sonlarında hazırlanan gizli servisin raporlarında, darbenin planlaştırılması için en uygun an olarak, 1973 yılı Haziran'ının son haftası ve Ağustos sonu ile Eylül'ün ilk haftası belirlenmişti. Darbe girişimi, CIA, İTT (Amerikan Uluslararası Telgraf ve Telefon Şirketi), Şili Ordusu ve işbirlikçi kesimlerinin ortak faaliyetleri ve sistemli bir planın uygulanması olarak gerçekleştirildi.

ABD tekelleri ve Şili'deki işbirlikçileri, ellerinde bulundurdukları ekonomik gücü sonuna kadar kullanarak, Şili ekonomisini adeta felce uğrattılar. Tekeller eliyle piyasada yaratılan suni darlık, özellikle küçük ve orta burjuva kesimlerin yönetim aleyhtarı bir tutum içerisine girmelerinde etkin oldu. Buna bir de klasik komünizm korkusu eklenince, bu kesimler darbe tezgâhçılarının amaçlarını gerçekleştirmelerinde adeta birer araç haline geldiler.

Şili sokakları, subay karılarının başını çektiği kadınların tencereli yürüyüşlerinden, çeşitli gösterilere kardar kışkırtıcı bir çok eylemle giderek daha fazla tanışmaya başladı.

Sokak gösterilerine, kamyoncuların kontak kapatma eylemleri ve bazı okullarda öğrencilerin boykotları eşlik etti.

Fakat karşı-devrimin tüm girişimlerine ve ara katmanları sokağa dökmesine rağmen, Unidad Popular, dayandığı kesimlerin desteğini her gün biraz daha pekiştirmekteydi. 4 Mart 1973'de yapılan yerel seçimlerde, Unidad Popular'ın halk desteğini daha da arttırdığı açıkça görülmekteydi. Ekonominin içinde bulunduğu felaket noktasına ve artan enflasyona rağmen, özellikle yoksul kesimlerin hükümete gösterdikleri bu güven, CIA ve işbirlikçi çevrelerin faaliyetlerini arttırmalarında da etkili oldu. Artık, bir an önce harekete geçmenin zorunluluğuna inanmışlardı.

Darbe planı gereği 29 Haziran 1973'de ilk girişim gerçekleştirildi. Ancak, bu girişim darbeye karşı olan General Carlos Prats'ın de müdahalesiyle bastırıldı. General Prats daha sonra istifaya zorlandı.

Karşı devrimin tüm bu faaliyetleri karşısında, hükümet giderek kendisini daha çok hapsedilmiş bulmaktaydı. Parlamentoya saygı ve burjuva yasalar temelinde varlığını sürdürmeye çalıştığından, işçi sınıfı ve yoksul halk kesimlerinin saldırıları göğüsleyecek bir örgütlenmeye kavuşturulması konusunda hemen hiçbir şey yapmıyor, yapamıyordu. Hatta öyle ki, darbe girişimini önleme yolunu proletaryanın gücüne dayanmaktan çok, ordu ve egemen güçlerle bazı uzlaşmalarda aramaktaydı. Bu durum ise Unidad Popular'ın zayıflamasında en belirgin rolü oynadı. Ve gelişmeler, 11 Eylül 1973 darbesinde karşı-devrimin kanlı "zaferiyle" sonuçlandı.

Başkan Allende'in de içinde bulunduğu başkanlık sarayı, jetlerin ve ağır silahların bombardımanına tutularak yıkılırken, Allende ve sarayda bulunan 40 direnişçi katledildi.

Başkan Allende'in katledilmesi ve hükûmet çevrelerinin tutuklanmasıyla uygulanmaya başlanan darbe planı, daha ilk günden yoksul mahallelerin katliamdan geçirilmesiyle daha da yaygınlaştırıldı. Binlerce işçi ve komünist sorgusuz sualsiz kurşuna dizilirken, binlercesi de zindanlara dolduruldu.

Cunta ilk iş olarak, daha önce ulusallaştırılmış olan maden, fabrika ve toprakları eski sahiplerine iade etti. Amerikan ekonomik reçetesi, Amerikan şirketlerine süper kârlar sağlayacak bir biçimde, kitlelerin sefaleti pahasına uygulanmaya başlandı. Daha sonra diğer yeni-sömürge ülkelere de önerilecek olan Friedmann ekonomik modeli Şili ekonomisine hakim kılındı. Şişirme mal bolluğuyla piyasa ihtiyacın üzerinde doldurulurken, kitlelerin alım gücü giderek düşürüldü. İşsizlik, enflasyon ve hayat pahallılığı her gün biraz daha artarak katlanılmaz bir hale geldi.

Tekellerin çıkarlarının en gözde savunucusu ancak böyle bir diktatörlük olabilirdi. Halkın korkunç bir baskı altında tutulduğu ve burjuva çevrelere dahi politikanın kapatıldığı koyu karanlık bir dönem, soygunculuk, sömürü ve her türlü burjuva ahlâksızlığının bayramı demektir. Şili burjuvazisi bu bayramı, böylesine kanlı bir zorbalıkla yaşadı.

Darbenin ağır sonuçları nedeniyle, sol büyük bir dağınıklık içine girmişti. Önemli bir kesimi yurt dışına çıkmak zorunda kalan "sol" çevreler, özellikle ilk yıllarda ülke ile olan bağlarını da sağlam bir biçimde kuramadılar. İhtilalci Sol Örgütü (MIR) her ne kadar ülke içinde, devrimci muhalefeti örgütlemeye çalıştıysa da, o da ilk yıllarda güçlü bir varlık gösteremedi. Elde edilmiş olan mevzilerin korunamaması ve ardından gelen ağır baskı koşulları kitlelerin moral gücünü de önemli oranda yıpratmıştı.

Fakat, faşist diktatörlük, kitleler üzerinde uyguladığı ağır baskılarla gerçekleştirilen dayanılmaz sömürü ve yaşam koşullarının yaratıcısı olarak, kitle muhalefetinin de körükleyicisi oldu. Ve hatta, başlangıçta desteklerini aldığı küçük ve orta burjuva kesimleri de karşısında bulmaya başladı.

Darbe, Unidad Popular'a karşı olan asker ve sivil kesimlerin ortak planı şeklinde gerçekleştiği halde, yönetimi ele geçiren generaller, Hıristiyan Demokratların vd. darbe ortağı sivillerin iktidar ortaklığına da yolları tıkayarak, bu kesimlerle de bir çelişki içine düştüler.

Kanlı darbe sonrasında kitlelerin içine itildiği suskunluğun giderek parçalanması, sol güçlerin toparlanarak cephe oluşturma çabaları, daha sonraki yılların yaşanan gelişmeleri oldu.

Emperyalizmin, yeni-sömürge ülkelerde faşist diktatörlükleri işbaşına getirerek devrimin yolunu tıkama çabaları, bir kez daha Şili'de iflas etti. Diğer ülkelerde olduğu gibi, Şili'de de bizzat faşist dikttörlüğün varlığı, halk muhalefetinin daha da güçlenmesine yol açtı.

ABD emperyalistlerinin büyük bir gayretkeşlikle dünya çapında geliştirmeye çalıştırdıkları bu modelin sistem açısından yaratacağı sonuçları görmekte fazla gecikmeyen Avrupa emperyalist çevreleri de, ABD'nin çıplak zora ve saldırıya dayanan bu politikanın riskine dikkat çekerek, kendi yandaşları güçlerin iktidara hazırlanması çabalarını arttırdılar. Bir devrimler kuşağı olan Latin Amerika'da, uygulanan karşı-devrimci zor'un, muhalefet güçlerinin daha da radikalleşerek, sistemden tümüyle bir kopuşa gitmelerine yol açan tehlikesine, Avrupa, böylece bir emniyet sübabı olma rolünü de üstlenmiş oluyordu. Bu, ABD'nin açık faşist diktatörlüklerle ezemediği ve tersine daha da büyümesine yol açtığı halk muhalefetinin, Avrupa emperyalist güçlerinin politikası doğrultusunda yönlendirilen ve sözde "burjuva demokrasisi"nin savunucuları güçlerin harekete geçirilişiyle sistemin çemberi içinde eritilmesi taktiği olarak da ifade edilebilinir. Yani kısaca, kamçı ve şeker politikasının bir kez daha uygulanışı.

Nitekim, gelişmeler emperyalist güçlerin bu yönlü çabalarını açıkça ortaya koymaktadır. Etrafında bir kaç generalden başka hiçkimseyi bırakmayan faşist Pinochet yönetiminin karşısında muhalefetin giderek genişlemesi, bu doğrultudaki girişimlerin hayata geçirilmesinde koşulları daha da elverişli kılmıştır. Ve Avrupa emperyalistleri, özellikle radikal solun, diktatörlüğü halkın silahlı mücadelesi ile yıkarak bir halk diktatörlüğüne doğru yürüme stratejisi karşısında, Pinochet'in safdışı bıraktığı burjuva kesimleri ve reformist küçük-burjuva muhalefetini, faşizme karşı olma görüntüsü altında örgütlemeye başlamış ve halk muhalefetinin doruğuna vardığı bir anda bu güçleri her bakımdan destekleyerek tek iktidar alternatifi durumuna getirmeye çalışmaktadır.

Yaşanan 1973 acı deneyine rağmen, devrimci zoru barışı zedeleyen bir araç olarak gören ve halkın devrimci zor'unu "yargılayan" bir kesim, askeri diktatörlükle halk arasındaki çatışmayı ve dolayısıyla burjuva düzenin yıkılışını önleyecek, sistemin sınırları içindeki bir politikayla iktidar olmaya çalışırken; faşist diktatörlüğe karşı halkın devrimci zoru örgütlenmeksizin gerçek anlamda bir demokrasinin kurulamayacağını belirten diğer kesim ise, faşist diktatörlüğü burjuva demokrasisi ile değiştirmenin halkın hiç bir ekonomik, demokratik ve politik ihtiyacına cevap veremeyeceğini, halkı özgürlüğe götürecek tek stratejinin, diktatörlüğü tüm kurumlarıyla yıkarak, yerine halk diktatörlüğünü geçirmeyi hedeflemek olduğunu ve bunun için de, halkın politik ve askeri gücünün örgütlendirilmesi ve temel alınmasının zorunlu olduğunu belirtmektedir.

Muhalefet güçleri arasındaki, yıkılanın yerine neyin geçirileceği konusundaki ayrılıklar, yaşanan süreç içinde daha da belirginlik kazanmaktadır. Pinochet, tüm baskı ve faşist zor'una rağmen otorite ve gücünü önemli oranda yitirmiş ve her an yıkılabilecek kadar zayıflamıştır. Burjuva çevrelerden, en radikal kesimlere kadar karşısında geniş bir muhalefet bulunan ve en sağlam dayanaklarını bile yitirmiş olan böyle bir yönetimin yerine, bir el değiştirme tarzında "burjuva demokrasisi"nin geçirilişine elbette ki ABD de fazla muhalefet etmeyecektir. Pinochet yönetiminin zayıflığının, ama muhalefetin de emperyalizm için böyle uygun bir iktidar alternatifi sunmasının bir sonucu olarak, diktatörlüğün bir seçime gidilmesi için yeşil ışık yaktığından bahsedilmektedir. Fakat bu konuda da tam bir uzlaşmanın olduğu söylenemez. İktidarı ellerinde tutan generaller, yaşamlarının garanti altına alınmasını zorunlu görürken, gerçekte tüm emperyalist çevreler de böyle bir gelişmenin sonuçlarını bütünüyle hesaplayamamanın kaygılarını taşımaktadırlar. Acı bir deney yaşamış ve faşizmin yıllar süren tahakkümü altında pişmiş olan halk kitlelerinin, gerçek demokrasi ve özgürlükleri getirmeyecek sahte çözüm önerilerine artık göz yummayacağı ortadadır.

Söylenebilir ki, Şili halkı bugün kaderini belirleyecek önemli gelişmelerin arefesinde bulunmaktadır. Diktatörlük, ya reformist bir tarzda yerini burjuva partileri ve güçlerine bırakarak burjuvazinin zor aygıtı ve tüm devlet kurumlarının korunması temelinde bir "demokrasi"ye geçilecek ve bunun sonucu olarak burjuvazinin proletarya ve emekçi kitleler üzerindeki sömürü ve saldırıları devam edecek; ya da diktatörlük halkın devrimci zoru ile yıkılarak her türlü sahte çözümün önü tıkanıp halkın devrimci iktidarı, Demokratik Halk Diktatörlüğü kurulacaktır. Bu noktada, en belirgin rol devrimci muhalefete düşmektedir. Devrimci muhalefetin rolünü oynayıp oynamaması sonderece önem taşımaktadır.

Açık ki, halkın devrimci zoru kendisini dayattığı oranda bugün "demokrasi" yanlısı görünen bazı muhalefet güçlerinin maskeleri de daha iktidar olmadan düşürülebilecektir.

FİLİPİNLER KAYNIYOR

22 Ağustos'ta Filipinler muhalefet lideri Beningo Aguino'nun öldürülmesiyle, öteden beri iktidarı sallantıda olan diktatör Marcos'un koltuğunda nasıl bir korkuyla oturduğu açıkça görüldü.

Son aylarda dünyanın bir çok alanında, halkın güçlü muhalefeti ile karşılaşan diktatörlük rejimleri sarsıntı geçirmekte, yıkılmayla karşı karşıya bulunmaktadırlar. Halkın tümünü karşılarına aldıkları gibi, eskiden destekle rini aldıkları burjuva çevrelerden bile giderek tecrit olmaktadırlar. Bu ise diktatörlüklerin ömrünü daha da kısaltmakta, halk muhalefetinin gelişmesini güçlendirmektedir. Latin Amerika'da, Asya'da, Afrika'da diktatörlüklerin içinde bulunduğu gelişmeler hep bu yönlü sonuçlar doğrultusunda olmaktadır.

ABD emperyalizmi 1970'lerden sonra emperyalist-kapitalist sistemin ağırlaşan ekonomik ve siyasal bunalımını atlatabilmek ve emperyalizm aleyhine bozulan dengeyi kendi lehlerine çevirebilmek için, bir dizi ülkede askeri diktatörlükler başa getirdi. Bu şekilde, bir yandan bunalımını yenisömürgelere aktarmaya çalışırken, diğer yandan da azgın diktatörlükler altında gelişen halk muhalefetlerini ezerek, sömürü sistemini devam ettirmek amacındaydı. Fakat halklara baskı, zulüm, işkence, açlık ve sefaletten başka bir şey vermeyen bu diktatörlükler, tüm azgınlıklarına ve vahşetlerine rağmen, halk kitlelerinin daha da artan oranda muhalefeti ile karşılaşmaya başladılar. Burjuva muhalefete bile tahammül edemeyen bu diktatörlükler, sallantıda olan koltuklarını koruyabilmek için, muhaliflerine çılgınca saldırarak, gelişen hareketleri ezmeye çalışmaktadırlar.

1965'de Devlet Başkanı olan Marcos, iktidara gelişinden başlayarak diktatörlüğünü kurumlaştırmaya başladı. 1972'de uygulanan sıkıyönetimle, muhalefet hareketine karşı azgınca saldıran Marcos diktatörlüğü, birçok muhalifini yakalattı ya da cezaevlerine doldurdu. Halk üzerinde azgın bir terör estirildi. Şimdi öldürülen muhalefet lideri Beningo Aguino da bu yıllarda tutuklanarak, cezaevine kondu. Cezaevinde yakalandığı kalp hastalığından dolayı ameliyat ve tedavi olmak için 3 yıl önce ABD'ye gitmesine izin verilen Aguino, Filipinler'e geldiği gün havaalanında düzenlenen bir suikastle öldürüldü.

Azgın bir diktatörlük altında halk kitlelerine acımasızca zulüm eden, baskı yapan diktatör Marcos, ülkeyi ekonomik olarak tam bir iflasın eşiğine getirdi. İşsizliğin ve pahallılığın alabildiğine arttığı ülkede halk kitleleri açlıktan ölümle karşı karşıyadır. Bu durum kitlelerde diktatör Marcos'a karşı olan kin ve öfkeyi daha da alevlendirdi. Kitleler açlıktan ölmemek ve yaşam savaşı için diktatöre karşı daha çok isyan eder bir duruma geldiler. Özellikle de son birkaç ay içinde muhalefette canlanma daha da artarak, diktatörlüğe karşı mücadele daha ileri boyutlara ulaştı.

Böyle bir ortamda eski bir muhalefet liderinin Filipinler'e dönmek istemesi, diktatör Marcos için hiç de tasvip edilmeyecek bir durumdu. Hele, mevcut muhalefetin böyle bir kişiden yararlanarak, etkinliğini geliştirme çabası içerisine girmesi, Marcos'un hesaplarını bozacak ve onun daha da güçsüzleşmesine yol açacaktı. Sallanan diktatörlüğün ömrünü biraz da olsa uzatabilmek için, tehlikeli gelişmelerin önünün alınması gerekiyordu. Burjuva anlamda da olsa, tüm muhalefetin bastırılması ve ezilmesi diktatörlüğünün biraz daha yaşatılmasını sağlıyacaktı. Tüm diğer diktatörlerin başvurduğu terör, Filipinler diktatörü Marcos elinde çoktan bir "sanat"a dönüşmüştü. Ve uygulamada hiç de güçlük çekmedi.

Fakat, Beningo Aguino'nun cenaze törenine katılan yüzbinlerce insanın da gösterdiği gibi, Marcos'a karşı halk kitlelerinde nefret hergün daha da artmaktadır. Adeta yaşamın kendilerine zehir edildiği halk kitleleri; her gün daha fazla mücadeleye katılmakta, kan, zulüm, işkence ve sefaletten örülü bu rejime karşı daha güçlü bir şekilde savaşmaya hazırlanmaktadır.

Filipinler'de diktatörlükle, halk arasında kızışan çelişkinin sonucu nasıl olabilir? Veya nasıl bir sonuca yönelebilir? Bu sorunun cevabını, artık çatırdamaya başlayan diktatörlükle, muhalefet güçleri arasındaki savaşım belirleyecektir. Bu süreç de hazırlıklı olan egemen olabilecek, ve amaçlarına ulaşabilecektir.

HEDEF GÖNÜLLÜ BİRLİK

Adem KALFA

OKUYUCUYA

DEMOKRAT TÜRKİYE" (sayı 20)'de "HEDEF GÖNÜLLÜ BİRLİK" başlığı altındaki Adem KALFA imzasını taşıyan ve Serxwebûn'un 15. sayısında yayınlanan "KEMAL PİR'İ ANLAMAK" başlığı altındaki yazıya cevaben yayınlanmış bulunan yazıyı, cevap hakkımız saklı olmak üzere yayınlıyoruz. Yazar, gerçekten de üzerinde durulması gereken noktalara parmak basarak, olumlu sonuçlar doğuracak bir tartışmayı başlatmıştır. İnanıyoruz ki böyle bir tartışma, konunun çok daha iyi anlaşılmasını sağlayacak ve ileri adımların atılmasında bir vesile olabilecektir.

"Demokrat Türkiye"de yayınlanan **"Kamal Pir"** başlıklı yazımdan ötürü değişik yönden eleştirilere uğradım. **"PKK'yi övmüşsün, bu partinin propagandasını yapmışsın, bunu senin yapman yanlış"** diyenler oldu.

Buna cevabım şu: Ben bu yazımda devrimci enternasyonalizmi savundum, en çetin koşullarda, işkence odalarında, zindanlarda, idam sehpası altında devrimci onuruna gölge düşürmeyen devrimciyi övdüm, onu örnek olarak gösterdim. Elbette ki Kemal Pir'e övgüden bir pay, onun gibi bir Türk devrimcisini bağrına basan, hem de türlü tezvirata rağmen bağrına basan örgüte de düşer. Türlü yönlere sahip çıkan birçok kişi ya da çevrenin Kürt sorununda önyargılarda bulunduğu bir ortam da saflarında Kemal Pir gibi bir Türk devrimcisine sorumlu olarak yer veren bir Kürt örgütü, hiç değilse bu bakımdan, enternasyonalizm sınavını vermiş sayılmalıdır. Kemal'in Türklüğünü bahane ederek onun aleyhinde en çirkin dedikoduları yaymış olanlar için aynı şeyi söylemenin olanağı yoktur.

Bir siyasi örgütün ciddiliği, bir siyasi çizginin inandırıcılığı, o çizgiyi savunan örgüt üyelerinin hava güzel iken sol lafazanlıkta herkesi geçmesi ile, ya da örgütün şu ya da bu dış çevrelerden itibar görüp görmemesiyle ölçülmez; sert rüzgarların estiği fırtınalı günlerde örgüt üyelerinin gösterdikleri direniş yeteneği ile ölçülür bu. Ülkenin doğusunda, batısında, faşizme karşı direnenler, en ağır koşullarda devrimci onurlarını yüksek tutmayı bilenler emekçi halkın davasının kutsallığını, tarih önünde kanıtlamaktadırlar.

* * *

Söz konusu yazıyla ilgili olarak bana yöneltilen eleştiriler bundan ibaret değil. **"Serxwebûn"** (sayı 15)'de çıkan **"Kemal Pir'i Anlamak"** başlıklı bir yazıda, konu değişik yönden ele alınmakla birlikte, gene de eleştiriye uğruyoruz. Burada yazarın ölçülü, saygılı dilini, yazısının olumlu yanı olarak kaydettiğimizi belirtmeden geçmeyelim. Bu yazı üslubu sol yayında ne denli yaygınlaşırsa, o denli iyi olur.

Yazar bizim Kemal Pir'in mücadelesini, görüşünü, inançlarını yeterince doğru biçimde yansıtmadığımız, dolayısıyla yazımızın yetersizlikleri, yanlışları içerdiğini, kısaca bizim Kemal Pir'i anlamadığımızı ileri sürüyor.

İlk önce Kemal Pir'in mücadelesinin apaçık olduğunu belirtelim. Bir devrimci, bir devrimci örgüt, savunduğu davayı en geniş emekçi yığınlarına maletmekle yükümlüdür. Açık seçiklik onun erdemi olmalıdır. Kemal Pir'in inançlarını ve mücadelesini yalnızca Rüfailer anlar anlamında bir iddia, ne Kemal'i, ne de onun örgütünü övmek değildir.

Burada belki, Kemal'in çektiklerinin benzerini çekmiş olan bir devrimcinin sözgelişi, **"onun çektiklerini çekmeyen bilemez"** anlamında bir şey söylemeye hakkı olabilir ama, o da nispet verircesine böyle bir şey söylemez, çünkü böylesi alçakgönüllü olur ve bu şekilde böbürlenmeye kalkmaz.

Evet, Kemal'in inançları ve mücadelesi açık seçiktir. O, Türk yurtseverliğinden çıkış yaparak Kürt halkının kurtuluş davasına sahip çıkmakla ve bu uğurda en önde savaşmakla enternasyonalist görevini yerine getirmiştir. Yazarımız da pek doğru olarak bunu belirtiyor. Ama o, burada Türk için ayrı, Kürt için ayrı ölçüt kullanmaktadır: **"Ya aynı biçimde değerlendirilen tersi durum? Yani bir çok Kürt devrimcisinin Türkiye sol hareketi içinde yer almaları olayı için de aynı şey söylenebilir mi?"** diye soruyor. Buna cevabı ise kesin bir **"hayır"**dır. Bu yargıya gerekçe olarak da **"Türk sol hareketi içinde yer alan bir çok Kürdistanlı, o saflarda Kürdistan'ın bağımsızlığı için ve bu iki halkın mücadelesinin ilişkisini kavrama temelinde değil, tam tersine Kürdistan'a bakış açılarının çarpıtılması temelinde yer almış ve ülke gerçekliğinden koparılmışlardır"** diyor. Yani bir Türk, Kürt devrimci örgütüne katılıp mücadele ederse bu enternasyonalizmdir, ama bir Kürt, Türk devrimci örgütüne katılıp mücadele ederse bu enternasyonalizm değildir! Çünkü, bir Kürdistanlının Türk solu içinde yer almasının kaçınılmaz sonucu: **"Türk ve Kürt halklarının mücadelesinin ilişkisini kavramama ve Kürdistan'a bakış açılarının çarpıtılması"**dır! İddia bu!

Burada yapılan şey, hangisi olursa olsun bir Türk devrimci örgütünün ulusal sorunu enternasyonalist açıdan koyması olanak ve olasılığının baştan rededilmesi ve enternasyonalizmi kavrayış yeteneğinin kendi tekeline alınması, kim olursa olsun bir Türk devrimcisinin bu yetenekten yoksun sayılmasıdır. Bu tekelciliği enternasyonalist açıdan acaba nasıl değerlendirmek gerek?

Geçmişte Türk solunun ulusal sorunda çok kez genel ilkeleri dile getirmekle yetinerek konuya yeterince derinliğine eğilmediği, bazı taktik düşüncelerle kısa vadeli hedefler uğruna ulusal baskı gerçeğini, yirminci yüzyılın sonlarında koca bir ulusun varlığının inkârı gerçeğini gerektiği gibi vurgulamadığı elbette ki eleştirilmelidir.

Bugün Türkiye solunda devrimciliğe sahip çıkan bir çok kişi ya da çevrenin Kürt sorununda önyargılardan arınarak enternasyonalist bir tutuma girdiği söylenemez. Hatta marksist geçinen öyleleri var ki yaldızları biraz kazınınca altından Atatürk milliyetçiliği çıkar. Ama bunu Türk solunun tümüne yakıştırmaya kalkışmak gerçek dışı bir iddiayı ileri sürmek, iki halkın devrimci mücadelesinde birlik ve dayanışmayı bilerek ya da bilmeyerek baltalamak olur.

Bu konuda (hem yalnız bu konuda değil) Türk solunun eleştirilecek çok yanları var. Ama bu işi, yazarımızın yaptığı gibi, neredeyse **"Türk ana babadan doğanlar Kürt örgütüne katılmadıkça enternasyonalist olamazlar"** anlamına gelebilecek bir önyargıya vardırmak Kürt emekçi halkının davasına hizmet değildir.

Evet, geçmişte ve bir ölçüde bugün de, Türk solunun Kürt sorununda önemli eksiklikleri olmuştur. Ama uzun yıllar boyunca Kürt halkının davasına sahip çıktıklarını iddia eden Kürt solcuları ne yapıyorlardı? Uzun süre **"Kürt"** sözcüğü bunların vokabüllerinde yoktu. Arif olan anlasın kabilinden ne olduğu belirsiz bir "**etnik sorun**"dan söz ederlerdi. Türk solunun öncülüğü ile **"Kürt sorunu"** gündeme getirilince, bu kez işi açık arttırmaya bindirdiler ve uzun yıllar Barzanicilik ettiler. Kissinger'lere, İran Şahına yaranarak Kürt Ulusal Kurtuluşunu gerçekleştirme hayaline kapılan Mustafa Barzani'nin telkinlerine uyarak Türk düşmanlığı şeklinde beliren bir milliyetçiliğini, buna yatkın Kürt feodal ve küçükburjuva çevrelerinde yayıp durdular. Kürt emekçi halkı ile fazla bir ilişkileri olmadığı için, yığınlar bu propagandadan pek etkilenmedi.

Burada eleştirimiz genel olarak Kürt solunadır. Yazarın yazısını yayınlayan derginin ve örgüt olarak PKK'nin, Kürt solu içinde milliyetçi akımla mücadele durumunda olduğunu bilmiyor değiliz. Ancak bir Kürt devrimcisinin, koşullar gerektirdiğinde bir Türk devrimci örgüt saflarına katılmasını kayıtsız şartsız redetme tutumunun bu partinin savunduğu cephe birliğine de ters düştüğünü belirtmeliyiz.

Türkiye'nin sanayi proletaryasının çok önemli bir kesimi Kürdistanlıdır. Bu proleterlerin büyük kesimi geride bıraktıkları yakınlarıyla, kültür ve gelenekleriyle bağlarını sürdürmektedirler. İşçi sınıfı içinde devrimci düşünceye açık olan bir kesimdir bu. Hangisi olursa olsun hiçbir devrimci örgüt bu kesimin önemini görmezlikten gelemez. İstanbul'un, İzmir'in fabrikalarında Türk kardeşleriyle omuz omuza çalışan Kürt işçisinin, sınıf bilincinden çıkış yaparak, öteki işçilerle aynı mesleki ya da siyasi örgüt çatısı altında mücadele vermesini başından, ilke olarak redetmek, bunu Kürt yurtseverliğine, dolayısıyla da enternasyonalizme aykırı bir davranış saymak, birçok somut durumda sınıf mücadelesini ve dolayısıyla ulusal kurtuluş mücadelesini baltalama sonucuna varır.

* * *

Yazarın üzerinde duracağımız öteki görüşü, mücadelenin daha ileri bir aşamasına, devrimin zafere ulaşmasından sonra bir Türkiye-Kürdistan Federal Devletinin devrimci hedef olarak konulup konulamayacağına ilişkindir. Geleceğin bir sorunu olmakla birlikte bu, şimdiden devrimci hedefi belirleme bakımından, cepheleşme siyasetimizle ilişkisi bakımından dolayısıyla güncel bir sorundur da.

"Kürdistan Kurtuluş Hareketi ile Türkiye Devrimci Hareketi arasında bağ var. Ben buna inandığım için iki halkın özgürlük saflarında birleşmesinden yanayım..." anlamındaki Kemal Pir'in mahkeme önündeki sözlerini, ayrıca onun Ortadoğu'da emperyalizme kolay av olmayacak güçlü devletler kurulmasını savunmanın, **"PKK önderliğinde Kürdistan Bağımsızlık Hareketinin hedefinin vurgulanması"** olduğunu haklı olarak belirten yazar, bu sözleri yorumlarken **"verilen bağımsızlık mücadelesi temelinde ulaşılacak Bağımsız-Demokratik-Birleşik Kürdistan devletinin, özgür ve eşit temellerde daha büyük devletlerin yaratılması için zorunlu olduğunu"**, yani ancak birleşik bir Kürdistan'ın büyük devletler içindeyken olabileceğini söylüyor. Buna gerekçe olarak da Kürdistan'ı dörde bölen bugünkü sınırların emperyalizm tarafından çizildiğini, ilhak olduğunu belirtiyor.

Yazıya aktarılan Kemal Pir'in Türk ve Kürt halklarının birliği, ya da Ortadoğu'da emperyalizme karşı direnebilecek güçte büyük devletler kurulmasının gereği konusundaki sözlerinden bu birliğin ancak Kürdistan'ın dört bölgesinin birleşmesinden sonra gerçekleşebileceği anlamı çıkarılamaz. Dört bölgenin birliğini Kürt ve Türk halklarının özgürlük ve eşitlik içinde birleşmesinin ön şartı saymak, bu birleşmeyi çıkmaz ayın son çarşambasına havale etmektir.

Eğer Kürdistan'ın her dört bölgesinde ulusal kurtuluş devrimi aynı anda gerçekleşebilseydi böyle bir hedef saptanabilirdi. Ama tarih öyle gelişmiyor. Kürdistan'ın dört parçasında eşit olmayan kapitalist gelişme ve bundan doğan sınıfsal yapı daha birçok diğer etken gözönünde tutulduğunda, uluslaşmanın doğal ürünü olacak bir devrimin, yani feodallerin önderliğinde herhangi bir ayaklanma değil, gerçek ulusal demokratik devrimin, en gelişmiş bölgede yer alacağı açıkça görülür.

Kürdistan'ın bütününde devrimin aynı anda olabileceğini düşünmek hayaldir. Bugün Kürdistan'ın ayrı ayrı bölgelerinde oluşan ve kuşkusuz bu bölgelerin sınıfsal yapılarının politik üstyapıya yansımasını temsil eden örgütlenmelerin bir tek cephe çatısı altında birleşeceğini ummak da gerçekçi bir tutum değildir. Bir ucu Saddam Hüseyin'lere ve onların arkasındaki güçlere kadar uzanan öyle Kürt örgütleri var ki bunlarla birleşmek yurtsever bir tutum sayılmaz. Kürdistan'ın bütününde yakın bir gelecekte, gerçekten devrimci örgütlerin egemen duruma geleceğini ummak da aşırı iyimserlik olur.

Bu durumda, örneğin Türkiye Kürdistan'ındaki devrimciler için yapılacak şey, ortak düşmana karşı, emperyalizme ve faşizme karşı, ulusal bağımsızlık ve demokrasi uğruna Türk devrimcileriyle omuz omuza savaşmaktır. Bu savaş zafere ulaşınca, devrimci iktidarlar kurma olanakları koparılıp alınınca da, özgürlük ve eşitlik temelinde bu gönüllü birliği bir federal çatı altında sürdürmektir. Dünya halklarının kalesi, güçlü bir federal devlet olarak emperyalizmi Ortadoğu'nun bütününden kovmak için (çünkü Kürdistan'ın birliği ancak böyle gerçekleştirilebilir) devrimci mücadeleyi daha ileri aşamalara vardırmaktır.

Milli ve demokratik devrimi ilk gerçekleştiren bölgenin bütün olanaklarını seferber ederek devrimi öteki Kürdistan bölgelerine yayması görevidir. Bir Kuzey Kürdistan bu görevi nasıl hakkıyla yerine getirebilir? Yeni doğmuş küçük bir devlet olarak mı? Yoksa Balkanlardan Hakkari'ye kadar uzanan, iki halkın ortak devrimci mücadelede perçinlenen gönüllü birliğinden doğmuş sosyalizme yönelik güçlü bir federal devletle mi?

Bugün PKK, Türkiye emekçi halkının devrimci hareketi ile Kürdistan halkının ulusal kurtuluş hareketinin içiçe olduğunu ve bu ikisi arasında birlik ve dayanışmanın gerçekleştirilmesinin devrimci görev olduğunu yayınlarında vurgulamaktadır. PKK bu yolda devrimci Türk örgütleriyle faşizme ve emperyalizme karşı bir direniş cephesinin kurulmasına (FKBDC'nin kurulmasına) önayak olmuş bulunan tek Kürt örgütüdür. FKBDC, gerektiği gibi örgütlenip platformunda yazılı hedefe, devrimle düzeni değiştirecek güce ulaşarak bağımsızlık ve demokrasiyi gerçekleştirirse ne olacaktır? PKK Türk örgütlerine **"Hadi güle güle, sen o yana, ben bu yana, ben bütün Kürdistan'ı birleştirdiğim zaman gene görüşürüz"** mü diyecektir? Hani, emperyalizmin karşısına büyük devlet olarak dikilme zorunluluğu?

Apaçık ki ne PKK siyasetinden ne de bu siyaseti mahkeme önünde veciz bir şekilde dile getiren Kemal'in ifadesinden yazarın çıkardığı sonuçlar çıkarılamaz. Özgürlük ve eşitlik temeli üzerinde bir Türkiye-Kürdistan Federasyonu fikrini başından redederek bunu Kürdistan'ın dört bölgesinin birleşmesinden sonraki bir tarihe erteleme görüşü yazarın şahsi görüşüdür. Burada Kemal'i anlamayan biri varsa, o biz değiliz.

Bugün, ne PKK, ne de herhangi bir Kürt ya da Türk örgütü Türkiye-Kürdistan Federasyonu çözümünü devrimin bir hedefi olarak incelemiş ve böyle bir hedefi açıkça benimsemiş değildir. Bu konu üzerinde bir tutum takınıp takınmama, ya da hangi tutumun takınılacağı, besbelli ki bu örgütlerin kendi sorunudur. Konu tartışma aşamasındadır. **"Serxwebûn"** yazarının konu üzerinde durmuş olması bu bakımdan iyi olmuştur.

Halkların önüne açık seçik hedefler koyabilmek gerek. Federasyon sorunu güncel bir tartışma konusu değildir. Bizce Türkiye-Kürdistan Federasyonunu hedef olarak gösteren açık seçik bir tutum, bulanık suda avlanmaktan hoşlanan şovenizme bir darbe olacaktır. Ayrıca bugün faşist cuntanın ve genel olarak gerici güçlerin Türk halkının ulusal duygularını istismar eden **"bölücülük"** propagandasını önemli ölçüde etkisiz kılacaktır.

★★★

DÜNYAMIZ BÖYLE BİR YÜREK DE TANIDI

Büyük halk ozanı PABLO NERUDA'yı ölümünün 10. yıldönümünde selamlıyoruz

Halkım ben, parmakla sayılmayan
Sesimde pırıl pırıl bir güç var
Karanlıkta boy atmaya
Sessizliği aşmaya yarayan

Ölü, yiğit, gölge ve buz, ne varsa
Tohuma dururlar yeniden
Ve halk, toprağa gömülü
Tohuma durur bir yerde
Buğday nasıl filizini sürer de
Çıkarsa toprağın üstüne
Güzelim kırmızı elleriyle
Sessizliği burgu gibi deler de

Biz halkız, yeniden doğarız ölümlerde.

Büyük sair, Şili halkının ölümsüz dostu Pablo Neruda, yüreğindeki acının ağırlığıyla 23 Eylül 1973 günü aramızdan ayrıldı.

Bir halk ozanı, devrimci bir şair olmanın bütün sorumluluğunu duyarak yaşamıştı Pablo Neruda, ölümü de yine öyle oldu.

Şili'de gerçekleşen 11 Eylül faşist darbesiyle Neruda'nın ölümü arasında yanlızca 12 gün var. Neruda halkının başına bela kesilen, tüm insanlık değerlerini en vahşi şekilde ayaklar altına alan, Şili'yi boydan boya bir işkencehane ve kan gölüne çeviren faşizmin tahakkümü altında inleyen ülkesinin bu duruma ancak 12 gün dayanabildi. Halkıyla, insanlıkla birlikte atan o engin ozan yüreğinin, böyle bir felaket karşısında dayanamamayacağını, Neruda, daha cuntadan iki ay önce şu sözleriyle belirtiyordu: *"Ülkemin kan ağladığını görmeye dayanamam. Bu, bana en büyük ölüm demek olur."*

Faşist çeteler, sokaklara topladıkları kitapları yakmaya ve işçi mahallelerini kurşunlamaya başladıklarında, Neruda, ülkesini kan ağlarken görmenin acısıyla hastalığının giderek ağırlaştığını hissediyordu. Doktorlar kanser teşhisi koymuşlardı.

Hasta yatağında olmasına rağmen evi sürekli gözaltında tutuluyordu. Dış dünyayla ilişkisi bütünüyle kesilmişti. Cunta, büyük ozandan duyduğu korkuyla onun dış dünya ile bağlantılarını kesmekle kalmamış, kitaplarını da toplatarak sokak ortalarında yakmaya başlamıştı. Sadece kendi halkı için değil, tüm dünya halkları için yüreğin ayaklanışı, isyana çağrı olan dizeleri, yükselen kara dumanlar içinde boğacağını zannediyordu cunta. Oysa o dizeler, ozanı son uğurlayışta, soğuk-siyah madeni ölüm araçlarının üzerlerine çevrildiğini göre göre halkın dilinde bir kez daha yükselecekti.

Neruda'nın ölümü çok çabuk yayıldı. Kara haber çabuk yayılır. Tüm Santiago acıyla kıvrandı bir an. Ve haber yayıldıkça, Santa Maria Hastahanesine koştu dostları.

Cunta, halkın bu durumu karşısında cenaze törenini engelleme cesaretini bulamadı. Pablo Neruda, yıllarca çalıştığı, en güzel dizelerini yazdığı evine dostlarının omuzlarında son bir kez getirildiğinde, evin bir harabeye çevrilmiş olduğu görüldü. Faşistler, Neruda'nın dizelerinden duydukları korkuyla evi aramış, şiirleri ve üzerinde çalıştığı anılarını ve diğer eşyalarını ya imha etmiş, ya da el koymuşlardı. Eşyaları kırılmış, parçalanmış evin görüntüsü: faşist diktatörlüğün tüm özelliğinin, tahripkâr, saldırgan ve aydınlıktan korkan sefil varlığının adeta bir yasımasıydı.

25 Eylül günü Neruda toprağa verilirken, Santiago'nun dar sokaklarından akın akın gelerek toplanan binlerce insan, büyük ozanı enternasyonal marşını söyleyerek ve sloganlar arasında uğurladılar.

Pablo Neruda'nın cenaze töreni, Şili'deki ilk anti-faşist gösteri oldu.

Gerçek adı Naftali Ricardo Reges olan Neruda, 1904 yılında Parral'da doğdu. Babası demiryollarında çalışıyordu. Şiirle tanışıklığı çok erken başladı. Daha 14 yaşındayken, "La Manana" gazetesinin sanat bölümünün yöneticiliğini yapıyordu. "La Cancion de la Fresta" adlı ilk şiir kitabı 1921 yılında yayınlandı. Tüm yaşamı boyunca toplumsal sorunlarla iç içe olan Neruda, güçlü bir halk ozanı olmanın ve toplumcu sanatın en güçlü örneğini verdi. Güçlü bir halk ozanı olarak kendisini tüm dünyaya kabul ettiren Neruda, 1971 Nobel Edebiyat Ödülünü aldı.

Pablo Neruda son olarak bir anı kitabı üzerinde çalışmaktaydı. Hayatının son günlerinde, ölümle her an burun buruna olmasına rağmen, mücadeleden bir an olsun geri durmuyordu. Cuntanın korkuyla yaktığı dizelerini, daha güçlü eserlerle yaşatıyordu. O, kendisini bu büyüklüğe ulaştıran şeyin halkın büyük gücü olduğunu bilen, kendisini hiç bir zaman halkın üstünde görmeyecek kadar halkla bütünleşmiş bir sanatçıydı.

BİZ HALKIZ YENİDEN DOĞARIZ ÖLÜMLERDE" diye haykıran Neruda'nın aşağıdaki dizeleri, onun büyüklüğünü bir kez daha kanıtlıyor.

Şili halkının bu büyük yüreğe en büyük ödülü, onun mezarının ve tüm Şili topraklarının üzerinde hala geçili duran faşizmin kanlı pençesini koparıp atmak olacaktır.

ŞİLİ'YE KARŞI EMİR ALANLAR

Kişi, her şeyin ardında yatanı görmesini bilmeli:
bunca hainin ve kemirgen sıçanın ardında
sofralar kurup
kimine yemek, kimine kurşun sunan
koca bir imparatorluk var.
Yinelemek istiyorlar
Yunanistan'daki büyük başarılarını;
ağırlayıp yunanlı hovardaları kokteyllerde
dağlara çıkmış halka kurşun yağdırıyorlar.
Onlara göre:
durdurmalıyız Samothrace Zaferinin yeni uçuşunu
insanları asmalı, öldürmeliyiz;
elimize New York'tan tutuşturulan kanlı bıçağı
biz batırmalıyız kurbanlara...
Kana bulanmış dünyanın dört bucağından
her başkaldıran halkın direncini
biz kırmalıyız ateşle.
Silahlandırıp Chang'ı ve zalim Videla'yı
saçıp paraları mahpushanelere
bir de uçak vermeliyiz ki altlarına
bombalasınlar kendi halklarını...
İki el sıkışıp bir kaç dolar sıkıştıralım,
gerisini artık onlar halletsinler,
nasılsa yalanı da kıvırırlar,
dans da ederler ölüler üzerinde.
Onların "1 No"lu hanımları
mink kürk giyerler,
halkın çektiği acının önemi yok,
bakır işinde fedakarlık gerek!
Oysa gerçekler ortada:
bunca emekli general
müdür yardımcısı olmuş
Chuquicamata Bakır şirketinde...
Ve nitrat işlerinde söz hakkı
"Şili'li" generalin:
Yoksul işçilerin ne kadar ücret isteyeceklerine
o karar verir kılıcı elinde.
Yukarlarda alınır kararlar,
dolar tomarları ardında,
böyle emir kulluğu yapar cüce hainler
ve generaller polislik ederlerken
çürür vatan ağacının gövdesi...

Paplo NERUDA

KÜRDİSTAN YURTSEVER SANATÇILAR DERNEĞİ - HUNERKOM KURULDU

● *1 Ekim 1983 günü Bonn'da kuruluş gecesi düzenleniyor*

Avrupa'da yaşayan Kürdistanlı yurtsever sanatçıların birliğini yaratmak, kültür ve sanat çalışmalarını örgütlü bir yapıya kavuşturarak daha da güçlü kılabilmek ve Kürdistan Bağımsızlık savaşını bu alandan desteklemek için, çalışmalarını uzun bir süredir büyük bir titizlikle südüren *HUNERKOM (Komela Hunermendên Welatparêzên Kurdistan)* kurucuları, 9.8.1983 tarihli bildirileriyle derneğin kuruluşunu ve amaçlarını kamuoyuna duyurdular.

HUNERKOM'un kuruluş duyurusunun yapıldığı bildiride, ayrıca, bu kuruluşun 1 Ekim 1983 günü Bonn'da yapılacak bir geceyle kutlanacağı da belirtiliyor. *HUNERKOM*'lular, kuruluş gecesine Kürdistanlı tüm yurtsever sanatçıların yanısıra, Türkiye ve diğer ülkelerden sanatçı ve edebiyatçıları da davet ediyorlar.

KÜRDİSTAN BAĞIMSIZLIK ve ÖZGÜRLÜK SAVAŞÇILARIYLA DAYANIŞMA GECELERİ DEVAM EDİYOR

"Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Savaşçılarıyla Dayanışma" amacıyla düzenlenen geceler devam ediyor.

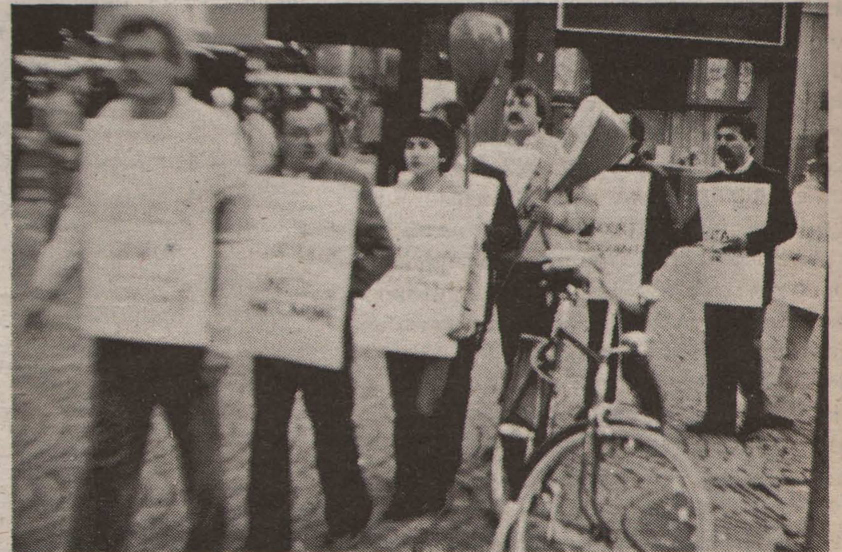
Programın zengin ve içeriğinin sesine katılmaya her an hazır olduğunu, direnişin yankısını mutlaka bulacağını bir kez daha ortaya koydu.

3 Eylül 1983 günü Frankfurt'ta başlayan program, halk tarafından büyük ilgi ile karşılandı. 1000'e yakın yurtsever Kürdistanlının katıldığı Frankfurt gecesinde, ayrıca *"Bağımsızlık Savaşçılarıyla"* dayanışmanın ifadesi olarak bağışta bulunuldu. Gece, halkımızın yüreğinin, zindanlarda ve dağlarda yükselen direnişin güçlü oluşu ise, geceyi daha da güçlendirdi.

24 Eylül 1983 günü Münih'te yapılacak olan ikinci geceden sonra, program şu sıraya göre tamamlanacak: Berlin- 8 Ekim 1983, Bielefeld- 22 Ekim 1983, Fransa/Strassburg- 29 Ekim 1983.

SANATA ZİNCİR VURULAMAZ!

Türkiye ve Kürdistanlı sanatçı, yazar ve sendikacılar, 12 Eylül faşist darbesini 4. yıldönümünde düzenledikleri ortak bir gösteriyle protesto ettiler.

12 Eylül günü F. Almanya'nın Bonn kentinde düzenlenen protesto gösterisi, Alman çevreler tarafından da büyük bir ilgiyle izlendi.

Ressamların çizgileri, ozanların türküleriyle konuştukları gösteride, ayrıca tüm sanatçılar bileklerinden zincirlenerek yaptıkları yürüyüşle, faşizmin bilime ve sanata düşman olan yüzünü en anlamlı biçimde ifade ettiler.

Yaklaşık altı saat süren protesto gösterisinde, ressam, müzisyen, edebiyatçıların yanısıra bazı sendika yöneticileri de bulunuyordu.

12 Eylül Faşist Rejimi 4. Yılına Girerken Genel Durum, Sorunlar ve Görevlerimiz

GİRİŞ

12 Eylül askeri-faşist darbesinin, dördüncü yılına girerken ortaya çıkardığı gerçekler ve yol açtığı gelişmeler, bugün her zamankinden daha fazla açıklık kazanmıştır. 12 Eylül faşist darbesi, sadece güncel gelişmeler ve sorunları net bir biçimde ortaya çıkarmakla kalmamış; denilebilir ki, cumhuriyet tarihinin dağarcığında ve Kemalizmin kapsamında ne varsa hepsini açığa çıkarmış; eskiden bir çok nedenden ötürü gizli kalmış, bastırılmış, kendisini tam anlamıyla ifade edememiş birçok özellik, rejimin günümüzde gelip dayandığı noktada gerçek çehresine bürünmüş ve yıllardır demogoji ile örtbas edilmek ya da çarpıtılmak istenen rejimin bünyesindeki tüm olumsuzluklar ve zaaflar, bugün son derece netlik kazanmıştır.

Tarihin farklı zaman ve mekan koşullarında ve yine farklı sınıf temellerinde de ortaya çıksa, 12 Eylül askeri-faşist darbesinden sonraki Türkiye; birçok bakımlardan benzerlikler gösteren, Luis Bonapart'ın 2 Aralık 1851 darbesinin Fransa'da ortaya çıkardığı gerçekler ve yol açtığı gelişmelerin, tipik bir benzerini yaşamaktadır. Marx'ın, sınıf mücadeleleri açısından bu dönem Fransa'sını konu alan "Luis Bonapart'ın 18 Brumaire" adlı eserinde; 2 Aralık 1851 darbesiyle ortaya çıkan ve hemen herkesi şaşırtan gerçek ve gelişmeleri yorumlarken vardığı en çarpıcı sonuç; bu darbe ile toplumun her alanına hakim kılınan, zorbalık, kokuşmuşluk ve keyfiliğin ve yine iktidarın, toplum dan kopma durumunda bulunan bir avuç ayrıcalıklı kesimin elinde toplanmasının, bu işi gerçekleştirenlerin yetenek ve yeteneksizliklerinde değil; burjuva düzeninin kendisinin tükenmişliğinde ve bu rejimin daha doğarken bünyesinde taşıdığı gericiliğin gerçek boyutlarına ve çehresine ulaşmasında aranması gerektiğidir. Bu düşüncesini, Fransız burjuvazisinin her şeyini borçlu olduğu ve bu yüzden de ilahlaştırdığı Napoleon Bonapart'ın, başlangıçta gizlemeyi başardığı çehresinin, onun varisi olarak ortaya çıkan Luis Bonapart'ın çehresinde gerçek görüntüsüne ulaştığı ve 1851 Fransa'sının daha önceki parlementer Fransa içinde varolduğu ve ondan çıktığı biçiminde ifade ederek, şöyle demektedir: *"Hiç bir circe (mitolojideki büyücü kadın) gelip de, kem gözlü bir büyü ile burjuva cumhuriyeti şaheserini bir gudubet haline çevirmiş değildi. Bu cumhuriyet saygınlık görünümünü yitirmişti, o kadar. Bugünkü Fransa (1851 hükümet darbesinden sonraki) parlementer cumhuriyet içerisinde, daha o zaman tümüyle vardı. Dıştaki kılıfı yırtmak ve içindeki gudubeti herkesin gözleri önüne sermek için süngü darbesi yetmişti"*

Türkiye koşullarında ise bu, Kenan Evren cuntası ile toplumun üzerine bir karabasan gibi çöken rejimin, yıllarca sözde sol çevrelerce bile ilericilik olarak gösterilen Kemalizmin ve 1960 sonrası sahte parlementerizmin içinde varolduğu ve 12 Eylül askeri-faşist darbesi ile bunların, üzerlerindeki yaldızların kazınarak, özlerinin ortaya döküldüğü ve gerçek görüntülerine kavuştukları biçiminde anlaşılmalıdır.

12 Eylül darbesi ile ortaya çıkan gelişmeler, sadece egemen sınıflar açısından değil, ezilen sınıf ve tabakalar açısından da birçok gerçeği açığa çıkarmıştır. Cumhuriyet tarihi boyunca sınıfsal ve siyasal gelişmelerin zayıflığı ve bunun bir sonucu olarak devrim ve karşı-devrimin kendilerini yeterince güçlü bir biçimde ortaya koymamalarından ötürü, geçmişte demogoji ile örtbas edilen, ya da çarpıtılan birçok olgu, bugün gerçek anlamına kavuşmaktadır.

Günümüz TC'ni ve 12 Eylül'ü tam olarak anlamak istiyorsak, bu her şeyden önce, cumhuriyetin geçmişinin doğru bir değerlendirmesini zorunlu kılar. Yine aynı şekilde yalnız devrimci güçlerin değil, diğer birçok siyasal gücünde günümüzde karşı karşıya bulunduğu tıkanıkları anlamak istiyorsak, bu güçlerin tarihsel, ekonomik, sosyal ve siyasal şekillenmesini köklü bir biçimde ele almak ve yüzyüze bulundukları sorunların köklerine inmek zorundayız. Bir anlamda 12 Eylül'ün yaptığı en büyük hizmet (!) gerçekleri hayallerden ve demogojilerden sıyırarak sorunları çıplak bir biçimde ortaya sermesidir.

Bu, böyle olmak zorundaydı. Geçmişte çeşitli nedenlerden ötürü kendisini kamufle edebilen egemen güçlerin, bugün her bakımdan açık olmaktan başka çareleri yoktur. Bu nedenle iktidarı ele geçiren işbirlikçi tekelci güçler, gerek içte ve gerekse dışta en açık ve en kaba karşı-devrimci zor uygulamaları ve yine en ince ve en kaba sömürü yöntemlerine başvurmaktan çekinmemekte, bu işi de: kalıcı olmadıkları bilincinin verdiği "ne kadar vurursam kârdır" mantığıyla ve "yılların hesabında bir yanlışlık yapmamak için dadikaları bile sayan" bir hassasiyet ve kararlılıkla yapmaktadırlar.

Dönemin özelliklerinden ötürü halk güçleri de, gerek geçmişin değerlendirilmesinde ve gerekse içinde bulunduğumuz dönemin ve geleceğin sorunları ve görevlerinin belirlenmesinde son derece açık olmak zorundadırlar. Günümüz bulanıklığı ve yetersizliği kabul etmemekte, açık olmayı ve her sınıf ve tabakanın, güç ve yetenekleri ölçüsünde görevlerinin üstesinden gelmesini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle biz, birçok gücün, 12 Eylül sömürgeci-faşist darbesi karşısında ortaya koyduğu, ya kaderci ve suskun, ya da gerçeklerden kaçan tutumları, halklarımıza karşı yapılabilecek en büyük kötülük olarak görmekteyiz. Devrimci sorumluluğun asgari bir gereği dahi, 12 Eylül askeri-faşist darbesi ile ortaya çıkan gerçeklerin, ciddi bir değerlendirmesini ve günümüzün sıkı bir irdelenmesini zorunlu kılmaktadır.

Marx'ın da, darbeden sonra dahi içinde bulundukları aymazlıklardan ötürü, 2 Aralık 1851 günü bir avuç çapulcuya gafil avlanan, Fransız toplumunun ve bu toplumun çeşitli sınıf ve tabakalarının temsilcilerinin önüne koyduğu görev de budur ve şöyle der: *"Fransızların yaptıkları gibi, kendi ulusunun gafil avlandığını söylemek yetmez. Ne bir ulusun, ne de bir kadının karşılarına çıkan ilk serüvencinin kendilerini iğfal edebildiği zaaf anı bağışlanır bir şey değildir. Şeyleri bu biçimde sunmakla sorun çözümlenmez, ancak başka bir biçimde ifade edilmiş olur. Nasıl olupta 36 milyonluk bir ulusun üç dolandırıcı tarafından ansızın faka bastırıldığı ve direnç göstermeden köleliğe sürüklendiği, gene de açıklanması gereken bir şey olarak kalır." (say: 483)* Türkiye gerçeğinde çok daha çarpıcı bir biçimde ortaya çıkan bu durum, tüm nedenleri ile ortaya konulmak, izah edilmek ve giderilmesi için çözüm yolları önerilmek zorundadır. Bu bakımdan Türkiye ve Kürdistan halklarının mücadeleleri açısından bu dönemde yapılabilecek en büyük kötülük; işlerin üzerine tüm açıklığı ile gitmemek, bununda ötesinde yeni bir kaçış ve kendini örtbas için zemin yaratma ve bunun için yaratılan zeminlere meşrutiyet kazandırmaya çalışmaktır. Ayrıca bu tavrın anlaşılabilir veya makul görülebilir hiç bir haklı nedeni de yoktur. Bugün hemen bütün güçlerin ağız birliği halinde ifade ettiği, "sol"'un yenilgiye uğradığı, kaybettiği yolundaki görüşler bir anlamda doğrudur. Evet Türkiye'de "sol" yenilmiştir. Ama yenilen "sol", başlangıçtaki haklı ve doğru çıkışına rağmen, süreç içerisinde reformist burjuvazinin kuyruğuna takılan, onun açtığı platformlarda iş yapan ve onun değirmenine su taşıyan "sol"dur. Kaybeden, küçük-burjuva demokratizmi ve sosyalizmi ve yıllarca "sol"culuk adına yaşanan yanılgılar ve hayallerdir. Devrimin yenilgiye uğradığı görüşleri ise, geçmişteki hastalıklı "sol" hareketi, Türkiye ve Kürdistan devrim hareketleriyle bilinçli bir biçimde karıştıran, maksatlı görüşlerdir. Bu görüşlerin sahipleri, Türkiye ve Kürdistan devrimlerini kendi çözümsüzlüklerine hapsetmek ve devrimin gelişimini engellemek istemektedirler. Gerçekte, özellikle Türkiye devrimci hareketi, onlarca yıldan beridir gelişmesinin karşısına dikilen bu hastalıklı "sol"un yenilgisi ile bir şey kaybetmediği gibi; önündeki engelin ortadan kalkmasıyla kendi diliyle konuşma ve kendi silahlarıyla savaşma olanağına kavuşmuştur. 1851 Fransa'sındaki benzer durum için Marx şöyle demektedir: *«Toplum bugün için kendi başlangıç noktasına geri dönmüş görünüyor. Gerçekte toplum ancak şimdi, kendine devrimci başlangıç noktası yaratmak, yani ciddi bir toplumsal devrime yolaçabilecek tek durumu, ilişkileri, koşulları yaratmak zorunda bulunuyor.»*

Denebilir ki, nasılki Kemalist rejim ve Türk burjuvazisinin tüm gerçekleri bu dönemde ortaya çıkmışsa; Devrimci ve Demokratik Hareket de gerçek kimliği ile yine bu dönemde ortaya çıkacaktır. Evet, devrimci hareketin olanakları günümüzde bir hayli sınırlanmış ve hareket önemli oranda kadro kaybına uğramıştır. Ama devrim günümüzde daha da güçlenmiş bulunan objektif bir temele sahiptir. Ve eğer rollerini doğru oynayabilirlerse, böylesi dönemlerde küçümsenmeyecek bir kadro birikimi de mevcuttur. Bu nedenle, geçmiş dönemdeki hata ve yetersizliklerini tamamlaması ve döneme özgü doğru anlayış ve uygulamalara yönelmesi halinde, devrimci ve demokratik hareketin kısa sürede güçlü bir atılım gerçekleştirerek, iktidara alternatif hale gelmesi kaçınılmazdır.

Günümüz, çeşitli bahane ve savsaklamalar ile meydanı rejime terketme değil, tersine düşünce ve eylem başta olmak üzere her bakımdan üzerine yürünmesi gereken bir gündür. Çünkü yaşanan an, en sonuç alıcı mücadeleler için paha biçilmez fırsatlar yaratan tarihi bir andır.

Ancak, özellikle sol güçler, sözkonusu tarihi fırsatı değerlendirmek ve tarihsel rollerini oynamak bakımından, adeta acınacak bir durumdadırlar. Türkiye ve Kürdistan'daki "sol" güçler genellikle, rejimin durumunu tüm açıklığı ile ortaya koyup gerekeni yapmak yerine; gerçeğe tepet geçerek, teoride, alabildiğine bulanıklığa, pratikte ise, hem de en soysuzundan bir kaçışa yönelmektedirler.

Elbetteki bu, kabul edilecek bir tutum değildir. Bugün devrimci ve yurtsever güçlerin takınması gereken tek doğru tutum; devrimin de, karşı-devrimin de güncel ve tarihsel tüm dayanaklarının üzerine gitmek, gereken sonuçları ortaya çıkarmak, bundan kaynaklanan görevleri belirlemek ve bu görevlerin gerçekleştirilmesi için gereken tüm çabaları ortaya koyabilmektir.

Bu amaçla biz, sömürgeci-faşist darbenin gerçekleştirildiği 12 Eylül 1980'den yana, reddedilmez bir biçimde kanıtlanmış bulunan konuyla ilgili görüşlerimizi, darbenin 3. yıldönümü nedeniyle, kapsamlı bir biçimde tekrar ortaya koymayı zorunlu görmekteyiz.

3. yıl dönümünde sömürgeci-faşist darbenin değerlendirmesi ve devrimci-yurtsever güçlerin görevlerini konu alan bu yazı, 12 Eylül'ün tarihsel dayanağını oluşturan TC'nin değerlendirmesi; bu hareketin güncel, uluslararası ve toplumsal dayanakları; rejimin geleceği; muhalefet hareketinin tarihsel ve güncel durumu; önümüzdeki dönemin görevleri; 12 Eylül ve KUKH; bu rejim karşısında PKK'nin tarihsel rolü gibi noktalara aydınlık kazanmadırmaya çalışacaktır. Ayrıca, sömürgeci-faşist yönetime karşı, üç yıldır sürdürdüğümüz direniş mücadelemizin sonuçlarını da özetlemeye çalışacağımız yazımızda, tüm yurtsever ve anti-faşist güçleri, böylesi bir direniş temelinde bir kez daha ortak mücadeleye çağırmayı, vazgeçilmez bir görev olarak görmekteyiz.

A– 12 EYLÜL'Ü DOĞURAN YAKIN TARİHSEL NEDENLER

(TC'nin KISA BİR DEĞERLENDİRMESİ)

12Eylül askeri-faşist hareketinin, üç yıllık uygulamalarında daha da netlik kazanmış bulunan, ulusal ve uluslararası planda ortaya çıkardığı gerçekler ve yolaçtığı gelişmeleri anlayabilmek için, öncelikle, bugünkü rejimin köklerinin içinde gizli olduğu T.C.'nin kısa bir irdelenmesine yapmak zorundayız. 12 Eylül askeri-faşist rejimi, bir yandan, her alandaki uygulamaları ve günlük beyanlarıyla usanç verici bir tarzda Atatürk'çü olduğunu ilan ve ispatla uğraşırken, diğer yandan da, kendisini, yepyeni bir olay ve ana rahmine yeni düşmüş bir bebek gibi tanıtmaya çalışmaktadır. Diğer nedenler yanında bir de bu nedenle, Türk burjuva yönetiminin tarihini, kesin hatlarıyla ortaya koymak gerekmektedir.

Türk burjuvazisinin ekonomik ve siyasi açıdan tarihi, yaklaşık olarak üç döneme ayrılır. Birinci dönem, 1923-50 yılları arasındaki doğuş ve yükseliş dönemi; ikinci dönem, 1950-80 yılları arasındaki olgunluk ve gelişme dönemi; üçüncü dönem, 1980'den günümüze kadarki çürüme ve çöküş dönemi.

1923-50 DOĞUŞ ve YÜKSELİŞ DÖNEMİ

Fazla ayrıntılara dalmadan belirtilebilir ki, Türk burjuvazisinin doğuşu ve ilk iktidar denemesi esasta, Osmanlı merkezi feodal hanedanlığının çöküş ve dağılma yılları olan 19. yy. sonları ve 20 yy.ın başlarına denk düşer. Daha ilerde ayrıntılarıyla ortaya koymaya çalışacağımız bu konuda, geçerken de olsa bir noktayı belirtmekte yarar var; Türk burjuvazisi, her ne kadar bu yıllarda oluşumunun asgari koşullarına kavuşmuş ve özelliklerine uygun ilk iktidar yürüyüşünü gerçekleştirmişse de, daha sonraki gelişmelerin de ortaya koyduğu gibi, Türk burjuvazisi henüz sınıfsal oluşumunun başındaydı ve mayasındaki özelliklerden ve zaaflarından ötürü gerici ve fırsatçı bir tarzda iktidara oturmak istemekteydi. Türk burjuvazisi bunu, istisnaî nedenlerden ötürü başardı idiysede yukarıda sözü edilen nedenlerden ötürü sonuçta ağır yenilgiye uğramaktan da kurtulamadı. O, bu olumsuz özellikleri bünyesinden atmamakla birlikte tarihin kendisine tanıdığı ender bir fırsatı iyi değerlendirerek, gerçek doğuşunu ve yükselişini, oluşturduğu kemalist diktatörlük sayesinde 1923 ve 40 yılları

arasında gerçekleştirdi. Ancak biraz yukarıda da belirttiğimiz gibi bu oluşum, Türk burjuvazisinin ilk biçimleniş özellikleri ile ilk sınıfsal eyleminin, doğrudan etkisi altında idi. Bu durumu daha iyi kavrayabilmek için, Türk burjuvazisinin oluşum özellikleri ile ilk iktidar deneyini daha yakından incelemek gerekir.

19. yy'ın sonları ve 20. yy'ın başlarında Türk burjuvazisi dağılan ve çöken imparatorluğu ayakta tutmak amacıyla, imparatorluk aygıtına feodal kliğin egemenliği yerine, kendi sınıf egemenliğini hakim kılmak için sürekli bir çaba içerisindeydi. Ancak bunu, devrimci bir tarzda; yani, imparatorluğu dağıtıp doğuşunu ve gelişimini demokratik bir temelde sağlayarak değil, aksine son derece gerici ve köhnemiş bir aygıt olan imparatorluğu aynen muhafaza edip, daha da yetkinleştirerek kendi sınıf egemenliğinin aracı haline getirmek biçiminde gerçekleştirmek istemekteydi.

Jön-Türkler hareketi ve İttihat-Terakki ile başlayıp, yani Osmanlılar, Panislamizm ve Pantürkizm ile devam eden ve en son ifadesini de Kemalizm'de bulan çeşitli ideolojik ve politik gelişmeler, özünde Türk burjuvazisinin doğuş yıllarında feodal imparatorluk aygıtını sultanla paylaşma, daha sonra adım adım, yani reformist bir yolla bu aygıtı, kendi iktidar aracına dönüştürme çabalarıdır.

Oysa bu aygıt, zamanın en gerici aygıtlarından biriydi. Ama onlar, halklar üzerinde en gerici baskıları uygulayan ve en kaba sömürüyü gerçekleştiren bu aygıta dayanarak iktidar olmak ve gelişmek amacındaydılar.

Bilindiği gibi Türk burjuvazisinin, bu amacını gerçekleştirmek için attığı ilk adım, 1. Meşrutiyettir. Daha sonra İttihak ve Terakki tarafından, birincisine göre daha ileri bir adım olan 2. Meşruttiyet gerçekleştirilmiştir. Ama gerek bu iki adım ve gerekse bunlar arasındaki çeşitli girişimler, Türk burjuvazisinin imparatorluğu tabandan, bir ekonomik ve sosyal hareket olarak, bu anlamda da devrimci ve demokratik bir tarzda değil, tepeden ve evrimci bir tarzda ve liberal bir tarzda değil, gerici bir tarzda ele geçirme ve onu bu temelde, adım adım kendi sınıf iktidarı durumuna dönüştürme uğraşısını ifade etmekteydi. Burjuvazinin genel oluşum özellikleriyle izahı zor olan veya çok ender rastlanan bir örnek olarak, Türk burjuva sınıfının doğuşu, böyle olmuştur.

Bu oluşum özelliklerinden ötürü Türk burjuvazisi, imparatorluğu dağıtmak için değil; daha çok birleştirmek ve güçlendirmek için çaba sarfetmiştir.

Özetlenirse Türk burjuvazisi, feodal hanedanların, paşaların, beylerin ve özellikle de onların bürokratik aygıtlarının burjuvalaşması biçiminde ortaya çıkmıştır. İttihak ve Terakki'nin tamamen Osmanlı devletinin bürokrasi aygıtına ve özellikle de askeri kurumlara dayandığı bilinen bir gerçektir. O, tepeyi ele geçirdiği oranda giderek sosyal ve ekonomik bir sınıf haline gelmeye ve bu temelde kabuğunu değiştirmeye çalışmıştır.

Türk burjuvazisi bu özelliklerinden ötürü içte ne kadar anti-demokratik ise, dışta da o kadar emperyalizm yanlısı bir tutum içine girmiştir. Daha da ötesi o, sınıf olarak oluşum ve gelişimini o dönemde kendisi için en uygun olan emperyalist ülkelerle kader birliği içinde gerçekleştirmeye çalışmıştır. Denebilir ki o, Alman emperyalizminin imparatorlukla girdiği gayri meşru ilişkiden doğmuştur ve daha doğuşunda var olan bu emperyalist etkiler, onun süreç içerisinde daha da belirginleşen, deyim yerindeyse piç karakterinin temel nedenini oluşturmaktadır. Alman emperyalizminin bugün Türk burjuvazisinin en büyük koruyucularından biri kesilmesi boşuna değildir. Çünkü Alman emperyalistleri çok iyi bilmektedirler ki, Türk burjuvazisi, daha doğuşundan itibaren birçok bakımdan onun kalıtım özelliklerini taşımakta ve onu temsil etmektedir. Soruna böyle yaklaşıldığında, bugün yaşanan birçok olay ve olgu da kendiliğinden anlaşılmaktadır.

Kısaca Türk burjuvazisi yalnız ortaçağ feodal baskılarının bir ürünü olarak ve sadece onun özelliklerini bağrında taşıyan bir güç olarak değil, aynı zamanda emperyalizmin de birçok özelliklerini kişiliğinde somutlaştıran bir sınıf olarak doğmuştur. Nitekim Türk burjuvazisi, Alman junker burjuvazisinin oluşum ve gelişim seyrini izlemiş ve daha çok da bu sınıfın durumunu örnek alarak yıkılmanın eşiğinde olan Osmanlı imparatorluğunu iktidarının ilk basamağı haline getirmeye çalışmıştır. Yarı-feodal ve yarı-komprador Türk egemen sınıfını temsil eden İttihat ve Terakki kliği, bu amaçla imparatorluğu hızla kendi hakimiyeti altına almıştır. Ancak Alman emperyalizminin yanında, sömürgeci ve emperyalist amaçlarla katıldığı 1. dünya savaşında yenik düşünce iktidardan alaşağı edilmiştir. Bu nedenle Türk burjuvazisinin ilk iktidar denemesi yarıda kalmıştır. Ancak iktidar denemesi yarıda kalsa da, iktidar görmüş bir sınıf olarak Türk burjuvazisi, gelecekteki yeni atakları için büyük bir tecrübe birikimi sağlamış, özellikle imparatorluğun içe ve dışa yönelik politikalarını kendi sınıf politikaları haline getirip, özümsemiştir. O, bu kısa iktidar döneminde, gerek halkları baskı ve katliamdan geçirmede ve gerekse misli görülmemiş bir sömürü uygulamakta, Osmanlı Sultanlığından hiç de geri kalmadığını kanıtlamıştır.

1. Dünya savaşında, Türk burjuvazisinin maceracı temsilcileri tüm toplumu sürükledikleri tehlikeli macerada, en başta kendi sınıf egemenliklerini ve hatta varlığını büyük bir tehlikeyle yüzyüze getirmişlerdir. Bu tarihsel dönemde Türk burjuvazisi, ya ikinci bir doğuşu gerçekleştirecek, ya da belini doğrultması artık mümkün olmayacaktı. İşte böylesi tarihsel bir anda geçmiş deneylerinden aldığı dersle fırsatları iyi değerlendiren Türk burjuvazisi, 2. doğuşunu Kemalizm biçiminde gerçekleştirdi. Ama bu nasıl bir doğuştu? Ona, özünde olmayan ilerici anlamlar atfetmeye çalışan birçoklarının aksine, Kemalizmin Tük burjuvazisinin savaş sonrası tarihine doğru bir tarzda oturtulması, bugünü anlamak açısından da büyük önem taşmaktadır.

Açık ki Mustafa Kemal veya Kemalizm yeni doğmuş bir olgu değildir. Kemalizm emperyalist burjuvaziyle, feodal hakim sınıfların, geçmiş ilişkilerinin bir ürünü olan Türk burjuvazisinin, gelişim yolundaki bir dönüm noktasıdır.

İttihat ve Terakki'nin Enver, Cemal ve Talat Paşa üçlüsünden oluşan, üç milyon insanın ölümünden, birçok ülke ve halkın yıkımı ve kırımından sorumlu olan suçlu kliğinin şahsında, daha doğarken çöküşle yüzyüze gelen Türk burjuvazisi, bu klik yerine yine, İttihat ve Terakki kökenli, aynı ideoloji ve politikayı kendisine temel alan bir başka kliği ortaya çıkarmak; oluşum ve gelişimini bu klik eliyle tamamlamak zorundaydı. Bu kliğin henüz deşifre olmamış ve yıpranmamış bir klik olması ve yeni sloganlar ile ortaya çıkması ise büyük önem taşıyordu.

Türk ulusal direnme hareketi, bu konuda, burjuvaziye eşsiz bir fırsat sundu. Türk burjuvazisinin İttihak ve Terakkici kliğinin maceracı ve emperyalist tutumlarının bir sonucu olarak neredeyse ulusal yokoluşla yüzyüze gelen Türkiye halkı, kendiliğinden bir ulusal direniş hareketi başlatmıştı. Ancak birbirinden kopuk ve öndersiz olan bu direnişin, kendi sınıfsal varlığını da kurtaracak tek olgu olduğunu anlayıp, önderlik için yeniden elverişli koşulların doğduğunu gören Türk burjuvazisi, fırsatı kaçırmadı. Yeni bir çehre ve yeni sloganlarla iktidara yönelen Türk burjuvazisini, bu tarihsel dönemde temsil eden klik M. Kemal kliği idi.

İşte ne birtakım güçlerin göstermek istedikleri gibi M. Kemal yeni doğmuş büyük bir dev ve ne de Türk burjuvazisi ve Cumhuriyet Türkiye dev gibi yaşanmış olgulardır. Benzerleriyle kıyaslandığında, bunun böyle olmadığı görülecektir.

Türk burjuvazisinin öz ürünü olarak M. Kemal, ortaya çıktığı ilk günden itibaren emperyalizm ve ortaçağ gericiliği ile sıkı bağlantılar içine girmiş ve onunla suç ortaklığı yapmıştır. M. Kemal, emperyalist Alman ordularıyla birlikte ve yine sömürgeci emeller doğrultusunda Avrupa'da, Asya'da ve Afrika'da savaşmış; Libya'da, Filistin'de, Suriye'de, Lübnan'da, Kafkasya'da ve Balkanlar'da at oynatıp, kılıç şaklatmıştır.

Bu özelliklerinden dolayı, yenilmiş ve yıpranmış olan İttihat ve Terakki kliği yerine, yeni bir klik oluşturmak gereği doğduğunda; bunu oluşturma görevini elbetteki onun gibi bir burjuva uşağı üstlenecekti.

M. Kemal bu dönemde, yeniden iktidara yükselme savaşımını veren Türk burjuvazisi için, yol-yöntem gösteren ve bunu hayata geçirmede aktif rol üstlenen bir kişi olarak tarih sahnesine çıkmıştır.

Türk burjuvazisinin 1. dünya savaşının yıkıntıları arasında yeniden iktidara yükselişi, henüz doğuş ve yükseliş halindeki bu sınıfın yaptığı, ikinci bir hamle olarak değerlendirilebilinir. Bu hamle, dönemin elverişli iç ve dış koşullarından yararlanarak burjuvaziyi M. Kemal önderliğinde tekrar iktidara geçirmeyi amaçlamaktaydı. Bunun için çeşitli elverişli şartlar mevcuttu. Türk burjuvazisine böylesine kısa bir dönemde iktidar olma şansı veren herşeyden önce imparatorluğun yıkılmasıydı. İkincisi, bir dış şart olarak ortaya çıkan, fakat belirleyici bir rol oynayan Ekim Devrimi, Türk burjuvazisinin hemen yanı başında patlak vermişti ve Ekim Devrimi ile güçlü bir darbe yiyen emperyalizmin saflarında büyük bir gedik açılmıştı. Üçüncüsü, Yunanistan'ın giriştiği işgal ve istila harekatının başarısı, gücünü çok aşan bir harekat olmasından ötürü olanaksızdı; dördüncüsü, emperyalizmin M. Kemal'e karşı iktidara geçirmeye çabaladığı sultanlık, dağılmış, tükenmiş, iktidar olma koşulları bitmiş bir güçtü; beşincisi dış koşul olarak, emperyalizmin Osmanlı imparatorluğu üzerindeki emellerinin büyük bir kısmını gerçekleştirmiş, yani imparatorluktan koparmak istediği tavizleri önemli oranda elde etmiş olmasıydı. Sözü edilen hususların tümü, Türk burjuvazisinin iktidara yürümesi için gerekli elverişli fırsatları yaratmaktaydı.

Herşeyden önce bu sınıf impratorluğun güçlü asker ve sivil aygıtlarına dayanmaktaydı ve bu aygıtlar tamamen parçalanmış değillerdi. Yine, Türk burjuvazisi, 20. yy. başlangıcında, Türk toplumunun karşı karşı kaldığı büyük tehlikeler ve uğradığı işgal ve istilaya karşı sınırlı da olsa bir hamle yapabilecek tek sınıf veya bu şansa sahip olan tek güç durumundaydı. Örgütlülük ve bilinç açısından, birçok sınıftan daha ileri bir konumda bulunan bu sınıf, sosyal bakımdan da iktidara en yakın olanıydı. Ayrıca bu alanda asker sivil bürokratlardan oluşan önemli bir kadro birikimine de sahipti.

Dışta ise, o zaman henüz doğmuş bulunan Ekim Devrimi ile doğru ilişkiler geliştirmekle, İttihat ve Tarakki'nin maceracı dış politikasını terk ederek, daha gerçekçi hedefler çizmekteydi. Özetle, o zamanki iç ve dış koşullar böylesine bir burjuva hareketi başarıyla sonuçlandırmaya son derece elverişliydi.

Ancak hemen belirtilmesi gereken husus şudur ki, harekete damgasını vuran sınıfın oluşumundaki olumsuzluklar ve çarpıklıklar nedeniyle, bu hareketin ilericiliği son derece sınırlıdır. Türk burjuvazisinin bu dönemde iktidarı ele geçirmesi, içte, tememen işçi, köylü, komünizm ve halk düşmanlığı temelinde gerçekleşirken, dışta da anti-emperyalizm şurda kalsın; daha ulusal kurtuluş savaşı içindeyken bile, emperyalizmin yardakçılığına soyunmak gibi olumsuz bir zemine dayanmıştır. Sultanlığı, iktidar üzerindeki hak ve taleplerden yoksun bırakarak, gücünü çok çok aşan bir biçimde ve yalnız başına iktidara oturan Türk burjuvazisi ekonomik ve sosyal planda çok zayıf olmasına rağmen, elverişli iç ve dış koşullara dayanarak işçileri ve köylüleri tamamen iktidar dışı bırakabilmiştir. Türk burjuvazisi yine bunların yanında, başlangıçta gelişmesine hiç olanak tanımadıkları ve hatta varlığını bile meşru olarak görmedikleri için, sultanlığı ve sınırlı olarak emperyalizmi de iktidar dışı tutmuştur.

Türk burjuvazisinin, yeniden iktidara yükseldiği 1923'lerde Kemalizm biçiminde somutlaştırıp yürürlüğe koyduğu rejim, monarşist bir diktatörlüktür. Ancak Türk burjuvazisi sultanlığın yeni koşullarda devamı olan ve en fazla Bonapartizmle tanımlanabilecek bu yönetimi, büyük bir ikiyüzlülükle dünyaya cumhuriyet olarak lanse etmiştir.

Son derece dikkat çekici olan bu husus, açıklık kazandırmak gerekmektedir. Çünkü bugün birçok bakımlardan ikinci cumhuriyet olarak da adlandırılabilecek olan 12 Eylül faşist darbesinin kökleri cumhuriyetin kuruluş yıllarına kadar uzanmakta, bu darbe ideolojik ve siyasal özellikleri itibarı ile daha çok o döneme ve Kemalizme dayandırılmış bulunmaktadır. O nedenle de, Türk burjuvazisinin cumhuriyet adı altındaki, ilk iktidar gaspına, dikkatlice bakmak gerekir.

Bu konudaki en ilginç husus; cumhuriyetin ilân ediliş biçimidir. Bu öylesine garip bir olaydır ki, adeta bu cumhuriyetin ne menem bir cumhuriyet olduğuna ilişkin herşeyi ele vermektedir. Birçok tarihi belge ve olayın kahramanlarının bizzat aktardıklarından, bugün artık herkes bilmektedir ki, Türkiye'de cumhuriyet, M. Kemal'ın içkili akşam yemeklerinden birinde vücut bulmuştur. Söz konusu yemek ziyafetinde M. Kemal'in "arkadaşlar yarın devletin biçiminin cumhuriyet olduğunu ilan edeceğiz" diye ortaya attığı fikir, masadaki asker ve sivil bürokratlarca "olur paşam" diye karşılık bulunca, ertesi gün, 21 parelik top atışlarıyla Türkiye'nin idare şeklinin "cumhuriyet" olduğu ilan edilmiştir.

Avrupa'da, burjuva sınıfın siyasal iktidar biçimi olarak, doğuşunu, monarşilere karşı, onlarca yıllık mücadelelere borçlu olan cumhuriyet, nasıl olmuştu da Türkiye'de, bir gecede hakim yönetim biçimi haline gelmişti?

Cumhuriyetle yönetilen hemen hiç bir ülkede böylesine garip bir durum yaşanmamıştır ve esasen böyle cumhuriyetler de yoktur. Bu olay, TC'nin nasıl bir cumhuriyet olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

1923'e kadar hiçbir paşanın, burjuva ideologu ve siyasetçisinin hiç bir konuşmasında ve eserinde, Türkiye için bir yönetim biçimi olarak cumhuriyetin adından dahi bahsedilmemiş, başka biçimlerde de olsa, bununla ilgili bir görüş ileri sürülmemiştir. Meşrutiyet ve bununla ilgili olarak, yeni Osmanlıcılık, Pantürkizm, Panislamizm vb. ideolojik ve siyasal akımlar ortaya çıkmış, ama cumhuriyetçiliğin yanına bile yaklaşılmamıştır. Bu gerçeklere rağmen Türk burjuvazisi, yeni rejiminin biçimini, hem de bir kaç dakikada çıkardığı bir kararla, cumhuriyet olarak belirlemiş ve ilan etmiştir. Açık ki bu durum, diğer nedenler yanında esas olarak Türk burjuvazisi ve onun önderlerinin ne kadar azgın diktatörler olduklarıyla açıklanabilir.

Bilindiği gibi cumhuriyet ilk defa ortaya çıktığı İngiltere ve Fransa gibi ülkelerde, burjuvazinin gelişmiş ekonomik ve politik temeline dayalı; uzun ve sert sınıf savaşımlarının bir ürünü olarak doğmuştur. Bu savaş, yıllarca süren bir bilim ve kültür mücadelesinden, ideolojik ve felsefi mücadelelere, oradan da, tüm bu mücadelelerin yoğunlaşmış ifadesi olan, siyasal mücadeleler düzeyine yükselmiştir. Gerek büyük Fransız ihtilali gerekse daha sonra bu temelde doğan, Avrupa'nın irili ufaklı birçok ülkesindeki cumhuriyetlerin ortaya çıkış durumları hatırlanırsa çoğunun böylesi zorlu bir mücadelenin ürünü olduğu görülecektir.

Peki ya T.C., o hangi mücadelenin ürünüdür? Artık tarihsel gerçeklerle ortaya çıkmış ve herkes bilmektedir ki, o sapık bir diktatörün bir günlük kararı ile vücut bulmuştur. Aklı başında hiçkimse bunun aksini iddia edemez. Eğer iddia edenler varsa şu soruyu cevaplamak zorundadırlar. Cumhuriyet uğruna bir savaşı Türkiye'de kimler, ne zaman ve nasıl yürütmüşlerdir? Yoksa onlar da M. Kemal gibi cumhuri-

yeti, bir gecede ortaya çıkarılıp, kamuoyuna yutturulabilecek bir olgu olarak mı düşünmektedirler.

Açık ki, Türkiye'de ne cumhuriyet uğruna savaş yürütmüş bir sınıf ve ne de sınıf önderleri vardır. Çünkü yukarıda da ifade edildiği gibi cumhuriyet, herşeyden önce, gelişmiş bir sosyo-ekonomik temeli zorunlu kılar. Oysa Türkiye'nin o dönemdeki sosyo-ekonomik şekillenmesi, en gelişmiş sınıf olan burjuvazinin durumunda da açıkça gözlendiği gibi, böyle bir rejimin gereklerini karşılamak bakımından, sonderece zayıf ve yetersizdi.

Türk burjuvazisi, daha savaş içinde iken bile halkların ve çeşitli milliyetlerden burjuvaların servetlerini gaspetmeye kalkacak kadar çapulcu ve üretimden kopuk bir sınıftır. Onun şavaş sonrasındaki durumu da, esas olarak böyledir. Yeniden iktidara yükseldiği yıllarda, Ermeni ve Rum mallarının müsaderesi ile uğraşan Türk burjuvazisi, herşeye rağmen ciddi bir üretim faaliyetine yönelmemiştir. O zamanki istatistikler bunu açıkça kanıtlamaktadır

Aynı şekilde bu sınıf, böyle bir rejimetemel teşkil etmesi gereken felsefi, kültürel ve ideolojik bir çalışma yürütmemiş, böyle bir mücadele içine de girmemiştir. Onun özellikle ideolojik planda yaptığı şey; feodal ideolojinin, ulusçuluk ve en kaba şovenizmle karıştırılarak, yarı-islamcılık ve yarı-Türkçülük biçiminde somutlaşan bir zehirin, katliamlarla beyinlere zerkedilmesidir.

Yine siyasi alanda da Türk burjuvazisi, böyle bir rejim yaratmak için herhangi bir mücadeleye atılmamıştır. Yukarıda da izah edildiği gibi kendisi feodal-Osmanlı hanedanlığının fideliğinde yetişmiş olan bu sınıfın, anti-monarşist olması zaten mümkün değildir.

Bir başka husus da, burjuva anlamda da olsa demokratik ve ilerici bir takım ilkeleri temel alması gereken cumhuriyet, Türkiye'de bu anlamlarda herhangi bir kazanıma dayanarak ortaya çıkmamıştır. Örneğin o dönemde, ulusal kurtuluş savaşı vermesi nedeniyle üzerinde çokça spekülasyon yapılsa da Türk burjuvazisinin daha o yıllarda emperyalizmle ısrarla ilişki araması nedeniyle bir anti emperyalizm ilkesi yoktur ve dolayısı ile TC., bu önemli dayanaktan da yoksun olarak ortaya çıkmıştır.

Son olarak Türk burjuvazisi, cumhuriyetin gerçek tanımını teşkil eden burjuva demokrasisini temsil edip uygulayacak bir sınıf değildi ve TC'nin mayasında da böyle bir demokrasi anlayışının kırıntısı bile yoktu.

Cumhuriyet esasen devrimci burjuvazinin işçilerle köylülerin ittifakını temel alarak, burjuva demokrasisini geliştirmek amacıyle fikir özgürlüğü ile siyasal özgürlükleri alabildiğine geliştirme hareketidir. Ama Türk burjuvazisinin, değil işçiler ve köylülerle ittifak geliştirme, bunların hak ve özgürlüklerini tanıma ve fikir özgürlüğü ile siyasal özgürlükleri programlaştırması, burjuva demokrasisi için bile bir programı yoktur. Daha da ötesi bu yoldaki gelişmeleri sert bir biçimde cezalandırmıştır. Türk burjuva tarihçilerinin zorlama bir biçimde, sultanlığa karşı mücadele yürütmüş bir cumhuriyetçi kahraman olarak göstermeye çalıştığı M. Kemal'ın durumu da, bu konuda tam bir iki yüzlülük, ciddiyetsizlik, inançsızlık, ve hatta bir sapıklık biçiminde ortaya çıkmıştır. Çünkü M. Kemal, Sultan Vahdettin den aldığı emirle, hanedanlığa karşı çıkan güçleri bastırmak amacıyla Anadolu'ya geçerken, İstanbul'dan, sultanın elini öperek ayrılmıştır ve hatta o dönemde, hanedanlıktan biriyle evlilik girişimi bile vardır. Sultana karşı çıkış ise, Anadolu'daki hareketi bastıramayacağını anlayınca, bu harekete katılmaya karar vermesinden sonra ortaya çıkan bir durumdur. M. Kemal Kurtuluş Savaşı boyunca da sultanla uzlaşmaya çalışmış ve ona bağlılık telgrafları göndermeye devam etmiştir. Hiçbir taktik yaklaşımla izah edilemeyecek olan ve esasen M. Kemal'ın sultanlığı yeni koşullarda yaşatma çabasını kanıtlamaktan başka bir anlam taşımayan bu durum, cumhuriyetin ilan edildiği son güne kadar sürmüştür. O kadarki M. Kemal'in en yakın arkadaşlarının bile onun kafasındaki bu "cumhuriyet" fikrinden haberleri yoktur.

Tüm bu gerçeklere rağmen, yalınkat bir diktatörlük olan bu rejime cumhuriyet ve yine gelmiş geçmiş en sayılı diktatörlerden olmasına rağmen, M. Kemal'e de Cumhurbaşkanı denilebilmiştir. Bu nedenle Türkiye'de birçok sözde bilim adamı, edebiyatçı ve sanatçının, TC'nin doğuşunu, dünyadaki diğer gerçek cumhuriyetlerin doğuşuyla aynı olan bir olay gibi yorumlamaya ve kutlamaya çalışmaları, ancak bu diktatörlüğün, aydınları ne denli sindirip, uşaklaştırdığını göstermektedir. Çünkü benzeriyle dürüst bir kıyaslama, TC'nin herşeye benzediğini ama bir cumhuriyete asla benzemediğini açıkça ortaya koymaktadır.

TC. Türk burjuvazisinin kendine özgü bir diktatoryasıdır. Bu diktatörlüğün özelliklerini anlamak için konuyu biraz daha açmak gerekir.

Rejimin en temel özelliklerinden biri, siyasal iktidarın oldukça merkezileşmiş bir biçimde burjuvazinin elinde toplanmasıdır. Siyasal iktidarın bu denli merkezileşmesinin nedeni, iktidarın sınıf temelinin zayıf olmasıdır. Türk burjuvazisi, ekonomik ve sosyal bir güç olarak o kadar zayıftır ki bu alandaki boşluklarını kapatması için siyasal ve özellikle de askeri alanda son derece örgütlü ve güçlü olmak zorundadır. Bu, sınıf olarak yaşaması ve gelişimini sağlaması için kaçınılmazdır.

Ekonomik ve sosyal temeli güçlü olan bir sınıfın, siyasal iktidardaki yönetim biçimi, genelikle burjuva demokrasisi diye ifade edilen yönetim biçimidir. Ama, ortaçağla kopuşunu devrimci bir tarzda değil, gerici ve tepeden inme bir yöntemle halletmeye çalışan, ve yine ekonomik olarak üretken olmayan bir sınıf, açık ki demokrasiyi uygulayamaz. Hele hele bu Türk burjuvazisi gibi yüzyıllardan beridir talanla geçinen feodal bir imparatorluğun fidesinde yetişmiş bir sınıfsa ve kendisi de yine 1920'li yıllarda Ermeni, Rum burjuvalarının mallarını gaspederek kesesini şişirmeye çalıştığı gibi, başka halklar ve ezilen milliyetlerden burjuvaların sırtına basarak yaşamak istiyorsa, onun iktidarının cumhuriyet değil, bunun zıddı olan Bonapartizm veya Bonapartizme benzer çağdaş meşrutiyetçi biçimlerin olacağı açıktır. TC. örneği, Türkiye'ye özgü yanları ve sınıf temellerindeki farklılıklar saklı olmakla birlikte, yine de en çok; Marx'ın L. Bonapartın darbesini; Engels'in Almanya'daki Bismarck deneyini, Lenin'in ise Rusya'daki Karnilov örneğini irdeleyerek ortaya koydukları, Bonapartizmle açıklanabilir veya onunla benzer özellikler göstermektedir.

Denilebilirki, Türk burjuvazisinin Cumhuriyet biçiminde lanse etmeye çalıştığı Kemalist diktatörlük, aslında daha gerici diktatörlüklerin de öğelerini içinde taşıyan Türk Bonapartizminden başka birşey değildir. Bu öyle bir diktatörlüktür ki, sadece işçi-köylü düşmanlığı yapmak, komünistleri, demokratları ve ezilen halkları katletmekle kalmamış, burjuva ve küçük-burjuva güçler üzerinde de sert baskılar uygulamıştır.

Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda Türkiye Komünistleri başta olmak üzere, Ermeni ve Rum halklarını katliamlardan geçiren Kemalist burjuvazi, bir yandan da daha ilerde uygulamak üzere Kürtlerle ilgili katliam hazırlıklarına başlamıştır. İşçi ve köylülüğün çıkarlarını temsil eden birçok gurubu şu veya bu biçimde Büyük Millet Meclisinden dıştalayan Türk burjuvazisi, Komünist Partisi'ni tümüyle dağıtmış, bununla da yetinmeyerek, özellikle küçük-burjuvazi ve köylülüğün çıkarlarını esas alan örgütlenmeleri de tasfiye etmiştir. Türk burjuvazisinin, Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte bütün bu uygulamaların daha da derinleştirerek tek parti diktatörlüğüne yönelmesi, Cumhuriyetin niteliğini daha da açıklığa kavuşturmuştur. Bu dönemdeki burjuva iktidarını biz, Türk burjuvazisine özgü bir Bonapartizm olarak tanımlarken, bünyesinde daha gerici diktatörlükleri besleyecek olan başka bir takım öğeleri de taşıdığını belirtmiştik. Esasen Bonapartizmin kendiside, parlamenter Cumhuriyetin zıddı bir rejim olarak, birçokları tarafından faşizmin bir ön biçimi olarak da değerlendirilmiştir. Eğer Fransa'daki Louis Bonapart'ın iktidarına ve Karnilov'un yönetim ve uygulamalarına faşizm denilmiyorsa, bu faşizmin herşeyden önce en iri tekel guruplarının, proletarya devrimleri çağında ortaya çıkan en kanlı ve en zorba iktidar biçimi olması gerçeğine dayanır. Yani faşizmin o dönemde burjuvazinin bir iktidar biçimi olarak ortaya çıkmasının, objektif şartlarının henüz olgunlaşmamış olmasındandır.

Bu gerçeğe rağmen, faşizmin birçok özellikleri Ekim proleterya devriminden çok önce oluşmuştur. Fransa'da 1850 ve 70, Almanya'da 1860-90 yılları arasındaki, Rusya'da ise kara yüzler faşizmi diye değerlendirilen dönem, birçok özellikleriyle faşizmi ihtiva etmektedirler. Ama açık ki, bunlar, faşizmin öncüleri olarak değerlendirilmesi gereken özelliklerdir. Aynı tanımlama daha güçlü bir biçimde rahatlıkla Türk Bonapartı Mustafa Kemal veya Kemalist diktatörlük için de ileri sürülebilir. Hatta bu tür özellikleri ihtiva etmek bakımından Kemalist diktatörlük daha ileri bir konumda bulunmaktadır. Ekim Devrimi sonrasında, proleterya iktidar savaşımının artık Türkiye'nin gündemine de girmesi ve bu devrimin yanıbaşında ortaya çıkmasından ötürü, Anadolu topraklarının devrimin sıcaklığını duymaya başlaması gibi nedenlerle, Kemalizmin faşizmle ilişkisi, Bismarck'ın ve Napoleon'un faşizmle olan ilişkisinden daha fazladır. Ayrıca Fransa'da ve Almanya'da Cumhuriyetçilik geleneği güçlüdür ve bu olgu en gelişmiş biçimde yaşanmıştır. Türkiye pratiğinde, cumhuriyetin nasıl ortaya çıktığını izah etmiştik.

Kemalist diktatörlüğün faşist öğeleri daha çok bağrında taşımasının üçüncü bir nedeni ise, Türk burjuvazisinin milli yanlarının ve kendi iç dinamikleriyle gelişmesinin zayıf olmasıdır. Birçok yönleriyle feodal özellikler arzeden bu sınıf, Ermeni ve Rum komprador-burjuvazisinden boşalan yeri, Türk komprador-burjuvazisi olarak tutmaya çalışmaktaydı. Kısacası iktidara damgasını vuran bu sınıf, birçok örnekte görüldüğü gibi, burjuvazinin devrimciliğe daha yakın kesimi, ya da orta ve küçük-burjuva kesimler değil; feodalizmden kompradorlaşarak burjuvalaşma sürecini yaşayan üst tabakasıydı. Bu nedenle de bu sınıfın iktidar biçiminin en gerici ve faşizme en yakın iktidar biçimi olması kaçınılmazdır. T.C. bu özellikleriyle bazı farklılıklar gösterse de, o dönemde Bulgaristan'da -1923'te kanlı faşizm darbesi yapıldı-, Arnavutluk'ta ve birçok Balkan ülkesinde yaşanan örneklere oldukça benzemektedir.

Süreç içinde faşist özellikleri giderek ağır basan Kemalist diktatörlük, ekonomik ve sosyal koşullarına kavuşunca, dört başı mamur bir faşist diktatörlük haline gelerek dönüşümünü tamamlamıştır. Türk burjuvazisinin iktidara henüz bütünüyle hakim olmadığı bir dönemde, Kemalizmin bu niteliği, henüz açığa çıkmış değildir. Ama Kemalizmin iktidara oturması, içte ve dışta kendini sağlama alması ve diğer çeşitli parti ve gurupları dağıtarak 1925'lere doğru tek parti rejimine yönelip Cumhuriyet Halk Partisi'ni iktidar partisi haline getirmesiyle, faşist niteliklerin de belirgin özellikleriyle uç vermeye başlamıştır. Yönetimin bütünüyle faşistleşmesi, açıkki o dönemde, hem Türkiye'nin uluslararası plandaki konumu ve hemde içteki ekonomik ve sosyal temelin henüz buna olanak tanımaması nedeniyle mümkün değildi. 1930'lara geldiğinde gerek iç ve gerekse dış koşullar bu doğrultuda hızla olgunlaşmaktaydı. İçte sosyo-ekonomik gelişmeler, devlet tekelciliği ve bu temelde palazlanan büyük burjuva bir kesimin oluşumu, faşist bir yönetimin objektif koşullarını hazırlarken; dışta da giderek gelişen Mussolini ve Hitler faşizmi ile artan ilişki ve hatta ittifaklar içine giriliyordu. Bu yoldaki gelişmeler 1930'lardan sonra daha da hız kazanmıştır.

Ancak özellikle 1950'lerden sonra, işbirlikçi temelde de olsa Türk kapitalizminin kaydettiği gelişmeler; bir yandan, faşist bir yönetimin objektif koşullarını hazırlamakla birlikte; diğer yandan, politik üst yapıda bir genişleme ve kırıntı kabilinden de olsa, burjuva demokratik bir takım gelişmelerin ortaya çıkmasına yolaçmıştır. Ancak ortaya çıkan bu gelişmeler, henüz burjuvaziyi ürkütecek boyutlarda değildi. Ayrıca uluslararası koşullarda, görünüşte de olsa böylesi bir yönelimi zorunlu kılmaktaydı. Çünkü o yıllarda Türk burjuvazisi, emperyalizmle girdiği ilişkilerinin bir sonucu olarak, ekonomik palazlanmasını AET içine girerek sağlamaya çabalamaktaydı. Bu ise onu, burjuva demokrasisi içinde kalmak ve sınırlıda olsa bazı burjuva demokratik gelişmeleri yaşama zorunda bırakıyordu.

Bu dönemin sona erişiyle, yani Türk kapitalizminin çürüme belirtilerinin giderek artmasıyla birlikte, artık üst yapıda da gerek devlete ve gerekse politikaya ve ideolojiye hakim olan Kemalizmin, faşist özü iyice açığa çıkmaya başladı.

Türk kapitalizminin 70'lere ve özellikle de 80'lere doğru bunalımının iyice derinleşip adeta yıkılışın eşiğine gelmesi ve sorunların sadece ekonomik alanda değil, politik alanda da kendisini dayatması, daha önce Kemalist ideoloji ve politikanın bünyesinde gizli olan birçok faşist öğenin açığa çıkmasına ve resmi-faşist bir biçime bürünmesine yolaçtı. Kapitalizmin çürüme belirtileri arttıkça, ve çöküş süreci derinleştikçe, bunu faşizmle durdurmak zorunlu bir hal alıyordu. Tekelciliğin ve kapitalist soygunun hızlı gelişimi ise, buna engel değil, bilakis güçlü bir temel teşkil ediyor ve faşizmin gündemleşmesini adeta zorunlu kılıyordu.

Kapitalizmin tekelcilik alanındaki her gelişimi ve bunun doğal sonucu olan kendini üretmekte karşılaştığı her zorluk, üst yapıdaki yansımasını faşist tedbirlerin geliştirilmesinde bulur. Bu genel bir kuraldır. Kapitalizmin bu aşamasında -bu bir de bağımlı bir kapitalizm ise- bir avuç tekelci dışında, toplumun diğer sınıf ve tabakalarına verebileceği fazla birşeyi yoktur. Tekelleşme olgusu kaçınılmaz bir biçimde, tüm ekonomik ve siyasal gücün bir yanda bir avuç büyük burjuvazinin elinde yoğunlaşmasına yolaçarken, diğer yandan bu kesim dışındaki tüm sınıf ve tabakaların ekonomide ve politikada devre dışı bırakılmalarına yolaçar. Bu sınıf ve tabakalar üzerindeki baskı ve sömürüyü kaçınılmaz biçimde artıran tekelci kapitalizm, yine kaçınılmaz olarak var olan burjuva demokrasisinin kırıntılarının da sona erdirilmesine yolaçar. Bu da faşizmin ta kendisidir. Türk kapitalizminin bu özellikleri arttıkça, faşizmde üst yapıda alabildiğine derinleştirilmiştir. Dolayısıyla, daha baştan beri devlete, onun ideolojisine ve politikasına damgasını vuran Kemalizm de, asıl gerici ve diktacı özellikleriyle, bu dönemde açığa çıkarmıştır.

Bu dönemdeki ekonomik ve sosyal gelişmeler zorunlu olarak ideolojik ve politik bir takım gelişmelere yolaçmış ve hatta çok partili parlamenter cumhuriyet'e görünüşte de olsa bir hayli yaklaşılmıştır. Ama; daha sonraki gelişmeler ve özellikle 12 Eylül faşizminin toplumun tüm kesimleri üzerine rahatça oturmasından da anlaşılmaktadır ki, aslında yaşanmış olan demokrasi, parlamenter cumhuriyet ve, değil, bu olguların yanılsamalarıdır. Ancak Kemalizm, ortaya çıkan gelişmeler karşısında özünü gizleyebilmek için, birer incir yaprağı olarak yararlandığı bu olguları, topluma gerçek demokrasi veya cumhuriyet diye yutturabilmiştir. Benzer bir durum hakkında Marx, Louis Bonapart'ın darbesini değerlendirirken şöyle demektedir:

"*Şubat Devrimi,* (1848 devrimi, siz bunu Türkiye koşullarında 1961 darbesi olarak düşününüz yn.) *eski toplumu gafil avlayarak başarılan ani bir darbe oldu, ve halk, mutlu ani darbeyi, yeni bir çağ açan tarihsel bir olay saymıştı. 2 Aralık günü* (Türkiye'de 12 Eylül'de yn.), *Şubat Devrimi,* (Türkiye'de 1961 Anayasal rejimi yn.)

bir düzenbazın hokkabazlığıyla yok edildi ve devrilen sanki monarşi değil, yüzyıllık bir savaşım pahasına krallıktan koparılıp alınan liberal ödünlerdi. Toplum kendi kendine yeni bir kapsam, yeni bir içerik vereceği yerde, yanlız devlet, kendi eski ilkel biçimine, şövalye kılıcının ve papaz kukuletasının düpedüz küstah egemenliğine (Türkiye'de yeni koşullardaki Kemalizm yn.) dönmüş görünüyor. İşte böylece, 1848 Şubatının el darbesine 1851 Aralığının kafa darbesi karşılık veriyor. Kolay kazanılan kolay yitirilir."

Bu gerçek Türkiye koşullarında çok daha çarpıcı bir tarzda yaşanmıştır. Türkiye'de yıllarca demokrasi ve cumhuriyetçilik adına yaşanan şeyin, nedenli sahte ve temelsiz birşey olduğunu, sonuçta, bu tür rejimlere sahip tüm ülkelerde ortaya çıkan ortak görünümüyle, yine Marx'ın değerlendirmesinden izleyelim:

"Anayasa, Ulusal Meclis, hanedan partileri, mavi ve kırmızı cumhuriyetçiler, Afrika kahramanları, politika kürsüsünden gelen gökgürültüsü, günlük basının şimşekleri, tüm edebiyat, politikanın ünlü kişileri ve ün yapmış aydınlar, medeni hukuk, ceza yasası, "Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik", ve 2 Mayıs 1852, bütün bunlar, düşmanlarının bile bir büyücü saymadıkları bir adamın okuyup üflemesi ile, sanki büyü yapılmış gibi ortadan kayboldular. Genel oy hakkı, sanki dünyanın gözleri önünde, kendi vasiyetini kendi eliyle yazmak ve halk adına: var olan herşeyin yok olması gerektiğini ilan etmek için ancak bir an yaşamışa benziyor."

Kısaca yükseliş ve olgunlaşma dönemlerinde, sınırlıda olsa genelde belli bir gelişmeyi mümkün kılan koşullar nedeniyle, fazla açığa çıkmayan Kemalizmin bu özellikleri, gelişmenin tıkandığı, ve hatta çürümenin başgösterdiği bu dönemde bütünüyle faşizme dönüşmüştür. Bugün, 12 Eylül rejiminin tüm ideologları, politikacıları ve her türlü temsilcilerinin, Atatürkçülüğü ağızlarından düşürmemeleri, bunun açık bir kanıtıdır.

Yıllarca Atatürkçülüğün ilericiliğine inanmış veya inandırılmış olanlar, ortaya çıkan bu gerçeği yorumlamakta zorluk çekmektedirler. Oysa Marx'ın da belirttiği gibi *"insanlar kendi tarihlerini kendileri yaparlar, ama kendi keyiflerine göre, kendi seçtikleri koşullar içinde yapmazlar, doğrudan veri olan ve geçmişten kalan koşullar içinde yaparlar."* Kenan Evren ve çetesinin, Türk burjuvazisi için yapmakta oldukları tarihte aynen böyle gerçekleşmektedir.

Bu durum sadece Türkiye'de ortaya çıkmış bir gerçek değildir. Hitler ve Mussolini faşizminin ortaya çıkışı da, Alman ve İtalyan kapitalist gelişmesinin geçmişi ve biçimleniş özellikleri ile yakından ilintilidir. Bu ülkelerdeki kapitalist gelişmede, Türkiye'deki şekillenme ile benzer özellikler göstermektedir. Alman faşizmi, Kemalizmin kendine en çok örnek aldığı sistem olan Bismarck Bonapartçılığının yarattığı zemin üzerinde ortaya çıkmış ve yükselmiştir. Yine İtalya kapitalizminin benzer özellikleri de, İtalyan faşizminin gelişiminin tarihsel temelini oluşturmuştur.

Bunlardan çok daha gerici bir temelde ve çok daha yetersiz bir biçimde ortaya çıkmış; kapitalist gelişme içine, proletaryanın devrimleri çağında girmiş; iktidarı tepeden inmeci yöntemlerle gaspetmiş ve en ufak bir demokratik gelişmeye dahi göz yummamış olan Türk kapitalizmi, elbetteki daha da gerici olacaktı. Yine elbetteki, Türk kapitalizminin çöküşe gittiği dönemde, onun ideolojik, politik önderliği Mussolini ve Hitler faşizminden daha koyu bir faşizmi uygulayacaktı. Bu açıdan, 12 Eylülle birlikte toplumun başına geçirilen dizginsiz gericiliği yadırgamamak gerekir. İçinde bulunduğumuz Türk kapitalizminin çöküş döneminde, üst yapının tam bir faşist diktatörlüğe dönüşmesi, Kemalizmin tarihsel gelişiminin doğal bir sonucudur. Bundan çıkan diğer bir sonuç ise, Türk burjuvazisi böyle bir diktatörlüğü tüm gücüyle uygulamadan, devrimin bir alternatif olarak doğmaması gerçeğidir. Rejim bünyesindeki tüm gerici özellikleri açığa çıkmadan, devrime doğru yol almak pek mümkün değildir. Bu açıdan, 12 Eylül rejimini, nasıl Kemalizmin faşizme dönüşmesi olarak değerlendirmek gerekiyorsa; aynı zamanda devrimin bir arefesi olarakta değerlendirmek gerekiyor.

1923-50 yılları arasındaki gelişmeler genel özellikleri ile böyledir. Ancak bu döneme ilişkin görüşlerimizi bağlamadan, sorunu iyice bilince çıkarmak için, günümüze dek yaşanan bu özellikleri ana hatlarıyla ve sonuçları ile birlikte tekrar belirtmekte yarar vardır.

Türk burjuvazisinin zayıf sınıfsal şekillenmesi ve üzerinde yükselmek istediği ortaçağ feodal despotizminin olumsuz mirası, toplumun başına, halklara karşı en soysuz talan ve zülmü uygulama ve toplumdaki herşeye el koyma hakkını kendinde gören bir paşalar güruhunu musallat etmiştir. Türk burjuvazisinin sınıf egemenliğini hazırlamaya çalışan ve Kemalistler adındaki bu Türk Bonapartizminin temsilcileri, amaçlarını gerçekleştirmek için, ezilen halklar, tüm sınıf ve tabakalar ve hatta burjuvazi üzerinde bile sadece zora dayalı bir egemenlik sistemi kurdular. Kemalizm olarak adlandırılan bu sistemin özellikleri Türk burjuvazisinin oluşum ve gelişim özellikleri tarafından belirlenen, faşizme bir hayli yakın bir nitelik arzeden, Türk Bonapartizmi olarakta adlandırılabilecek bir burjuva diktatörlüğüdür. Türk burjuva egemenlik sistemine ilişkin yaptığımız bu tanım özellikle onu, ya faşizm ya da ilericilik olarak tanımlama alışkanlığında olanlar ile çeşitli sistemlerin yönetim biçimlerini kalıplar halinde kavramış olanlara doğru ve tatminkâr gelmeyebilir. Ama hakim sınıfların günümüze kadar ki hiçbir egemenlik sistemi, akla-kara gibi birbirinden ayrılmış değildir. Engels'de **"Tarihte Zorun Rolü"** adlı eserinde bu gerçekten hareket ederek, 1849 Fransa'sındaki burjuva iktidarını *"monarşist, bürokratik, yarı-feodal ve askeri irtica"* olarak değerlendirmektedir.

Kemalist diktatörlüğün, hamurunun gericilikle yoğrulmuş olmasından ötürü, bu dönemde uyguladığı baskı sistemini burada uzun boylu anlatmaya olanak yoktur. Ancak şu kadarı belirtilebilir ki o, burjuva anlamda da olsa en sınırlı muhalefeti bile tasfiye etmiştir. Terakki Perver Cumhuriyet ve Halk fırkaları örneğinde görüldüğü gibi, Türk burjuvazisinin iktidara yerleşmesi ve sürdürülmesinde büyük bir rol üstlenmiş kişilerin, bu organlar aracılığı ile yürüttüğü son derece mütevazi liberal muhalefet bile, kemalist diktatörlük tarafından kanla bastırılmış ve dağıtılmıştır.

Bu diktatörlüğün komünistlere karşı tutumu ise, dünya çapında bir üne sahiptir. TKP örneğinde görüldüğü gibi Kemalizm, komünist hareketi gerek yoketme ve gerekse kuyrukçu yapmakta, sonderece başarılı bir örnek sergilemiştir. Kemalistler bu partiyi, bir kısım unsurlarını yokederek ve diğer bir kısım unsurlarını da içerden ele geçirerek en sadık bir kuyrukçu haline getirmişlerdir. T.C.'nin komünistler üzerindeki bu yöntemi, bugün bile, alınması gereken önemli derslerle doludur. Bizzat sahte bir komünist partisi kurması ise; Kemalizmin bu konudaki azgınlığının bir başka kanıtıdır.

Ezilen milliyetleri ve başlangıçta özellikle Rumlar ve Ermenileri, büyük bir katliamdan geçiren Kemalist diktatörlük, Kürdistan üzerine de büyük istila ve işgal seferleri düzenlemiş, 1925'lerden 40'lara kadar devam eden bu seferlerle, halkı büyük katliamlardan geçirmiş, bu temelde sağladığı egemenliği altında asimilasyon vb. yöntemleri de kullanarak tüm bir halkı ulus olarak ortadan kaldırmaya çalışmıştır. İçerde de işçiler ve köylüler üzerindeki baskı ve sömürüyü görülmemiş boyutlara vardıran Kemalist diktatörlük, tüm bu uygulamaları ve özellikleri ile, nemenem bir diktatörlük olduğunu ortaya koymuştur.

Sonuç olarak, Türk burjuvazisinin yükseliş döneminde oluşturduğu bu iktidar biçiminin, yarı-askeri, yarı-faşist bir diktatörlük biçimi olduğu rahatlıkla söylenebilir.

1950-80
OLGUNLUK VE GELİŞME DÖNEMİ

İkinci dönem dünya çapında faşizmin yenilmesi, burjuva demokrasilerinin ve sosyalizmin ittifakının zafer kazanmasıyla başlar; Türk burjuvazisinin, yapısal ve köklü bir iktidar değişikliğini gerçekleştirdiği 12 Eylül 1980'e kadar sürer.

Bu dönemin ana özellikleri de şunlardır: Türk burjuvazisi dışarda demokrasi ve sosyalizm cephesinin, ulusal kurtuluş ve proletarya devrimlerinin faşizme ve emperyalizme karşı zaferler kazandığı, dünya çapında, faşist iktidarları sürdürmenin olanaklarının son derece daraldığı; içerde ise demokratik kıpırdanışların arttığı bir dönemde, kendi iradesi dışında, çok partili rejim denilen bir adımı başlattı. Devrimci patlamalarla yıkılmayı önlemek için, burjuvazi tarafından atılan bu adım, yine üstten ve bizzat, tek parti-tek şef döneminin -ki önemli oranda faşist nitelikler arzediyordu- mimarları tarafından uygulanmaya konmuş ve evrimci bir tarzda yerleştirilmeye çalışılmıştır.

Açık ki bu adım, gerçek anlamda bir demokrasiye geçiş olarak değerlendirilemezse de; tek parti ve tek şef biçiminde formüle edilip uygulanmış olan eski iktidarın aşılması; tam demokratik olmasa ve Türkiye koşullarına özgü olarak değerlendirilse de, parlementer, çok partili burjuva cumhuriyetine geçiş evresi olarak değerlendirilmelidir. Bu dönemde iktidarın sınıf temelini, yine açık ki burjuvazinin en iri kesimleri, özellikle bu dönemde biraz palazlanmış olan tüccar, toprak burjuvazisi, banka ve mali sermaye gurupları oluşturmaktaydı. İktidar bu güçlerin hegemonyası altındaydı ve burjuvazinin diğer sınıf ve tabakalarına tanınan haklar ve olanaklar oldukça sınırlıydı.

Ancak bu kesimlerde kendi içlerinde çeşitli biçimlerde ayrışmışlardı. Başlangıçta üst tabakanın kendi hegemonyası altında bir arada tuttuğu burjuvazinin çeşitli kesimleri, özellikle savaştan elde ettikleri vurgunlar ve daha önce yoğun bir baskı altında gerçekleştirdikleri artık-değer birikimiyle alabildiğine palazlanmışlar, bunun bir sonucu olarak kendi aralarında ayrışmaya başlamışlardı. 1950'lerde hızlanan bu ayrışma siyasi plana, çok partililik biçiminde yansıdı. Esas olarak bürokratik burjuvazinin temsilcisi olarak nitelendirebildiğimiz ve o güne kadar tüm iri burjuva sınıf ve tabakaların çıkarlarını kendisinde somutlaştıran CHP'ye karşı, bu dönemde, DP ortaya çıktı. Daha çok toprak ve ticaret burjuvazisinin çıkarlarına ağırlık veren ve özellikle de bu temelde kendilerini daha hızlı bir sanayileşmeye, tekelleşmeye götürmek isteyen bu kesimler, CHP içinde yoğun bir biçimde bulunan orta-burjuvaziden ayrılarak, DP adında ayrı bir parti kurdular. Bu partinin ortaya çıkışı, Türk burjuvazisinin kendisini ulusal ve uluslararası plandaki gelişmelere uygun olarak restore edip, gelişimini bu temelde hızlandırmak isteğini gösteriyordu. Çünkü bu dönemde uluslararası planda da, özellikle ABD'nin öncülük ettiği ve kapitalist sistemin tıkanıklarını çözmeye çalışan bu resterasyon uygulaması, gündeme konulmuş bulunuyor. Bağımlı ülkeleri yeni-sömürgecilik adındaki bir statü altına alarak, emperyalizmin bunalımını aşmaya çalışan ABD, o dönemde bu sömürgecilik biçimini gizlemek için, ortaya Filipin Demokrasisi dediği bir sistem attı ve kapitalist bağımlılık içindeki tüm ülkeleri bu oltaya takarak, sömürü sisteminin içine çekmeye çalıştı. Gerici ve işbirlikçi karakteri başından beri belirleyici bir rol oynamış olan Türk burjuvazisi, yeni temsilcileri DP vasıtası ile gönüllü bir biçimde ABD'nin yanında ve onun sömürgecilik sistemi içindeki yerini aldı.

Türk burjuvazisi bu yolla, iktidara getirdiği DP aracılığıyla, liberal yöntemler altında yoğun bir sömürü gerçekleştirmiş, topraktaki kapitalist gelişmeyi alabildiğine hızlandırmış, sanayi alanında ise; ABD'nin desteği ile, özellikle gıda ve emperyalizm için kâr getirmeyen sanayi dallarında, ve daha çok da montaj sanayisi denilen alanda önemli gelişmeler sağlamıştır. Kısaca yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, 1950'lerden sonra ortaya çıkan ulusal ve uluslararası plandaki gelişmeler, Türk burjuvazisi açısından ifadesini, işbirlikçi bir sanayileşme temelinde gerçekleştirilen, göstermelik bir parlementer demokrasiye geçişte bulmuştur.

Bu iktidar biçimi veya Türk burjuvazisinin girdiği bu yeni evre, her ne kadar tek parti, tek şef iktidarı ile kesin bir kopuşmayı ifade etmese de; yine de bir önceki evre ile belli farklılıkları ihtiva etmektedir. Bu dönem, Türkiye'de kapitalizmin olgunlaştığı, geliştiği, sermayenin devletçilik eliyle yoğunlaştırılıp özel ellere aktarıldığı, toprakta kapitalizmin hızlandırıldığı, mali ve ticari sermayeden sinai sermayeye doğru bir akışın sağlandığı, tekelciliğin, özellikle de uluslararası tekellerle birleşme temelinde geliştiği; tüm bu gelişmelerden ötürü de sosyal çelişkilerin alabildiğine kızıştığı bir dönemdir.

Bu nedenle biz, bu yılların, Türk burjuvazisinin gelişme ve olgunlaşma yılları olduğunu söylüyoruz. Her ne kadar bu dönemde CHP ve DP arasında iktidar üzerinde bir çekişme varsa da, bu sözkonusu partilerin neredeyse aynı politikaları güdmeleri ve birçok yönüyle aynı sınıfların çıkarlarını temsil etmelerinden ötürü, burjuva iktidarını tehdit etmekten çok uzaktı. Bu anlamda da burjuva iktidarı henüz güçlüydü ve yine çarpık temelde de olsa kapitalizm, özellikle toprakta ve sanayide gelişmesine devam ediyordu.

Siyasi üst yapıda ise, burjuvazinin, gerçek anlamından henüz çok uzak olsa da cumhuriyetçiliği yeni başlamıştı. Çok partili yaşam başlangıç aşamasındaydı ve tam örselenmiş, aşınmış olmaktan uzaktı.

Dönem burjuva sınıflar açısından olduğu gibi; emekçi sınıflar açısından da, daha önceki döneme göre farklılıklar arzetmekteydi. Bu dönemde, özellikle işçi sınıfı yoğun bir gelişme göstermiş, köylülük kendi içinde parçalanıp, ayrışarak, oluşan yoksul köylülük önemli bir güç haline gelmiş ve geniş bir aydın gençlik tabakası ortaya çıkmaya başlamıştı.

Tüm bu gelişmelerin bir ürünü olarak bu dönemde, ekonomik ve sosyal mücadelelerin objektif temeli daha da olgunlaşmış ve bu mücadeleler oldukça hız kazanmıştır. Bu dönemin de kendi içinde, önemli bazı durak noktaları vardır.

A- 27 MAYIS 1960
ASKERİ DARBESİ

DP iktidarının altında gelişen kapitalizm, sosyal alandaki ilk patlamasını 27 Mayıs askeri darbesi ile yaptı. 27 Mayıs askeri darbesi, DP'nin siyasal, ekonomik, sosyal düzeydeki politika ve uygulamalarına karşı bir tepki olarak gelişen, CHP'nin önderlik ettiği hareketti. Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin, yeni dönemin özelliklerinden biri olarak, gerçek renklerine bürünmesi yolunda önemli bir adım olması nedeniyle bu hareket ve ona yolaçan nedenleri, biraz daha yakından incelemek gerekir. DP iktidarı döneminde devlete ve topluma hakim olan büyük burjuvazinin, ilk yıllardaki liberal uygulamaları, eşyanın tabiatı gereği, daha sonraki yıllarda, yerini hızla tekelci uygulama ve gelişmelere terketmiştir. Bunun sonucu olarak, ağırlıklı bir biçimde CHP içinde yer alan orta ve küçük-burjuva kesimlerin, ekonomik ve sosyal alandaki çıkarları sarsılmış, devlet üzerindeki etkinlikleri ise, neredeyse devre dışı bırakılacak kadar daralmıştı. Yine bu uygulamaların bir sonucu olarak bu sınıflar, hızlı bir ekonomik çöküntüye uğramış, maruz kaldıkları antidemokratik uygulamalar nedeniyle, alabildiğine yorulmuş ve yıpranmışlardı. Şüphesiz bu orta burjuva kesimler içerisinde, orta sınıf askerler de önemli bir yer tutuyorlardı. Aynı zamanda sağlanan ka-

pitalist gelişmenin enflasyonist bir politikaya dayanması nedeniyle ve 1960'lara doğru giderken dünya çapında yaygınlaşan emperyalist bunalıma bağlı olarak, Türk kapitalizmi de derin bunalımlarla yüzyüze gelmiş, işbirlikçi sanayi kapitalizmi ve özellikle montaj sanayisi önemli tıkanmalara uğramıştır.

İşte tüm bu olumsuz gelişmeler kaçınılmaz olarak toplumda sosyal kaynaşmalara neden oldu. Gelişmelerden zarar gören sınıf ve tabakalar arasında iktidar üzerinde mücadeleye girişebilecek sınıflar, örgütlülükleri ve emekçi sınıfların zayıflıkları nedeniyle orta sınıflardı. Bu sınıflar, diğer ezilen sınıf ve tabakaların hoşnutsuzluklarına ve fakat esas olarak ordu içindeki yandaşlarına dayanarak, tepkilerini askeri bir darbe biçiminde ortaya koydular. Darbe özellikle başlangıçta, esas olarak daha önceleri, çıkarları devletçe garanti altına alınmış orta ve küçük-burjuva bazı kesimleri (hepsi değil, örneğin köylü ve esnaftan çok, asker, sivil bürokratik bazı kesimler) temsil almasına rağmen, sonuçta daha çok, işbirlikçi sanayi burjuvazisinin belli kesimlerine atılım kazandırmıştır. İşbirlikçi sanayi burjuvazisi süreç içerisinde, orta sınıfların muhalefetinden yararlanarak toprak ağaları ve ticaret burjuvazisinin çıkarlarını ikinci plana itmiş, ama yedeğine aldığı bu muhalefet üzerinde de denetim kurarak, 27 Mayıs darbesini kendi sınıf diktatörlüğünü kurup, pekiştirmekte bir araç olarak kullanmıştır.

27 Mayıs darbesi, bir devrim, köklü bir alt-üst oluş değildir ama, siyasal düzeyde önemli sonuçlar doğuran bir harekettir.

Darbenin en önemli sonuçlarından biri de oluşturduğu 1961 Anayasasıdır. 27 Mayıs anayasası da denilen bu yeni anayasa, Türkiye'de çok partili cumhuriyete, sınırlı da olsa demokratik bir nitelik verdi. Diğer bir deyişle, hastalıklı Türk burjuva demokrasisinin sınırlarını genişletti. Ama unutmamak gerekir ki bu "demokratik" anayasa bile süngülerin gölgesinde oluşturuldu. Marx'ın "Luis Bonapart'ın 18 Brumaire"de dediği gibi *"Anayasa daha sonra süngüler altında katledildiyse de, anayasayı daha anasının bağrında gene süngü darbeleri ile, hem de halka doğrultulmuş, süngülerle korumak ve anasının da onu süngülerin yardımıyla dünyaya getirdiğini unutmamak gerekir."*

27 Mayıs esasta, artan toplumsal muhalefeti düzenin sınırları içinde tutmak, özellikle o zaman dünyanın birçok ülkesinde emperyalizme ve yeni-sömürgeciliğe karşı hızlanan radikal devrimci dönüşümlerden Türkiye'nin etkilenmesini engellemek için oluşturulmuştur. Parlementer veya anayasal muhalefet ya da anayasal hak ve özgürlüklerin kullanılması denilen şeyin dayandığı gerçek budur. "Burjuva demokrasisi"nin sınırları daha çok, devrimci, radikal bir hareketin gelişmesini, programlaşmaşını, örgütlenmesini ve eyleme geçmesini engellemek için geniş tutulmuştur. Ve nitekim bu oyun tutmuştur da. O zamana kadar objektif ve subjektif olarak belli bir gelişme içinde olan muhalefet, "Anayasa, hak ve hukuk" demiş, başka bir gelişme sağlayamamıştır. Her türlü "sol" "sosyalist" parti anayasaya göre kurulmuş, "devrimcilik"de dahil herşey anayasanın süzgecinden geçirilmiş ve adeta iğdiş edilmiştir. "Burjuva demokrasisi"nin yetersiz olan birçok özelliği de, yine bu anayasaya göre giderilmeye çalışılmış ve böylece herkesin üzerinde kavga edebileceği bir zemin oluşturulmuştur.

İşbirlikçi sanayi burjuvazisinin 1960 darbesinden sonraki siyasi hareketi, ifadesini AP'nin kuruluşunda buldu. 27 Mayıs Anayasasını, kendi hegemonyasını güçlendirmek için kullanan işbirlikçi burjuvazi, geçici olarak orta ve küçük-burjuvaziye de bir sus payı verdi. İşçi sınıfına da, sendika kurma ve sendikal mücadele yürütmek için sınırlı ve güdümlü de olsa çeşitli yasal haklar tanıdı. Ancak tüm bunlarla birlikte, işbirlikçi tekelci burjuvazi, tek başına sahip olacağı bir iktidar için çabalarını yoğunlaştırmaya devam etti ve faşist bir iktidar kurma çalışmasına hız verdi. Bu amaçla başlangıçta komünizmle mücadele dernekleri, daha sonra ise, MHP ve ülkü ocakları gibi sivil faşist milis kuruluşları oluşturdu ve yaygınlaştırdı. Bu tarzda durumunu güçlendirip, iktidar üzerindeki hegomonyasını pekiştiren işbirlikçi sanayi burjuvazisi, bir yandan da karşı-devrimci yeni bir örgütlenme geliştirme işine girişti.

ABD'nin dünya çapında, özellikle Vietnam'da geliştirdiği özel savaş yöntemlerini, Türk ordusunun bünyesinde hızla aşılamaya başlayan tekelci Türk burjuvazisi, kontr-gerilla, Özel Harp Dairesi gibi faşist kurumları bu dönemden sonra oluşturdu ve geliştirdi. Bu sınıf, faşist girişimlerini, 12 Mart 1971'de giriştiği bir darbe ile iktidarı tamamen ele geçirmeye kadar vardırdı.

Kısaca 1960-70 yılları arasında tekelci Türk burjuvazisinin, bu yıllarda ortaya çıkan ekonomik, sosyal ve siyasal gelişmeleri, çok kısa bir aradan sonra eskisinden daha güçlü bir biçimde yeniden kendi hegemonyası altına aldığı, bir koltuğuna faşizmi, diğer koltuğuna sosyal-demokrasiyi alarak; küçük-burjuva reformist muhalefetine sunduğu sahte örgüt ve mücadele platformlarıyla, işçi sınıfı aristokrasisini ise, önüne attığı bir kaç kemikle etkisiz kılıp, satın aldığı ve iktidarını bu temelde sürdürdüğü yıllar olmuştur.

Tekelci burjuvazi bu dönemde muhalefet güçlerini, bir yandan baskı, diğer yandan yasal saptırma yöntemleri ile, kendi öz partilerini kurup, gerçek mücadele yollarına girmekten alıkoyarken, kendisi adım adım faşizme yürümeye devam etmiştir.

B- 12 MART ASKERİ-FAŞİST DARBESİ

Türk burjuvazisinin gelişme ve olgunluk dönemindeki ikinci durak noktası 12 Mart askeri-faşist darbesidir. Bu dönemi belirleyen ana unsurlar; ordu içinde ve dışında hızla gelişen faşist hareket, icazetli reformist küçük-burjuva sol muhalefet, ve ifadesini CHP ya da Ecevitçilikte bulan burjuva demokratik muhalefet- ki bunlar tekelci burjuvazinin koltuk değneği yaptığı muhalefetlerdir- ile bu reformculuk, sahte sosyalistlik ve icazetli muhalefetten, devrimci sosyalizme Marksizme-Leninizme doğru sağlanan hızlı dönüşümdür.

12 Mart 1971'de gerçekleştirilen askeri-faşist darbe, diğer nedenler yanında özellikle, 1970'lerde, gençlik içinde devrimciliğin ve Marksizm-Leninizmin kök salmaya başlamasına tepki olarak doğdu.

Bu darbenin Türkiye'nin yakın tarihinin biçimlenmesinde önemli bir yeri ve rolü vardır.

Herşeyden önce 12 Mart, olgunluk ve gelişme çağındaki Türk kapitalizminin artık çöküşe doğru gitmeye başladığı, ekonomide, toplumsal yapıda ve siyasi iktidardaki gediklerin açığa çıktığı, yetmezliğin ve çatlakların her düzeyde büyüdüğü; alternatif olarak halk muhalefetinin yalnızca reformcu değil, devrimci zeminde de boy verdiği ve düzenin sınırlarını aşıp, onu temelden tehdit eden boyutlara ulaştığı bu dönemde; tekelci burjuvazinin iktidarda faşist modeli kalıcı kılmak, ekonomide kendi çıkarlarını sağlama almak, kapitalizmin çöküşünü faşizmle durdurmak için "burjuva demokrasisinin" çok sınırlı olan kırıntılarını da silip süpürmek ve siyasal düzeyde demokrasiye, ekonomide ise tekel dışı kesimlerin çıkarlarına önemli bir darbe vurarak, herşeyden önce de devrimci gelişmeleri yok etmek için gerçekleştirilmiş askeri faşist bir darbedir.

Ama bilindiği gibi, 12 Mart darbesinin ömrü kısa olmuştur. Bunun böyle olması, ordunun zayıflığı ve demokrasi güçlerinin mücadelesinden ötürü değildir. Ayrıca bu dönemde siyasal iktidar ciddi bir tehlike altında da değildir. Darbe, kısa süreli de olsa,· devrimci hareketi ezme, tekel-dışı kesimleri devlet ve ekonomide güçten düşürerek, onları, ekonomik ve siyasal kazanımlardan yoksun bırakabilme, ve tekelciliğin daha da artan bir oranda devlette ve ekonomide kök salmasını gerçekleştirme amacındaydı. 12 Mart hareketi, bu amaçları önemli oranda gerçekleştirdi. Ancak, faşist bir iktidar kurmak için, zaman henüz erkendi. Dışındaki tüm toplumsal muhalefet güçlerini şu veya bu yolla yorup yıpratarak, faşist bir iktidar girişimi karşısında fazla varlık gösteremeyecekleri noktaya getirmek için, işbirlikçi burjuvazinin zamana ihtiyacı vardı. Bu nedenle tekelci burjuvazi, yoğun ve sistemli bir hazırlık için geri çekildi. Bu 12 Eylül darbesinin hazırlıklarının sürdürüldüğü evredir.

Eğer o zaman 12 Mart darbesi günümüzde olduğu gibi kalıcılaştırılmak istenseydi, açık ki zoraki bir dayatma, henüz tam zamanı gelmemiş bir olguyu, erkenden başlatmak olacaktı. O nedenle sadece başını uzatmakla yetinen faşizm, bir iki pençe darbesi vurduktan ve bazı kısa vadeli amaçlarını gerçekleştirdikten sonra -özellikle ordu içindeki faşistleşme- tekrar pusuya yatarak kendisini gizlemiştir.

İyi bilinmektedir ki bu günkü generaller, o zamanda vardı ve faşizmi, başta ordu içinde olmak üzere her alanda örgütleyip hakim hale getirmek için yoğun bir çaba harcıyorlardı. İlk girişimlerinde ortaya çıkan birçok zayıf ve güçlü yanlarını farketmişler, esas amaçlarına ulaşabilmek için gerekli hazırlıkları yapma ve koşulların olgunlaşmasını bekleme sürecine girmişlerdi. Bunun için, 1970-80 ve özellikle de 1978-80 yılları arasında, gerek burjuvazi cephesinde ve gerekse muhalefet cephesinde yaşanan parlementoculuk, demokrasicilik ve hatta sosyalizm adına yaşanan birçok şey, gerçekte çok sahte şeylerdir.

Sözde "burjuva demokrasisi" yürürlüktedir ama 12 Mart tarafından tecavüze uğramıştır, ve her an onun tehdidi altındadır. Aynı şekilde sözde devrimciljk vardır ama, ezici bir darbe yemiştir ve yenilgisinden dersler çıkararak kendisini daha güçlü bir temelde örgütleyememekte, faşizmi göğüsleyecek bir biçimde yenileyememektedir. Ancak buna rağmen, gerek sağda (resmi burjuva partileri), gerekse solda, herşeyin olması gerektiği gibi yaşandığına dair, son derece aldatıcı ve sahte bir durum vardı.

Kısaca bir içiçelik, bir karmaşıklık, bir alt-üst oluş ve kesin hesaplaşma için bir hazırlık evresi yaşanmaktaydı. Bu açıdan dönem, hemen her çevrede bir rahatsızlık ve tedirginlik yaratmaktaydı. Herkes, dilediğini hayata geçiremenenin tatminsizliği içindeydi. Ve demoklesin kılıcı gibi başının üzerinde sallanan ordu içindeki ve dışındaki faşizmin sıcak nefesini ensesinde hissettiğinden, kendini nihai kurtuluş için donatamamanın endişesini yaşamaktaydı. Tüm bunlar, burjuva çevrelerde de benzer bir biçimde yaşandı.

Sonuç olarak belirtmek gerekirse faşizm, 1973'te yenilmemiş, geri çekilmiştir. Başını uzatmış, vantuzlarını vurmuş ve pusuya yatmıştır. Faşizmin başı kesilmemiş, vantuzları parçalanmamıştır.

İyi bilinmektedir ki generaller, geri çekildikten sonrada, parlementoya muhtıra vermeye devam etmişlerdir. Yine ordu içindeki Özel Harp Dairesi ve kontr-gerilla bu dönemden sonra, giderek tüm toplumun üzerinde egemen kılınmak için, daha da örgütlendirilmiş; MHP'ye toplumsal bir temel yaratmak için, çabalar alabildiğine yoğunlaştırılmıştır. Dolayısıyla faşizmin geri adım atması bir yana, aksine gerek ordu içinde ve gerekse dışında, toplumsal zemin yaratmak için hummalı bir faaliyet içine girmiştir. Ve işte 12 Eylül, öncülerini daha bu yıllarda güçlü olarak bulmuştur. İleride de görüleceği gibi bu Kemalizmdir.

Peki tüm bu gelişmeler olurken sözde Türk "burjuva demokrasi"nin meyvası olan burjuva sivil muhalefeti, partileri ve parlementoculuğu ne durumdaydı? Tek kelimeyle denilebilir ki, faşizmin tasallutu altındaydı. Faşizm, hem parlementonun içinde, hem dışında, hem ordu içinde ve hemde sivil kesimlerde adım adım hükmünü yürütmeye devam ediyordu. Parlemento faşizmin en yoğun baskı ve tehdidini yaşamakla kalmayıp, birçok öğesiyle, onunla suç ortaklığı içindeydi. MHP, resmi faşist bir parti olarak parlementoda yer almaktaydı. AP, MHP ile bir koalisyon kurmuş, faşist bir çok yasa ve kanun oluşturulmasına ön ayak olmuş, faşizmin toplumsal bir temel bulmasında önemli hizmetler sunmuştur. Tüm bu güçler, aynı zamanda ordu ile içiçe yaşamış ve adeta ona yamanmışlardır. Dolayısıyla parlemento kendi kendini mahkum etmiş, kendisini yok edecek birçok öğeyi bizzat içine almış, bu öğeleri besleyip büyüterek, kendi mezarını kendisi kazmıştır. Marx'ın 1840'ların sonundaki Fransız parlementosu için belirttiği gibi"..., *düzenin parlementer partisi, huzur için bağırıp çağırmaları ile kendi kendini eylemsizliğe mahkum etti ise, burjuvazinin siyasal egemenliğini, burjuvazinin varlığı ve güvenliği ile bağdaşmaz ilan etti ise, toplumun öteki sınıflarına karşı savaşımında, kendine özgü rejimin, yani parlamenter rejimin bütün koşullarını kendi elleri ile yıktı ise, burjuvazinin parlemento-dışı kitlesi de, tersine, başkana karşı kölece boyun eğişiyle, parlementoya karşı sövmeleri ile, kendi basınına karşı kabaca davranışı ile Bonaparte'a kuvvetli ve mutlak bir hükümetin koruyuculuğu altında, güven içinde kendi özel işleriyle uğraşabilmesi olanağını sağlamak üzere, onu, burjuvazinin kendi konuşmacılarını ve yazarlarını, politikacılarını ve yazıncılarını bastırmaya ve kökünü kazmaya kışkırttı. Bu kesim, aynı zamanda, iktidarın hem tasalarından, hem de tehlikelerinden kurtulmak isteğiyle yanıp tutuştuğunu dobra dobra açıkladı."*

Başta MHP olmak üzere düzenin bir çok partisi, bugün parlemento, yani T.B.M.M.'nin daraltılıp, iktidarın ordu ya devredilmesi gerektiğini parlemento kürsüsünden bağırmaya başladı. Yine Marx'ın dediği gibi, *"...Bunlar, parlementoları anayasanın açıkça ırzına geçmediği ve işi uzatmadan yetkilerinden el çekmediği için öfkeleniyordu."* Ama tüm bu gelişmeler olurken, en sıradan kanunları bile çıkarmayarak, ele aldığı sorunu kördüğüm haline getiren; bitmez tükenmez bir it dalaşı içinde, kendi kendisini yiyip bitiren de yine parlementonun ta kendisiydi. Parlemento ve partiler, Marx'ın deyişiyle *'...ne yönetmeyi nede hizmet etmeyi, ne yaşamayı nede ölmeyi, ne cumhuriyete katlanmayı nede onu devirmeyi, ne anayasayı sürdürmeyi nede ondan kurtulmayı, ne cumhurbaşkanı ile işbirliği yapmayı nede onunla tüm ilişiği kesmeyi bilmediğini gösterdi. Peki düzen partisi, bütün bu çelişkilerin çözümünü kimden bekliyordu? Takvimden, olayların gidişinden, olaylar üzerinde bir etkinliği olduğunu varsaymaktan vazgeçiyor, böylelikle onları kendisine karşı zor kullanmaya zorluyordu, bu yüzden de, halka karşı savaşımda iktidara vergi bütün özel nitelikleri karşısında tamamıyla güçsüz bir halde görününceye kadar birer birer kendisine bıraktığı gücü kışkırtıyordu. Yürütmenin başkanına, kendisine karşı kampanyayı daha rahat hazırlayıp geliştirmesi, saldırı araçlarını güçlendirmesi, silahlarını seçmesi, mevzilerini biriktirmesi olanağını vermek için, tam en tehlikeli anda sahneden çekilmeye"* başladı.

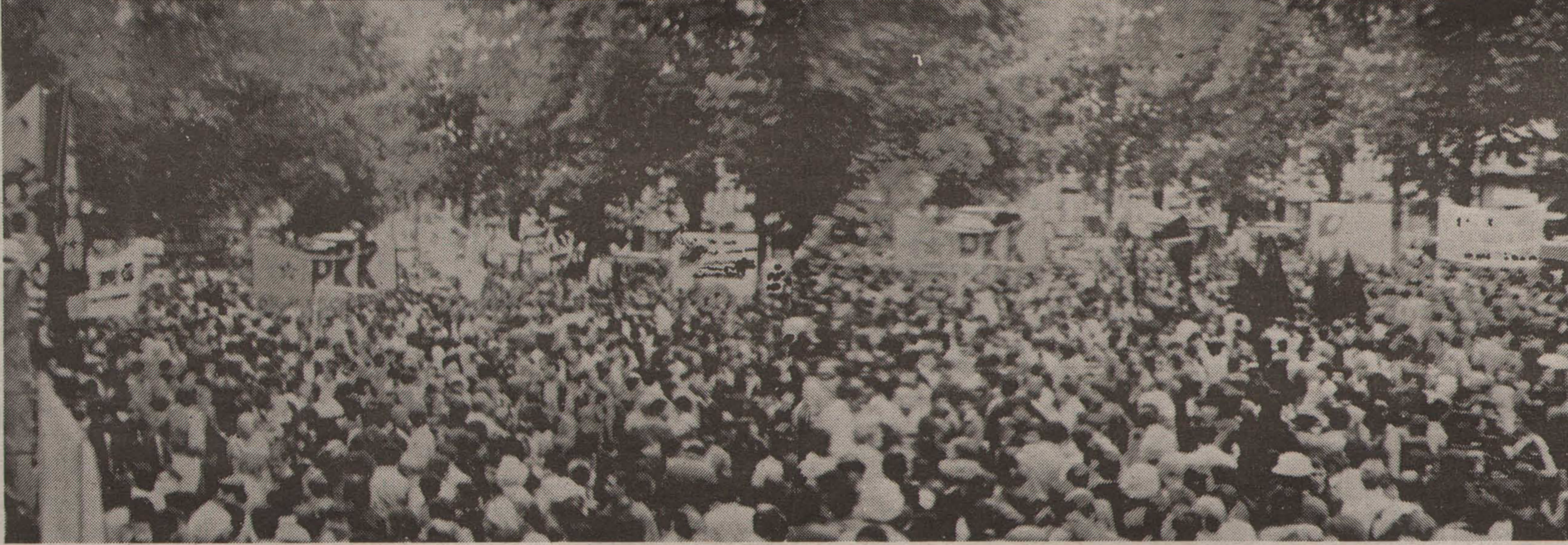
Bu durum daha başlangıçta M. Kemal'in tek parti ve tek şef döneminden beri böyledir ve bu son derece garip bir durumdur. Oysa bilinmektedir ki parlementolar çeşitli tartışmaların yapıldığı, düşüncelerin özgürce savunulduğu ve burjuva anlamda da olsa bazı sorunların çözülebildiği yerlerdir. Ama söz konusu gerçekler, Türk parlementosuyla daha doğuşundan beri taban tabana zıttır. Dolayısıyla tarihi böyle olan bir parlemento doğal olarak, faşizmin giderek gelişmesi karşısında, kendi kendini inkar edecekti. Daha başından hastalıklı doğan, ordunun tasallutu altında bulunan ve üstelik bunu da meşru sayan bir parlemento, açık ki faşizmin şaha kalktığı böylesi yıllarda kendi varlığını savunamayacaktı.

Bunun böyle olmasının elbette tarihsel, toplumsal ve siyasal nedenleri vardır. O, uğrunda büyük savaşlar yürütülerek kazanılmış bir parlemento, bünyesinde yeralan partiler de onun fazilet ve erdemine inanmış partiler değildirler. Ona hayat veren sınıf, hiç bir zaman demokratik bir parlementodan yana olmamış ve hatta ondan rahatsız olmuştur.

★★★

SÖMÜRGECİ-FAŞİST CUNTA 4. YILINA GİRERKEN

TÜM AVRUPA'DA PROTESTO GÖSTERİLERİ İLE LANETLENDİ

Sömürgeci-faşist cunta, iktidara gelişinin 3. yılında, yurtdışında bulunan Türkiyeli ve Kürdistanlı ilericiler, yurtseverler ve devrimciler tarafından düzenlenen güçlü protesto eylemleri ile bir kez daha lanetlendi.

Avrupa'nın çeşitli merkezlerinde düzenlenen protesto mitinglerinde Türkiye ve Kürdistanlı emekçiler, hep bir ağızdan faşist cuntaya, onun baskı ve zulmüne karşı haykırdılar. Bağımsızlığa, demokrasiye ve sosyalizme duydukları özlemi, caddelerde alanlarda görkemli bir şekilde dile getirdiler.

Türkiyeli ve Kürdistanlı örgütler biraraya gelerek, Köln'de, Berlin'de, Amsterdam da, Basel'de, Parsi'de, Kopenhag'da, sömürgeci-faşist cuntaya karşı ortak protesto eylemleri geliştirdiler.

Faşist cuntanın tüm tehditlerine, baskı ve yıldırma politikasına rağmen, Türkiyeli ve Kürdistanlı emekçiler, sömürgeci-faşist cuntayı "protesto edelim" çağrısına cevap vererek alanlarda yerlerini aldılar. Aynı zamanda bu protesto gösterileri, faşist cuntanın öteden beri yurtdışında emekçi ilerici, yurtsever kitleler üzerinde geliştirmek istediği pasifikasyon ve teslimiyete verilmiş güçlü bir cevap ve cuntaya vurulmuş bir tokat oldu.

12 Eylül'ü protesto eylemlerini, etkisizleştirmek ve kitle katılımını düşürmek için, faşist cunta yurtdışındaki ajan-muhbir faaliyetlerini yoğunlaştırdı. Önceden kitleler üzerinde yürüttüğü tehditlerine, çeşitli söylentilerde ekleyerek, saldırılarda bulunacağını bilinçli olarak yaygınlaştırıp, bir korku ve panik ortamı yaratmak istedi. Tüm bunlara rağmen emekçiler, faşist cuntanın tehdit ve saldırılarına boyun eğmeyerek, onun yaratmak istediği pasifikasyona, aktif bir cevap verdiler. Hatta bazılarının hayalinden bile geçiremediği bir tarzda kitleler sokaklarda mücadeleye bağlılık sloganları haykırarak yürüdüler. Faşist-cuntanın "bir-kaç tane hain" diye lanse etmek istediği ilerici-devrimciler, binlerce insan olarak, çoluk-çocuk, genç-ihtiyar, faşizme karşı açılan isyan bayrağının altında toplandılar. Hiç de sanıldığı gibi, "bir-kaç kişi" olmadıklarını, faşist cuntanın kanlı yüzüne haykırarak gösterdiler.

Faşist cuntanın 3. yılında yapılan protesto gösterileri, kitleler üzerinde faşist cuntanın baskı ve tecrit çemberinin kırılması ve yurtdışındaki emekçi kitlelerin mücadeleye daha sıkı bağlanması yönünden önemli bir dönüm noktasını oluşturmaktadır.

Türkiyeli ve Kürdistanlı ilerici, yurtsever, devrimci güçler açısından da protesto eylemleri önemli bir sınav oldu. Tüm Türkiyeli ve Kürdistanlı örgütlerin katıldığı protesto yürüyüşü eylem birlikleri açısından ileri bir adımdır. Cuntanın 3. yılında daha geniş bir katılımla sağlanan bu eylem birliği, Türkiyeli ve Kürdistanlı ilerici, yurtsever ve devrimci güçleri ve örgütlerinin kalıcı ve daha sonuç alıcı birlik ve ittifak politikasına yönelmeleri bakımından önemli bir deneyim olarak kabul edilebilinir.

Sömürgeci-faşist cuntaya karşı geçici eylem birliği biçiminde somutlaşan bu ortak eylem, daha kalıcı, cephe birliklerine yönelmede diğer eylem birliklerinden daha elverişli bir zeminde gelişti. Bazı eylem birliklerinde görülen olumsuz ve faydacı tutumlar, bu eylemde, örgütlerin ortak çabası ile asgariye indirildi.

KÖLN

BİNLERCE KİŞİ FAŞİST CUNTAYA KARŞI HEP BİR AĞIZDAN HAYKIRDILAR!

F. Almanya'nın Köln şehrinde, Türkiyeli ve Kürdistanlı örgütler, ortak bir protesto mitingi düzenlediler. Ortak bir platform imzalayarak eyleme katılan Av. Dev-Genç, ATİF, BİRKOM, (Devrimci İşçi, Serxwebûn, İşçinin Sesi, Kıvılcım, Emekçi, Birlik Yolu, Cephe, Devrimci Savaş), DİB-FAK, FİDEF, İşçi Gerçeği, Kawa, KKDK-Federasyon, KOÇ-KAK, KOMKAR, Proleter Dayanışma, Kürdistanlı Devrimciler'in yanısıra, DİDF; Denge Komal, Gerçek, KKDK, KHE, Kurtuluş, Devrimci Kurtuluş, platform dışında yürüyüş ve mitinge katıldılar. Tüm Türkiyeli ve Kürdistanlı örgütlerin katılımı ile faşist cunta 4. yılına girerken, güçlü bir şekilde protesto edildi.

10 Eylül Cumartesi günü yapılan eyleme, yurtdışında bulunan binlerce Türkiyeli ve Kürdistanlı emekçi, yaşlısıyla, çocuğuyla, genciyle, kadınıyla katıldı. Sabah erken saatlerden itibaren alanı doldurmaya başlayan emekçi aileleri sömürgeci-faşist cuntaya karşı biriken kin ve nefretlerini haykırmak için adeta bir sel gibi gürlemeye hazırlanıyorlardı. Toplanma alanında, her yeni gelen gurup, kitleye yeni bir güç katıyor, havayı daha da coşkulu yapıyordu. Bir yandan sloganlar, bir yandan marşlar söyleniyor, bir yandan folklor oynanıyor, bir yandan şiirler, yazılar okunuyordu.

Tüm yürüyüş ve miting boyunca, disiplinli bir şekilde yürüyen kitlelerin, haykırdığı sayısız sloganlar arasında en çok duyulanlar şunlardı: "*Kahrolsun Askeri-Faşist Cunta, Faşizme Karşı Omuz Omuza, Bimre Kedxwarî-Bijı Serxwebûn, Yaşasın Türkiye ve Kürdistan Halklarının Mücadele Birliği, Berxwedan Jîyane, Tek Yol Devrim, Hoch die Internasyonale Solidaritât (Yaşasın Uluslararası Dayanışma,), Yabancı Düşmanlığına Son, Mazlum, Kemal, Hayri Halk Savaşı Yolunda İleri, Bîji Partiya Karkerên Kurdistan*" oldu.

Yürüyüş boyunca megafonlardan sömürgeci faşit cuntanın 3 yıllık baskı, zulüm ve katliamları anlatıldı. Zindanlarda, dağlarda, soylu direnişler ortaya koyan devrimcilerin ve emekçilerin halk kitlelerinin mücadeleleri dile getirildi. Sömürgeci faşist cuntanın emperyalizmle içerisine girdiği tehlikeli ilişkiler, Güney Kürdistan müdahalesinin nedenleri ve bunların karşısında devrimci-yurtsever güçlerin görevleri anlatıldı. Ayrıca Alman Hükümetinin cuntaya yaptığı yardımın ve yabancı düşmanlığının durdurulması istendi.

Saat 12^{30}'da harekete geçen yürüyüş kolu 14^{00}'te miting alanına vardı. Alanda devrim şehitlerinin anısına 1 dakikalık saygıduruşundan sonra, Diyarbakır Zindanlarında ölüm orucuna ve açlık grevine giden savaş esirlerinin eylemlerini duyuran ve tüm ilerici, yurtsever, demokrat ve devrimci kişileri bu direnişe güç vermeye, destek olmaya çağıran bir yazı okundu.

Daha sonra mitingi düzenleyen guruplar adına Türkçe, Kürtçe ve Almanca olarak ortak bir konuşma yapıldı. Bu konuşmadan sonra, Yeşiller Milletvekili Dick Scheider, GEW, Reinhard Hocker, birer konuşma yaptılar. Miting'de konuşan her iki Alman anti-faşisti, öz olarak faşist-cuntayı ve onun uygulamalarını protesto ettiklerini ve son zamanlarda Alman devleti ile Türk faşist-cuntası arasında gelişen işbirliğini kınadıklarını açıklayarak, her iki devlet arasında geliştirilen gizli işbirliğine son verilmesini ve Türkiye'ye Alman yardımının kesilmesini istediler. Yabancı düşmanlığını kınayan konuşmacılar, Alman iltica yasasında değişikliklerin yasaklanmasını isteyerek, bu konuda dikkatleri C. Kemal Altun olayına çektiler. Ayrıca Türk-faşist cuntasının demokrasiye dönüş iddiasının aldatmaca olduğunu önemle ifade ettiler.

Şili Sol Hareketi adına konuşma yapan MIR (Şili Devrimci Solu) hareketinden gelen Şili'li devrimci ise, Şili'de 10 yıl önce iktidara gelen faşist Pinochet dikatörlüğünün baskı ve zulümlerine değindikten sonra, 12 Eylül'de iktidara gelen Türk faşist cuntasının da bundan farklı olmadığını belirtti. Şili ve Türkiye faşist diktatörlüklerinin birbirine çok yakın günlerde iktidara gelmesine dikkati çeken konuşmacı, bu durumun Şili Devrimci Hareketi, Türkiye Devrimci-Demokratik Hareketi ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi arasında uluslararası dayanışmanın güçlendirilmesi için önemli bir vesile olduğunu belirtti. Konuşmasının sonunda ise, Türkiye, Kürdistan ve Şili halklarının mutlaka faşist diktatörlüklere karşı zafere ulaşacağını belirtti.

Daha sonra DİSK adına söz alan Yücel Top ve TÖB-DER Genel Başkan'ı Gültekin Gazioğlu birer konuşma yaptılar. Yücel Top, faşist cuntanın uygulamalarına değindikten sonra, sendikalar ve işçiler üzerinde uygulanan baskıları anlattı. Gültekin Gazioğlu ise, öğretmenler üzerinde yapılan baskı ve zulüme dikkat çekerek, 12 Eylül faşist cuntasının uygulamalarına değindi.

Ayrıca ozanların da türküleriyle katıldığı mitingde bir Alman anti-faşist ilerici şarkıcının yanısıra, ilerici ozan Ufuk Adalı ve yurtsever halk ozanı Şıvan, parçalarından bazılarını sundular.

Miting DKP-MK, Jungensozialisten, Yeşiller, Sozialistische Hoshschule Bund ve diğer bir çok kuruluş ve örgütten gelen mesajların okunması ile sona erdi.

YIL DÖNÜMÜNDE

Ölü sessizliğiyle
girip koynuna
bir gece yarısı
ırzına geçtiler
parlementonun,
davetsiz ve
vizitesiz
Apoletleri
ve yalın kılıçlarıyla
dayandılar kapılarına
Bir burjuva yosması gibi
satmaya hazır
her an kendini
açtı kapılarını
ardına dek,
direnmesiz
ve kölece
ve ilan ettiler
bir kez daha
iffetsizliğini
bando
ve mızıkalarla
× × × ×
Parlemento kürşüsünde
apoletleri
ve yalın kılıcıyla konuştu
orgeneral
ırzına bir kez daha
geçerek onun
yüzündeki iğrenç gülüşüyle
"kurtardık" diye
"iffetini" parlementonun
Ağzı kulaklarında
sıraya girdi
dalkavuklar
namusun pazarlıksız satıldığı
parlemento salonunda.
yerlere kadar eğilerek...
bükülerek...
el-ele öptüler
20. yüzyılın sahte Fatihinin
ayakları dibinde
ve kadehlerde
kanı tokuşturdular
ve ziyafet sofralarında
kızartılmış etlerini yediler
savaş esirlerinin
ve savurdular bir yana
mıncıklanmış
parlemento yosmasını.
ve kadehlerde
kanı tokuşturuyorlar
şimdi...
"kurtarıcılığın" şerefine
ve yeni bir yosma arıyorlar
her an yeniden atılmaya hazır
ve ağzı kulaklarında
dalkavuklar
sıra bekliyorlar
parlemento salonunda.

BERLİN

Türkiye, Kürdistan ve Şili'li örgütlerce ortak bir şekilde düzenlenen protesto mitinginde Türkiye askeri-faşist cuntası ile Pinochect askeri-faşist diktatörlüğü, yıldönümünlerinde lanetlendiler.

Yürüyüş ve miting süresince emekçi kitleler, sömürgeci-faşist cuntayi ve Şili Pinochet diktatörlüğünü lanetleyen sloganlar haykırarak, birlik ve dayanışmalarına güç kattılar.

5000 dolayında kişinin katıldığı yürüyüş miting alanında yapılan saygı duruşundan sonra, konuşmalarla son buldu.

BASEL (İSVİÇRE)

Türkiyede askeri-faşist cuntanın iktidara gelişinin 4. yılı ile Şili'de Pinochet diktatörlüğünün 10. yılını protesto etmek amacıyla, Türkiyeli, Kürdistanlı, Şili'li ve İsviçreli tüm sol güçlerin katıldığı bir yürüyüş yapıldı.

Geçen yıllara rağmen bir hayli kalabalık kitlenin katıldığı miting, düzenli bir şekilde sonuna kadar devam etti. İsviçre basın ve televizyon kurumunun da geniş yer verdiği protesto eylemi halk tarafından büyük bir ilgiyle izlendi.

Miting alanında devrim şehitlerinin anısına yapılan saygı duruşundan sonra, BİRKOM adına ve diğer guruplardan Av. Dev-Genç, Partizan, H.K. ve Devrimci Kurtuluş adına birer konuşma yapıldıktan sonra miting son buldu.

AMSTERDAM (HOLLANDA)

Türkiyeli ve Kürdistanlı örgütlerin girişimleri ile, sömürgeci-faşist cuntanın 4. yılına girmesi dolayısıyla bir protesto gösterisi düzenlendi. Hollanda'da bulunan Türkiyeli ve Kürdistanlı örgütlerin taraftarlarından 1000 civarında bir kitlenin katıldığı protesto yürüyüşü, düzenli bir şekilde devam ederek, miting alanına vardı.

Alanda saygı duruşundan sonra, yapılan konuşmalarla miting son buldu.

Hollanda basını, radyo, televizyon, yürüyüşe yer verirken, kamuoyu üzerinde de olumlu bir etki bıraktı.

KOPENHAG (DANİMARKA)

Kopenhag'da yapılan protesto eylemine 200 dolaylarında Türkiyeli ve Kürdistanlı ilerici, yurtsever katıldı. Yürüyüş düzenli bir şekilde ilerleyerek, miting alanında yapılan konuşmalardan sonra son buldu.

Ayrıca, çeşitli ülkelerde bulunan Türkiye ve Kürdistanlı emekçiler, ilericiler, yurtseverler, devrimciler, sömürgeci-faşist cuntanın 4. yıldönümünde, çeşitlik gösteriler ve eylemler yaparak faşist cuntayı protesto ettiler.

STOCKHOLM (İSVEÇ)

500 civarında bir kitlenin katıldığı yürüyüş ve miting düzenlendi. İsveç'de bulunan tüm Türkiyeli ve Kürdistanlı örgütlerin katıldığı protesto eylemi, faşist cuntaya karşı atılan sloganlarla devam ederek, miting alanında yapılan konuşmalarla son buldu.

PARİS (FRANSA)

Fransa'da bulunan Türkiyeli ve Kürdistanlı örgütler, ortak bir platform üzerinde geliştirdikleri görüşmeler ile yapılan toplantılar sonucu, 10 Eylül'de Paris'de sömürgeci-faşist cuntanın protesto edilmesi amacıyla ortak bir eylem gerçekleştirdiler. Eyleme 1500 dolayında kişi katıldı.

Geçmiş yürüyüşlere nazaran, disiplin ve örgütlülük açısından daha güçlü bir şekilde geçen protesto eylemi, yurtdışında bulunan Latin-Amerikalı, diğer ülke ve Fransız anti-faşistlerinden de destek ve ilgi gördü.

Miting alanında saygı duruşundan sonra, Diyarbakır Zindanlarında savaş esirlerinin başlattığı ölüm orucu ve açlık grevi ile ilgili bir duyuru yapıldı. Alanda yapılan konuşmalardan sonra, protesto eylemi sonuçlandırıldı.

★★★

Van'da Neler Oluyor?

Baştarafı 2. sayfada

dele olduğu ortadadır. En hassas noktasından vurulan Türk burjuvazisi, içinde bulunduğu ekonomik ve siyasal çürümüşlükle en küçük bir sarsıntıyı bile kaldıramayacak ölçüde zayıf bir noktada bulunmaktadır. Varlığını koruması ve sorunlarını çözmesi, tümüyle Kürdistan üzerinde verilen savaşın sonuçlarına bağlıdır. Bu nedenle de o, tüm politikasını bu alan üzerinde inşaa etmiştir. Tüm dikkatlerini bu alana yöneltmiş ve Kürdistan'ı, kendisine son ölümcül darbe vurulmadan imha etme planını gerçekleştirmeyi hiç bir yan sese tahammül gösteremeyecek bir telaşla önüne koymuştur.

Ancak, başta da ifade edildiği gibi, bu alanı kendisi için yeniden bir yaşam kaynağı haline getirmeye artık gücü yoktur. PKK Hareketi giderek büyüyen ve etkinliği artan bir güç olarak gelişmesini sürdürmekte, her alanda direnişi yükselten bu hareket Türk burjuvazisinin girişimlerini her defasında boşa çıkararak, planlarını işlemez hale getirmektedir. Bölgenin mevcut siyasal durumu ise, gelişmelerin sonuçlarını onun açısından daha da dayanılmaz kılmaktadır. Emperyalizmin denetiminin zayıflaması, bölge gerici güçlerinin artık yaşayamaz duruma gelmeleri, İran-Irak savaşının yarattığı elverişli ortam, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin gelişiminde önemli dış etkenler olurken, aynı nedenler Türk burjuvzisi için son derece tehlikeli ve zayıflatıcı olmaktadır.

Proleterya önderliğindeki Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi, bölge açısından da güçlü gelişmelerin kaynağı olmakta ve bölgenin kaderinin belirlenmesinde en temel güçlerden birini oluşturmaktadır.

Kürdistan olgusu, sadece Türk devleti için değil, emperyalizm için de temel bir sorun durumundadır. Ve bu noktada, bu güçlerin çıkarları, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin ezilmesinde birleşmektedir. Kürdistan Ulusal KurtuluşHareketinin bastırılamaması, bölgeden emperyalizmin tümden kovulması sonucunu kaçınılmaz bir biçimde yaratacağından, bu sorunun çözümü (yani ezilmesi), tüm dünya gericiliği için hayatî önem taşımaktadır.

Kısaca denilebilir ki, bugün Türk burjuvazisi için olduğu kadar, emperyalizm içinde, Kürdistan, politikaların üzerinde şekillendirildiği temel alandır. Zaten açık açık görülmektedir ki, emperyalizm, Türk devletiyle bölgedeki kader ortaklığını çoktan ilan etmiş durumdadır. Bu güçlerin Kürdistan üzerindeki son hazırlık ve girişimleri bunun açık örnekleridir.

Türk burjuvazisi, emperyalist güçlerin bölge üzerindeki varlıklarının kendisinin yaşatılmasından geçtiğini bildiğinden, amaçlarına ulaşmak için, saldırılarında sınır tanımamaktadır. NATO'nun ikinci büyük ordusunu besleyen bir güç olarak, Kürdistan temel olmak üzere, bölgedeki gelişmeleri ezmede bir "fedai" gibi öne atılmaktan çekinmemektedir. Elbette bu arada "fedai"liğinin karşılığı olarak da, yayılmacı emelleri için yeşil ışık yakılmasını sağlamaya çalışmaktadır. Musul ve Kerkük üzerinde yıllardır beslediği emperyalist emellerin bu dönemde bağıra bağıra duyurulması bir tesadüf değildir. Irak'ın zayıflığından yararlanarak bu alan üzerindeki tarihi emellerini gerçekleştirmek istemektedir. İran'la olan savaş ve Güney Kürdistan'daki muhalefet karşısında Irak Saddam yönetiminin yıkılma noktasına gelmesi ise, onu bu konuda daha da cüretkâr kılmaktadır. Cunta; Saddam'a, eğer Kürdistan'da denetim sağlayamayacak, bu alanın Kuzey Kürdistan için bir ard cephe olmasını önleyemeyecek ve Kerkük, Musul petrollerinin güvenliğini sağlayamayacaksa, o halde, tüm bu görevleri başarması için hiçbir itirazda bulunmaksızın kendisine hareket serbestliği tanımasını istemektedir. Özellikle son aylarda üzerinde en çok durulan konulardan biri de budur. İran-Irak savaşında açık taraf olması ve adeta Kerkük'ün hamisi kesilerek İran'a tehditler savurmasının izahı buradadır. Türk burjuvazisi, şimdi, sürdürülen yoğun görüşmelerde Irak'ı bu konuda ikna etmeyi temel almıştır.

Emperyalizmin çıkarlarıyla da uyuşan böyle bir çaba, sonuçlarını yeni saldırılarda göstermekte gecikmeyecektir. Zaten Türk burjuvazisi, baştan beri böyle bir görev için hazırlanılmaktadır.

Kürdistan üzerinde kurulan sayıları onları aşan Amerikan üsleri, çevik kuvvet, stratejik köyler oluşturma faaliyetleri, Türk ordusunun sınıra yığılması, 25 Mayıs saldırısı bunun açık birer kantıdır.

Söylemeye gerek yok ki, Türk ordusu, emperyalizmin techizatlandırdığı güdümlü bir saldırı gücüdür. Emperyalist güçler, Kürdistan devrimi merkez olmak üzere, bölgede gelişen halk hareketleri karşısında son derece güç anlar yaşmaktadırlar. Gerek Iran ve gerekse Lübnan-Filistin ve Suriye üzerindeki hesapları tutmamıştır. Aksine girişimler radikal eğilimlerin - Lübnan sahasında görüldüğü gibi- gelişmesine yolaçmıştır. Uşakları eskisinden daha fazla bir biçimde yıpranmış ve gelişmelerin önünü tutamaz noktaya gelmişlerdir. Türk burjuva gazetelerinin her gün "açık alınla!- göğüs gere gere" bahsettikleri gibi, ne uşak Arap orduları ve ne de İsrail artık emperyalizmin çıkarlarını güvence altında tutamamaktadırlar. Bu görev için tek aday, Türk ordusudur. İşte bu noktada da, Türk egemen sınıflarıyla emperyalist güçlerin tarihte girdikleri o meşhur alışveriş temelindeki ilişki, adeta bir kez daha, ama bu kez çok elverişsiz koşullarda yaşanmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğunun yıkılış aşamasında, özellikle Alman emperyalist güçleriyle girilen ilişkiyi burada hatırlatmakta yarar vardır. O dönem gelişip-güçlenen bir kapitalist-emperyalist güç olarak Alman burjuvazisi, gerek Ortadoğu üzerinde hakim olmak, gerekse bu geçiş noktasında sağlayacağı hakimiyet temelinde doğuya açılabilmek için, Osmanlı sultanlarını her türlü gericiliği ayakta tutarak yaşatmaya çalışmış ve imparatorluğun bütünlüğünün korunmasını kendi emperyalist amaçları için vazgeçilmez görmüştür. Bu temelde, Alman emperyalist burjuvazisiyle Osmanlı sultanları arasında geliştirilen ilişki, salt ekonomik ilişkilerle sınırlı kalmamış, Osmanlı devlet mekanizması ve ordu adeta Alman emperyalizminin çıkarları doğrultusunda yeniden biçimlendirilmiştir. İmparatorluk hazinesinden, halifelik ve nazırlık kurumlarına kadar her alandaki denetim, Almanlar başta olmak üzere, emperyalist güçlerin elinde bulunmuştur. Doğu'da gelişen en küçük bir ulusal canlanışı dahi çıkarları açısından kabul edilemez gören emperyalist güçler, özellikle Kürdistan'a karşı çok daha büyük bir tahammülsüzlük içinde olmuş ve her gelişmeyi kanla (teslim alamadıklarında) boğmaktan çekinmemişlerdir. 19. yy. sonlarında Kürdistan'da gelişen halk ayaklanmalarının bastırılmasında İngiliz ve Alman burjuvazilerinin doğrudan rolleri, tarihin önümüze koyduğu gerçeklerdir.

Önemli bir stratejik alan üzerinde bulunan ve kapitalist-emperyalist sömürü için el değmemiş kaynaklarıyla son derece elverişli bir alan oluşturan Kürdistan, bu dönemde özellikle her türlü gelişmeye kapalı tutularak, Osmanlı İmparatorluğunun sömürgeci hakimiyeti altında yaşatılarak, katliamlardan-mecburi iskanlara varan birçok imhacı uygulamaya maruz bırakılmıştır. Emperyalist güçler, bu alanı her ne pahasına olursa olsun elde tutmak için, gelişmeleri yerinde denetlemek ve uygun düşen politikayı anında belirlemek için o dönemde Kürdistan'ın bazı kentlerine (Diyarbakır-Elazığ vs.) görevliler dahi atamışlardır. Ticaret güvenliğini sağlama vb. adıyla gönderilen bu görevlilerin, bunun ötesinde işler peşinde oldukları açıktır. Moltke'nin Kürdistan'ı karış karış gezerek bir haritasını çıkarmaya çalışması, Kürdistan'ın nasıl denetim altında tutulacağının özel heyetler, temsilciler, seyyahlar, askeri danışmanlar vb. ile hesaplarının yapılması; biliniyorki ardından bir dizi katliam ve yine Osmanlı ordularının diğer halklar üzerine saldırtılmasıyla sonuçlanmıştır. Alman burjuvazisi ekonomik, siyasi ve askeri açıdan pençesine aldığı Osmanlı İmparatorluğunu, Kürdistan meselesinde sonuna kadar destekleyip ve hatta teşvik ederek doğuya yöneltmiş ve Osmanlı ordularını doğu halklarının uyanış ve başkaldırılarının bastırılarak egemenlik altına alınmasında doğrudan bir araç olarak kullanmıştır. (İngiliz ve Alman emperyalizmiyle ilişki içinde şekillenen Türk burjuvazisinin, ideolojik biçimlenişinin de özellikle Alman emperyalist güçlerinin bağrında olduğu -Pan-Türkizm örneği- hatırlanmalıdır.)

Aynı ilişki, tarihi olarak değişik koşullarda ve rollerin sahiplerine yeni şahsiyetlerin eklenmesi biçiminde de olsa, yeniden ortaya çıkmaktadır. Tarihi boyunca her dönemde gericiliğe, yıkılanın, çökenin yaşatılmasına hizmet eden ve bizzat bunların temsilcisi olarak zorba ve katliamcı karakteri ruhuna işlemiş olan Türk hakim sınıfları, bu kez de 20. yüzyılın son çeyreğinde, aynı azgın ve tahripkar rollerini oynamaya çalışmaktadırlar. Gerek Kürdistan Ulusal Hareketinin bastırılmasında ve gerekse bölgeye yönelik saldırılarda giderek daha ön planda ve açık katliamcı yüzüyle ortaya çıkması bu nedenle şaşırtıcı olmamaktadır. Yine, başta ABD olmak üzere emperyalist güçlerin, tüm askeri güçleriyle tam techizatlı olarak Kürdistan'ı bir savaş üssü haline getirmelerinin kendileri açısından vazgeçilmez olduğu da gözler önündedir.

PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelesi ile, bölgede de halkların bağımsızlık-özgürlük ve demokrasiye açılışının kapısı olacak ve güçlü halk hareketlerinin ulaştıkları dev boyutlarla emperyalizmi bölgeden kökten söküp atacak gelişmelerin doğmasına yol açacak olan Kürdistan, Türk faşist cuntası ve emperyalizm tarafından tam tersi bir biçimde, gelişmelerin tıkanması ve hakimiyetlerinin devamı için gericiliğin üssü haline getirilmek istenmektedir. Hemen belirtelim ki, Kürdistan'daki gelişmeler, sadece Kürdistan halkı ve Türk sömürgeci burjuvazisi için değil, tüm dünya güçlerini yakından ilgilendiren kader tayin edici önemdedir.

Türk ordusuna ilaveten, "çevik kuvvet" biçiminde emperyalist orduların Kürdistan'a yerleştirilmesi ve özellikle Van'ın saldırı planlarının hazırlandığı bir karargâh haline getirilmesi, bunu doğrulamaktadır. Türk devletinin saldırıları, sadece Türk burjuvazisinin değil, emperyalist sistemin yönelimidir.

Özellikle son aylarda Van'a yapılan "turistik" gezilerdeki artış, burada nelerin planlandığını ortaya koymaktadır. Şah artıkları, Irak ajanları vs. tüm bölge gericilerinin-uşaklarının Van'da toplandığı ve bunlardan bir karşı-devrim ordusunun yaratılmaya çalışıldığı biliniyor. Son bir iki ay içerisinde Kenan Evren'den-Türk Dışişleri Bakanına, Heig'den-Alman sınır güvenlik komutanına kadar bir çok yetkili şahsiyetin bu alana ardı ardına yaptıkları "geziler" ise, emperyalist saldırı planını gizlenemeyecek kadar açığa çıkarıyor. Açık ki, burada sadece Kürdistan devriminin bastırılması planı değil, Lübnan'dan Suriye'ye ve İran'a kadar tüm bölgeyi kapsayan karşı-devrim tezgahları kuruluyor. Nitekim, hatırlanacağı üzere, bir Amerikan temsilcisinin geçen yıl yaptığı Türkiye ziyareti ardından Lübnan savaşı patlak verdi. Yine Amerikalı yetkililerin her "gezisi" sonrasında, Türk basınında Suriye ve diğer ilerici güçlere yönelik tehdit fırtınaları estirildi. Türkiye'nin 25 Mayıs saldırısı da yine böyle sıklaşan ziyaretler ardından ve tam da "çevik kuvvet" tatbikatıyla aynı günlerde başladı. Bunlar da göstermektedir ki, Türk ordusunun saldırıları bizzat NATO'nun en üst düzeydeki komutanları tarafından yönlendirilmektedir.

Geçtiğimiz ay içinde ise, Türkiye'ye iki ayrı ziyaret daha yapıldı. Bunlardan birisi Alman sınır güvenlik komutanının, Alman ve Türk emniyet örgütleri arasında imzalanan anlaşmaya dayanan ziyareti idi. İç istihbaratın örgütlendirilmesinden, dış saldırılara kadar emperyalizmin biçimlendirdiği bu kukla rejimin eski tarihi "dostu" Almanya'da, ABD'nin hemen yanıbaşında ve büyük bir istekle saldırıların örgütlenmesinde temel bir rol oynamaktadır. Osmanlı İmparatorluğunun çöküş döneminde kurulan tarihi bağlar, Türk burjuvazisinin çöküş döneminde yeniden perçinlenmeye, iki ülkenin egemen sınıflarının da hala yüreklerinde yaşayan "doğu efsanesi" gerçekleştirilmeye çalışılıyor. Tabi bir de, Almanların bir halkı yüreğinden bölme gibi halklar açısından kahredici zorbalık ve entrikalarda uzmanlaşmış olmaları buna eklenince, Türk burjuvazisinin en çok ihtiyaç duyduğu şeye de cevap verilmiş oluyor. Doğu-Batı Almanya sınırında düzenlediği entrikalar tüm dünya tarafından bilinen Alman burjuvazisi, kendi alanındaki deneyimlerinden dostunu esirgemek istemeyebilir. Ancak, şu çok iyi bilinmek zorundadır ki, Kürdistan bir Almanya değildir. Ateş, barut ve kan içinde mücadelesini yükseltmeye çalışan ve en son 100 yıla yakındır varolan şu lanetli tel örgüleri hayatı pahasına hiçe sayan ve onları parçalamak için mücadele eden bir halk yaşamaktadır bu ülkede. Sosyal yapısı, coğrafyası ve siyasal durumuyla apayrı özelliklere sahip olan Kürdistan'da, Alman sınır güvenlik komutanının dahiyane bilgileri, belki de sadece bu sınırlara rağmen oluşturulan yeni tel örgüler içindir. Biliniyor ki, Kürdistan şimdi boydan boya stratejik köycüklerle donatılıp, yoksul köylülük tel örgülerle çevrili bu toplama merkezlerinde yaşamaya mahkum edilerek mücadeleyle bağları koparılmaya çalışılmaktadır.

Evet, tüm bu geziler sonrasında, doğan sonuç yine ortada. 14-Eylül 1983 günü Güney Kürdistan toprakları üzerinde bir Türk askeri uçağı düşürüldü. Paraşütle atladıkları söylenen iki pilotun orda ne aradıklarını izaha gerek varmı? Suriye üzerinde tehditler arttı, sınıra yığılan Türk askeri birlikleri her an saldırıya hazır duruma getirildi. Lübnan üzerinde tam bir uluslararası savaş ortamı yaratıldı. İran yönetimi açık tehditlerle geriletilmeye çalışıldı. Yani, bu karargâhta son planları yapılan saldırılar adım adım gerçekleştirmeye başlandı.

Gelişmeler neye gebe? Emperyalizmin saldırı ve tehditleri; yapılan bu hazırlıklar nereye varacaktır? Bunlar, hergün yaşanan pratik içinde, hayatın kendisi tarafından cevaplandırılan sorulardır.

Türk devleti, bölgede tam bir savaş ağalığı yapmaktadır. Emperyalizmin çıkarlarına denk düşen bu politika, devam ettirilecektir. Ve Türk devleti, bölge devrimlerinin de merkezi durumundaki Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini bastırma faaliyetleri temelinde, giderek daha çok devreye sokulacak ve ona yaşamı için böylece kan vermeye çalışacaktır.

Ancak NAFİLE ! Osmanlı İmparatorluğunun son yıllarında sultanlığın ömrü bu tarz ilişkiler sonucu bir müddet daha uzatılmışta olsa, bugün bu politikaların yaşama şansı hiç kalmamıştır. Türk burjuvazisi ömrünü tüketmiş ve artık yaşama emareleri gösteremeyecek biçimde hücrelerine dek çürümüş bir sınıftır. Onu ayakta tutan tek güç olarak ordunun da ne kadar kof ve gerçekte güçsüzlüğün sembolü olduğu, son Güney Kürdistan saldırısında gizlenemez biçimde açığa çıkmıştır.

Ne çöken bir sistem olarak emperyalizm ve ne de çöküş halindeki Türk burjuvazisi, bu konuda fazla hayale kapılmamalıdırlar. Kürdistan başta olmak üzere bölgemizde, 19.yy'ın sonlarını değil, bölgenin kökten sarsıldığı ve aydınlık geleceğin ufukta belirdiği 20. yüzyılın sonunu yaşamaktadır. Çağın kapanışı, bölge halklarının karanlık yaşamanın da kapanışı olacaktır. Gelişmeler, bunu şimdiden müjdelemektedir.

★★★

Dengê Hêza Berxwedanê, Faşîzma Lep Bixwîn Nikare Bide Seknandinê

- *2 Şoreşger di berxwedana birçîbûnê de (ku ji mehek zêdetire didome) şehîd ketin.*
- *Bi sedan şoreşger di rewşa bermirinê da.*
- *Berxwedan li girtîxanên Çanakkalê, Çorum, Diyarbekir, Elezîz, Hatay û li Edenê didome.*

Li hember pêkanînên girtîxana girtîyên girtîxanê Îstenbolê di 7. Tirmeh 1983an li berxwedan, û berxwedana girtîyan 5 Tebax 1983an hate rawestandinê. Li gor agahdarkirina weşînan berxwedan li girtîxanên Çanakkale, Çorum, Dîyarbekir, Elezîz, Hatay, Edene, û Erzeromê didome. Dîsa li gor agahdarkirina van weşîna berxwedana birçîbûnê li Îstenbolê 7. Tirmehê de destpêdike, û 5 ê Tebaxê ji ser girtîyên Metrîs û girtîxanê Îstenbolê zerp û işkence girantir bûne, di van lêdanên dijwar de du şoreşger şehîd ketine, bi sedan şoreşger jî di rewşa ber mirinê da ne. Dîsa agahdarî dibe ku zerp û zilma cunta li ser malîyên girtîya jî dijwar bûye.

Li hember pêkanînên karbidestên girtîxana berxwedan ku destpê dibin, di demeke kurt de li hemû hêlan dibe hêzeka pêwîst û li her derî mîna yekdengî li hember qedexe û pêkanîna îşkence û lêdana girtî dengê xwe bilind dikin. Li hemû girtîxanên Tirkiyê û Kurdistanê nêzî 6000 şoreşger di berxwedana şirîkî de liberxwe didin.

Li hember kinc, işkencê û pêkanîna "hucrê" pêşveçûna berxwedana girtîyan cuntayê di alî navnetewî de, xiste tengasîyê, û ji nû ve baldarî li ser girtî û girtîxanan civîya.

Dawîka Dadigeha Halfetî û Bozowa!

- *Bidarvexistinek û pênc muebet!*

Piştî biryarên daxûyankirina bidarvexistina 10 şoreşgerên PKK bi dawa Wêranşehir û Rûha roja 20 Tebax'ê 1983a dadigeha Halfetî û Bozowa jji biryarê bidarvexistinek û muebetek pênc şoreşgeran gihîşte dawîkê.

Tê zanîn ku di vê dadigehê de hejmara şoreşgeran 120 bû. Di vê dadigehê de derheqê Ramazan Guzel, Faxrî Yegun de 24 sal ceza hate sitendinê. Ji van şoreşgeran; Abdulkadîr Çakmak 8-20 sal û 4 meh ceza sitendîye.

Piştî rûniştina dadigehê li gor biryarên daxûyanê biryarên darvexistina derheqê Davut Utku dadigeh daxûyan dike lê; biryarên derheqê bidarvexistina Ahmet Yilmazer, Mehmet Aktaş, Ömer Aslan, Muslum Sezer û Ahmet Çapan bi biryarê muebetê têyî guhrandinê.

Dîsa divê dadigehê de 70 kes têne berdanê, girtîyên din di navbera 3-20 salan de ceza sitendine.

Hêza faşîsta qolonyalîst bi daxûyanên biryarên bidarvexistina nikare hemberîya gelê me rawestîne.

Ku li gor biryarê 12 Nîsanê 1981ê refa navçe li ser hêlîtî ji hev parvekirin û di dadigehan de dozê bi vî awayî domandin. Di van dadigehan de derheqê 53 şervanên PKK de biryarên bidarvexistinê pêkhat pêde, 2 biryarê bidarvexistinê jî li Erzeromê hatîye sitendinê.

Hêza qolonyalîst bi daxûyan û biryar sitendinê dem bi demî dixwaze hemberî gelê Kurdistan'ê rawestîne. Bi van biryarên nemirovî dixwazin li pêş hemberîya gel bendên gefê avabikin, û çavtirsandinê bidne gel.

Ji xwe ev sê salin ku di girtîxanan de şoreşvan mîna hestîyên rût mane. Eşkere ye ku bi navça van hoyan ew ê zilm û zerpa hêza qolonyalîst wê li ser van hêla dijwartir bibe. Şerê liser Kurdistan'ê didomîne wê bigihîne qeysa bêhişî. Lê, şervanên PKK, di bin zerpa tazî û hoyên dijwar de bê dudilî doza serxwebûna Kurdistan diparêzin û ala tekoşînê bilind dikin.

CUNTA FAŞÎST JÎ HÊLÊN BURJUVA JÎ DÛR DİKEVE

Bi pêkanîn û rewşa xwe ya dawîyê cunta faşîst ji hêlên burjuvazî dûr dikeve. Bûyerên derholê bîne di vî alî de delîlên eşkere ne. Qedexekirina rojnama "Tercuman", "Milliyet" daxûyana Demîrel-Baykal û kesên "CHP" û "AP" ku di rojnama Îngilîz "Time" de derket di vî alî de delîlên berbiçavin.

Cunta bi leystika xwe ya "demokrasî", "partîyê sîyasî û hilbijartinê", di serî de bi hevalbendên xwe yê nêz jî nade bawerkirinê. Ew nivîsên bûne sebebê qedexekirina "Milliyet" û "Tercuma" eşkere didin xûyakirin ku di vî alî de "daxûyankirina dîtinên hemberê cuntayê, hêlên burjuvazî ji cunta çiqas nexweşin dide nîşandanê.

Nivisa Nazli Ilicak ku bi ser nivîsa "herşev di navbera du rojan da ye" hatîye nivîsandinê, ji pêkanîn û rewşa cuntayê re nivîseke pêwîst e. Di nivîsê da eşkere daxûyan dibe ku "hilbijartin pêknayê" dîsa divê nivîsê de daxûyan dibe ku dawîya dîktatorîya leşkeri ne ronahîye û hatina wan mîn dawîka Mussolînî û Hitler e. Di berdewamîya nivîsê da ev yek pêşkêş dibe "demek dirêj de têkûz bûyin tenê bi demokrasîya mumkine. Derîyê demokrasîyê ji hejandin û guhrandinê sazûmanan ra girtîye. Îro kesê serkar çibe di nav hêla hemberî de wê cîhkî bi rûmet bigre. Mîna Peron, dev ji metros, dola û kincên xwe bernade bi pîcema xwe navêje gerîyeka biyan. Mîna Hitler di kozikê de dest navê canê xwe. Û mîna Mussolînî bi sercêrî va bi lenga ziqaqê ve nayê daleqandinê. Mîna di nivîsê de jî eşkere dibe cunta hew kesî pêxwas û hevalbendên xwe jî kê.

"Dîsa di rojnama Milliyetê de, bi nivîsa Metin Toker "ger pêkwere wê bi dawîka bêhevî ev senaryo pêk were" di vê nivîsê de jî li ser partîyê ku tenê cunta ray li wan tîne tê seknandin û tewrê hemberê "SODEP" û "Dogru Yol" tê bişkaftinê. Ev benda nivîsê ji bo hemberîya derheqê pêkanînên cuntayê de gellek bi nîşane. "Wê gavê di hilbijartinê de sê partî pêştir bikevin. Yek ji van jî ber ku di demeka hewqas kurt de rêya pêşveçûna wê nîne ray lê hatîye. Vê demê de ger tişt bê serê wê ji sistemeka bi du partî wê bimîne. Ji vana yek wê rola rastê, ya di ew ê rola çepî ji bo sistemê bileyîze û ev sîstem ew ê demokratîyeka bê kêmasî û dewlemend be... Tewrên kesê hilbijare ew ê ji bo "serkarîya serdar be" a di ji bo "hemberîya serdar be..." Ew senaryoya hin kes ji ber sebebên eşkere dixwazin bileyîzin ger pêkwere, vî gavî pêşketineka rast û bi bingeh nayê dîtin, ber bi biryarê dîrokê bi deh rojan ger ev rana nebêjim li pêş ez ê nikaribim li rûyê zarûyên xwe mêzebikim"

Ev dîtinên ku ne yê rojnamên "Tercuman" û "Milliyet"in dîtina hêlên burjuva ne, bi van eşkere dibe "ku cunta faşîst bi serê xwe mafe.

Ev senaryoya ku tê zanîn ji hêla kî ve tê leystandinê, û domandina wê hêlên burjuvazî derxistîye dij cuntayê. Nîşaneka di vî alî de daxûyana Baykal-Demirel ku di Time de derketîye. Ev hemberîya ku ji demekê ve tê domandin, dijberîyeka eşkere dide xûyankirinê. Nexasim di daxûyanê de tê dîtin ku leystika cunta dileyîze eşkere xûyaye ku ji van hêlan jî ray nastîne.

Di daxûyana ku Tiime de weşandine ev yek tên rêzkirinê *"hilbijartin rewşeka xapandine dide nîşandanê"* di derdora vê dîtinê da daxwuyanê derxistina derva û weşandine.

Hêlên daxûyanê derxistine netewên Awrûpayê, û USA agahdar dikin ku, dixwazin *"di şerrê navbera dîktatorîya Tirkiyê û demokrasîyê bi sef nemînin 'hêlên piştgirtekê Kenan Evren' ji bo 'hatina demokrasîyê ma gelo nabine bend"*

Daxûyan bi van gotina dawîk dibe *"li Tirkyê hilbijartineka rast û azara nemaye"*

Li hundir bi pêşveçûna hemberîyê ve, li derva jî dijberî pêş de diçe. Ji bo qedexekirina rojnama "Milliyet" û "Tercuman" serekê sazîya weşîna navnetewî, Peyter Grenir li telgrafekî ji Kenan Evren, Ulusu ra şika xwe derheqê bendên weşana de dide kifşkirin û derheqê qedexekirina rojnama de *"dixwaze ku ray li weşîna van rojnama bê kirinê"* û *"ev tewrê hember dîtina aza, hemberê weşînên oza de ev e dijberîya vê yekê bidomînin, destavêtina vê heqî tewrekî neerînî dibînin û dibî ku li hember vê yekê bê seknandinê"* xeynî vê ji wezîrê Ankara yê Amerîka Robert Strauss jî ji Îlter Turkmen re şika xwe derheqê van qedexekirinan re daxûyan dike. Ger USA jî ji pêkanînên cuntayê, agahdar kirinê pêwîst dibe, ji bê hedîya xwe ku zûda ji kirtê derketîye cunta faşîst di hêlên navnetewî de ro-biroj dûr dikeve, û tengasîya wê kûr dibe.

GİRTİNGEHA DÎYARBEKİR Dİ ROJİYA MİRİNÊ DE

Rojîya mirinê ya ku esîrên herbê yên PKK destpêkirin, tevayê girtîyên dina jî piştgirtîya wa dikin.

- ***Milîtanê PKK Celalettin Delibaş rojîya mirinê di 1 ê Îlonê 1983 de beyan kir.***
- ***Piştî vêna êsîrên herbê bi erdê ve kaşkirin û derxistin.***
- ***150 pîrek, ber bi kumandarîyê ve ketin meşê.***
- ***600 merivên girtiyan, nameka protesto nivîsandin û ji gellek avayî û berpirsîyarîyên dewletê ra şandin.***
- ***Ji zindanê dengê sologan û çeka nayên birîn.***

Li gor agahên ku ji rojnama me Serxwebûn ra tên, girtîyên di zindanê da, ji 2yê Îlonê virva di rojîya mirinê de ne.

Agahên ku tên bi kurtayî ev in:

Dawaya PKK li kolordîya 7a kumandarîya örfî îdarê mahkema askerî hejmara 2 ya ya ku tê dîtin de, sekna 1 ê Îlonê de, Celalettin Delibaş, dora gotinê sitend û rojîya mirinê beyan kir, ku; di mahkema de heqê xweparaztinê tê birîn, li gor kêfa xwe ceza dayin, û hingavtin û lêdana di hepsê de protesto dikin, piştî vê Celalettin Delibaş, girtîyên PKK yên dina jî gotine ku "ev qerar me teva sitendîye, em jî dikevine rojîya mirinê".

Piştî ku êsîrên herbê yên PKK qerarê rojîya mirinê beyan kirin, cîyê mahkemê bû wek odake hingavtinê, Êsîrên herbê, di nav dengê çekan de, bi lêdaneka wahşetî bedenên wan bi erdê ve kaşkirin û ji cîyê mahkemê derxistin. Dawîyê wan li ser hev xistin nav erebê hepsê ê bi qefesê pola, di nav tedbîrên pirr mezin de wan birin.

Merivên girtîyan yên ku mahkemê de hazir bûne, tahammula vê wahşet û lêdana li ser girtîya hatîye kirinê û ber ku berê çekan vergerandiyî serwabûye jî, ji ewladê xwere xwedî derketine, cîyê mahkemê vergerandine wek cîyê numayîşê. Bi taybetî pîrekan, mirin dane ber çavê xwe û êrîş birne eskeran.

Piştî ku êsîrên herbê yên PKK qerarê lêdanê, bi sixêfa, tijekirin nav erebê hepsê û birin, merivên girtîyan 150 pîrek ber bi kumandarîya örfî îdarê ve ketin numayîşê. Her ku tehdît jî li wan kirin, meşa xwe dom kirin û hatin ber avahîya komandanîyê, lê li vêderê bi gel eskera bi sixêf û qûndaxa derbê tifinga hatin belakirin. Di vê dema erîşa komandoya li ser dayîkên girtîya bû, dengê teqandinê çekan hatîye lê, di heqê kuştin û birîndarkirinê de tu agahî tunin.

Kawîşa 35a, ya ku nav sistema hucra de ye, rojîya wayî mirinê 2 yê Îlonê de ku destpêkir, temamê hepsê xist bin tesîra xwe. Piştî ku êsîrên herbê yên PKK biryarê rojîya mirinê beyan kirin, tevgerên dina jî di mahkemên xwe de beyan kirin ku, wa jî biryar sitendîye û wê dest bi rojîyê bikin.

Çuqas ku çû, tesîra rojîya mirinê zêde bû û wahşeta qolonyalîsta ku zêdetir bû, merivên girtîyan jî piştgirtî û protestoyên xwe bi gelek şiklê xebatê anîn zman û nîşandan.

5 ê Îlonê 600 merivên girtîyan, nameya protesto a bihevre hazirkiribûn, birine kumandarîya örfî îdarê û gotine ku "em ji jîyana van girtîya xof distînin; dijîn an najîn".

Her ku êrîşê eskeran hebin jî, merivên girtîya û xelkên Dîyarbekir, tên ber hepsê û dixwazin girtîyan bibînin û cî-cîna komikên li dor hepsê çêdibin bi gel eskeran tên belakirin.

Wekî din dibêjin ku, zîyaretê girtîya tevayî hilanîne. Û di nav hepsa Dîyarbekir de dengê teqandina çekan û sologana kêm nabe. Xelk bi xişûş û kin çavê xwe dide pêşveçûna, dibîne û li bajêr hewa pirr nexweşe.

Li gor xeberên em distînin, bela şertê sitendina pêşveçûnê di nav hepsê de pirr zorin, kes tam nizane kuştî û birîndar çiqasin, lê li gor agahê ji me re tên, di nav girtîyan û eskeran da şer heye û hatina dengê çeka vê nîşan dide. Dengê çekan, bi taybetî 6 ê Îlonê virve zêdebûye, bela ku nikarbûne berxwedanê bişkînin, yekitîyeka komando anîne, 6 ê mehê seet li dor 19^{00} dest bi êrîşa ser girtîya kirîye.

BAVO, DAYO, BİRANO, Jİ HEMÛ NAS Û CÎRANA RA . . .

Mîna herderên dinê kesekî agahdarê berpirsîyarîya xwe, ez jî ji bo rizgarîya gelê xwe, û ji bo serxwebûna welatê xwe tevî nav tekoşînê bûm. Ji 1973an ta 1979an di nava tekoşînê de bi çelengî min cîh girt. 30'ê Mijdarê 1979an di dorgirtina hêzên qolonyalîst de hatim girtin û esîr ketim. Nuha bi sedan hogirên xwe ra, bi kesen welathiz û demokrat ra di girtîxana leşkerîya Dîyarbekir da me.

Ji girtîxanên bang li we dikim. Lê, ev tucar we bêhêvî nehêle. Serwewtbin û cikrîm li hatinê mêze bikin. Û ji ber bi mehane ku min ji we re name neşandîye, têngihîjin ku min bêrîya (dilêmin li ser we şewitî) we kirîye. Hê ji destpêkî ve pêwîste ku ji we re bêjim ku; xem bîr û dilşewatîyeka min ku hebe ew jî ji bo welat û gelê min e. Xas ji bo we, hiskirin, dilşewat û bîrveanîneka min tuneye. Lê wun ne wilone. Winê di gellek tiştan de biponijin û bikevin gumana. Ji bo wun bi çewayî tevger deynin, û derheq hin tiştan da we agahdar bikim vê namê dinivîsînim.

Çewa, ji bo çi ketim vê tekoşînê ne pêwîste ku bidirêjî ji we re bêjim. Dema em bi hevrabûn bîramin daye ku em gellek caran li ser vê yekê peyivî bûn. Ger wun têngihîştibin tu tiştî,ji nuha ve ew ê hogirên me yê domderên tekoşînê wê ronahî bikin. Lê Pêwîste ez vê yekê bidim kifşkirin ku ez tenê ji bo welat û gelê xwe û ji bo mafê mirovî tevî vê tekoşînê bû me. Ne bi zerp û xapandinê, bi têgihîştina berpirsîyarîya xwe, û karê dîrokê daye milêmin, bi zanebûna van yekan ketim nava tekoşînê. Gere tu gumaneka we ji vê yekê ra tunebe.

Ji bo serxwebûna welatê xwe û rizgarîya gelê xwe min heft sal tekoşîn kir. Te ev dem ji we ra dirêj bê. Lê; ev dem ji yekê hemû hebûna xwe, daye rêya tekoşîna şoreşgerî tevgera welathizî, hebûna xwe ji oxira gelê xwe û mirovî ra danîye, demeka gellek kurt e. Dema ez nû tevî hev tekoşînê bûm, ez baş dizanibûm ku; rizgarîya gel û welatan wusa di çend mehan, çend sallan da pêknayê. Dîsa di nav tekoşînê de dîtim ku; rizgarîya welatekî mîna Kurdistan'ê, xwedîtina gellê Kurdistan'ê karê girsaye. Bi vê têgihîştinê ez jî mîna hogirên xwe bi bawerî û xwedîyê ezmê tekoşînê bûm. Hê bi salan, ta dawîya emrê xwe, min dixwest ku tekoşînê bimeşînim. Lê, ez hatim girtin, ez esîr ketim. Ji tekoşîna çelengî hatim veqetandinê. Ev yek min dêşîne, lê her ku dibînim di bin simê leşkerê Tirk de gelê min, hevalên min, tên eçiqandinê, di dergirtin û îşkencan de bi pergalên nemirovî têne kuştinê ku dibînim an ku dibihîzim hêrs û girra dilê min zêde dibe, bawerîya min a şoreşê, biryarîya min bi hêz dibe. Bi hemû hêz, ezm û bawerîya xwe ezê tekoşînê domînim. Di zîndanan da bim jî, ji mafê hogir û gelê xwe dûrnakevim.

Di van heft salên buhrandî de min hemî huner û taybetên xwe ji bo kêrhatina gelê xwe xebitand. Bi hogirên xwe re, em li Kurdistan'ê gerîyan, pirsgirêka gel û welatê xwe me ji nêz va dît, em têgihîştin rastîya wê. Ji bo têgihîştina vê rastîyê cîh bi cîh ji girsên gel re, ji xwendevan û ronakbirên welatê xwe ra me xebatê kir. Hetta zimanê min gerîya, sebeb û bingehê birçîmayînê, qirkirin û kedxwarinê, paşmayîn û talana dewlemendîya me, pejrandina çand û zman û afirandina jîyana biyan û bêteşe belengazî û koçberîya Edena, İstambol'la, jîyan û xebata koletîyê min anî zman. Berpirsîyarê van hemû yekan nîrê qolonyalîstîya Tirk, berdevkên wan Kurd ên xayinin (axa, dewlemend û komprador). Min vê ji girsên gelê xwe re ji bo têgihîştina vê yekê anî zman. Û di vî alî de min xebat kir.

Bi vê xebata zman; kar naçe serî. Tenê bi vê propaxandê ne welat rizgar dibin, ne jî gel azad dibin. Li tu derên cîhanê tiştên bi vî awayî çênebûne. Ji bo gihîştina rizgarî û azadîyê pêkanîna yekîtîya gel, hember dijmin û xaîna vekirina şerr pêwîste. Lê gel çewa dibe yek? Cebha şervanîya gel çewa tê damezrandin? Bersîvên van pirsan pêwîstin. Gel ji berxwe va dibe yek? Na... Hemû kes pê dizane ku gelê me yê bêhêz û paşmayî bi xwe nikare cebhe avabike, û rêxistina biafirîne. Hê rastî ev li tu hêlên dinyayê nehatîye dîtinê. Ji nav gelên dibin nîrê zevtkarîyê de, xort û ronakbirên diafirin, welathiz û şoreşger hember dijwarîyan sîng vedigrin gelên xwe şîyardikin tevgersazîyê pêktînin, û ji bo avakirina cebha şerr xebatên bi canfêdaî pêktînin. Li Wîetnam, Angola, li Filîstîn li herderên cîhanê jî bi vî awayî çêbûye. Ez jî kesekî têgihîştîyê berpirsîyarîya xwe bi heval û hogirên xwe re ji bo xort û xwendevan, hwd. bicivînin, û di tekoşînê de bikemilînin min hemû hebûna xwe da vê rêyê. Yanî mîna hemû hogirên xwe ez jî ketim nav polîtîkayê. Gelê Kurdistan'ê ew ê çewa rizgar bibe, çewa tevgersazîya wê bê avakirinê, li welatê me ew ê cebha şerr bi çi awayî bêyî sazkirin him têgihîştim him jî bi hogirên xwe ra ji bo têgihîştina vê min xebat kir.

Di destpêkê de em çend kesek bûn. Me hêsan didîtin. Rêzên şoreşgerê kinaskirî hember me bi hemû destikan xebatên pejrandin û rûreşîyê meşandin. Lê, em hilnewesîyan. Lewra, em rast û bi heqbûn. Lewra, polîtîka û îdîolojîya me rastbû. Lewra; dîtina tekoşîna me rastbû. Lewra; bêmafdîtin û parastina mafê arizî bi fedekarî me tekoşîn dikir. Ji sedemên van yekan di demeka kurt de xort û ronakbir û kedkarên Kurdistan'ê li sefê tekoşîna me cîh girtin. Gelê me bi hebûnên xwe alîkarîya me kir. Di vê tekoşîna me de ji xort û ronakbiran pêştir, karker û gundîyan jî berpirsîyarî sitend, bi çelengî tekoşînê da cîh girtin.

Sazûmana qolonyalîstê Tirk hember pêşveçûna tekoşîna me metal ma. Faşîst, axa û rêxistinên xwe yê ajan bezand ser me. Dixwest ku me tunebike, me hilweşîne. Lê, hember van êrîşên dijwar em jî betal û radest neman, me ray li rêya tekoşînê anî û hemberê van me dest avête zerpa şoreşgerî, Xwînmij û talanbazên gelê me faşîst û axa hatin tunekirin û dest ji Kurdistan'ê berdan. Hember rêxistinên ajan tekoşîna me berdewam bû. Helbet di vê tekoşîna de wundabûnên me jî çêbûn. Hakî Karer, Xelîl Çavgun gellek hogir û dilxwazên me şehîd ketin. Bi vê yekê jî tekoşîna me ranewest. Dewleta Tirk û pêwasên wê gellek zerar dîtin. Li Hilwan'ê refa pêxwasa hilweşand û me wan teslîm girt. Li gellek derên welat xaîn hatine tunekirin, an jî teslîm bûn. Bawerîya gel ji tekoşînê re çêbû û ref-bi ref tevî sefên tekoşînê bûn. Li gellek hêlên Kurdistan'ê û nexasim li Hilwan, Ceylanpinar, Batman, Dêrik, Kiziltepe, û Sûriç'ê serdestîya tekoşîna me pêk hat. Beledîyên van dera dibin tesîra tevgera me de man. Li Bîngolê, Dersîmê, Entabê tekoşîna me pêş ket. Di sala 1978an ji gelê me ra mizgînîya me çêbû. PKK (*Partîya Karkerên Kurdistan*) di vê salê de hat danezanandinê. Pêkkarê serxwebûna welatê me, azatkarê gelê me bi avabûna PKK, pêşxistina tekoşînê hêzên qolonyalîst bi tirsê ketin. Ji ber bi ajan, axa û pêxwasên xwe tu tişt bidest nexistin, hemberê me û gelê me eşkere ceşên xwe derî meydanê kirin. Mîna tê zanîn destpêkîya 1979an li hemû Kurdistan'ê örf-î îdarê daxûyan kirin. Amanç kuştin, qirkirin, pejrandin û hilweşandina PKK û gelê me û binxistina bawerîya serxwebûnê bû. Lê; ev agir hemû hêlên Kurdistan'ê girti bû. Serfirazîya vî karî ji ceşê Tirk re ne hesan bû. Ev ne karê ku ceşê Tirk tê de serfiraz bibûya. Di vê rewşê de jî PKK tekoşînê domand. Him hember xaîna, him jî hemberê polîs û leşkerê Tirk me canê xwe danî ser dest û me liberxwe da. Li pêş hemû dijwarîyan gelê me li sefê me cîh girt. Me parêst û bi çelengî tekoşîn domand.

Bi dem buhurandinê ve karbidestê dewleta Tirk hemû hêza xwe bezandin ser me. Li hember gelê me cebha û êrîşê vekir. Mîna Hilwan û Sêwrek'ê, Batman, Kiziltepe, Dêrik û Ceylanpinar'ê, bi dehhezaran esker va li ser-hev operasyon û girtinan pêkanîn. Jin, zarû, û mêr di îşkencan de derbasbûn. Qirkirinên mezin pêkanîn. Li hember vê êrîşa hovîtî jî me liberxwe da. Bi dehan hogirên me bi destê xaîna û bi destên eskerê Tirk hatin kuştinê. Salih Kandal, Cuma Tak, Ahmet Kurd, Metin Turgut, Aytekîn Tugluk, û Edîp Solmaz gellek rêber û hogirên me şehîd bûn. Bi sedan hogir û dilxwaz hatin girtin, piştî îşkence û lêdana avêtin zîndanê Di vê dema êrîşa ceşê Tirk 1979-1980 de dema tekoşînê mîna hogir û sedan mirovan ez jî hatim girtin û min esîr girtin.

Di nava sala 1980yî de tevgera me derbên giran xwar. Mîna min gellek hevalên xwedî berpirsîyar ya hatin girtin ya jî hatin kuştinê. Lê PKK hewqas reh berdabû nava gel, xwîna hate rijandin, îşkencên nemirovî, girtin tekoşîna me neda seknandinê. Bi her girtinê ve gelê me dîsa bû siparteka tevgersazîyê, PKK xwe civand û tekoşîna berxwedanê domand. Dijminên me motal şaş man. Pişt ku ceş dest avête serkar, li hemû Kurdistan'ê hemberê PKK û dijî gelê me şerr geştir kir. Tanq û top, helîkopter, pîyade û komando derpêş bûn. Li gellek cîyan nexasim li Sêwerek, Kiziltepe, Dêrik, Dersîm û Nisêbin'ê qetlîama pêkanîn. Bi taybetên mêranîyê ji girsên gelê me kanîya bawerî û peznê şervanê zane hogir Delîl Doxan xistin ablûqê û kuştin. Li Kiziltepe dîsa hemû hebûnên xwe hogir û dilxwazên dabûne tekoşînê bi bimbe avêjan hatin kuştinê. Di dadigehê de ji refek heval re cezayên giran dan. Hogirê mezin, rêberê cuwan derheqê Orhan Aydin de biryarê bidarvexitisnê dan. Li zîndana li ser me îşkence û lêdanên nemirovî pêkanîn. Cunta faşîst hê li Kurdistan'ê, xwîn dirijîne, îşkence û lêdanên dijwar dimeşîne, girtinan pêktîne, girtîyan derdixe dadigehan û derheqê wan de cezayên giran distîne.

Bellê wundayên me gelekin. Û hê jî em didin. Lê ne ceşê Tirk, nexasim û ne jî piştgirtekê wan emperyalîzm nikarin vemrînin, tekoşîna serxwebûn û azadîyê ew ê di rêberîya PKK de bigihîje serfirazîyê.

Ez jî mîna gellek hevalên xwe, di zindan û dadigehên qolonyalîst de, bi doza gelê xwe û PKK bîr-ûbawerîya wêda mam. Di tekoşîna xwe ya buhrandî de gellek caran, li dûmin hate gerandin, û hatime girtinê. Girtîna dawîyê de, derheqê min de di destê wan de delîl hebûn. Wê gavê tiştekî ez veşêrim nemabû. Ji sedemê vê yekê di lêdan û îşkenca polîs û esker de hetta ji min hat min sirrê partîyê veşart. Lê, bi dilpakî min tekoşîn û pêkanînên xwe got. Amanca tevgera me daxûyankir. Hetta ji destê min hat ji bo kêrî tevgerê, heval û gelê xwe bêm min xebat kir.

Nêzkayî salekê bi tunebûnan di zindanan da di bin zerp, îşkence û lêdanan de em dimînin. Li ber hemû ezîyet û qedexirinan bi hogirên xwe ra hember neheqîyê derketim û min liberxwe da. Ji neha pêva jî dîsa bi hogirên xwe ra hemberê neheqîyê bi hemû hêza xwe ezê li berxwe bidim.

Ew rûniştinên dadigehên ku wun bi xem û baldarî li bendê ne, di demekê nêz de ew ê destpê bikin. Ji ber wun rewşa me bikêmasî tesmîn dikin, ez dijanim ku nuha wun bêsebr û metalin. Lê, çi feyde ev sebr û metalî betalin. Ez di nav dawa PKK de nuqutek jî nînim. Cunta her roj qirkirinan pêktîne, gundan hildiweşîne. Her roj dadigehên qolonyalîs biryarên darvexistinê derdixin. Yên derheqê wan de biryarên darvexistinê tê sitendin wan dibin sêdaran. 30 sal, 40 sal cezayên hêsan tên dîtin. Yanî dixwazin vê bidin kifşkirin: cunta bê seknandin dikuje û hildiweşîne. Herkes tî û birçî, belengaz, meydan gola xwînê. Di demek wilo de rewşa min, bellê ma tenê ez pêwîstim? Sitendina cezayê mirinê, an jî 30 sal, 40 sal ma gellek pêwîste? Na... Na... Na...! Tu pêwîstîya wê tuneye. Ji ber pêwîst nîne ez jî mîna gellek hevalên xwe bi vî awayî dibuhurim, li xwe nagrim. Êşa we, metal û bêsebrîya we ez vala dibînim.

Dibî ku li tiştên di bên parijandin. Em tev bi hevre li ser tiştên di bifikrin. Di nav şertên îro û dijwar de, dibî ku em rêya rizgarîya rast bigerin û bibînin, neditî ji ofin û pojînê, girî û êşkişandinê dibî wun xwe rizgar bikin. Kî dost, kî dijmine dibî bi zelalî wun bibînin, çarenînê ku wun li xwe bînerin. Ez lawê we me, birayê we me, nas ê we me, dibî ku wun jiber vê nê zîmin bimînin. Lê, her tişt ne ezim. Wun perçekê gelê Kurdistan'in û ji we re hatin lazime. Dibî ku wun hatina xwe bifikrin û li cem dostê xwe sef bigrin. Em tev bihevre ji bo tekoşînê bigrîn, bihevre tevî nav tekoşînê bibin, û tev bi hevre hember dijmin em liberxwe bidin. Rêya rizgarîya rast; ji gelê me re, hogirên me yê zindanê û ji min re ev e.

Di rûniştinên me yê ew ê di nêz de dest pê bikin, ezê jî mîna hemû hogirên xwe yê biryarvan û girêdayê Partîyê, bi biryarî ez ê tewrê xwe deynim. Ezê pêkanînên qolonyalîstan pêxwasên wayê Kurdên xaîn ku ji sedsalan ve çi anîne serê gelê me, ez ê daxûyan bikim. Ez ê pirsa mirovên bêsûç, welathiz û şoreşgerên di bin îşkence û lêdanan de û ez ê pirsa kuştina bikim. Ez ê jîyan û tekoşîna hogirên di nav hemû dijwarîya de bi canfêdaî hogirên tekoşîna berxwedanê bilindkirine ez ê daxûyanê holê bikim. Kedxwarina ser gelê me, talanbazîya dewlemendîya Kurdistan'ê, belengazî û koçberîya mirovên me ez ê bêjim. Dawîkê de, qolonyalîstên Tirkin berpirsîyarê qirkirina, belengazî, û kuştina, ez ê pirsa vê yekê bikim. Xaîntîya li welatê me derkete holê û li hemû xaînan ez ê lanet bikim. Ez ê nesûçîya xwe bidim kifşkirin. Min berpirsîyarya xwe pêkanîye piştî daxûyana vê yekê, ez ê eşkere daxûyan bikim, ku dewleta Tirk û xaînên Kurda bi sûçin. Ji navê vê ra jî parastina sîyasî dibêjin. Bellê, ez ê jî mîna kesê sîyasî, xwe biparêzim. Lê, ne li hember dadigehên qolonyalîst. Ez ê xwe li hember gelê xwe, li hember alema mirovî, xwe biparêzim. Dewlet û dadigeha Tirka jî ez ê daxûyan bikim ku bi sûç e.

Ji min ra pêwîstîya salan, cezayên giran, muebet, hetta pêwîstîya bidarvexistina tune ye. Ji min ra ev pêwîst e; bawerîya min a gelê min, û doza welatê min û bîr û bawerîya Partîyê ji min re pêwîst e. Berî hertiştî, rûmet û Şana PKK ji min re pêwîst e. Ez vana tucar naxim bin lingên xwe. Bi zorê bûna vê yekê, ber bi nêzbûna dadigehan hêzên qolonyalîst ajanên xwe derxistine meydanê, mîna gellek malîyan dixwazin we jî têbixin bin tesîrê, we bi xapînin, û min jî vê yekê dûrbixin. Him avukatên bêfeşe û pêxwas ku ji holê diçin û tên herdem di vî alî de tana didine we, û ew ê vê bidomînin. Ew ê ji we re vê bêjin: *"Li serê tu tişt tune ye. Ger hertiştî înkar bike, ger bavêje ser hin kesan, ger poşmanîya xwe bîne zman, ew ê xelas bibe. Ya jî ew ê gellek xerab bibe, û tiştên bi vî awayî..."*

Du amanca wanê sextekar heye. Ji xamî, û nezanîya vê feyde bistînin û dixwazin pere ji we biqopînin. Bi hewqas derewan ew ê derbikevin pêş we ku; wun ê bi dilpakî hemû hebûnên xwe pêşkêşî wana bikin. Ya duyemîn jî, dewleta Tirk, min û hogirên min dixwaze bike pêxwasê xwe, bike ajanê xwe, me ji insanetîyê derbixe, ji bo vê yekê jî bi derewîn soza dide ku em dest ji hemû tiştan berbidin û em poşmanîya xwe bînin zman. Min jî dibînin ev herdu yek jî ji aliyên me ve ray anîna wan ne mumkine.

Bi zelalî ez ji we re bêjim ku; ez poşmanîya daxûyan bikim jî ew ê hêzên qolonyalîst cezayên giran bidin. Ne pêwîste ku ne ez ne jî wun bêne xapandin û em hebûnan xwe derpêşî wana bikin. Ya duyemîn; daxûyana poşmanîyê, rayanîna ajanîya dewletê destkişandina hemû tiştaye. Û dijminahîya hogir û gelê me ye. Lewra ez, bi hogirê xwe va heme. Ez perçekî gelê xwe me. Xeyrî dema dirêya tekoşînê de bimîne Xeyrî ye. Xeyrî yê dijminê tekoşînê ajan e, pêxwas e, mirovekî bê taybet û pênç pere ye. Tiştekî wuha herhalde wun ji min naxwazin. Di alî tekoşînê de mala me xaîntî nekirîye. Ji vê pêde jî digumana min de ev yek çêna be. Lê; tenê ji bo xelaskirina bedena min bi hisî mumkine ku wun jî tişt ji min bixwazin. Ger wun bixwazin ew ê çibibe? Wunê hesîyet û şerefa xwe dabixin erdê. Ez kesekî sîyasî me. Min serî li vê dozê danîye. Îdîolojî û polîtîka pê girêdayî me, bîr û bawerîya min ancak wê min bi rê bixin. Di rêya rastîya wê dizanim, bê sistîyeka piçûk, ez ê tekoşîna xwe bidomînim. Bang dikim we hemîyan di tekoşînê de li ser rastîya dîtina PKK cîh bigrin. Li we hemûya silav û hurmetê pêşkêşdikim.

Lawê we, Birayê we, Nasê we Xeyrî.

25.11.1980 / Dîyarbekir

GERA ÎLTER TURKMEN DAXUYANA ÇÎ YE?

Di 5.7.1983yan da gera Îlter Turkmen ya Dîyarbekir, Van û Hekkarî him li dervayî welat him jî li welat gellek bal kişand. Ev ger ne tenê di dîroka Tirkiyê di dîroka dîplomasîya navnetewan de jî tiştek nûye, û gera Îlter Turkmen, "nav welat" bi gellek kesan eceb hat û li vê gerê metal man.

Lê, hêza qolonyalîst dixwaze amanc û taybetên gerê nexmandî bihêle û vê gerê, gereka tabiî dide nîşandanê. Lê, gelên cîhanê derheqê taybetên gerê de agahdarin. Bêguman hêza qolonyalîst çi kiras bide serê taybetên pişt vê gerê gellek girîngin.

Berî hemû yekan; bi vê bûyera xwe ya dîrokî C.T.yê ra li Kurdistan û statuya qolonyalîstîya welatê me anîne.

Dîsa bi vê ger li derva ger li hundir eşkere dide xuyakirin ku, pirsgirêka Kurdistan ji bo polîtîka dewleta faşîsta Tirk pirsgirêkeka pêş e.

û walîyên qolonyalîstî bi xwe ne. Walîtîya hêllnavê ku hêza qolonyalîst pêkanîna vê dabe pêşxwe jî ev yek li welat bingeh negirtîye, ev yek bixwe derheqê naskirina qolonyalîstîya ser Kurdistan taybetekê pêwîst e.

Ji bo ku li ser hebûna netewa û welatê me baldarî nê kişandin, ev rastî binav hebe hêza qolonyalîst herdem tevger girêdaye, tevgera hember tunekirina rizgarîya netewa Kurdistan û amanca helandina netewa Kurdistan neçû serî pêde bi derba 12 Êlûnê li hember hêza rêber û gelê me şerr li darxistîye. Di nav vî şerrê eşkere de ku di alî amancên xwe da bêmecal ma, hêza qolonyalîst ji bo zilma tazî bigihîne bingehî pêkanîna "Walîyên hêla" daye pêşîya xwe.

Lê bi hemû taybetên xwe, ji zêdebûna ku koma navnetewa, ji karbûn û pêşveçûna rêxistina rêberê tekoşînê û piştgirtina gel, bi van pêkanînê ji tunekirina tekoşîna rizgarîya netew Kurdistan naçe serî û ew ê pûç bibe. Hêza qolonyalîst bi zanebûna vê yekê ro-biroj zerp û zilma xwe ya tazî pêştir dixe û ji vê yekê pêştir destika jiyana xwe nabîne. Jîyana xwe li vê dikemilîne. Bê guman ev yek zerpa şoreşgerî pêştir dixe, û di vê rewşê da perîşandina siparên wê yê der û hundir nêztir dibe.

Sermezinê cunta Evren jî berî çendakî çû Wan'ê.

Ji ber rastîyên vê rewşê ye ku, bi dîtina binketina xwe û rewşa tarî, ji piştgirtekê xwe yê Kurdistan û Tirkiyê roj biroj dûrdikeve, ji kedxwarîya bêhed û dijwar ku hemberîya gel firehtir bûye, hêza qolonyalîst tirseka mezin ji pêşveçûna hêza şoreşê û hevgirtina hemberîya gel dibîne ji bo pêjrandina vê hevkarîyê hemû destik û rêya di pêkanînên xwe da bikartinê. Di vê karbûnê de ji alî di ve hember hêz û pêşveçûnên Rojhelata-Navîn dest davêje rêya êrîşbazî û gefê, der-bider li hember van hêza komployan bikar tîne.

Ev tewr bi zelalî di derheqê şerrê Îran-Îraq û sazûmana pêşverûya Sûrîyê de xûya dibe ku, di pêşveçûna vê rewşê de Îraq'ê de bûye sefê sisê ya.

cunta qolonyalîst ji tirsa pirsgirêka Kurdistan'ê tevgera sosyalîst û demokratîya Tirkyê di bin gefan de dihêle, bi mîratên şerr dixwaze pişta aborîya xwe rast bike, li ser van yekan di serî de Kurdistan'a Başûr û hemû hêlên Kurdistan'ê û li ser welatên cîran bi amanca zeftkarîyê şûr dihejîne û di vî alî de cunta qolonyalîst ber bi amancê xwe va qeyd û bendên Lozan'ê ji nû ve tîne meydanê. Hê dema tevgera xwe ya rizgarîya netewî de li du amanca qolonyalîstî tevger danîye, ji ber dewlemendîya binerd û stratejî li ser Kurdistan'ê û nexasim li ser Kurdistan'a Başûr ib emperyalîstên Îngîlîz û Fransa ra hemberîyeka dijwar meşandîye. Lê bi rewşa xwe ya wêrojê, hêza wê bi dijwarî têra hilgirtina hebûna burjuvazîyê Tirk dikira. Ji sedemên vê yekê burjuvayê Tirk, bi têkilîvanê serdestên çînê Kurdistan'a Bakûr, û hêleka Ermenistana ku bi piranî bi qetlîam û talana vala kiribû, tenê bidestê xwe girtî bû. Ji vê pêştir jî ger li ser vê amanca xwe dest ji dijberîya germ nekişandina gellên di nav rewşa qolonyalîstî de ew ê serî hildana û evderan ji destê burjuvayê Tirk derbiketina. Lewra, di serhildana Şêx Seîd emperyalîstê În gîlîz ger dest ji amanca Kerkuk, Mûsil, bernede ji bo pêşveçûn û firehbûna serhildanê daxûyan dikin ku ew ê alîkarî û hevkarîya vê pirsgirêkê pêkbînin. Piştî dîtina vê rastîyê ye ku, hêza qolonyalîst bê xwestina xwe be jî li ser bingehê Îngîlîz dest ji tevgerên Kurdistan'a Başûr berdin, ew jî li ser Kurdistan'a Başûr maf naparêze vê yekê li konferansa Lozan'ê daxûyan dike. Lê, dîrok gellek caran daye nîşandanê ji ber ku bingehê burjuvatîyê zore, û ev hêlla Kurdistan'ê ji bo burjuvazîyê Tirk gellek pêwîste hêlla ku ji dest derketîye dem bi dem ji bo dest avêtin û amanca xwe ya vê hêlê burjuvazîyê Tirk tevger girêdaye û herdem li ber keysa sekinîye.

Çewa mîna rojnameka Amerîka daxûyan dike ku dema hember serdarê Îraq'ê 1958an şoreşa burjuva û demokratî pêkhat vê demê ji bo amancê xwe dema keysê dibîne û ji bo vê yekê hêza qolonyalîst li ber karê xwe yê ji bo USA lihevhatin dinavbera rejîma Tirkyê û USA de ji alîkarî û zeftkirina Mûsil û Kerkuk pêktê, ji vê demê ve ye ku bigihîje amancê xwe burjuvayê Tirk li benda keysê rawestîye û dem bi dem ji bo avakirina vê rewşa keysan tevgeran pêkanîye.

Lê di vê rêya amanca xwe da ku nedixistine nav hesab, ku bi van jî taybetên vê pirsgirêkê ji holê rabûne, dest û lingên wan li vê pirsgirêkê lefîya bi hemû awayî di alî amanca xwe de bi hemû pergalan û hesan tevger nemeşandine. Mîna tê zanîn ev çanda hember rawestî pirsgirêka Kurdistan'e. Di bin destîya qolonyalîstîya Tirk de li ser Kurdistan'a Başûr ji bo berxwedan bên şikandin hemû destikan bikar anî, hêza qolonyalîst li ser bingehê pergalê feodalî tevgera berxwedana binxistîye, di derdora dijwarîya qolonyalîstî de gihîştina hemberîya Kurdistan hatîye rawestandinê, bi asîmlasyon û polîtîkên pêjrandina taybetên netewî, rewşa civakî bi giranî dipejire, netewbûna Kurd, ber bi netewbûna Tirkî cîh diguhurîne. Di vê dema 30-40 salên dirêj derbasbûne de, di gellek alîyan de hêza qolonyalîst ji bo hildana pirsgirêkê pêşve diçe, bi têgihîştina hildana pirsgirêkê ji salê 1960 ve kapîtalîzma bîyane li vê hêlê serdest dixe uu serdestîya xwe ya Kurdistanê dixwaze di alî aborî de bibe serî. Lê, di vê demê de ew gotina Marx rastîya dîrokî li Kurdistanê reh dide, burjuvazîyê qolonyalîst bi hemû nemirovî û amancên xwe yê rûreşî "hêza binxistina xwe" danezanandiye.

Bi hatina 1970 tevger û tekoşîna pirsgirêka Kurdistan, bi tesîra pêşveçûna tevgera cîhan, Tirkiyê û kurdistan'ê li ser bingehên hemdemî xwe nîşan jî dabû. Lê ev pêşveçûn piştî 1973a bi gihîştina îdîolojî, polîtîka xwe bi tevgera karkeran gihîşte bingehê xwe. Di nav rewşa kêmasî û bê imkanan de, tevger xwe bi pergal û PKK derholê bû û didemek kurt de pêşveçûnên pêwîst derxiste holê.

Helbet ev, ji bo burjuvazîyê Tirk derbeka xedar bû. Lewra, tevgera hemdemî, hemû têkilî û pirên nav-bera qolonyalîstan bi taktîk, stratejî û amanca xwe radikir û hember hebûna qolonyalîstan amanceka zelal dimeşand.

Ev dema ku di hemû alîyan de burjuvazîyê Tirk tengasîyên dijwar dijîya, bi hebûna karbidestîya xwe tu tiştekî ku bide gel nemabû, bi taybetên xwe yê demê bûbû hêzeka dijî pêşveçûnên der, hember damezrandina tevgerê bikarbianîya. Û ew ê bibûya sedemê vekirina şerê eşkere, û ew ê hemû rêyan bidana pêşîya xwe. Bêguman pêkanîn û hatin bi vî awayî çêbûn.

Rastîyeka ku gera Turkmen daxûyan dike ew jî ev e; bi şerê Îran û Îraq'ê ji pêşveçûna tekoşîna welathizî, şoreşgerî, ya Kurdistan û Rojhelata-Navîn rola bêsefîya Tirkyê pûçbûye. Li ser bingehê van yekan sazûmana faşîsta Tirkyê êrîşbazî û zerpa nemirovîya xwe di hemû hêlên cîhanê de derxistîye pêşîya xwe.

Ku ev sê sale hemberê Tekoşîna Rizgarîya Netewa Kurdistan û hêzên xêrebê tekoşîna şoreşê bêrawestandin şerê tazî domandîye lê, ev şerê nemirovî bi hemberî û berxwedana hêzên şoreşê negihîştîye amanca xwe. Ji vê yekê pêştir jî, ji sedemê şerê Îran û Îrak'ê ku li Kurdistan'ê tê domandinê, di alî navnetewî de pirsgirêka Kurdistan bûye pirsgirêkeka girîng û di vî alî de cîhkî pêwîst girtîye.

Ji vê pêşveçûn û rewşa pêwîste ku sazûmana faşîst bi tirseka mezin li hemberê pirsgirêka Kurdistan bi hemû destikan, bê mafên navnetewî li ser bêteşeyî şerê qolonyalîstî mîna hara didomîne. Ji bo vê yekê li hemberê ciyên binavê rizgarîya netewî Kurd û Kurdistan hebin tunekirinê daye pêşîya xwe û bi vê amancê li dû-hev operasyona pêktîne, ji nûhve ji bo ku tekoşîna şoreşê li welat bingeh negre dest davêje hemû destik û rêyan. Li hember pêşveçûnên vê demê, hêla navnetew û welat, hêza qolonyalîst êrîşa xwe dijwartir kirîye. Li hundir li her dera, walîyên hêla avakirîye, ceşê 2. anîye malatya, di alî derva da hember hêzên şoreşger û hêzên pêşverûyên Rojhelata-Navîn komplo, gef û amanca zeftkarîyê ji nû ve datîne pêşîya xwe, û bi van yeka li hember pirsgirêka Kurdistan hatina xwe ya tarî dixwaze dirêjtir bike.

Gera Turkmen derdixe meydanê li hember tekoşîna rizgarîya netewa Kurdistan'ê rewşa bêmecalî de hêza qolonyalîst li dijî gelê me karê şerê dirêj pêktîne di vê rewşê de hêza qolonyalîst bi xwestina xwe hebûna netewa û welatê me, rewşa Kurdistan li xwe danîne. Dîsa Walîyên hêla jî di vî alî de nîşanên berbiçavên. Lewra têzanîn ku karbidestîya walîyên hêlî digihîje qurna dîroka qolonyalîstîya klasîk,

Derba 12 Êlûnê li ser bingehên gellek taybetan li, giranî li ser taybetên tekoşîn û pêşveçûna pirsgirêka Kurdistan'ê derholê bû. Ji bo binxistina vê yekê gelê Kurdistan û Tirkiyê xistin nav cendereka dijwar. Di vê rêyê de cîyên bi navê Kurd û Kurdistan, pêşverû hebû li hemberê wan qolonyalîstên faşîst êrîşên hov û nemirovî pêkanî, bi dehhezaran şoreşger dagirt girtîxana. Şoreşgerên rêber digirtîxanan da kuşt, derheqê şoreşgeran de biryarên bidarvexistinan hwd. bê hed domand.

Lê hember vê êrîşa hov û nemirovî amancê tunekirin û serdestxistina serxwarîyê, di rêberîya PKK de gelê Kurdistan, di tekoşîna rizgarîya netewa de ji nav zincîrên xwe rabû, tekoşîna berxwedanê serdest kirîye, hember emperyalîst û polîtîk û amancên qolonyalîstan ala tekoşînê bilindtir kirîye. Di bin nîrên êrîşa qolonyalîstê faşîst de li hember hilweşandin, û serxwarîya hêzan tevgera karkeran ji bo tevgersazî û berxwedanê van salan ji bo karbûnê pêkanî û vî tewrî pêştir xist. Bi vê karbûna tevgera karkeran dijmin bêmecal ma û tengasîya wî kûtir bû.

Li ser têgihîştina kêmasî û neerînîyên dema tevgera tekoşîna berê tevgera karkera rêxistina wê ya rêber PKK; têkilîyan bi tevger û tekoşîna hêzên Rojhelata-Navîn, bi tekoşîna gelê Tirkyê, û hêlên Kurdistan'ê re pêkanîye van têkilîyan pêştir birîye xwe ji şerrê hatinê ra amade kirîye.

Li hember van yekan hêzê qolonyalîst mîna har û hovan cîyên ji tekoşîna rizgarîya netewa Kurdistan re dibe destik, û hêz didê, dijminê hîza wan dimêşîne, tu tiştekî ku hemberê pêşveçûna pirsa civaka ranaweste dixwaze bi "hêza çeleq" hêzên êrîşbazîyê bide rawestandinê û bi vî awayî dixwaze tevgera gelê Kurdistan binbixe. Li ser pêkanîna van tevgeran dixwaze hatina xwe dirêjtir bike. Ji bo pêkanîna vê yekê, bi tevayê Kurdistan nexasim Kurdistan'a Başûr dixwaze têbixe bin nîrê xwe, di vî alî de tengasîya şerrê Îran û Îraq'ê derdixe pêş, nexasim ber bi ketina rejîma Seddamê faşîst dixwaze vê tevgera xwe bigihîne pêkanîneka nemirovî.

Ji bo domandina hebûna xwe bi pergalên nexmandî be jî îro rejîma Sedam ray li vê tevgerê tîne. Di rewşa hebûn û tunebûna xwe da ev rê ji Sedam re pêştir dikeve. Lê, di pêş te welew li vê yekê ray nê jî bi rewşa xwe hêza hemberî û pejrandina vê yekê ne mumkine.

Di alî navnetewa û Îraq'ê de dema li benda keysa zeftkarîyê de, Îran'a molaya li pêş vê yekê pinç avakirin. Şerrê hember rejîma Îraq'ê ku li ser Kurdistan'ê domand bi tûjkirina rejîma Îraq'ê ji alî Tirkiyê ve hember xwe darê bilindkirî pêşxwe dît.

Bi vê gera Turkmen, bi hêza sevfê sisê ya cunta faşîsta qolonyalîst li ber şerr pergal girtîye (şerr ji nuha ve pergalê parvekirina nuh dide nîşandan) Bi vê gerê di navbera qolonyalîstên Tirk û hêlên dide, pirsgirêkên herikîne xetên tixûb. Bi hevdîtinên dîplomasî veşarî ji dijberîya navnetewî nav lê nayê kirinê dixwazin bersîvan pêkbînin.

Ma gelo ew zerpa cunta faşîst ku li hundir kêrnehatîye ew ê li derva cîh birgre? Bersîva vê bi hemû taybetên xwe bi şerrê Îran û Îraq, tewrê sazûmana Îraq, û pêşveçûnên Rojhelata-Navîn ve girêdayîye. Rojên hatina nêz ew ê van pirsa zelaltir bikin.

●

Lübnan'da Direniş, Emperyalist Müdahale ve Sonuçları...

Baştarafı 8. sayfada

gelmeye başlayan bu durumdan kurtulmanın yollarını aramaya başlamıştır. İsrail'in başlangıçta elde ettiği askeri zafere rağmen ne Filistin güçlerinin ve ne de Lübnan ilerici hareketlerinin teslim alınması mümkün olmamış, tersine bu süreç radikal eğilimlerin güçlenmesi doğrultusunda işlemiştir.

İsrail'in gücünün gelişmeleri karşılamaya yetmemesi, Arap gericiliğinin ve ordularının ise emperyalizmin ihtiyaçlarına cevap veremeyecek kadar zayıf ve güçsüz olmaları, sürekli gelişen ve daha da radikalleşen hareketler karşısında emperyalizm, doğrudan müdahale hazırlıklarını hızlandırmıştır.

Öteden beri hedef alınan ve çok çeşitli saldırılarla yüzyüze bırakılan Suriye yönetiminin bölge açısından taşıdığı önem ise ayrıca belirtilmelidir. Emperyalizmin saldırılarına karşı direngen bir fonksiyonu olan Suriye, bu nedenle emperyalist saldırıların her anki hedefleri arasında bulunmaktadır. 5 Haziran 1982 tarihli İsrail saldırısı ile ağır darbe yiyen Filistin direniş güçlerinin, geçen süreç içinde toparlanmasında da önemli bir dış faktör olan Suriye, sosyalist ülkeler ve bölge ilerici güçleriyle olan ilişkileri nedeniyle de emperyalizm için tehlikeli bir alan olarak görülmektedir. Emperyalizm, Filistin direniş güçlerinin teslim alınmasından, bölge ilerici güçlerinin dışa açılma olanaklarının tıkanmasına kadar, birçok amacı birden gerçekleştirmenin yolunu, Suriye'nin tehdit, saldırı vs. yollarla teslim alınmasına bağlamaktaydı. Ancak geçen süreç, hâlâ önemli olmakla birlikte bu rolü gelişmelerin arkasında bıraktığından, böyle bir amaç da emperyalizmin çıkarlarına cevap veremez duruma geldi. Başta Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi olmak üzere, bölge direniş güçleri bugün çok daha güçlenmiş ve hiçbir saldırıyla sökülüp atılamayacak kadar köklerini daha da derine salmışlardır.

Lübnan'da oluşturulan kukla yönetimin niteliği ilk günden bilindiğinden, daha sonraki emperyalist planların da fiyaskoyla sonuçlanmasının başlangıcını oluşturdu. Lübnan'ın bölünmüşlük durumu, böyle bir yönetim altında giderilmek bir yana daha da derinleşti. Güçler, eğer yaşamak istiyorlarsa her türlü teslimiyet ve uzlaşma politikasına karşı tavır alarak, kendi çıkarlarını sonuna dek dayatmak zorunda olduklarını çok açık olarak gördüler. Bu, hem emperyalizm ve bölge gerici güçleri için ve hem de sosyalizm ve bölge ilerici güçleri için geçerli olan bir durumdur.

Nitekim ABD, İsrail, Lübnan kukla yönetimi ve tüm bölge gerici güçlerini harekete geçirerek ve birbiri ardına temsilciler vb. atayarak, kısaca askeri saldırılardan diplomatik saldırılara kadar her yolu deneyerek politikasını hakim kılmaya çalışırken; sosyalizm ve bölge ilerici güçleri de kendilerini gözden geçirme ihtiyacını duyarak, emperyalizmin çok yönlü saldırılarını göğüslemeye yetenekli devrimci-radikal politikalara daha çok sarılmak durumunda kaldılar.

Çelişkilerin derinleşmesi ve artan çözümsüzlükler, her türlü uzlaşma noktasını kaldırarak, ölümüne bir boğuşmayı yarattı. Ve bu durum, salt Lübnan ve Filistin güçleri için değil, bölgeyi kapsayan bir gelişme olarak belirdi.

Kısa vadeli çözümlerle sonuca gitmeye çalışan emperyalizm, Ortadoğu'da geliştirdiği hemen her politika ve girişiminin kendisi açısından çıkılmaz bir batak yarattığını görmekte gecikmedi. İsrail'in bizzat bu savaş içinde çok yönlü yıpratılması ve bütünüyle tecrit olması, Lübnan hükümetinin ipliği pazara çıkmış uşaklığı vd.leri gibi var olan birçok durum, sorunu daha o noktada Lübnan sahası dışında çözümleme arayışları içine girileceğini gösteriyordu. Suudi, Ürdün vb. ülkelerin yanısıra, Türkiye, emperyalist çözüm arayışlarının merkezine oturtuldu.

NATO'nun ikinci büyük ordusunu besleyen Türkiye, emperyalizm için Ortadoğu'daki gelişmelere müdahale edebilmenin en büyük gücü olarak ön plana çıkarılmakta gecikilmedi. Gerek Filistin güçlerinin teslimiyete zorlanmasında ve gerekse Suriye üzerinde açıktan sürdürülen tehdit ve şantajlarda Türkiye'nin konumu en net şekilde görülmektedir.

Birer iç sorun olarak değerlendirilemeyecek olan Lübnan ve Filistin sorunu, en geniş güçleri daha da artan oranda içine çekerek gün geçtikçe derinleşmektedir.

Emperyalizmin fiyaskoyla sonuçlanan planları ve artan çözümsüzlüğü saldırıların alanını ve kapsamını da büyütmektedir. Öyle ki, İsrail başbakanı Begin'in istifası ardından gözlerin bir kez daha Lübnan üzerinde odaklaştığı günlerde, Ortadoğu genelinde yaşanan gelişmeler, çok ciddi olayların haberini veriyordu. Emperyalist girişim ve politikaların iflasının bir kez daha ilânı demek olan Begin'in istifası, bu gelişmelerin en belirgin işaretlerinden birini oluşturmaktadır.

Begin'in istifası, İsrail'in dünya kamuoyu nezdinde teşhir ve tecrit olmuşluğunu bir nebze de olsa gidermeye çalışmanın boş çabalarını da içerse, emperyalizmin giderek daha da saldırganlaşan politikasını yeni simalar eliyle pratiğe geçirme hazırlığını ele vermektedir. Artık rollerini tamamlamış bulunan Filib Habib gibi, Şaron gibi, Begin gibi vb. simalar, kanlı mazileri ile iş yapamaz duruma gelmişlerdir. Ve yerlerinin diplomatik planda daha rahat hareket edebilecek yeni şahsiyetlerle değiştirilmeleri gerekmektedir. Ama, nedenin salt bu olmadığı da belirtilmelidir.

Bizzat İsrail halkının dahi tepkileriyle karşılaşarak, protestolara cevap verilemez noktaya gelindiğinde, tüm katliam ve cinayetlerin suçu omuzlarına yüklenerek Şaron'un istifaya zorlanması olayı da hatırlanırsa, olayın iki yönlü ele alınması gerektiği açıktır. Bir yanda, böylesine kanlı gelişmelerin sorumlu simaları olarak kitlelerin duyduğu tepki ve kini bu düzeyde tutup, onları daha çok kişilere yöneltme çabası, ve diğer yanda da, bu nedenle artık rollerini tamamlamış olan bu kişilerin yerine taze kan bulma çabası vardır.

Ortadoğu'da son aylarda "barış gücü" adı altında emperyalist müdahalelerin açık saldırılara dönüştüğüne tanık olunuyor. ABD, Fransa, İngiltere, İtalya vs. güçler askeri güçlerini arttırıp, çatışmalara bizzat girerek uşaklarının beceremediği işi kendileri halletmeye çalışıyorlar. Bu noktada çatışmanın boyutlarının giderek büyüyeceği ve emperyalist müdahalenin daha da arttırılacağı kesin gibi görülüyor. Lübnan ilerici güçlerinden, Filistin direniş hareketine ve Suriye'ye kadar tüm güçlere karşı doğrudan saldırı hazırlıkları yapan ve saldıran emperyalist güçler, geçmiş uygulama ve saldırılarının fiyaskosunu bizzat kendileri ilan ederken, dünyamız açısından çok ciddi gelişmelere varacak adımları da bizzat atmış oluyorlar. Türkiye, Irak, Arap Emirliklerinde yapılan son hazırlıklar, "çevik kuvvet" ve Çad'a açık müdahale vs. gelişmeler bunu göstermektedir.

★★★

Tarihimizde Axşûn Direnişi...

Baştarafı 24. sayfada

Cuma Tak, yaşamına böylesine soylu bir anlam kazandırdığı gibi, ölünmesi gerektiği yerde, ölümün üzerine de en büyük cesaretle yürümüş, başını eğmektense direnerek ölmeyi tercih etmiştir.

O, halk için savaşarak ölmenin, ulaşılabilecek en soylu mertebe olduğunu bilerek savaşmış bir militandır.

Axşun direnişi ve Cuma Tak, tarihte, ne için yaşamamız ve ölmemiz gerektiğini öğreten bir örnek olarak anılacaktır.

Cuma Tak ve tüm Axşûn şehitlerimiz, sahip olmamız gereken özellikleri bizlere öğreten ve sonsuza dek takipçileri olacağımız ölümsüz mücadele neferleridirler. Anıları, yolumuzu her zaman aydınlık tutacaktır.

Askerin Anlattıkları...

Baştarafı 3. sayfada

Kimi bu tarafa kimi şu tarafa gelin diyordu. Bunun karşısında bizim manga komutanı çavuş arkadaş heyecana kapılarak, **'bunlar Apocular, yolu bize yanlış söylüyorlar ki, onların tuzağına düşelim'** *dedi. Daha sonra kendi aramızda konuşarak, geldiğimiz yöne doğru yola çıktık. Araziyi tanımayışımız ve havanın kararması ile yolu şaşırdık. Düşe kalka binbir zorlukla, can korkusu ile en sonunda Habur suyunu bulduk. Burada sabahı beklemek zorunda kaldık.*

Sabah olunca, uçak ve helikopterler yeniden uçuş yapmaya başladılar. Bulunduğumuz yerin doğusuna düşen yerleri bombalıyorlardı. Akşama kadar yol alarak, bizim birliklerin toplanma yerine vardık. İki günden beri açtık, doğru-dürüst bir şey yememiştik, akşamleyin karargâhsın olduğu yere döndük. İştima emri verildi. İştima sırasında aramızda çok sayıda arkadaşın eksik olduğunu farkettik. Komutanımız çok düşünceliydi. Tekrar konuşmaya başladı: **"operasyonlarımız başarıyla devam ediyor'** *dedikten sonra şöyle dedi:* **'Düşman durmadan geri çekiliyor. Aramızda olmayan arkadaşları başka bir karargâha gönderdik. Ayrıca 10.000 kişilik bir takviye kuvveti de gelmiştir. Bizim başarımız ve gücümüz çok üstündür.'** *Fakat bizim aramızda yaygın olan düşünce, durumun hiç de komutanın anlattığı gibi olmadığıdır. Kayıp olan arkadaşlarımızın ölmüş, yaralı veya esir olduklarını düşünüyorduk. Dağlık alanda ne kadar ilerlemek istedikse de, daima karşımıza güçlü bir mukavemet çıktı. Bu bölgede uçak ve helikopterlerimiz fazla etkin olamıyorlardı. Diyebilirim ki, hemen hiçbir şey yapamadılar. Gerilla savaşına karşı özel olarak eğitilmiş komando birliklerimiz olmasına rağmen, onlar da pasif kalarak pek bir şey yapamadılar; yani sizin anlayacağınız, karşımızdakiler her yönü ile bizden daha iyi savaşmaktaydılar.*

Geri çekilmemizden bir gün önceydi. Sabaha karşı tahminen saat 2 veya 3 sıralarıydı. Bulunduğumuz karargâha baskın düzenlediler. Sabaha kadar çatışma sürdü. Çatışmada ölen ve yaralanan arkadaşlar oldu. Fakat hiç kimse, ölü ve yaralı sayısını doğru-dürüst bilmiyordu. Gündüz, birlik komutanı **'operasyon başarı ile tamamlanmıştır; gelen emre göre geri çekiliyoruz'** *dedi. Geri çekilme başladı. Benim bulunduğum mangadan 3 arkadaş iki günden beri kayıptı. İzlerine rastlanılamadı. Bir gün önce de bir arkadaş ağır yaralanmıştı, kızılay çadırına götürmüştük.*

Benim tahminime göre bizim askerlerin kaybı çok fazlaydı. Eğer biz birkaç gün daha orda kalsaydık, belki de hepimiz yok olurduk. Öyle radyoların, televizyonun söylediği gibi bir başarıya ulaştığımızı sanmıyorum."

Kısaca da olsa, askerin anlattıkları bunlardır. Sömürgeci-faşist cuntanın tüm gizleme çabasına rağmen, istilanın fiyaskosu her geçen gün daha da açığa çıkmaktadır.

Sömürgeci-faşist Türk ordusunun da, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini ezmeye gücü yetmeyecektir. PKK önderliğinde mücadelemiz tüm engellere rağmen daha da güçlenmektedir.

Bir PKK Sempatizanı

"Tek Umudumuz Onlardır; Ancak Onlar Bizim Hakkımızı Ararlar"

Baştarafı 3. sayfada

Cevap: Şunu hemen belirteyim ki, halkın, devrimcilere karşı sempatisi -gördüğüm yerlerde- eskisinden daha da artmıştır. Halk zaten cuntadan nefret ediyor. Bir askeri elbiseli görseler veya bir askeri araba görseler, hemen herkes küfürlere sarılarak, nefretlerini dile getiriyorlar.

Devrimcilere, özellikle PKK'ye gelince hemen herkes, onları konuşuyor ve tümüde "*Onlara kapımız sonuna kadar açıktır...Tek umudumuz onlardır,...ancak onlar bizim hakkımızı ararlar, çünkü onlar bizim evlatlarımızdır*" demektedirler.

Yine dikkatimi çeken birşey daha oldu. Onu da belirteyim. Halkta bir canlılık gördüm. Birçok kişi propaganda yapıyor, faşist cuntanın yıkılmasından bahsediyorlardı. Köylüler birbirlerinin evine gidip geliyor. Hemen hepside siyasi şeyler konuşuyorlardı. Özellikle de genç kızlar ve erkekler hatta başka köylere de giderek, siyasi konuşmalar yapıyorlardı. Hatta bunların bazılarına bizzat ben şahit oldum. Bu durum bazı değişikliklerin olduğunu hemen farkettiriyordu.

Soru: *Bunların yanısıra halk böyle bir durumda geleceğe yönelik olarak nasıl düşünceler taşımaktadır?*

Cevap: Halkın geleceğe yönelik tek umudu devrimcilere bağlanmış diyebilirim. Tümüyle gözleri devrimcilerdedir. Adeta hergün onların yolunu beklemektedirler.

Bu sözler halk arasında çok dolaşıyor; "*Biz Kürdüz, bir gün mutlaka bu cellatların elinden kurtuluruz.*" Hatta Dersim yöresine gittiğimde, henüz cuntanın Güney Kürdistan'a saldırısı güncelliğini yitirmemişdi. Dersim yöresinde halk "*savaş Irak Kürdistan'ında başladı. Bizde gidelim savaşalım*" diyordu. Radyoda, televizyonda, gazetede hep bu saldırı ile ilgili haberler izlenmekteydi.

Soru: *Faşist cuntanın Güney Kürdistan'a saldırısı halkta ne gibi tepkilerle karşılanmaktaydı?*

Cevap: Cuntanın Güney Kürdistan'a saldırısı, Türkiye Kürdistan'ında çok yakından takip ediliyordu. Halk, bu alanda PKK partizanlarının ve Kürt peşmergelerinin olduğunu biliyor. Cuntanın burada, Dersim, Genç, Hani, Zilan, Koçgiri vd. katliamların bir benzerini yapmak istediği halk arasında konuşulmaktaydı.

Saldırının fiyaskoyla sonuçlanmasından sonra, halkta PKK'ye bağlanan umut daha da güçlendi. PKK'lilerle, cuntanın askerlerinin çatıştığını ve çok sayıda Türk askerinin öldüğünü ve cunta birliklerinin çok sayıda kayıp verdiğini söylüyorlardı. Halk "*Türk ordusunun gücü PKK'lilere yetmemiş, geri dönmek zorunda kaldı*" diyordu...Bu durum onları çok umutlandırıyordu. Artık "*biz Kürdistan'ı düşmanın elinden kurtarabiliriz*" diyorlardı.

Köylülerle yaptığım konuşmalarda olayla ilgili bir haberi daha öğrenme olanağına kavuştum. Cunta Kürt askerleri de saldırı için Güney Kürdistan'a götürmüş, fakat orada yurtsever Kürt askerlerinin kendi halkına karşı silah kullanmayı redettiği, bu nedenle cuntanın onları geri çekmek zorunda kaldığı çok yaygınlaşmıştı.

Soru: *Yine aynı dönemlerde PKK Diyarbakır-Merkez davasında 35 PKK önder kadro ve militanına idam verildi. Bu durum ve cezaevlerinin diğer durumu halkta nasıl karşılanmaktadır.*

Cevap: Cezaevlerindeki direniş, sömürgeci baskılar halk arasında sık sık konuşulmaktadır. Verilen idamlara karşı halkta büyük bir kin ve nefret vardı. Evlatlarının öldürülmesine karşı sessiz kalmayacaklarını söylüyorlardı.

Diyarbakır ve Elazığ cezaevlerinde görüşme yasaktı. Buralarda açlık grevi olduğu söyleniyordu.

Soru: *Sömürgeci faşist zindanlarda ve dağlarda direnerek şehit düşen PKK partizanları ve savaşçılarına karşı halkta ne gibi bir tavıra rastladınız.*

Cevap: Şehit düşen PKK'li arkadaşların etkisi hiç unutulmuyor. Halk içinde onlardan bahsedilince, "*onlar bizim için unutulmaz insanlardır*" demektedirler. Mazlum, M.Hayri, Delil, Zeki Yıldız, Baki Kahraman, Şükrü Sever, Kazım aydın vd. arkadaşlar 7'den 70'e tüm halkın dilinde hep onlar konuşulmaktadır. Halk bu arkadaşları hiç unutmamış, her söz açıldığında "*onları unutmadık, mutlaka cuntadan hesaplarını soracağız*" diyorlar.

Düğünlerde, evlerde, Mazlum, Delil, M. Hayri vd.leri üzerine ağıtlar, türküler söylenmektedir.

Soru: *Cunta son günlerde bir komedi oynamaya başladı. "Demokrasiye dönüş" ve "seçim" meselesini ortaya çıkardı. Halk bu duruma nasıl bir tepki göstermektedir.*

Cevap: Halk bu konuya hiç mi hiç ilgi göstermiyor diyebilirim. Çok kişiye sordum, "seçimlerden, partilerden" haberleri yoktu. Öyle bir durum vardı ki, "seçim ortamı" vb. diye bir meselenin olmadığı görülüyordu. Zaten işleri cuntanın başları istedikleri gibi yapıyorlardı. Bu da halkı daha da ilgisiz kılıyordu. Bir diğer şey halk seçimlerin de kurtuluş olmadığını gelecek yeni partilerin de cuntadan farklı olmayacağını biliyor. Bu nedenle "seçimler"e hiç ilgi göstermiyorlar.

Soru: *Kürdistan'da bulunduğunuz süre içinde, Türk ordusunun askeri faaliyetleri ve durumu nasıldı?*

Cevap: Kürdistan'ın dağlarını, ovalarını, yollarını vb. harita üzerinde yeniden belirliyorlardı. Askeri harita uzmanlarını Kürdistan'a getirmişler, ordunun mevzilenmesini yeniden belirliyorlardı. Stratejik noktaları tespit ederek, buna göre askeri karargâhlar ve mevziler kuruyorlardı.

Ordu içerisinde de hoşnutsuzluklar mevcuttur. Askerlerin çoğunda cuntaya karşı kin ve nefret gelişmektedir. Hakkari'li bir inzibat askeriyle konuştuğumda aynen şunları söyledi: (Benim Kürt olduğumu anlayınca çok sevindi.)"*Bıroo sende mi Kürtsün...Kürt arkadaşlara söylüyorum, askerde anlatıldığı, bilindiği gibi değil, tartışmalar oluyor. Faşist askerlerle birlikte yemek yemiyoruz. Zaman zaman aramızda kavgalar da oluyor*" Lüleburgaz'da askerlik yaptığını ve kendisi gibi çok sayıda arkadaşının olduğunu söyledikten sonra sözlerine şöyle devam etti. "*Ağrılı bir arkadaş vardı. Faşist askerlerle tartışmaya girdi, daha sonra aralarında kavga çıktı. Faşistler onu şikayet ettiler. Ağrılı arkadaşı alıp götürdüler. Bir daha da kendisinden haber alamadık. Daha sonra ben ailesinden araştırdım. Arkadaşı öldürmüşler, bir tabuta koyarak memleketine göndermişler. Tabiî tabut açılmaz diye mühürlenmiş. Ailesine gönderilen raporda ise, intihar ettiği yazılıymış.*" Konuşmamız epey uzun sürdü. Konuşmanın sonunda "*Kürdistan için savaşanlara başarılar*" dileyerek "*gelecek günler Kürtlerindir*" dedi.

8 Ağustos 1983

Diyarbakır'da Ölüm Orucu...

Baştarafı 1. sayfada

den kadınlar, sıkıyönetim komutanlığı önüne geldiklerinde, komandoların saldırısıyla karşılaştılar. Komandoların mahkum analarına saldırısı sırasında silah seslerinin de duyulduğu, ancak ölü ve yaralının olup olmadığı bilinmiyor.

Hücre sistemi içinde bulunan 35. koğuşun 2 Eylül günü ölüm orucuna başlaması, kısa zamanda tüm cezaevini etkisi altına aldı. PKK'li savaş esirlerinin ölüm orucunu başlatması ardından diğer tutuklular da eyleme katılarak, mahkemelerde yaptıkları konuşmalarda kararlarını açıkladılar.

Eylemin boyutlarının giderek büyümesi ve sömürgecilerin saldırılarının daha da artması üzerine, tutuklu yakınları da eylemi desteklediklerini çeşitli biçimlerde ortaya koyarak, protesto girişimlerinde bulundular.

5 Eylül günü, tutuklu yakını 600 kişi hazırladıkları ortak protesto mektubunu Sıkıyönetim Komutanlığına götürerek, savaş esirlerinin hayatlarından endişe duyduklarını belirttiler. Protesto mektubunun devlet yöneticilerine ve çeşitli kuruluşlara da gönderildiği belirtilmektedir.

Sömürgeci askerlerin saldırısına rağmen, ailelerin ve Diyarbakır halkının cezaevi önüne gelerek tutuklularla görüşmek istedikleri ve yer yer meydana gelen kümelenmelerin silah zoruyla dağıtıldığı haberleri gelmektedir. Ayrıca, görüşlerin tümüyle kaldırıldığı Diyarbakır cezaevinden slogan ve silah seslerinin hiç kesilmediği, halkın son derece kaygı ve kinle gelişmeleri takip ettiği ve şehirde durumun oldukça gergin bulunduğu aldığımız haberler arasında yeralmaktadır.

Silah seslerinin özellikle 6 Eylül günü saat 19^{00}'dan itibaren arttığı, direnişin bastırılamaması üzerine özel bir komando birliğinin o saatlerde cezaevine saldırıya geçtiği söylenmektedir.

Olaya ilişkin olarak aldığımız haberlerde, cezaevi içinden bilgi almanın olanaksızlığı nedeniyle ölü ve yaralının olup olmadığı ve sayıları konusunda kesin bir bilgi edinilememektedir. Ancak görgü tanıklarının ulaştırdığı bilgilere göre, cezaevinde tutuklularla askerlerin çatışma içinde oldukları ve duyulan silah seslerinin bunun bir kanıtı olduğu belirtilmektedir. ★

Neden Ölüm Orucu...

Baştarafı 1. sayfada

Cunta, "demokrasi"ye dönüş sahtekârlığını sürdürürken, elinde esir tuttuğu devrimci tutukluları işkence tezgahlarında ve darağaçlarında katletmeyi hızlandırarak, "sivil yönetim"e işlenecek cinayet bırakmamayı planlamaktadır. Bu planın bir gereği olarak, mahkemelerden hızla idam kararları çıkarmaktadır. PKK davalarında şimdiye kadar 54 idam cezası verilmiştir. Cunta, verilen bu idam kararlarının infazı halinde doğacak sonucun kendisi açısından bir felaket olduğunu bilmektedir. Bu nedenle de, 54 kişiyi idam etmek yerine, teker teker katletmeye çalışmaktadır. İdam cezası alan savaş esirlerinin tek tek hücrelere konuluşu ve üzerlerindeki işkencelerin artırılışı, onun bu hesaplarını açığa çıkarmaktadır. Savaş esirlerinden önemli bir çoğunluğunu işkencelerle katletmeyi planlayan faşist cunta, idamların infazının dünya kamuoyunda yaratacağı tepkileri de böylece en aza indirmek istemektedir.

PKK'li savaş esirleri, geliştirdikleri ölüm orucuyla, cuntanın bu hesaplarının da karşısına dikilmiş ve kanlı planlarını açığa çıkarmışlardır.

● Ölüm orucu, idam kararlarının ve ağır hapis cezalarının halk kitleleri üzerindeki etkisini kırmak için, tutuklu yakınları ve halka karşı sindirme operasyonları düzenleyen cuntanın, halk ve tutuklu yakınları üzerindeki hesaplarına karşı başlatılmıştır.

Tutuklu yakınlarından başlayarak tüm halk kitleleri, giderek daha fazla bir biçimde cezaevleriyle ilgilenmekte ve tutuklularla dayanışmaları geliştirmektedirler. Cunta, halkın direnişle iç içe olması anlamına gelen bu durumu önlemek ve kitleleri sindirmek için, özellikle son yıllarda aileler üzerindeki baskı ve terörü son noktasına ulaştırmıştır.

PKK'li savaş esirleri, kendilerinden ötürü ailelerine ve yakınlarına yapılan baskılar karşısında zindanda da olsalar sessiz kalamayacaklarını ortaya koymuş ve cuntanın bu konudaki hesaplarını da işlemez hale getirmişlerdir. Çünkü, cezaevi bir kez daha halkla devrimcilerin kenetlenmesini sağlamış, aileler ve tüm Kürdistan halkı direnişle bağlarını cezaevi çevresinde daha da güçlendirmişlerdir.

● Ölüm orucu, PKK'nin cunta sonrası sürdürdüğü hazırlıklar temelinde mücadeleyi Kürdistan zemininde geliştirmeye çalıştığı ve adım adım ülkeye yayıldığı bir dönemde, düşmanın bu gelişmeyi önlemek için yaptığı yeni saldırı hazırlıklarına karşı başlatılmıştır.

Düşman, 25 Mayıs tarihinde Güney Kürdistan'a düzenlediği istila seferiyle açıkça ortaya koyduğu, PKK'yi yok etme emeline ulaşmak için, çok yönlü hazırlıklar yapmaktadır. Halk savaşının geliştirilmesi için atılan adımları, daha ilk adımda boğmak istemektedir. Bu amaçla sınır köylerine yönelik sürekli saldırı operasyonları düzenlemekte, stratejik köyler vb. uygulamalarla toplama kampları oluşturmakta ve halkla devrimciler arasındaki bağı koparmaya çalışmaktadır. Emperyalist ve bölge gerici güçlerinin de tüm güçleriyle destekledikleri bu saldırılar, "çevik kuvvet"lerin de katılımıyla açık bir savaşa dönüştürülmüştür. Cunta, köylerde yeni katliam provaları yapmaktadır. Cezaevlerinde savaş esirlerini katlederken, köylerde de halkı katliamdan geçirmeyi planlamakta ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini böylesine kanlı bir biçimde boğmayı hedeflemektedir.

Savaş esirleri, cuntanın cezaevleri ve Kürdistan köylerinde gerçekleştirmeye çalıştığı bu insanlık düşmanı planlarına karşı başlattıkları ölüm orucuyla, cuntanın hesaplarını dünya kamuoyuna duyurmak istemişlerdir. Onlar, mücadelenin ve halkın yaşamı ve geleceği için hayatlarını bilerek ortaya koymuş ve ellerindeki son silah olan yaşamlarını bu kanlı plana karşı siper etmişlerdir.

● Diyarbakır zindanlarında yükselen ölüm orucu, 7 Temmuzda Türkiye cezaevlerinde başlayan ve bir ay süren açlık grevinin de sonuna kadar götürücüsü olmuş, buralarda sonuç alınamayan açlık grevini böylesi bir direnişle yükselterek, cuntanın Türkiye cezaevleri üzerindeki hesaplarını bozmayı amaçlamıştır. ★

Erzurum'da Açlık Grevi...

Baştarafı 1. sayfada

sonraki gelişmeleri hakkında henüz detaylı bir bilgi edinilememiştir. Haberden de anlaşılacağı gibi, tüm azim ve inançlarıyla direnişlerini sürdüren PKK'li savaş esirleri, her an ölümle yüz yüze bulunmaktadırlar. Haklarında hiç bir bilgi edinilemeyen ve aileleriyle dahi görüştürülemeyen savaş esirlerinin yaşamlarından duyulan kaygı giderek artmaktadır.

Erzurum'dan gazetemize ulaştırılan konuya ilişkin haber şöyledir:

"Aldığım haberlere göre faşist cuntanın uyguladığı baskı, işkence ve katliamları protesto amacıyla İstanbul'un Metris, Kabakoz, Sultanahmet ve Sağmalcılar cezaeviyle, diğer çeşitli cezevlerinde başlatılan açlık grevine bağlı olarak ve onlarla birlik ve dayanışma içinde Erzurum Askeri Cezaevinde başlatılan açlık grevi 17. gününe kadar başarılı bir şekilde devam etmiştir.

Faşist cunta, 1000'e yakın siyasi tutuklunun bulunduğu Erzurum Askeri Cezaevinde şimdiye kadar başvurduğu her türlü yönteme rağmen kıramadığı devrimci dayanışma ve direnişi, yeni bir takım uygulamalarla kırmaya çalışmaktadır.

Faşist cunta , bunun için cezaevi yönetimini değiştirerek, yeni cellatları işbaşına getirmiştir. Ve bu faşist cellatlar vasıtasıyla devrimci dayanışma ve direnişi kırmak için, devrimci tutuklular üzerindeki baskıyı ve işkenceyi artırmış, faşist marşlar ezberletmeye çalışmış, faşist askeri eğitim vermeye başlamış bulunmaktadır. Bununla da kalmayıp, tutukluları ayrı ayrı yerlere alarak onları ihanet etmeye zorlamışlardır.

Faşist askeri cuntanın bu uygulamalarına karşılık, başta PKK kadro ve taraftarları olmak üzere, tüm tutuklular devrimci dayanışma ve direnişçi kararlılıklarını göstererek, diğer cezaevlerindeki direnişlerle dayanışma içinde, mevcut uygulamaları protesto için açlık grevine başlamış ve bu açlık grevi 17. gününe girmiş bulunmaktadır.

Faşist cellatlar, bu direniş karşısında "elebaşları ıslah etme" adı altında yeni işkence uygulamalarına başlamışlardır. Tutukluların tüm yiyecek, giyecek gibi şeyleri zorla ellerinden alınmıştır. Ayrıca yatak vs. şeyleri de alınmış ve açlık grevinde bulunan tutuklular özel odalara alınarak ölüme terkedilmişlerdir. Görüşmeler tümden yasaklanmış, tutukluların dışarıyla tüm bağları kesilmiştir. Ama buna rağmen açlık grevi devam etmiştir.

Tutuklu ailelerinden edinilen bilgiye göre, özellikle PKK'li tutukluların bulunduğu koğuşlardan çok sayıda tutuklu komaya girmiş bulunmaktadır. Ölüm olaylarının da olduğu sanılmaktadır. Alınan haberlere göre, mide kanaması sonucu komaya giren PKK'li bir savaş esirinin babası: "Komaya giren ve ölen çoktur" *diyormuş. Kendi oğlu içinde:* "Çocuğumu bana göstermiyorlardı. Çok para verdim. Ancak çok para verdikten sonradır ki, bir deri bir kemik olan ve bir çocuk kadar küçülen oğlumu yerden sürükleyerek yanıma getirip gösterdiler. Sonra da bana, 'eğer sen de bu hale düşmek istemiyorsan ağzını hiç bir yerde açmayacaksın" dediler." *biçiminde konuşmuş, oğlunu hastahaneye götürmeleri gerektiğini belirtmesine karşılık da,* "PKK'lilerin koğuşuna doktor gerekmez" *dediklerini ifade etmiş.*

Erzurum Askeri Cezaevinde başlatılan açlık grevi 17. gününe girerken hala devam etmektedir. Ve halk tutukluların yaşamından endişe duymaktadır."

B. Ç.

Bingöl Halkının Cuntaya Cevabı

Baştarafı 2. sayfada

burada evlatları olan devrimcilere adice saldırılması, kendi giyimlerine karışılması karşısında daha da öfkelenerek, yavaş yavaş alanı terk etmeye başladılar. Evren'in konuşması daha 15 dakika olmamıştı ki, alanda halkın büyük bir kısmı hemen hemen tamamına yakın bir çoğunluğu alanı terketti. Alandan kendi uşakları ve ajan birkaç kişi dışında tüm halk çekilmişti. Bingöl halkına 1^{30} saat ayıran Evren, bu durum karşısında ancak 15 dakika konuşmaya fırsat bulabildi.

Bingöl halkından hakkettiği bir cevabı alan Kenan Evren, halka tehditler savurmaya başladı. Fakat bu tehditler de sonuçsuz kaldı.

Bingöl halkı, insanlık dışı işkence, katliam ve baskılar yürüten faşist cuntaya karşı güçlü bir ders verirken, Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı duyduğu sempatiyi bir kez daha böylece dile getirdi. "Anayasa" oylamasında faşist cuntanın tüm hilelerine rağmen en yüksek red oyunu veren Bingöl halkı, bundan gerekli dersi çıkaramayan faşist cuntaya karşı bir ders daha vererek, mücadeleye bağlılıklarını dile getirdiler.

Sömürgecilerin bu olay karşısında şaşkına dönmeleri ve adeta eli kolu bağlı bir şey yapamamaları, sömürgeci-faşistlerin kitle gücünden duydukları korkunun bir ifadesidir. Onlar Kürdistan halkından duydukları korkuyu hergün hayallerinde görerek, adeta çılgınlaşacak ve bu korku ile yok olup gideceklerdir.

Bingöl'den
Bir Serxwebûn Okuyucusu

Evren'in Kürdistan Gezileri...

Baştarafı 2. sayfada

Sömürgeci-faşist cuntanın aleyhinde birçok gelişmenin ortaya çıktığı ve daha belirgin bir konum kazanmaya başladığı bir dönemde, Kürdistan'a yönelik faaliyetlerine yoğunluk kazandırması, bu gezilerin neleri amaçladığını açıklamaktadır.

Bölge üzerindeki saldırgan emellerinin daha açık bir biçimde ortaya çıkması, İran-Irak savaşında bir taraf olma tutumunu Suriye üzerinde tehditlerini yoğunlaştırma isteği ile birleştirme çabası; neden Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine bu kadar saldırdığını izah etmede önemli ipuçlarıdır. İç gelişmeleri engellemede olduğu kadar, dışa açılmada da Kürdistan'ı kendisi için temel bir halka olarak görmektedir. Sorun bu şekilde değerlendirilince, sömürgeci-faşist cuntanın yönelimlerinin kaynağı da anlaşılmaktadır.

12 Eylül askeri faşist cuntası ile birlikte Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı geliştirilen saldırı ve komplolar, sömürgeci-faşist yöneticilerin son gezileriyle daha da hızlandırılmaya çalışılmaktadır. İçerisinde yaşanılan süreç itibarıyla, bu gelişmelerin yönünün nasıl ilerleyeceği ve eğer bu dönemde ulusal kurtuluş mücadelesine karşı, sömürgeci-faşist saldırılar başarılı sonuçlar alamazsa; bu yönelimin daha da hızlanacağı, şimdiden çok açık bir şekilde görülmektedir. Sürecin, içerisinde böyle tehlikeli bir yönelimi de beraberinde taşıması, sorunun önemini daha canalıcı kılmaktadır. Bu konuda ne denirse densin veya mücadelenin düzeyi ne olursa olsun, uzun erimli sonuçları gözönüne getirildiğinde; sömürgeci-faşist cuntanın bu gelişmelerden ve PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinden bu kadar endişelenmekte ve korkuya kapılmakta haksız olmadığı görülmektedir. Kaldı ki, bu dönemde gerek devrim açısından olsun ve gerekse sömürgeci-faşistler açısından olsun atılan adımlar, Kürdistan halkı ile sömürgeci-faşist cunta arasında nihaî bir kopuşmaya doğru yönelen gelişmelerin sonuçlarını belirleyecek bir düzeyde gelişmektedir. İşte tüm bu gelişmelerin ve doğacak bu tür sonuçların önünü almanın en önemli yollarından biri olarak, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin boğulması görülmektedir. Sömürgeci-faşist cuntanın Kürdistan'a yönelik tüm faaliyetlerinin temelinde yatan gerçek budur.

Yine böyle bir sonucu faşist Evren'in konuşmalarında da bulmak mümkündür. Adeta, faşist devlette oturtmak istediği yapıyı, Kürdistan zemininden hareketle geliştirmek istemektedir. Dersim'de, Bingöl'de ve diğer illerde halka yönelik yaptığı "konuşmalarında" (tehditlerinde) bu gerçeğe tanık olunmaktadır. Hemen hemen tüm "konuşmalarında" aynı konulara değinen faşist Evren, halkı açıkça tehdit etmekten çekinmemiştir.

Cuntabaşı Evren, Tunceli'de, Bingöl'de, Muş'da ve diğer illerde yaptığı konuşmalarında seçim ve partiler sorununa değinerek, halkı kendi çizgikleri çerçeve içinde hareket etmeleri için tehdit etti. Daha önce çeşitli yazılarımızda da belirttiğimiz gibi, cunta özellikle Kürdistan meselesini öne çıkararak, siyasal muhaliflerini etkisizleştirip, "seçim vb." aldatmacasını kendi çizdiği çerçevede oynamak istemektedir. Evren son gezilerinde de aynı düşünceleri ileri sürmekten geri durmadı. Örneğin Tunceli'de yaptığı konuşmada, Tunceli'nin 12 Eylül öncesinde "anarşist ve bölücülerin" merkezi haline getirildiğini söyleyerek, "anarşist ve bölücülerin" burada at oynattıklarını, devletin müdahale edemediğini, fakat 12 Eylül'den sonra ise devletin artık devletliğini gösterdiğini, yine yaptığı konuşmada "*bazı akıl hocaları dünyadaki askeri rejimlerin kötülüklerinden bahsetmektedirler*" diyerek burjuva çevrelere de çatıp, "*akıllarını kendilerine saklasalar daha iyi ederler*" biçiminde tehditde bulundu. Halk kitlelerinin seçimlere ilgi göstermediklerini bizzat kabul etmek zorunda kalan faşist Evren, halkın seçimlere karşı gösterdiği ilgisizliği 12 Eylül öncesi seçimlerin durumuna ve "parti oyunlarından nefret etmelerine" bağlayarak, durumlarının vahametini gizlemeye çalıştı.

Bingöl'de yaptığı konuşmada ise, "anayasa oylamasında en küçük oyu" buranın verdiğini belirterek, gözdağı vermeye çalıştı. Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı güçlü bir sempati ve desteğin gelişmiş olduğu bu bölgenin özelliklerini de dikkate alarak, özellikle üzerine basabasa, ulusal kurtuluş mücadelesine saldırdı. Konuşmasının bir bölümünde sarfettiği şu sözler mücadeleden duyduğu korkuyu ifade etmesinden dolayı ilginç olduğu kadar, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin ezilemediğinin, tam tersine yeni gelişmeler katettiğinin kabul edilmesi açısından da kayda değer görüşlerdir. Evren şöyle demektedir: "*Düşmanlarımız bizi daima bölmek ve parçalamak istemişlerdir. Bu emellerine erişmek için tarih boyunca uğraşmışlardır. Hâlâ da uğraşmaya devam etmektedirler. Eğer bu oyunlara gelirsek bu birlik ve beraberliğimizi kardeşlik ruhumuzu kaybederiz. Sakın ola ki bunlara kapılmayasınız*" Bu sözler, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin açıkça itirafından başka ne anlama gelebilir?

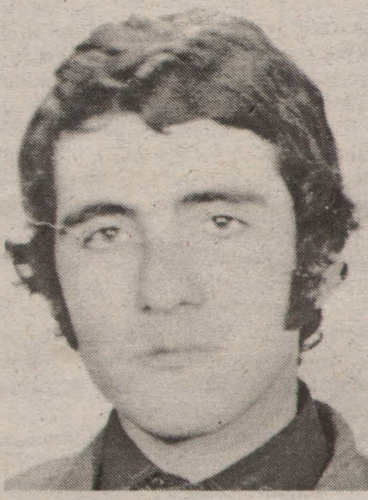
Muş'ta yaptığı konuşmada ise ABD çevik kuvvetleri için yapılan üslere değinerek, bunların hangi amaçla kullanılacağını şöyle açıkladı. "*Niye burada havaalanı yapılıyor. NATO tarafından yapılacaktır. Bu meydan NATO hizmetlerine tahsis edilecektir. Bu meydan yurt savunmasına hizmet verecek...*" Bu ifadelerden de açıkça anlaşılacağı gibi, faşist cunta Ortadoğu'da emperyalizmin önemli bir üssü ve vurucu gücü durumuna gelmektedir. Özellikle de bu tip faaliyetlerle, bölge ilerici, devrimci güçlerine karşı girişeceği saldırı ve komplolarına uygun zemin hazırlamaya çalışmaktadır. Zaten, sömürgeci-faşist cunta böyle bir amacının olduğunu gizlememekte ve bu konuda sık sık açıklamalarda bulunmaktan da kaçınmamaktadır. Böylelikle kamuoyunu bu türden gelişmelere karşı hazır tutmak istemektedir. Konuşmasının başka bir yerinde ise, bu emellerini daha da açık bir biçimde dile getirmektedir. Sömürgeci-faşist Türk devletinin esas eğilimini aşağıdaki sözler, çok net bir biçimde dile getirmektedir "*Dünyanın birçok ülkelerinde harpler, çalkalanmalar devam etmektedir. Elbette bu harpler ve çalkalanmalar bizi de bazen menfi yönden etkilemektedir. Böyle durumlarda hükümetçe gerekli tedbirlere hemen tevessül edilmekte ve giderilmesi için her türlü imkânlar kullanılmaktadır.*" Bu sözler sömürgeci-faşist cuntanın kendisni ne türden gelişmelere hazırladığı ve bölgede devrimci gelişmelere müdahale etmede ne kadar kararlı davranmak istediğini göstermesi açısından ilginçtir.

Sonuç olarak, sömürgeci-faşist Türk cuntası içinde bulunduğu ekonomik ve siyasal kriz ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin katettiği gelişmeler karşısında, daha da saldırganlaşarak, PKK önderliğinde gelişen bağımsızlık mücadelesine azgınca saldırmaktadır. Cunta bundan böyle de, gerek içinde bulunduğu derin krizleri atlatmak ve gerekse Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile Türkiye Devrimci-Demokratik muhalefetini ezmek için saldırı ve provakasyonlarını arttırarak, emperyalizmin çıkarları doğrultusunda dışa açılma isteğini gerçekleştirmeye çalışacaktır. Evren'in son gezileri ve sömürgeci-faşist cuntanın yönelimleri gelişmelerin bu yönlü olacağını açıkça ortaya koymaktadır.

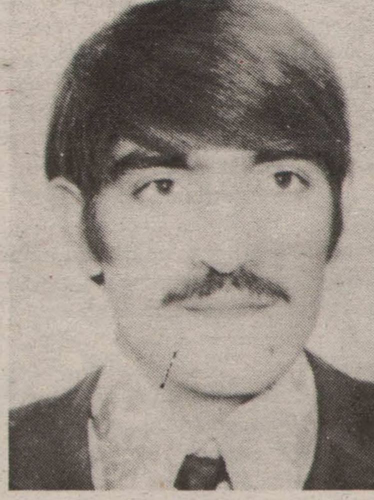
★

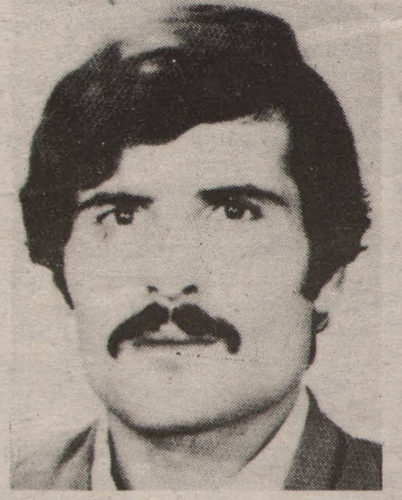
TARİHİMİZDE AXŞÛN DİRENİŞİ

Cuma TAK

Abdurrahman MANAP

Cuma BOZKOYUN

Ali ÇAT

Sadun DEMİRKOÇ

Cuma Tak, Abdurrahman Manap, Cuma Bozkoyun, Ali Çat ve Sadun Demirkoç yoldaşları ölümlerinin 4. yıldönümünde, anılarına lâyık olma mücadelesi vererek anıyoruz.

Cuma Tak ve diğer yoldaşlar, 10 Eylül 1979 günü Siverek'in Axşun köyünde, köye geldiklerini haber alan Celal Bucak'ın 70-80 çapulcusu tarafından alındıkları kuşatmada, son kurşuna kadar savaşarak şehit düştüler.

Siverek mücadelesinin önderlerinden olan Cuma Tak yoldaş başta olmak üzere Axşun Şehitlerimiz, direnişlerinin gerçekleştiği dönemin özellikleri ve takındıkları tutumla bizler için güçlü birer rehberdirler.

Axşun direnişi, tarihimizde iki belirgin yönüyle anılacaktır.

Axşun direnişi, mücadelenin çok yönlü saldırılarla boğuştuğu, direniş ve ihanetin kendisini giderek daha çok açığa çıkardığı bir dönemin direnişidir.

1979 yılı, devrimci hareketin birçok yönden saldırılarla yüz yüze olduğu bir dönemdi. 1978 yılında hızlanarak gelişen feodal güçlere karşı mücadele, yoksul köylülük üzerinde harekete geçirici bir etki yaratmış, özellikle Hilvan ve Siverek başta olmak üzere yoksul köylü yığınları uyanan ulusal bilinçleriyle mücadeleye atılmaya başlamışlardı.

Yüzyılların sömürgeci zorbalığı altında geçen kapkaranlık bir yaşantıdan kurtulabileceklerini ve bunun nasıl mümkün olduğunu gören yığınlar, bu yolu aydınlatan ve bizzat yaratan PKK'nın etrafında giderek daha da kenetlenmekteydiler.

Öyle ki kitleler, içlerinde oluşan kin ve öfke dağının doruğuna PKK'nın bayrağını diktiler ve cesaret buldukları bu gücün aydınlattığı yolda hiç bir engel tanımaksızın, düşmanlarının üzerine bizzat atıldılar.

Sömürgecilerin ve eşkiya çetelerinin her türlü saldırı ve cinayetleri ise, bu öfkeli kabarışı daha da büyüttü. Parti etrafında toplanan kitleler, sömürgeciler ve uşaklarının kurtuluş yoluna kapattıkları tarihi ihanet tıkacı, proletaryanın güçlü bilinç ve elleriyle kaldırılıp atıldığında, fışkırması önünde hiçbir engel kalmayan bir kaynak gibi, coşkun bir sel haline geldiler.

Bu durum, Kürdistan'da devrimci bir hareket olmanın doğru ölçülerinin tutturulduğunun bir kanıtıydı. Ulusal bağımsızlık ve sosyalizm düşüncesinin bir gereği olarak sömürgeciliğe ve feodalizme karşı belirlenmiş stratejik ve taktik hatın yaratacağı doğal bir gelişmeydi.

Marksizm-Leninizmin temellik ettiği ulusal bağımsızlık düşüncesinin kitleler tarafından coşkuyla benimsenmesi ve bunun da ötesinde halkın silahlarını kuşanarak mücadeleye koşması, elbette düşman içinde önlenmesi gereken en büyük tehlikeyi oluşturmaktaydı. Nitekim, mücadelenin gelişmesi ve halk desteğinin artmasına, düşmanın saldırılarının da boyutlanarak artması eşlik etti.

Sömürgeciler, başlangıçta Süleymanlar ve Bucaklar gibi kaşarlanmış uşakları eliyle önlemeye çalıştıkları bu gelişmenin önünün alınamadığını görünce, giderek saldırıları bizzat yürütmeye başladılar. Uşaklarına verdikleri desteği, askeri güçlerini devreye sokarak işbirliği halindeki açık bir savaşa dönüştürdüler. Artık, köylere yapılan baskınlarda eşkiya çeteleri ve sömürgeci askerler yan yana silah sıkmaktaydılar. İhanetin üzerindeki son zar da kaldırılmış ve en iğrenç yüzüyle açığa çıkmıştı.

Ama bu durum, yoksul köylülük için bilinçlenme ve kinin gelişmesinde başlı başına bir temel olarak, düşmanın hesaplarını tersine çevirdi. Kitleler yılmadılar. Çünkü artık bu kitle; kendi bağırlarından çıkmış Halil Çavgun gibi, Salih Kandal gibi mücadele önderlerini tanımış ve bu insanların nasıl severek ölüme gittiklerini, düşmana nasıl bir kin ve inançlar saldırdıklarını gören bir kitleydi. Yıllardır üzerlerine örtülen esaret ve cehaletin kapkara şalını, bu savaşçıların önderliğinde parçalamış, ve kendisi için yaşamayı öğrenmiş bir kitleydi.

Nitekim gelişen olaylardan da biliniyor ki, süreç, yılgınlık ve pasifizm değil, mücadele ve atılganlığın damgasını taşıdı. Düşman saldırıları arttıkça, yoksul köylülüğün muhalefeti daha da büyüdü.

Fakat, dönemin en belirgin sorunu olarak, bu coşkun seli belirlenen stratejik ve taktik hat doğrultusunda yönlendirmek, yani örgütlemek gerekiyordu. 1978 yılı süresince ve 1979 başlarında kendisini en ağır biçimde duyuran örgütlenme sorunu çözüme kavuşturulmadıkça, daha ileri adımlar atmak mümkün olmayacaktı. Devrimci hareket, mücadelenin genel gelişim seyri içinde doğal olarak ortaya çıkan bu sorunların çözümü için, daha ilk anda çalışmalarına başlamış, örgütlenmenin çözümünü temel bir sorun olarak belirlemişti.

Ancak dönemin özellikleri, başlangıçta da belirtildiği gibi, yalnızca coşkun bir mücadele ruhunun doğmuş olması değildi. Ama bunun yanında, sömürgeciliğin ve her soydan ihanetinde, mücadeleye yönelik saldırılarını alabildiğine yoğunlaştırdıkları bir dönemdi. Hatırlanacağı üzere, özellikle 1979'lara gelindiğinde, mücadeleye yönelik saldırılar son noktasına ulaşmıştı. Bir yandan sömürgeciler ve hain feodal çeteler el ele saldırır ve burjuva basın da bu saldırılara karalama ve küfürleriyle eşlik ederken, Kürdistan küçükburjuva reformist ve ilkel milliyetçi gurupları da -hala açıklamadıkları bir biçimde- aynı döneme denk düşen saldırı birlikleri oluşturdular ve saldırdılar.

Devrimci hareket, düşmana karşı mücadele örgütünü yaratma çabaları içinde bulunduğu bir sırada, bir de bunlardan gelen saldırıları göğüslemek zorunda kaldı. Düşmana karşı mücadele etmek yerine, PKK'ye saldırmayı varlık nedenleri haline getiren bu güçler, içinde bulundukları olumsuzluklarıyla, mücadelenin geliştirilmesi önündeki en büyük engellerden birini oluşturdular.

Böylesine çok yönlü saldırılarla yüz yüze olunduğu bir dönemde, saldırıları göğüsleme ve tüm bunlara rağmen mücadele bayrağını yükseltme, açık ki derin bir yurtseverlik, Parti'ye bağlılık ve güçlü inanç işidir. Tüm bu vasıfları kişiliklerinde somutlaştırmayanlar, böyle bir dönemin ağır görevlerini kaldıracak güce sahip olamazlar.

Cuma Tak'ın en önemli özelliklerinden birisi, böyle bir dönemin önder bir militanı olması, mücadelenin ağır sorunlarını omuzlamada bir an bile tereddütte düşmemesidir.

Cuma Tak'dan, bu konuda öğrenilecek hayli ders vardır.

O, saldırılar ne kadar çok, olanaklar ne kadar az olursa olsun, kitlelerin bu engin coşkusu ve inancı, örgütüne kavuşturulduğunda aşılamayacak hiçbir engelin olmadığına inanç duyan ve bu inançla, kitlelerin derin yurtseverliğini Partiyle kucaklamaya çalışan bir komünistti. Ölürken bile söylediği sözlerde, O'nun halka olan derin sevgi ve bağlılığını görebiliriz.

Gerçekten de, bir Parti'li-bir komünist için, halkına olan derin sevgi ve inancı en başta da Parti'sine olan bağlılığından daha güçlü bir silah olamaz. Cuma TAK, bu silaha sıkı sıkıya sarılındığında ve yeterli cesaret ve fedekarlık gösterildiğinde en aşılmaz sanılan engellerin dahi ne kadar küçük olduğunu göstermiştir.

Bir çoklarının dönemin ağır sorunları altında tökezledikleri, o yükü kaldıracak gücü kendilerinde bulamadıkları ve hatta yılgınlık ve kendini dağıtma emarelerinin belirebildiği bir dönemin örgütçüsü, savaşçısı ve yılmaz bir militanı olarak O, Parti bayrağının taşıyıcısı sıfatını hak etmiştir.

Cuma Tak'ın, bir bütünün parçası olan diğer bir özelliği daha var ki; o ruhu yaşatmak, her Parti'li militanın en başta gelen görevi olarak kabul edilmelidir.

Cuma Tak, her şeyden önce ne için yaşadığını bilen bir militandı. Yaşamına yön veren, anlam kazandıran değerler açık ve netti. O'nun bu özelliği, en bariz biçimde yaşamının son anlarında görülür. Bu son saatler, gerçekte onun yaşamının bir özetlenmesidir.

Axşun köyünde çapulcuların kuşatması altına alınmış ve saatler süren çatışmada mermileri tükenmişti. Ama, beş direnişçi de ölüm anının yaklaştığını bile bile direnişlerini sürdürmüş ve düşmana *"eğer kendileriyle savaşmaya yetecek yürekliliği gösterir ve mermi verirlerse çatışmaya devam edeceklerini"* söylemişlerdi. Çapulcular, Onları, mermisiz ve savunmasız kaldıkları halde teslim alamadılar. Ve en son, kaldıkları evi ateşe vererek, yaktılar. Daha önce aldıkları kurşun yarasıyla diğer dört savaşçı şehit düşmüşlerdi. Düşman, Cuma Tak'ı özellikle sağ olarak ele geçirmeyi hedef seçmiş ve bu yüce insanın tüm yaşamı boyunca eğilmeyen başını, silahsız ve savunmasız olduğunda eğebileceğini düşünmek gibi büyük bir gaflete düşmüştü.

Düşman, O'nun en büyük silahını yüreğinde taşıdığını nereden bilebilirdi. Elbette ki, yaşamları boyunca ağaya kulluk, sömürgecilere uşaklık etmiş bu eşkiya çeteleri, bir komünistin, Parti'sine ve halkına duyduğu derin sevgi ve inançla atan yüreğinin büyüklüğünü hayal dahi edemezlerdi.

Cuma Tak, çapulculara hitaben konuşmasında bu gerçeği çok iyi ifade eder. O kendisinin ne için savaştığını ve bu savaşının kendisini ölümsüz kılacağını haykırır. Ve onlara, ihanet içinde geçen yaşamlarının gerçekte en utanç verici bir ölüm olduğunu anlatır. Halk için savaşmanın, halk için yaşamayı bilmenin; gerektiğinde ölümü de severek kucaklamayı bilmek olduğunu söyler.

Cuma Tak, halk kahramanlığının ve devrimci militanlığın örneğidir.

Yaşaması gerektiği yerde, yaşamayı bilmiştir. Ama, sadece soluk almak anlamında bir yaşam değil. Halkın kurtuluş mücadelesinin ihtiyaçlarını kavrayıp, onları çözüme kavuşturma doğrultusunda bir yaşam. Soluğu halktan alarak, Parti'den alarak sürdürülen bir yaşam. Mücadelenin saldırılarla boğuştuğu bir dönemde, tüm enerjisiyle örgüt yaratmak, Parti'yi saldırılara karşı korumak için siper edilen bir yaşam.

Devamı 22. sayfada

Impressum

V.i.S.d.P.: M.Aral
Grolmannstr. 20
1 Berlin 12

Yazışma Adresi:
Serxwebûn
Verlag u. Handels-G.m.b.H.
Postfach 10 16 83 5 Köln 1

Deutsche Bank Köln Konto Nr: 12 82 805 (BLZ: 370 700 60)
Postscheck-Amt Köln Konto Nr: 2690 16-507 (BLZ: 370 100 50)

Danimarka	6.50 dkr.
Avusturya	15.00 s.
Hollanda	2.50 hfl.
Norveç	5.00 nkr.
Fransa	5.00 ff.
Belçika	35.00 bfr.
İngiltere	0.50 £.
İsviçre	2.00 sfr.
İsveç	5.00 skr.